

Številka: 4102-187/2025-43
Datum: 13.04.2026

GMS - 869

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR

**ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 30. DOPISNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

NASLOV GRADIVA: 3. novelacija investicijskega programa »Center Rotovž – Inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije«

GRADIVO PRIPRAVIL: SLUŽBA ZA RAZVOJNE PROJEKTE IN INVESTICIJE - PROJEKTNA PISARNA

GRADIVO PREDLAGA: Aleksander Saša Arsenovič, župan

POROČEVALEC: Nina Težak Žlebnik, Podsekretar - projektni vodja

PREDLOG SKLEPA: **Mestni svet Mestne občine Maribor:**

- Sprejme 3. novelacijo investicijskega programa »Center Rotovž – Inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije« in pooblašča župana za podpis dokumenta in sklepa o potrditvi obravnavane 3. novelacije;
- Pooblašča župana za morebitne spremembe in dopolnitve 3. novelacije investicijskega programa v skladu z zahtevami sofinancerja.

Aleksander Saša Arsenovič
Župan

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA

**SLUŽBA ZA RAZVOJNE PROJEKTE IN
INVESTICIJE - PROJEKTNJA PISARNA**

Številka: 4102-187/2025-43

Datum: 13.04.2026

**PODPISNI LIST
PREDLOGA ZA OBRAVNAVO NA 30. DOPISNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

Naslov gradiva:	3. novelacija investicijskega programa »Center Rotovž – Inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije«
Priloge gradiva (navedba morebitnih prilog):	3. novelacija investicijskega programa

Pregledali in parafirali:

Podpisniki	Ime in priimek podpisnika	Pristojen organ	Datum	Podpis tistega, ki podpiše oz. parafira
Gradivo pripravil-a:	Nina Težak Žlebnik, Podsekretar- projektni vodja		13.4.2026	
Gradivo pregledal-a vodja organa in morebitni vodja NOE:	mag. Barbara MIKUŠ MARZIDOVŠEK Sekretar - vodja službe		13.4.2026	
Gradivo usklajeno s pristojnimi organi (če je gradivo pripravljeno izven MOM):				
Dodatni pregled na predlog pripravljavca				
Gradivo pregledala direktorica MU	Lidija Krebl	Kabinet župana	14.4.2026	
Dokument parafiral podžupan: (obkrožite tistega, ki je odgovoren za vaše področje)	Davorka Pregl Srečko Vilar Gregor Reichenberg	Kabinet župana		
Gradivo prejela služba MS v fizični in elektronski obliki	Rosana Klančnik	Služba za delovanje mestnega sveta	14.4.2026	

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA

**SLUŽBA ZA RAZVOJNE PROJEKTE IN
INVESTICIJE - PROJEKTNA PISARNA**

3. novelacija investicijskega programa
**»Center Rotovž – Inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja,
kulture in digitalizacije«**

Obrazložitev za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Maribor

1. Pravna podlaga

Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. list RS, št. 60/06), s katero je predpisan način odločanja o investicijah ter vrste potrebne investicijske dokumentacije.

2. Uvodna pojasnila

Mestna občina Maribor je kot odgovor na potrebe manjka ustrezne kulturne infrastrukture pristopila k izvedbi projekta Center Rotovž s čimer se rešuje problematika infrastrukture treh segmentov kulture (Mariborske knjižnice, Umetnostne galerija Maribor in avdio vizualnih umetnosti) ter se hkrati izvaja sistematične obnove in oživitve starega mestnega jedra.

Investicija se izvaja na območju Rotovškega trga, kjer osrednjo pozicijo na trgu še vedno ohranja knjižnica, ki bi se nahajala v novogradnji na lokaciji nekdanje osrednje enote knjižnice. Za potrebe UGM je predvidena novogradnja na vzhodni strani trga. Novogradnji pod terenom poveže osrednji del kompleksa – novo izvedeni kletni prostor pod Rotovškim trgom, ki deluje kot osrednja dvorana Centra Rotovž oziroma nove Mariborske knjižnice. V okviru projekta je načrtovana izgradnja manjše kinodvorane na južni strani trga oziroma pod obstoječim objektom mestne hiše.

Vezano na možnost zagotovitve dodatnih virov financiranja, opredeljeno v drugi spremembi Programa Evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027, ki jo je Vlada RS sprejela na 181. seji z dne 27.11.2025, kjer je predmetna operacija opredeljena kot nova operacija strateškega pomena na območju Vzhodne kohezijske regije, glede na to, da projekt »Center Rotovž« celovito rešuje prostorsko, funkcionalno in razvojno problematiko treh osrednjih kulturnih institucij v vzhodni kohezijski regiji – MK, UGM in art kino, se pristopa k predmetni novelaciji investicijskega programa, v kateri je upoštevano sledeče:

- predvideno je dodatno financiranje s strani EU v višini 20.700.000,00 (povečanje iz 6.389.558,61 EUR na 27.089.558,61 EUR), vezano na drugo spremembo Programa EKP 2021-2027,
- posledično predvideno znižanje financiranja s strani MOM na skupno 2.987.006,71 EUR (predtem 23.687.006,71 EUR),

- delna zamaknitev roka izvedbe projekta, ki sicer ostaja v letu 2026, z administrativnim zaključevanjem v letu 2027,
- prilagojena dinamika financiranja po letih, vezano tako na realizirane stroške v letih 2025, kakor tudi delna zamaknitev financiranja v leto 2027,
- pri čemer pa ostaja končna vrednost investicije nespremenjena,
- prilagojeno je upravljanje (namesto ustanovitve novega javnega zavoda predvideno upravljanje v okviru obstoječega zavoda v lasti MOM, tj. Narodnega doma Maribor) ter dodatno zaposlovanje,
- vezano na prilagoditev dinamike financiranja, stroškov dela itd. so prilagojeni tudi izračuni finančnih in ekonomskih kazalnikov z analizo občutljivosti, ob nespremenjenih ostalih izhodiščih.

3. Namen in cilji investicije

Namen projekta je izgradnja Centra Rotovž za potrebe Mariborske knjižnice, razstavišča UGM ter mestnega kina, ob hkratni ureditvi trga ter ustreznem restavriranju spomeniško zaščitene objekta.

Cilji projekta so:

- Mariborska knjižnica:
 - o obnova in ureditev obstoječih prostorov Mariborske knjižnice,
 - o zagotovitev dodatnih potrebnih prostorov za izvajanje vseh dejavnosti knjižnice ter izpolnitev pogojev za izvajanje dejavnosti,
 - o razširitev knjižnične dejavnosti,
 - o združitev vseh posebnih zbirk Mariborske knjižnice na novi lokaciji (glasbena zbirka, filmska zbirka, zbirka igrač, študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva in domoznanska zbirka),
- Umetnostna galerija Maribor:
 - o zagotovitev dodatnih potrebnih prostorov za izvajanje vseh dejavnosti Umetnostne galerije Maribor ter izpolnitev pogojev za gostovanje občutljivejših razstav,
 - o umestitev UGM razstavišča na Rotovški trg (skupaj z Mestno knjižnico), kjer bi vizualna umetnost v Mariboru prvič pridobila sodobne razstavne prostore po mednarodnih muzejskih standardih,
 - o UGM razstavišče na Rotovškem trgu bo ena izmed treh enot namenjena moderni in sodobni umetnosti (načrtovani sta še obnova matične lokacije UGM na Strossmayerjevi 6 za postavitve del iz zbirke ter vzpostavitev večjega volumenskega razstavišča tipa t.i. Kunsthalle za velike projekte s področja vizualne umetnosti in kreativnih industrij na nedoločeni lokaciji).
- Kino Rotovž
 - o vzpostavitev mestnega kina, ki bo lahko deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma in kot večnamenski prostor s filmskim in avdio-vizualnim programom;
 - o zagotavljanje javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti
- Center (skupaj knjižnica, galerija in kino):
 - o združitev objektov ob Rotovškem trgu v enoten namen za potrebe medgeneracijskega centra Rotovž (knjižnica, galerija kino),
 - o ureditev Rotovškega trga, ponovna vzpostavitev pomena Rotovža. Rotovški trg bi nastal enovita kulturna celota, hkrati pa se pripomore tudi k festivalu Lent, saj bodo pridobljeni boljši pogoji za izvajanje festivala Lent na Rotovškem trgu,
 - o oživitev starega mestnega jedra,
 - o ureditev Rotovža in ponovna vzpostavitev njegovega pomena.

Vzpostavitev Centra Rotovž bo prispela izpolnitvi naslednjih ciljev in načel:

- prenova prostih in slabo izkoriščenih pozidanih površin v mestu,
- izboljšanje kakovosti javnih površin in s tem prispevek k izboljšanju mestnega okolja oziroma povečanja kakovosti življenja v mestu,
- prenova in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov,
- ohranitev kulturno zaščitenih objektov,
- Sodobno in privlačno kulturno središče:
 - zadovoljni obiskovalci,
 - referenčna točka za umetnike in strokovnjake,
 - sodobni prostori za predstavljanje in doživljanje umetnosti,
- Pospeševalec urbanega utripa:
 - sooblikovanje mestnega dogajanja,
 - umetniška, izobraževalna in informacijska točka,
 - prostor, dostopen vsakomur,
- Motor urbane regeneracije:
 - notranji razvoj mesta,
 - rast kulturnega in družbenega kapitala,
- Trajnostna arhitektura:
 - odgovornost do okolja,
 - energetska učinkovitost,
 - prostor, ki lahko služi različnim namenom,
 - zdrava in varna zgradba.

Operacija prispeva k učinkovitejši rabi prostora v urbanih območjih, med drugim gre za prenavo in oživljanje praznih oziroma nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenavo kulturne dediščine in drugih objektov in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov. Načrtovani ukrepi so skladni z načelom notranjega razvoja mest za izvajanje prenavo in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih, celo okoljsko degradiranih, pozidanih površin.

S tem bodo ustvarjeni pogoji za razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti, hkrati pa bo urbano okolje postalo bolj privlačno tudi za delo in bivanje.

4. Ocena vrednosti investicije

Postavka	SC = TC
I. Investicija (gradnja z opremo)	30.546.948,70
1. Gradnja	25.267.363,40
a) Gradnja	25.241.139,43
b) Komunalna opremljenost zemljišča	17.472,80
c) Zamudne obresti	8.751,17
2. Oprema	5.279.585,30
II. Stroški storitev zunanjih izvajalcev	1.258.099,39
1. Projektna in investicijska dokumentacija	830.908,00
2. Tehnično svetovanje z gradbenim nadzorom	427.191,39
III. Ostalo	781.895,34
1. nakup prostorov za arhiv	559.600,00
2. nakup prostorov - DPN	11.192,00
3. nakup opreme (arhiv)	187.290,70
4. služnosti	10.858,24
5. delo na projektu	1.563,12
6. cenitve, prevodi, notarske storitve	1.281,28
7. arheologija	10.110,00
IV. Stroški informiranja in komuniciranja	60.000,00
Skupaj - brez DDV (I+II+III+IV)	32.646.943,43
<i>Osnova- brez DDV (I.1.c, III.1, III.2., III.4., III.5.)</i>	<i>591.964,53</i>
<i>Osnova - DDV (vse ostalo)</i>	<i>32.054.978,90</i>
DDV 22 %	7.052.095,36
Skupaj - z DDV	39.699.038,79

5. Viri in dinamika financiranja projekta

Vir financiranja po tekočih cenah	2021*	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj	%
Upravičeni stroški									
Lastna sredstva - UPR stroški	439,20	472.403,76	0,00	2.126.584,12	141.087,51		215.093,80	2.955.608,39	7,45 %
Nepovratna sredstva varnostne rezerve skupaj (razpis CTN 2025)					6.389.558,61**			6.389.558,61	16,09 %
Namenska sredstva EU za EKP (ESRR)-varnostna rezerva					5.431.124,82			5.431.124,82	13,68 %
Sredstva proračuna Republike Slovenije - varnostna rezerva					958.433,79			958.433,79	2,41 %
Nepovratna sredstva EU (NPO 2026)						17.096.424,38***	3.603.575,62	20.700.000,00	52,14 %
Namenska sredstva EU za EKP (ESRR)						14.531.960,72	3.063.039,28	17.595.000,00	44,32 %
Sredstva proračuna Republike Slovenije						2.564.463,66	540.536,34	3.105.000,00	7,82 %
Skupaj upravičeni stroški	439,20	472.403,76	0,00	2.126.584,12	6.530.646,12	17.096.424,38	3.818.669,42	30.045.167,00	75,68 %
Neupravičeni stroški									0,00 %
Lastna sredstva - NEUPR stroški	549,00	1.862,55	66,41	8.684,76	0,00	0,00	20.235,60	31.398,32	0,08 %
Drugi viri (Ministrstvo za kulturo)	1.332.410,84	1.418.500,30	3.503.574,02	3.367.988,31				9.622.473,47	24,24 %
Skupaj neupravičeni stroški	1.332.959,84	1.420.362,85	3.503.640,43	3.376.673,07	0,00	0,00	20.235,60	9.653.871,79	24,32 %
Skupaj									0,00 %
Lastna sredstva	988,20	474.266,31	66,41	2.135.268,88	141.087,51	0,00	235.329,40	2.987.006,71	7,52 %
Nepovratna sredstva skupaj	0	0	0	0	6.389.558,61	17.096.424,38	3.603.575,62	27.089.558,61	68,24 %
Namenska sredstva EU za EKP (ESRR)	0,00	0,00	0,00	0,00	5.431.124,82	14.531.960,72	3.063.039,28	23.026.124,82	58,00 %
Sredstva proračuna Republike Slovenije	0,00	0,00	0,00	0,00	958.433,79	2.564.463,66	540.536,34	4.063.433,79	10,24 %
Drugi viri (Ministrstvo za kulturo)	1.332.410,84	1.418.500,30	3.503.574,02	3.367.988,31	0,00	0,00	0,00	9.622.473,47	24,24 %
Skupaj	1.333.399,04	1.892.766,61	3.503.640,43	5.503.257,19	6.530.646,12	17.096.424,38	3.838.905,02	39.699.038,79	100,00 %

*Vključeni tudi stroški iz leta 2020, ki so znašali 200.104,40 EUR

**sofinanciranje stroškov za leto 2025, vključno s povračili za pretekla leta (zalagala MOM)

***sofinanciranje stroškov za tekoče in preteklo leto

4102-187/2025-12

6. Terminski načrt dokončanja investicije

Aktivnost	Rok izvedbe
Izvedba GOI del	do septembra 2026
Tehnični pregled	do septembra 2026
Odprava pomanjkljivosti	september – oktober 2026
Pridobitev uporabnega dovoljenja	do oktobra 2026
Dobava in montaža opreme	do decembra 2026*
Administrativno zaključevanje projekta	do februarja 2027
Selitev	do februarja 2027

*nekatera oprema se montira po izvedenem tehničnem pregledu

7. Sklepna ugotovitev

Prenova in oživitev najbolj reprezentančnega mestnega trga temelji na medsebojnem povezovanju treh institucij na območju trga: in sicer: knjižnici, galeriji in kinu. Tovrstna povezanost naštetih deležnikov bo omogočala, da bo Rotovski trg zaživel preko povezujočih vsebin in programov, ki bodo tvorili skupen, kreativen, kulturni, izobraževalni medgeneracijski center.

Vrednost investicije v predmetnem dokumentu znaša 39.699.038,79 EUR po tekočih cenah z DDV. Izvedba projekta je predvidena v letih 2021 – 2026, z administrativnim zaključkom v letu 2027.

Poleg sofinanciranja Ministrstva za kulturo v višini 9.622.473,47 EUR, je bilo izvedeno še sofinanciranje iz naslova EU (CTN-varnostna rezerva) v višini 6.389.558,61 EUR, ter predvideno sofinanciranje iz naslova dodatno zagotovljenih sredstev iz naslova EU v višini 20.700.000,00 EUR (EU + slovenska udeležba), vezano na drugo spremembo Programa EKP 2021-2027 (uvrstitev strateško pomembnega projekta vzhodne kohezijske regije). Razliko v višini 2.987.006,71 EUR pa zagotavlja Mestna občina Maribor.

Investicija je vsekakor upravičena zaradi številnih pozitivnih družbenih učinkov v povezavi z novimi možnostmi za razvoj in nadaljevanje kulturne dejavnosti, nudenje kulturnih dobrin in kulturno osveščanje prebivalstva ter nudenje pogojev za kreativno preživljanje prostega časa in vseh vrst izobraževanj, hkrati pa tudi dostopnosti institucij v mestu ter dviga privlačnosti mesta. Z investicijo se rešuje slabo infrastrukturno stanje dveh kulturnih zavodov v Mariboru, Mariborske knjižnice in Umetnostne galerija Maribor ter dodaja potrebno infrastrukturo za avdio vizualno umetnost. Na podlagi vseh obravnavanih koristi je **investicija smiselna in upravičena**.

3. NOVELACIJA INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

CENTER ROTOVŽ

INOVATIVNI CENTER USMERJEN K PROMOCIJI KNJIGE,
IZOBRAŽEVANJA, KULTURE IN DIGITALIZACIJE

Vir: IDP – Center Rotovž.

Investitor, naročnik in upravljavec:	Mestna občina Maribor Ulica heroja Staneta 1, 2000 Maribor
Upravljavci:	Mariborska knjižnica Rotovski trg 2, 2000 Maribor Umetnostna galerija Maribor Strossmayerjeva ulica 6, 2000 Maribor Narodni dom Maribor Ulica kneza Koclja 9, 2000 Maribor
Izdelovalec dokumenta:	PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o. Strma ulica 8, 2000 Maribor
Investicija:	Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije
Vrsta dokumenta:	3. novelacija investicijskega programa
Številka projekta:	17/2023
Datum:	Marec 2026
Odgovorni vodja projekta:	Bojana Sovič, univ. dipl. inž. grad.
Dokument izdelali:	Sabina Brdnik, univ. dipl. ekon. Luka Schram, univ. spec. oec. v sodelovanju s predstavniki investitorja in uporabnikov.

PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.
Bojana Sovič, direktorica

KAZALO VSEBINE

0. OPIS RAZLOGOV ZA 3. NOVELACIJO INVESTICIJSKEGA PROGRAMA	11
1. UVODNO POJASNILO S PREDSTAVITVIJO INVESTITORJA IN IZDELOVALCEV INVESTICIJSKEGA PROGRAMA, NAMENA IN CILJEV INVESTICIJSKEGA PROJEKTA TER POVZETKOM PREDHODNO IZDELANIH ŠTUDIJ S POJASNILI POTEKA AKTIVNOSTI IN MOREBITNIH SPREMEMB	14
1.1. Uvodno pojasnilo s povzetkom predhodno izdelanih študij s pojasnili poteka aktivnosti in morebitnih sprememb	14
1.1.1. Uvodno pojasnilo	14
1.1.2. Povzetek predhodno izdelanih študij s pojasnili poteka aktivnosti in morebitnih sprememb	18
1.2. Predstavitev investitorja in izdelovalcev investicijskega programa	20
1.3. Namen in cilji investicijskega projekta	22
2. OSNOVNI PODATKI O INVESTICIJSKEM PROJEKTU – POVZETEK 3. NOVELACIJE INVESTICIJSKEGA PROGRAMA.....	25
3. OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, IZDELOVALCIH INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE IN PRIHODNJEM UPRAVLJAVCU Z ŽIGI IN PODPISI ODGOVORNIH OSEB.....	29
4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA S PRIKAZOM POTREB, KI JIH BO ZADOVOLJEVALA INVESTICIJA TER USKLAJENOSTI INVESTICIJSKEGA PROJEKTA Z DRŽAVNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM DOKUMENTOM IN DRUGIMI RAZVOJNIMI DOKUMENTI, USMERITVAMI SKUPNOSTI TER STRATEGIJAMI IN IZVEDBENIMI DOKUMENTI STRATEGIJ POSAMEZNIH PODROČIJ IN DEJAVNOSTI	32
4.1. Pomembni elementi z družbeno-ekonomskega vidika Mestne občine Maribor	32
4.1.1. Splošno	32
4.1.2. Demografija Mestne občine Maribor	33
4.1.3. Gospodarstvo Mestne občine Maribor	35
4.1.4. Turizem Mestne občine Maribor	36
4.1.5. Kultura Mestne občine Maribor	38
4.2. Analiza obstoječega stanja s prikazom potreb, ki jih bo zadovoljevala investicija – Mariborska knjižnica	41
4.2.1. Opis dejavnosti	41
4.2.2. Dejavnosti in organizacija in zbirke Mariborske knjižnice	43
4.2.3. Organizacija in obseg poslovanja	44
4.2.4. Obstoječi prostorski pogoji s prikazom potreb	46
4.2.5. Izvedba dejavnosti MK v času izgradnje Centra Rotovž.....	49
4.3. Analiza obstoječega stanja s prikazom potreb, ki jih bo zadovoljevala investicija – Umetnostna galerija.....	49
4.3.1. Zgodovina UGM.....	49
4.3.2. Obstoječe stanje	50
4.3.3. Poslanstvo in dejavnosti Umetnostne galerije Maribor	54
4.3.4. Število obiskovalcev Umetnostne galerije Maribor	56
4.3.5. Prikaz potreb.....	57
4.4. Analiza obstoječega stanja s prikazom potreb, ki jih bo zadovoljevala investicija – Mestni art kino 58	

4.4.1.	Predstavitev zavoda Narodni dom Maribor (kot bodočega upravljavca centra in kina)	58
4.4.2.	Prikaz potreb na področju avdio-vizualne umetnosti	60
4.5.	Usklajenost investicijskega projekta z državno strategijo razvoja Slovenije, usmeritvami Skupnosti, prostorskimi akti ter drugimi dolgoročnimi razvojnimi programi in usmeritvami, upoštevaje tudi medsebojno usklajenost področnih politik	62
4.5.1.	Usklajenost z Nacionalnim programom za kulturo 2018-2025.....	62
4.5.2.	Usklajenost z Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2024-2031	63
4.5.3.	Usklajenost s Strategijo razvoja Slovenije	65
4.5.4.	Usklajenost s Trajnostno strategijo Mestne občine Maribor	67
4.5.5.	Usklajenost z EKP 21-27	72
4.5.6.	Usklajenost z namenom, cilji in pogoji Dodatnega povabila k predložitvi vlog za sofinanciranje operacij urbane prenove z mehanizmom CTN (Varnostna rezerva CTN)	74
4.5.7.	Usklajenost z lokalnimi strategijami	83
5.	ANALIZA TRŽNIH MOŽNOSTI SKUPAJ Z ANALIZO ZA TISTE DELE DEJAVNOSTI, KI SE TRŽIJO ALI IZVAJAJO V OKVIRU JAVNE SLUŽBE OZIROMA S KATERIMI SE PRIDOBIVAJO PRIHODKI S PRODAJO PROIZVODOV OZIROMA STORITEV.....	84
5.1.	Mariborska knjižnica	84
5.2.	Umetnostna galerija Maribor.....	87
5.3.	Mestni kino	89
5.4.	Sinergijski učinki delovanje centra	91
5.5.	Analiza konkurence	92
6.	TEHNIČNO – TEHNOLOŠKI DEL.....	96
6.1.	Opis načrtovanih posegov	96
6.1.1.	Splošno	96
6.1.2.	Opis gradnje	98
6.1.3.	Legra objekta in urbanistična zasnova.....	98
6.1.4.	Arhitekturna zasnova s programskimi sklopi.....	99
6.1.5.	Zunanje urejene površine	101
6.1.6.	Opis instalacij in komunalne infrastrukture	102
6.2.	Načrtovane površine.....	102
6.3.	Vsebinska izhodišča za načrtovanje.....	107
6.3.1.	Izhodišča za načrtovanje nove knjižnice.....	107
6.3.2.	Izhodišča za načrtovanje galerije.....	112
6.3.3.	Izhodišča za načrtovanje Kina Rotovž	117
6.3.4.	Izhodišča za prostore v skupni uporabi (knjižnica, galerija in kino)	119
6.4.	Potek gradnje	121
7.	ANALIZA ZAPOSLENIH	124
8.	OCENA VREDNOSTI PROJEKTA PO STALNIH IN TEKOČIH CENAH Z NAVEDBO OSNOV IN IZHODIŠČ ZA OCENO TER PRIKAZOM UPRAVIČENIH STROŠKOV PROJEKTA	126
8.1.	Izhodišča za določitev ocene investicijskih stroškov.....	126
8.2.	Ocena vrednosti projekta po stalnih in tekočih cenah.....	127
9.	ANALIZA LOKACIJE	131
9.1.	Makrolokacija.....	131
9.2.	Mikrolokacija.....	132
9.3.	Varovanje kulturne dediščine	134

9.4.	Območje TUS	139
9.5.	Prostorski akti in glasila	140
10.	ANALIZA INVESTICIJSKEGA PROJEKTA NA OKOLJE	141
11.	ČASOVNI NAČRT IZVEDBE INVESTICIJE S POPISOM VSEH AKTIVNOSTI SKUPNO Z ORGANIZACIJO VODENJA PROJEKTA IN IZDELANO ANALIZO IZVEDLJIVOSTI	144
11.1.	Okvirni časovni načrt izvedbe investicije	144
11.2.	Organizacija vodenja projekta	144
11.3.	Analiza izvedljivosti projekta	147
11.4.	Seznam že pripravljene in pregled še potrebne investicijske, projektne in druge dokumentacije	147
11.5.	Način končnega prevzema in vzpostavitve obratovanja ter način in pristojnosti vzdrževanja med obratovanjem	149
12.	NAČRT FINANCIRANJA V TEKOČIH CENAH PO DINAMIKI IN VIRIH FINANCIRANJA....	150
12.1.	Dinamika financiranja po letih	150
12.2.	Viri financiranja po letih	152
13.	PROJEKCIJE PRIHODKOV IN STROŠKOV POSLOVANJA PO VZPOSTAVITVI DELOVANJA INVESTICIJE ZA OBDOBJE EKONOMSKE DOBE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA.....	154
13.1.	Prikaz prihodkov in stroškov – Mariborska knjižnica	154
13.2.	Prikaz prihodkov in stroškov – kino	157
13.3.	Prikaz prihodkov in stroškov – UGM.....	160
13.4.	Prikaz prihodkov in stroškov – zbirno (Center Rotovž)	162
14.	VREDNOTENJE DRUGIH STROŠKOV IN KORISTI TER PRESOJA UPRAVIČENOSTI (EX-ANTE) V EKONOMSKI DOBI INVESTICIJE	165
14.1.	Finančna analiza	165
14.2.	Ekonomska analiza	168
14.3.	Opis stroškov in koristi, ki se ne dajo ovrednotiti z denarjem.....	171
15.	ANALIZA TVEGANJA IN ANALIZA OBČUTLJIVOSTI	173
16.	SKLEPNE UGOTOVITVE.....	177

KAZALO TABEL

Tabela 1: Povzetek DIIP	18
Tabela 2: Prispevek operacije k doseganju kazalnika rezultata (Vzhodna kohezijska regija)	24
Tabela 3: Prispevek operacije k doseganju kazalnika učinka (Vzhodna kohezijska regija)	24
Tabela 4: Povzetek novelacije investicijskega programa	25
Tabela 5: Podatki o investitorju, sofinancerju in upravljavcu (prijavitelj)	29
Tabela 6: Podatki o upravljavcu	30
Tabela 7: Osnovni podatki o upravljavcu	30
Tabela 8: Osnovni podatki o upravljavcu	31
Tabela 9: Osnovni podatki o izdelovalcih investicijske dokumentacije (novelacija IP)	31
Tabela 10: Število prebivalcev v Mestni občini Maribor v zadnjih 10 letih	33
Tabela 11: Izbrani demografski kazalniki za Mestno občino Maribor 2020-2023	35
Tabela 12: Izbrani kazalniki za MOM	35
Tabela 13: Izbrani kazalniki za MOM na področju turizma v obdobju 2014–2024	37
Tabela 14: Prikaz nekaterih kazalnikov Mariborske knjižnice v zadnjih 10 letih	45
Tabela 15: Število obiskovalcev v zadnjih 5 letih (pred investicijo)	45
Tabela 16: Prikaz prostorskih pogojev glede na standard	46
Tabela 17: Prostori v knjižnični mreži – lokacije, potrebe, stanje (pred investicijo)	46
Tabela 18: Prostori v knjižnični mreži – lokacije, potrebe, stanje (leto 2024)	47
Tabela 19: Prikaz obstoječih kvadratur (pred investicijo)	48
Tabela 20: Kvadrature nekaterih slovenskih knjižnic	49
Tabela 21: Obstoječe neto površine objekta UGM na Strossmayerjevi ulici 6 v Mariboru	53
Tabela 22: Obstoječe površine, ki jih UGM koristi v objektu na Koroški cesti 26 v Mariboru	54
Tabela 23: Število razstav in dogodkov v UGM v zadnjih 10 letih	56
Tabela 24: Število obiskovalcev v UGM v zadnjih 10 letih	57
Tabela 25: Prispevek operacije k doseganju kazalnika rezultata (Vzhodna kohezijska regija)	73
Tabela 26: Prispevek operacije k doseganju kazalnika učinka (Vzhodna kohezijska regija)	73
Tabela 27: Prikaz prihodkov oz. virov za pokrivanje stroškov delovanja v letih 2019 in 2024	84
Tabela 28: Prikaz prihodkov oz. virov za pokrivanje stroškov delovanja v letih 2019 in 2024 vezano na enote Rotovž ...	85
Tabela 29: Prikaz števila obiskovalcev knjižnice Rotovž pred in po investiciji	86
Tabela 30: Prikaz števila članov knjižnice Rotovž pred in po investiciji	86
Tabela 31: Prikaz prihodkov oziroma virov za pokrivanje stroškov delovanja v letih 2019 in 2024	88
Tabela 32: Število obiskovalcev v UGM v zadnjih 10 letih	88
Tabela 33: Predvideno število razstav in obiskovalcev na letni ravni na lokaciji Rotovž ob upoštevanju izhodišč obstoječe lokacije	89
Tabela 34: Okvirna opredelitev ciljnih skupin (potencialnih obiskovalcev)	91
Tabela 35: Predvidene neto površine objekta po programih	102
Tabela 36: Predvidene neto površine Mariborske knjižnice	103
Tabela 37: Predvidene neto površine UGM na Rotovškem trgu	105
Tabela 38: Predvidene neto površine kina	107
Tabela 39: Vrednost investicije po stalnih in tekočih cenah (v EUR)	128
Tabela 40: Prikaz vsebinsko upravičenih in neupravičenih stroškov po tekočih cenah (v EUR)	129
Tabela 41: Prikaz vsebinsko upravičenih s prikazom sofinanciranja (v EUR)	130
Tabela 42: Podatki o parcelah	133
Tabela 43: Časovnica dokončanja projekta	144
Tabela 44: Finančna zmogljivost upravičenca	146
Tabela 45: Seznam že izdelane dokumentacije	148
Tabela 46: Dinamika financiranja po tekočih cenah (v EUR)	151
Tabela 47: Viri financiranja po tekočih cenah v EUR	153
Tabela 48: Prihodki MK v zadnjih petih letih pred investicijo	154
Tabela 49: Predviden prihodek od članarin Mariborske knjižnice v ekonomski dobi	155

Tabela 50: Predvideni obratovalni stroški Mariborske knjižnice	156
Tabela 51: Predvideni programski stroški Mariborske knjižnice (inkrementalno)	156
Tabela 52: Predvideni stroški dodatnih zaposlitev Mariborske knjižnice	156
Tabela 53: Prikaz predvidenih stroškov Mariborske knjižnice (inkrementalno)	157
Tabela 54: Prikaz prihodkov kina Rotovž - letno	157
Tabela 55: Predviden prihodek ArtCafe	158
Tabela 56: Prikaz predvidenih prihodkov kina z art cafe (inkrementalno)	158
Tabela 57: Predvideni obratovalni stroški kina	158
Tabela 58: Predvideni stroški dodatnih zaposlitev kino + upravljanje	159
Tabela 59: Prikaz predvidenih stroškov kina (inkrementalno)	159
Tabela 60: Predvideno število razstav in obiskovalcev UGM na Rotovškem trgu	160
Tabela 61: Predviden prihodek UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)	161
Tabela 62: Prikaz predvidenih prihodkov UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)	161
Tabela 63: Predvideni obratovalni stroški UGM (po investiciji na lokaciji Rotovž in inkrementalno)	161
Tabela 64: Predvideni stroški zaposlitev UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)	162
Tabela 65: Prikaz predvidenih stroškov UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)	162
Tabela 66: Prikaz predvidenih prihodkov Centra Rotovž (inkrementalno)	162
Tabela 67: Prikaz predvidenih stroškov Centra Rotovž (inkrementalno)	163
Tabela 68: Prikaz prihodkov, vključno s prilivi proračunskih sredstev (MzK, MOM)	163
Tabela 69: Prikaz prihodkov in stroškov (konsolidirana bilanca z vidika investitorja in upravljavcev)	164
Tabela 70: Izračun ekonomske dobe	166
Tabela 71: Izračun ostanka vrednost (finančna analiza)	166
Tabela 72: Prikaz finančnih tokov	167
Tabela 73: Izračun finančnih kazalnikov	167
Tabela 74: Izračun ostanka vrednost (ekonomska analiza)	169
Tabela 75: Prikaz eksternalij v ekonomski dobi	169
Tabela 76: Prikaz ekonomskih tokov	170
Tabela 77: Izračun ekonomskih kazalnikov	170
Tabela 78: Prikaz dejavnikov tveganja	173
Tabela 79: Rezultati analize občutljivosti – ekonomski kazalniki	176

KAZALO SLIK

Slika 1: Lokacija	16
Slika 2: MO Maribor na zemljevidu Slovenije	32
Slika 3: Demografski podatki za Mestno občino Maribor za leto 2023	34
Slika 4: Obstoječe stanje Mariborske knjižnice (pred investicijo)	48
Slika 5: Objekt na Strossmayerjevi okoli leta 1855 – takrat Mestna palača in tovarna Carla Gardesa, od leta 1954 prostori UGM	50
Slika 6: Obstoječ objekt UGM na Strossmayerjevi ulici 6 v Mariboru	53
Slika 7: Notranjost UGM	53
Slika 8: Objekt na Koroški cesti 26 v Mariboru, katerega del koristi UGM	54
Slika 9: Območne knjižnice v Republiki Sloveniji	93
Slika 10: Obstoječe stanje območja predvidene novogradnje	96
Slika 11: Situacija posegov	97
Slika 12: Prostorski prikaz	97
Slika 13: Prostorski prikaz	97
Slika 14: Kletni prostori knjižnice	109
Slika 15: Pritlični prostori knjižnice	110
Slika 16: Galerija	114
Slika 17: Prehod v medetažo	116
Slika 18: Pogled na Maribor	131
Slika 19: Lokacija predmetne investicije	132
Slika 20: Umeščenost programov	134
Slika 21: Območje kulturne dediščine	135
Slika 22: Hiša Glavni trg 15	135
Slika 23: Maribor - Rotovž	136
Slika 24: Hiša – Glavni trg 13	136
Slika 25: Maribor – mestno jedro	137
Slika 26: Območje TUS MOM s prikazom lokacije projekta	139
Slika 27: Organigram vodenja operacije znotraj MOM	145

SEZNAM KRATIC (po abecednem redu)

AV (umetnost)	Avdiovizualna umetnost
BDP	bruto družbeni proizvod
BDV	bruto dodana vrednost
CTN	Celostne teritorialne naložbe
DCP	Končna lokalizirana digitalna kopija, namenjena predvajanju v kinematografu (Digital Cinema Package)
DDV	Davek na dodano vrednost
DIIP	Dokument identifikacije projekta
DPN	Državni prostorski načrt
EKP	Evropska kohezijska politika
EPK 2012	Evropska prestolnica kulture 2012
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
EUR	Evro (denarna valuta)
FTE	ekvivalent polnega delovnega časa (Full-Time_equivalent)
GOI	Gradbeno obrtniška dela
GURS	Geodetska uprava RS
IDZ	Idejna zasnova projekta
IKT	Informacijske in komunikacijske tehnologije
IP	Investicijski program
ISD	Interna stopa donosnosti
JSKD	Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
KKS	kulturni in kreativni sektor
KUV	kulturno umetniška vzgoja
LPK	Lokalni program za kulturo
MOM	Mestna občina Maribor
MK	Mariborska knjižnica
MKM	Mestna knjižnica Maribor
MzK	Ministrstvo za kulturo
NPK	Nacionalni program za kulturo
NSV	Neto sedanja vrednost
OOK	Osrednja območna knjižnica
OPN	Občinski prostorski načrt
PEKP 2021-2027	Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027
PID	projekt izvedenih del
PIZ	Predinvesticijska zasnova
PZI	Projekt za izvedbo
RNSV	Relativna neto sedanja vrednost
RS	Republika Slovenija
SFC	Slovenski filmski center
SRS	Strategija razvoja Slovenije
SWOT	PSPN (prednosti, slabosti, priložnosti ter nevarnosti) matrika (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)

TUS

Trajnostna urbana strategija

UGM

Umetnostna galerija Maribor

UMAR

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

ZVKDS

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

0. OPIS RAZLOGOV ZA 3. NOVELACIJO INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

V letu 2020 je bil izdelan in z dne 14.1.2021 s sklepom št. 41001-805/2019-53 potrjen Investicijski program »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije« (Proplus d.o.o., december 2020).

Vrednost investicijskega programa je znašala 25.400.798,30 EUR, sofinanciranje je bilo predvideno s strani Ministrstva za kulturo v višini 12.700.399,15 EUR oziroma v 50 % deležu ter v enaki višini 12.700.399,15 EUR s strani Mestne občine Maribor. V decembru 2021 je bila z Ministrstvom za kulturo podpisana pogodba o sofinanciranju.

Mestna občina Maribor je v septembru 2021 objavila javni razpis za izvedbo gradbeno obrtniških in inštalacijskih del potrebnih za izgradnjo Centra Rotovž. Na tej podlagi je bila z najugodnejšim ponudnikom v decembru 2021 podpisana pogodba. Z deli se je pričelo po preselitvi knjižnice na začasne lokacije.

V letu 2022 je bila izdelana Novelacija IP (PROPLUS d.o.o., april 2022), ki je bila potrjena s sklepom št. 41001-805/2019-86 z dne 12.4.2022. Vrednost investicije v novelaciji IP, ki je temeljila na dodelani projektni dokumentaciji (PZI) ter ob upoštevanju tržnih razmer (bistveno povečanje cen gradbenih materialov, energentov in storitev v zadnjem obdobju), je znašala 31.041.111,77 EUR in bila za cca 22 % višja glede na predhodno potrjen dokument. Sofinanciranje s strani Ministrstva za kulturo je ostalo nespremenjeno (12.700.399,15 EUR), razlika v višini 18.340.712,62 EUR je bila predvidena s strani MOM. Načrtovan zaključek projekta je bil predviden v maju 2024.

Glede na to, da je projekt, ki je trenutno v izvajanju, izjemno zahteven, tako glede na lokacijo in potrebo varovanja okoliških stavb (dodatna podpiranja) oziroma potrebnih statičnih sanacij (npr. skupni nosilni zid in potrebna zagotovitev samostojne konstrukcije v primeru rušitve), upoštevanja zahtev ZVKDS, kakor tudi številnih nepredvidenih okoliščin oziroma potreb po dodatnih delih, ki so se tekom izvajanja projekta izkazala za neobhodna, in jih pred izvedbo ni bilo možno predvideti, odkritih elementov, ki jih je, po navodilih ZVKDS, potrebno ohraniti oziroma deponirati), je med njegovo izvedbo prišlo do predhodno opisanih spremenjenih okoliščin na operativni ravni, ki jih ni bilo možno vnaprej predvideti, kar je, ob upoštevanju drugih nepredvidljivih dejavnikov in tržnih razmer (COVID, vojna v Ukrajini, poplave (interventni zakon – preusmeritev delovne sile), povzročilo posledično dvig cen, težjo dobavljivost materialov, pomanjkanje delovne sile itd.), kar je ob rokavnem zamiku izvedbe projekta, vplivalo tudi na povečanje njegove vrednosti.

Na izvedbo projekta so vplivale nepredvidene okoliščine, ki so pripomogle tako k zamaknitvi terminskega plana kakor tudi vplivale na povečanje vrednosti projekta glede na prvotno načrtovano in sicer:

- epidemija COVID v letih 2020-2021 in njen prispevek k dvigu cen na globalni ravni,
- vojna v Ukrajini v letu 2022, ki je vplivala na rast cen, močno oteženi dobavi osnovnih surovin in posledično izvedbi del,
- vremenska ujma v letu 2023 in vpliv na pomanjkanje delovne sile oziroma preusmeritev le-te na prizadeta območja ter sprejetje interventne zakonodaje (Zakon o interventnih ukrepih za

- odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023), s čimer je bila izvajalcu omogočena upočasnitev del na investiciji zaradi sanacijskih ukrepov,
- nepredvidene okoliščine iz naslova operativne izvedbe gradnje oziroma specifike projekta:
 - o sam objekt je umeščen v historično mestno jedro, kjer se v vse smeri neposredno dotika spomeniško zaščitenih objektov, v segmentu varovanja gradbene jame pa celo posega pod njih. Večji del stavbne substance, v katero se neposredno s projektom posega ali z novim objektom na njo neposredno meji, je bil predhodno nedostopen in se stavbna substanca odkriva tekom izvedbe del, kar botruje vedno novim zatečenim stanjem, iskanju projektnih rešitev in prilagajanju izvedbe del, dostop do gradbišča je omejen (možen le na ozki dostopni točki).

Vsled predhodno navedenega se je v maju 2025 pristopilo k 2. novelaciji IP, ki je bila potrjena s sklepom 4102-187/2025-14 z dne 23.5.2025, v kateri je bilo upoštevano sledeče:

- vrednost investicije znaša 39.699.038,79 in je cca 27,9 % višja od načrtovane v predhodni novelaciji IP,
- rok izvedbe projekta se je zamaknil v leto 2026 (prej v letu 2024),
- dodatno je bilo predvideno sofinanciranje strani CTN na podlagi prijave na Dodatno povabilo k predložitvi vlog za sofinanciranje operacij urbane prenovе z mehanizmom CTN (Varnostna rezerva CTN) v okviru »Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji«, prednostna naloga 9: »Trajnostni razvoj lokalnih območij«, specifičnega cilja RSO5.1.: »Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih (ESRR)«, predvidoma v višini 6.389.558,61 EUR, na podlagi Sklepa št. 303-8/2025-7 z dne 6.5.2025,
- vrednost sofinanciranja s strani Ministrstva za kulturo je bila upoštevana v višini 9.622.473,47 EUR,
- vrednost financiranja s strani MOM se je prilagodila na 23.687.006,71 EUR, vezano na povečanje vrednosti investicije in zagotovitve dodatnih sredstev iz naslova CTN,
- dodatno so bile vključene utemeljitve, vezane na aktualne strateške dokumente in Povabilo,
- posledično je bila prilagojena tudi finančna in ekonomska analiza z analizo občutljivosti ob upoštevanju izhodišč iz IP/predhodne novelacije IP oziroma vizije investitorja ter bodočih uporabnikov.

Vezano na možnost zagotovitve dodatnih virov financiranja, opredeljeno v drugi spremembi Programa Evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027, ki jo je Vlada RS sprejela na 181. seji z dne 27.11.2025, kjer je predmetna operacija opredeljena kot nova operacija strateškega pomena na območju Vzhodne kohezijske regije, glede na to, da projekt »Center Rotovž« celovito rešuje prostorsko, funkcionalno in razvojno problematiko treh osrednjih kulturnih institucij v vzhodni kohezijski regiji – MK, UGM in art kino, se pristopa k predmetni novelaciji investicijskega programa (3. novelacija IP), v kateri je upoštevano sledeče:

- predvideno je dodatno financiranje s strani EU v višini 20.700.000,00 (povečanje iz 6.389.558,61 EUR na 27.089.558,61 EUR), vezano na drugo spremembo Programa EKP 2021-2027,

- posledično predvideno znižanje financiranja s strani MOM na skupno 2.987.006,71 EUR (predtem 23.687.006,71 EUR),
- delna zamaknitev roka izvedbe projekta, ki sicer ostaja v letu 2026, z administrativnim zaključevanjem v letu 2027,
- prilagojena dinamika financiranja po letih, vezano tako na realizirane stroške v letih 2025, kakor tudi delna zamaknitev financiranja v leto 2027,
- pri čemer pa ostaja končna vrednost investicije nespremenjena,
- prilagojeno je upravljanje (namesto ustanovitve novega javnega zavoda predvideno upravljanje v okviru obstoječega zavoda v lasti MOM, tj. Narodnega doma Maribor) ter dodatno zaposlovanje (glede na zadnja izhodišča naročnika),
- vezano na prilagoditev dinamike financiranja, stroškov dela itd. so prilagojeni tudi izračuni finančnih in ekonomskih kazalnikov z analizo občutljivosti, ob nespremenjenih ostalih izhodiščih.

1. UVODNO POJASNILO S PREDSTAVITVIJO INVESTITORJA IN IZDELOVALCEV INVESTICIJSKEGA PROGRAMA, NAMENA IN CILJEV INVESTICIJSKEGA PROJEKTA TER POVZETKOM PREDHODNO IZDELANIH ŠTUDIJ S POJASNILI POTEKA AKTIVNOSTI IN MOREBITNIH SPREMEMB

1.1. *Uvodno pojasnilo s povzetkom predhodno izdelanih študij s pojasnili poteka aktivnosti in morebitnih sprememb*

1.1.1. Uvodno pojasnilo

Kultura je lahko pomemben in enakovreden nosilec razvoja Maribora, dejavnost, ki ima povezovalno moč, odprtost do sprememb in zavezanost skupnemu dobremu. Kulturni ustvarjalci s svojim delovanjem prispevajo k razvoju v številnih sektorjih kot so industrija, poslovanje, raziskovanje, javna uprava, turizem itd.

Temelj za uresničevanje razvojne vizije Maribora na področju kulture je obstoječa mreža javnih kulturnih zavodov, ki jim je z ustanovitvenimi akti naložena javna služba na ključnih področjih kulture. Javni kulturni zavodi predstavljajo hrbtenico kulturnega organizma mesta. Hkrati segajo vsi mariborski javni kulturni zavodi s svojimi programi v prostor širše regije, igrajo vidno vlogo na nacionalni ravni in so prisotni v mednarodnem kulturnem dogajanju.¹

Obstoječe stanje javnih kulturnih zavodov **Mariborske knjižnice in Umetnostne galerije Maribor** je že nekaj časa tako, da zahteva konkretne investicije v infrastrukturo. Te potrebe so bile prepoznane in upoštevane že v Nacionalnem programu kulture 2014 – 2017 in Lokalnem programu za kulturo Maribor 2015 -2020.

Mariborska knjižnica

Mariborska knjižnica si je dolgo časa prizadevala rešiti nevzdržne prostorske razmere osrednje knjižnice na Rotovškem trgu. Prostorski problem je bil največja omejitev dobrega razvojnega koncepta Mariborske knjižnice. Lokacija v preteklih razmerah ni omogočala normalnega dela z uporabniki, gradiva niso bila ustrezno postavljena v dostopni obliki, zaposleni niso imeli delovnih prostorov in pogojev za delo. Kot osrednja območna knjižnica, ki skrbi za povezano in usklajeno izvajanje upravljaljskih nalog vseh dvanajstih lokalnih skupnosti, zaradi prostorske stiske ni mogla izvajati vseh nalog v skladu z zakonom, tudi posamezne knjižnične zbirke so bile umaknjene v različna skladišča in bralcem nedostopne. Prostori so predstavljali tudi tveganje v smislu nevarnosti za uporabnike in zaposlene.

Za normalno delovanje osrednje knjižnice je bilo potrebnih minimalno 6.000 m², s čemer bi dosegli 54 m² na 1000 prebivalcev in pridobili pogoje za izvajanje normalne knjižnične ponudbe. Pri

¹ Vir: Lokalni program za kulturo MOM 2015 - 2020

knjižnični dejavnosti je potrebno upoštevati specifične prostorske zahteve (izposoja, čitalnica, predavalnica, uprava, razstavišče, dostava, obdelava, katalogizacije ipd.).

Umetnostna galerija Maribor

Umetnostna galerije Maribor (UGM) svojo dejavnost izvaja v skrajno problematičnih prostorih na naslovu Strossmayerjeva ulica 6 in nenehni prostorski stiski.

Glavni problem UGM je pomanjkanje prostora za:

- stalno postavitve del iz Zbirke UGM,
- postavitve tematskih razstav,
- depoje za umetniška dela.

Drugi glavni problem UGM je, da deluje v:

- neprofesionalnih prostorih, ki so zadnje resno prenovi doživeli leta 1954,
- prostorih, ki ne zadostujejo osnovnim muzejskim standardom (tako razstavniki kot depojski prostori),
- prostorih, ki so popolnoma nedostopni za motorično ovirane osebe in slabo dostopni za vse ostale skupine s posebnimi potrebami.

Dodatni izzivi UGM pa so, da s svojimi prostori ne more slediti trendom v razvoju muzejev zadnjih 20 let, kot so:

- odprtost za obiskovalce z dodatnimi programi (muzejska galerija, muzejska kavarna),
- vključevanje različnih interesnih skupin in lokalnih skupnosti (prostor za delavnice in predavanja),
- izvajanje prilagojenega kreativno-izobraževalnega programa (prostor za otroško ustvarjanje in igro).

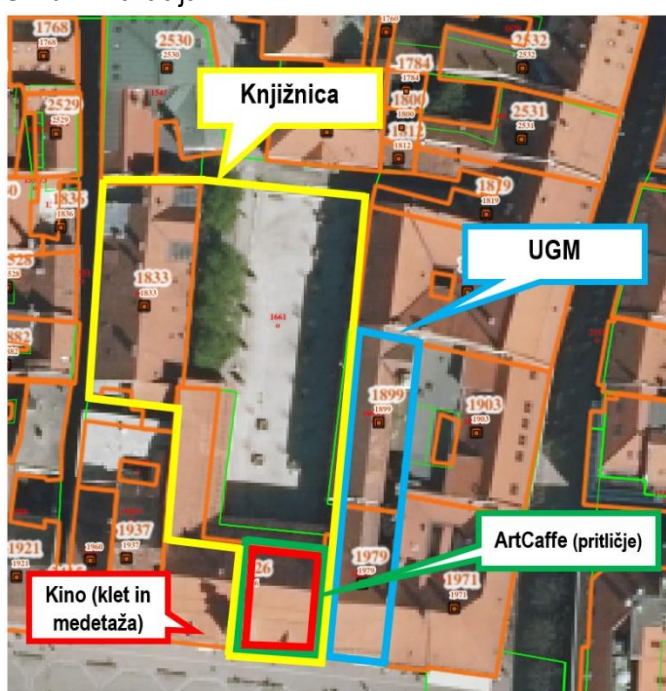
Kino

Po zaprtju Kina «Udarnik» leta 2016 je Maribor ostal brez večjega samostojnega prizorišča, kjer bi se predvajala sodobna produkcija umetniških filmov. Sicer obstaja program umetniških filmov v Mariboxu, ki pa ni prostor, ki bi bil hkrati socialno in izobraževalno središče. Interes za filmsko in AV umetnost se krepi in to vpliva tudi na potrebe po rednem predvajanju produkcij sodobnega, neodvisnega, umetniškega, eksperimentalnega, kinotečnega itd. filma ter video produkcij, ki niso dostopne v multipleksih, ampak jih je treba zagotoviti v okviru javnega interesa v kulturi. S privatizacijo je Maribor izgubil »kino-gledališče« in sedaj civilne iniciative in organizacije skrbijo za vzpostavitev višje ravni kulture gibljivih slik, ki zajema film in video ter letni kino, kar je v javnem interesu mesta. Zato je smiselna vzpostavitev mestnega kina, ki bi lahko deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma in kot večnamenski prostor s filmskim in avdio-vizualnim programom.

Center Rotovž - inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije
Kot odgovor na navedene potrebe v sklopu izvajanja sistematične obnove in oživitve starega mestnega jedra, se je pristopilo k načrtovanju novega projekta Centra Rotovž - inovativnega centra usmerjenega k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, na Rotovškem trgu.

Načrtovano je, da osrednjo pozicijo na trgu še vedno ohranja knjižnica, ki bi se nahajala v novogradnji na lokaciji sedanje osrednje enote knjižnice. Za potrebe UGM je predvidena novogradnja na vzhodni strani trga. Novogradnja pod terenom poveže oba kompleksa in predstavlja osrednji del kompleksa – novo izvedeni kletni prostor pod Rotovškim trgom, ki deluje kot osrednja dvorana Centra Rotovž oziroma nove Mariborske knjižnice. V okviru projekta je načrtovana izgradnja manjše kinodvorane na južni strani trga.

Slika 1: Lokacija

Vir: prirejeno po GURS.

Prenova in oživitev najbolj reprezentančnega mestnega trga temelji na medsebojnem povezovanju treh institucij na območju trga, in sicer knjižnice, galerije in kina. Tovrstna povezanost naštetih deležnikov bo omogočala, da bo Rotovški trg zaživel preko povezujočih vsebin in programov, ki bodo tvorili skupen, kreativen, kulturni, izobraževalni medgeneracijski center.

Z izvedbo projekta bo Rotovški trg s svojo vsebino postal pomembno mestno stičišče, tako kulture, izobraževanja kot družbenega življenja².

Projekt podpira prizadevanja Mestne občine Maribor za oživitev tega predela mesta in mu na ta način vrača pomen in odličnost starega mestnega jedra.

² Vir: Projektna naloga za projekt »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije« (Mestna občina Maribor, julij 2020).

Center Rotovž je projekt, za katerega je izkazan javni interes, saj gre za gradnjo javne infrastrukture na področju kulture za potrebe mariborske knjižnice, razstavišča UGM ter mestnega kina, ob hkratni ureditvi trga ter ustreznem restavriranju spomeniško zaščitenih objektov.

V letu 2009 je bil izveden urbanistični arhitekturni natečaj, ki predstavlja osnovo za vse nadaljnje faze projekta Center Rotovž.

S svojim razvojem, vključno z delno racionalizacijo površin je natečajna rešitev rezultirala v projektni dokumentaciji, na osnovi katere so bila pridobljena gradbena dovoljenja z zaključkom v letu 2021 in je predstavljala tudi izhodišče za izdelavo investicijske dokumentacije, sofinancerske pogodbe sklenjene med Republiko Slovenijo, Ministrstvom za kulturo in Mestno občino Maribor, kakor tudi sprovedbo razpisnih postopkov za izvedbo posameznih del oziroma storitev.

Ko je bila investicija v letu 2021 potrjena, je prvotno predvidevala vselitev uporabnikov oktobra 2023 in je znašala cca 25 mio EUR z DDV oziroma je bila predvidena vselitev uporabnikov skladno z novelacijo v istem letu avgusta 2024, znašala pa je cca 31 mio EUR z DDV. Zaradi oteženih okoliščin, povezanih z utesnjeno lokacijo, kot tudi okoliščin, povezanih z bistvenimi spremembami na globalni svetovni ravni kakor tudi lokalni slovenski ravni, se je gradnja že od samega začetka odvijala z bistveno upočasnjeno dinamiko, kar je negativno vplivalo tako na podražitve, kot tudi prilagojeno dinamiko črpanja sredstev.

Sprva je bil projekt podvržen epidemiji COVID in posledično dvigu cen na globalni ravni. Ko so se po sklenitvi pogodbe z izvajalcem GOI del v začetku februarja 2022 pričela rušitvena dela, je to sovpadlo s pričetkom vojne v Ukrajini, kar je dodatno vplivalo na rast cen in posledično na pritiske izvajalcev na priznavanje podražitev iz naslova rasti cen ter močno oteženo dobavo osnovnih surovin in izvedbo del. V letu 2023 je sledila vremenska ujma v Sloveniji, ki je botrovala preusmeritvi delovne sile na prizadeta območja in se je, skladno s sprejetim interventnim zakonom, izvajalcu argumentirano podaljšal rok.

Poleg zgoraj navedenih nepredvidenih okoliščin so na izvedbo projekta vplivale tudi nepredvidene okoliščine iz naslova operativne izvedbe del. Objekti so namreč umeščeni v historično mestno jedro mesta Maribor in se v vseh smereh neposredno dotikajo spomeniško zaščitenih objektov, v segmentu varovanja gradbene jame pa celo posegajo pod njih. Stavbna substanca se je odkrivala tekom izvedbe, kar je povzročalo potrebo po konstantnem prilagajanju projektnih rešitev in izvedbe. Tudi omejen dostop na gradbišče, ki je možen le po ozki dostopni točki ima nenazadnje negativni multiplikativni učinek na izvedbo del.

Trenutno razpoložljiva izhodišča nakazujejo zamik zaključka projekta kot celote vse do konca leta 2026.

1.1.2. Povzetek predhodno izdelanih študij s pojasnili poteka aktivnosti in morebitnih sprememb

K reševanju problematike Mariborske knjižnice se je pristopilo že v letu 2008, ko je bil izveden urbanistični arhitekturni natečaj ter izdelan in potrjen DIIP (E.V.B. d.o.o., november 2009). V njem sta bili obravnavani varianti »z investicijo« v primerjavi z alternativo »brez investicije«. Varianta »z investicijo« je predvidevala združitev objekta Mariborske knjižnice z objektom Pionirske knjižnice Rotovž, objekt, ki je namenjen Mestni redarski službi ter severnim krilom stare mestne hiše s prenovo ter novogradnjo podzemnega dela pod Rotovškim trgom. Predhodno naveden DIIP je na kratko povzet v nadaljevanju.

Tabela 1: Povzetek DIIP

	Varianta »brez« investicije	Varianta »z« investicijo
Opis variante	Ohranitev obstoječega stanja	Prenova z novogradnjo
Velikost posegov	-	Prenova objektov obstoječe Mariborske knjižnice (Rotovški trg 2), prenova obstoječe Pionirske knjižnice Rotovž (Rotovški trg 6), prenova severnega krila stare mestne hiše (Rotovški trg 1), prenova hiše mestne redarske službe (Rotovški trg 9) ter podzemna gradnja pod celotnim Rotovškim trgom, kar bi skupaj predstavljalo 6.149 m² površin (javni prostori, interni prostori ter kombinacija internih in javnih prostorov) ter 2.385 m² površin novogradnje (velika avla ter nova čitalnica). Skupna površina investicije po prenovi in novogradnji bi znašala 8.535 m² neto površin .
Vrednost gradbenih, obrtniških in instalacijskih del	-	13.281,543,00 (brez DDV) 15.937.851,60 (z DDV)
Vrednost investicije po stalnih cenah	-	13.281,543,00 (brez DDV) 15.937.851,60 (z DDV)
Vrednost investicije po tekočih cenah	-	13.904.901,08 (brez DDV) 16.685.881,30 (z DDV)
Rok izvedbe del	-	December 2012

V obdobju med izdelanim DIIP-om ter PIZ je bilo preverjenih več variant rešitev ter bistveno kompleksnejša rešitev izvedbe projekta.

V nadaljnji investicijski dokumentaciji, Predinvesticijski zasnovi (PROPLUS d.o.o., oktober 2020), ki je bila potrjena s sklepom št. 41001-805/2019-47 z dne 25.11.2020 in novelaciji Predinvesticijske zasnove (PROPLUS d.o.o., november 2020), ki je bila potrjena s sklepom št. 41001-805/2019-49 z dne 1.12.2020, sta bili obravnavani dve varianti:

- varianta »brez« investicije
- in varianta »z« investicijo.

Varianta »brez« investicije pomeni za Mariborsko knjižnico nadaljevanje problematike funkcioniranja v neustreznih in neprimernih prostorih, UGM-u ne omogoči možnosti razvoja v okviru dodatnega prizorišča ter za MOM zamujanje priložnosti uresničevanja razvojne vizije Maribora na področju kulture, in hkrati potrebno prenovo Rotovškega trga.

Izdelana Predinvesticijska zasnova v varianti »z« investicijo predvideva rešitev problematike prostorskih omejitev z izkoriščanjem prednosti dane lokacije ter hkrati zagotavlja nujno potrebne površine za delovanje knjižnice, umetnostne galerije ter mestnega art-kina brez nekaterih prvotno načrtovanih programov (npr. protokolarne storitve). Tako se glede na prvotno načrtovano odpravo prostorske problematike knjižnice vključita še dva komplementarna programa in sicer galerija, ki prav tako trenutno deluje v omejenih prostorskih pogojih ter mestni kino, ki ga v želeni obliki mesto trenutno še nima. Z vzpostavitvijo centra bi bili doseženi sinergijski učinki načrtovanih programov, hkrati pa obnovljeni objekti ter prostor, v smislu prenove kulturno in spomeniško zaščitenih objektov.

Vrednost investicije v PIZ je znašala 24.705.554,60 EUR po tekočih cenah z DDV, kar je predstavljalo glede na predhodno izdelan DIIP povečanje za cca. 48 %, za kar je razlog predvsem umestitev v projekt dodatnih prostorov za UGM in kino, sprememba tržnih razmer ter časovni odmik izvedbe investicije.

V novelaciji PIZ je znašala vrednost investicije 25.400.798,30 EUR po tekočih cenah in je minimalno odstopala (za manj kot 3 %) od predhodnega dokumenta na račun uskladitve cen ostalih stroškov. Prav tako so bili prilagojeni viri financiranja. V predhodnem dokumentu načrtovana EU sredstva so bila nadomeščena s predvidenim sofinanciranjem iz naslova proračunskih sredstev Ministrstva za kulturo.

Vrednost investicije v investicijskem programu (Proplus d.o.o., december 2020), ki je bil potrjen s sklepom številka 41001-805/2019-53 z dne 12.1.2021, je bila identična kot v predhodno potrjeni Predinvesticijski zasnovi. Minimalno je bila prilagojena le struktura stroškov, na račun nekoliko višje ocene vrednosti opreme ter dodatno potrebnih komunalnih ureditev, kar se je izkazalo tekom dodelave projekta, pri čemer je bila znižana postavka nepredvidenih del. Prav tako so ostali nespremenjeni viri financiranja. Dokument je temeljil na izdelani DGD projektni dokumentaciji št. 0179-2019 (Medprostor d.o.o., november 2020).

V novelaciji investicijskega programa (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., april 2022) je znašala vrednost investicije 31.041.111,77 EUR, kar je pomenilo skupno cca 22 % povečanje glede na predhodno izdelan in potrjen Investicijski program. Vrednost je temeljila na pogodbi z izvajalcem gradnje ter v vmesnem času pridobljeni oceni opreme, pri čemer je vrednost obeh predhodno navedenih sklopov, glede na prvotno načrtovano, bila skupno višja za cca 36 %. Ostale postavke (projektne in investicijske dokumentacije, inženiring, nadzor, rezerva, komunalna opremljenost zemljišča, prostori za arhiv, rezerva...) so bile, glede na v večini že sklenjene pogodbe v povprečju nižje kot prvotno načrtovano.

Ne glede na navedeno pa je višina sofinanciranja s strani Ministrstva za kulturo ostala nespremenjena, dodatna sredstva je v celoti zagotavljala MOM. Zaradi zamika pri začetku gradnje pa se je prilagodila tudi dinamika financiranja po letih, zaključek projekta se je zamaknil na maj 2024, namesto prvotno planiranega v septembru 2023.

Glede na to, da je projekt, ki je trenutno v izvajanju, izjemno zahteven, tako glede na lokacijo in potrebo varovanja okoliških stavb (dodatna podpiranja) oziroma potrebnih statičnih sanacij (npr. skupni nosilni zid in potrebna zagotovitev samostojne konstrukcije v primeru rušitve), upoštevanja zahtev ZVKDS, kakor tudi številnih nepredvidenih okoliščin oziroma potreb po dodatnih delih, ki so se tekom izvajanja projekta izkazala za neobhodna, in jih pred izvedbo ni bilo možno predvideti, odkritih elementov, ki jih je po navodilih ZVKDS potrebno ohraniti oziroma deponirati), je med njegovo izvedbo prišlo do predhodno opisanih spremenjenih okoliščin na operativni ravni, ki jih ni bilo možno vnaprej predvideti, kar je, ob upoštevanju drugih nepredvidljivih dejavnikov in tržnih razmer (COVID, vojna v Ukrajini, poplave (interventni zakon – preusmeritev delovne sile), posledično dvig cen, težja dobavljivost materialov, pomanjkanju delovne sile itd.), ter ob rokavnem zamiku izvedbe projekta, vplivalo tudi na povečanje njegove vrednosti. Vrednost projekta se je povečala na 39.699.038,79 EUR, izvedba pa zamaknila v leto 2026, hkrati pa so bili načrtovani dodatni viri financiranja iz naslova mehanizma CTN (v 2. novelaciji IP). V predmetni 3. novelaciji IP, h kateri se pristopa z namenom pridobitve dodatnih virov sofinanciranja, je predvideno dodatno financiranje iz naslova EU v višini 20,7 mio EUR, na podlagi druge spremembe Programa EKP 2021-2027, ob hkratnem znižanju financiranja s strani investitorja, pri čemer pa ostaja vrednost investicije nespremenjena.

1.2. Predstavitev investitorja in izdelovalcev investicijskega programa

Mestna občina Maribor je ena od 12 mestnih občin v Republiki Sloveniji, ki je bila ustanovljena leta 1994. Po statutu je Mestna občina Maribor temeljna samoupravna lokalna skupnost, ki obsega območja mesta Maribor in naslednjih naselij: Bresternica, Celestrina, Dogoše, Gaj nad Mariborom, Grušova, Hrastje, Hrenca, Jelovec, Kamnica, Košaki, Laznica, Limbuš, Malečnik, Maribor, Meljski Hrib, Metava, Nebova, Pekel, Pekre, Počehova, Razvanje, Ribniško selo, Rošpoh - del, Ruperče, Srednje, Šober, Trčova, Vinarje, Vodole, Vrhov Dol, Za Kalvarijo, Zgornji Slemen - del, Zrkovci.

Maribor je danes gospodarsko, univerzitetno, kulturno, turistično in prometno središče severovzhodne Slovenije. Njegov položaj v presečišču prometnih poti iz srednje v jugovzhodno Evropo ter iz zahodne srednje Evrope v Panonsko nižino mu je odmerjal dokajšnjo vlogo že v preteklosti, odmerja mu jo danes in mu jo bo bržčas še bolj v prihodnosti. Ker leži le osemnajst kilometrov od državne meje z Avstrijo, predstavlja prag v našo državo, pa tudi na Balkan.³

MOM samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom ali so določene z zakonom, zlasti pa:

- sprejema statut in druge splošne akte ter organizira mestno upravo in upravni nadzor,
- upravlja občinsko premoženje,

³ Povzeto po Mestna občina Maribor (marec, 2025), dostopno na: <http://www.maribor.si/povezava.aspx?pid=3791>

- načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči,
- določa namembnost mestnega prostora,
- omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva,
- v okviru svojih pristojnosti ustanavlja, ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe,
- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti v prid čistega in zdravega okolja,
- gradi in upravlja mestne komunalne objekte in ureja mestni promet,
- gradi, vzdržuje in obnavlja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine, v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge mestnega redarstva,
- skrbi za službe socialnega varstva, za predšolsko varstvo, za osnovno varstvo otrok in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele,
- pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno, raziskovalno in športno dejavnost ter ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih,
- pospešuje kulturno umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost kulturnih programov, zagotavlja splošno izobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,
- organizira opravljanje pokopališke in pogrebne javne službe,
- se zavzema za razvoj krvodajalstva v Mariboru,
- ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj,
- organizira komunalno redarsko službo in skrbi za red v mestni občini ter v ta namen predpisuje kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi mestne občine, in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem mestnih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti,
- opravlja nadzorstvo nad lokalnimi prireditvami,
- skrbi za požarno varnost ter organizira pomoč in reševanje ob elementarnih in drugih nesrečah,
- povezuje se s partnerskimi in drugimi občinami in mesti ter sodeluje v združenju mest in lokalnih skupnosti,
- opravlja statistično, evidenčno in analitično funkcijo za svoje potrebe,
- ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

Poleg lokalnih zadev javnega pomena MOM na podlagi in v skladu z zakoni, ki urejajo posamezna področja kot svoje naloge opravlja še z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mesta.

Izdelovalec investicijskega programa:

PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.,
Strma ulica 8, 2000 Maribor,
ki ga zastopa direktorica Bojana Sovič

Podjetje **PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.**, ki je bilo ustanovljeno v letu 1998, trgu nudi širok spekter inženiring storitev tako v fazi priprave kot izvedbe investicij, vse do predaje objektov v uporabo. V letih od ustanovitve so pridobili številne pozitivne reference s področja javnih investicij, saj so najpogostejši naročniki predvsem resorna ministrstva, univerze in občine, poleg tega pa tudi privatni sektor in banke oziroma leasing hiše, katerim se za možnost realizacije zastavljenih ciljev nudi vsa potrebna pomoč, in sicer od zastavitve projekta do njegovega zaključka. Za številne projekte so bile izvedene tudi uspešne prijave za pridobitev sofinancerskih sredstev.

1.3. Namen in cilji investicijskega projekta

Namen projekta je izgradnja centra Rotovž za potrebe Mariborske knjižnice, razstavišča UGM ter mestnega kina, ob hkratni ureditvi trga ter ustreznem restavriranju spomeniško zaščitenih objektov.

Cilji projekta so:

- Mariborska knjižnica:
 - o zagotovitev prostorov za potrebe Mariborske knjižnice,
 - o zagotovitev dodatnih potrebnih prostorov za izvajanje vseh dejavnosti knjižnice ter izpolnitev pogojev za izvajanje dejavnosti,
 - o razširitev knjižnične dejavnosti,
 - o združitve vseh posebnih zbirk Mariborske knjižnice na novi lokaciji (glasbena zbirka, filmska zbirka, zbirka igrač, študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva in domoznanska zbirka),
- Umetnostna galerija Maribor:
 - o zagotovitev dodatnih potrebnih prostorov za izvajanje vseh dejavnosti Umetnostne galerije Maribor ter izpolnitev pogojev za gostovanje občutljivejših razstav,
 - o umestitev UGM razstavišča na Rotovški trg (skupaj z Mestno knjižnico), kjer bi vizualna umetnost v Mariboru prvič pridobila sodobne razstavne prostore po mednarodnih muzejskih standardih,
 - o UGM razstavišče na Rotovškem trgu bo ena izmed treh enot namenjena moderni in sodobni umetnosti (načrtovani sta še obnova matične lokacije UGM na Strossmayerjevi 6 za postavitve del iz zbirke ter vzpostavitev večjega volumenskega razstavišča tipa t.i. Kunsthalle za velike projekte s področja vizualne umetnosti in kreativnih industrij na nedoločeni lokaciji).
- Kino Rotovž
 - o vzpostavitev mestnega kina, ki bo lahko deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma in kot večnamenski prostor s filmskim in avdio-vizualnim programom;
 - o zagotavljanje javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti
- Center Rotovž (skupaj knjižnica, galerija in kino):
 - o združitve objektov ob Rotovškem trgu v enoten namen za potrebe medgeneracijskega centra Rotovž (knjižnica, galerija, kino), vključno s kavarno, kot dodatnim povezovalnim programom vseh treh institucij,

- ureditev Rotovškega trga, ponovna vzpostavitev pomena Rotovža; Rotovski trg bo nastal enovita kulturna celota, hkrati pa se pripomore tudi k festivalu Lent, saj bodo pridobljeni boljši pogoji za izvajanje festivala Lent na Rotovškem trgu,
- oživitev starega mestnega jedra,
- ureditev Rotovža in ponovna vzpostavitev njegovega pomena.

Vzpostavitev Centra Rotovž bo prispevala k izpolnitvi naslednjih ciljev in načel:

- prenova prostih in slabo izkoriščenih pozidanih površin v mestu,
- izboljšanje kakovosti javnih površin in s tem prispevek k izboljšanju mestnega okolja oziroma povečanja kakovosti življenja v mestu,
- prenova in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov,
- ohranitev kulturno zaščiteneih objektov,
- **Sodobno in privlačno kulturno središče:**
 - zadovoljni obiskovalci,
 - referenčna točka za umetnike in strokovnjake,
 - sodobni prostori za predstavljanje in doživljanje umetnosti,
- **Pospeševalec urbanega utripa:**
 - sooblikovanje mestnega dogajanja,
 - umetniška, izobraževalna in informacijska točka,
 - prostor, dostopen vsakomur,
- **Motor urbane regeneracije:**
 - notranji razvoj mesta,
 - rast kulturnega in družbenega kapitala,
- **Trajnostna arhitektura:**
 - odgovornost do okolja,
 - energetska učinkovitost,
 - prostor, ki lahko služi različnim namenom,
 - zdrava in varna zgradba.

Operacija prispeva k učinkovitejši rabi prostora v urbanih območjih, med drugim gre za prenovo in oživljanje praznih oziroma nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenovo kulturne dediščine in drugih objektov in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov. Načrtovani ukrepi so skladni z načelom notranjega razvoja mest za izvajanje prenove in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih, celo okoljsko degradiranih, pozidanih površin.

S tem bodo ustvarjeni pogoji za razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti, hkrati pa bo urbano okolje postalo bolj privlačno tudi za delo in bivanje.

Tabela 2: Prispevek operacije k doseganju kazalnika rezultata (Vzhodna kohezijska regija)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče	Cilj 2026 (doseženo do predvidoma 2026)
22	Površina prenovljenih prostih in slabo izkoriščenih površin	m ²	0	8.088 (v tem delno prenova, delno novogradnja)

Tabela 3: Prispevek operacije k doseganju kazalnika učinka (Vzhodna kohezijska regija)

ID	Kazalnik	Merska enota	Cilj 2029 (doseženo do predvidoma 2026)
RCO75	Strategija za celostni teritorialni razvoj, ki so prejele podporo	Prispevki k strategijam (št.)	1
RCO76	Integrirani projekti za urbani razvoj	Projekti (št.)	1*

*gre za projekt, za katerega je bil izveden arhitekturni natečaj. V nadaljevanju prijave projekta se je izvedlo veliko število koordinacijskih/usklajevalnih sestankov z vsemi deležniki, na podlagi česar so bile v objekt umeščene različne kulturne vsebine (galerija, kino,...) – podrobnejša obrazložitev v poglavju 4.5.5.

2. OSNOVNI PODATKI O INVESTICIJSKEM PROJEKTU – POVZETEK 3. NOVELACIJE INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

Tabela 4: Povzetek novelacije investicijskega programa

Naziv projekta:	Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije
Kratek naziv projekta	Center Rotovž
Prednostna naloga	Prednostna naloga 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij
Specifični cilj	RSO5.1. Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih
Ukrep	Ukrepi za prenavo mest
Sklad	ESRR
Regija	Vzhodna kohezijska regija
Lokacija	Mestna občina Maribor
Investitor in upravljavec:	Mestna občina Maribor Ulica heroja Staneta 1, 2000 Maribor
Upravljalci	Narodni dom Maribor , Ulica kneza Koclja 9, 2000 Maribor, ki bo imel nalogo upravljavca celotnega objekta v infrastrukturnem in programskem smislu, hkrati bo obstoječemu zavodu dodana tudi programska enota tudi Kino. Za programski enoti Mariborsko knjižnico in Umetnostno galerijo je predvideno upravljanje s strani dosedanjih upravljavcev: Mariborska knjižnica , Rotovski trg 2, 2000 Maribor Umetnostna galerija Maribor , Strossmayerjeva ulica 6, 2000 Maribor
Predmet projekta:	Predmet projekta je izgradnja Centra Rotovž, inovativnega centra usmerjenega k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije ter ureditev Rotovškega trga
Namen in cilji projekta:	Namen projekta je izgradnja centra Rotovž za potrebe Mariborske knjižnice, razstavišča UGM ter mestnega kina ob hkratni ureditvi trga ter ustreznem restavriranju spomeniško zaščitenih objektov. Cilji projekta so: Mariborska knjižnica: <ul style="list-style-type: none"> - zagotovitev prostorov za potrebe Mariborske knjižnice, - zagotovitev dodatnih potrebnih prostorov za izvajanje vseh dejavnosti knjižnice ter izpolnitev pogojev za izvajanje dejavnosti, - razširitev knjižnične dejavnosti, - združitve vseh posebnih zbirk Mariborske knjižnice na novi lokaciji (glasbena zbirka, filmska zbirka, zbirka igrač, študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva in domoznanska zbirka), Umetnostna galerija Maribor: <ul style="list-style-type: none"> - zagotovitev dodatnih potrebnih prostorov za izvajanje vseh dejavnosti Umetnostne galerije Maribor ter izpolnitev pogojev za gostovanje občutljivejših razstav, - umestitev UGM razstavišča na Rotovski trg (skupaj z Mestno knjižnico), kjer bi vizualna umetnost v Mariboru prvič pridobila sodobne razstavne prostore po

	<p>mednarodnih muzejskih standardih,</p> <ul style="list-style-type: none"> - UGM razstavišče na Rotovškem trgu bo ena izmed treh enot namenjena moderni in sodobni umetnosti (načrtovani sta še obnova matične lokacije UGM na Strossmayerjevi 6 za postavitve del iz zbirke ter vzpostavitev večje volumenskega razstavišča tipa t.i. Kunsthalle za velike projekte s področja vizualne umetnosti in kreativnih industrij na nedoločeni lokaciji). - Kino Rotovž - vzpostavitev mestnega kina, ki bo lahko deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma in kot večnamenski prostor s filmskim in avdio-vizualnim programom; - zagotavljanje javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti, <p>Center Rotovž (skupaj knjižnica, galerija in kino):</p> <ul style="list-style-type: none"> - združitev objektov ob Rotovškem trgu v enoten namen za potrebe medgeneracijskega centra Rotovž (knjižnica, galerija, kino), vključno s kavarno, kot dodatnim povezovalnim programom vseh treh institucij, - ureditev Rotovškega trga, ponovna vzpostavitev pomena Rotovža; Rotovski trg bo nastal enovita kulturna celota, hkrati pa se pripomore tudi k festivalu Lent, saj bodo pridobljeni boljši pogoji za izvajanje festivala Lent na Rotovškem trgu, - oživitev starega mestnega jedra, - ureditev Rotovža in ponovna vzpostavitev njegovega pomena. <p>Vzpostavitev Centra Rotovž bo prispevala k izpolnitvi naslednjih ciljev in načel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prenova prostih in slabo izkoriščenih pozidanih površin v mestu, - izboljšanje kakovosti javnih površin in s tem prispevek k izboljšanju mestnega okolja oziroma povečanja kakovosti življenja v mestu, - prenova in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov, - ohranitev kulturno zaščitenih objektov.
<p>Spisek strokovnih podlag:</p>	<p>Strokovne podlage za investicijo so naslednje:</p> <p>Predhodna investicijska dokumentacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) – Ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in prenova Mariborske knjižnice (E.V.B. d.o.o., november 2009), - Predinvesticijska zasnova (PIZ) – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, št. 42/2020 (PROPLUS, d.o.o, oktober 2020), - Novelacija predinvesticijske zasnove (PIZ) – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, št. 42/2020 (PROPLUS, d.o.o, november 2020), - Investicijski program (IP) – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, št. 23/2019 (Proplus d.o.o., december 2020). - Novelacija investicijskega programa – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, št. 17/2022 (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., april 2022), - 2. novelacija investicijskega programa – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, št. 14/2025 (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., maj 2025), <p>Projektno-tehnična dokumentacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prvo nagrajeni natečajni elaborat na osnovi izvedenega urbanističnega arhitekturnega natečaja (2008), - Programska preveritev za prenovo Mariborske knjižnice z Rotovžem,

	<p>(Medprostor d.o.o., Ljubljana, april 2019),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projektna naloga za projekt »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije (Mestna občina Maribor, julij 2020), - Idejni projekt Center Rotovž (Medprostor d.o.o., september 2020), - DGD projekt št. 0179-2019 (Medprostor d.o.o., november 2020), - PZI projekt št. 0179-2019 (Medprostor d.o.o., junij 2021, januar 2022), - Skladnost operacije z Novim evropskim Bauhausom (NEB) za projekt Center Rotovž (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025), - Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025, dopolnitev avgust 2025), - Zagotavljanje upoštevanja na naravi temelječih rešitev (NTR oz. Nature Based Solutions NBS za projekt Center Rotovž (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025), - Krepitev podnebne odpornosti za projekt Center Rotovž (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025).
<p>Kratek opis variant:</p>	<p>Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) – Ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in prenova Mariborske knjižnice (E.V.B. d.o.o., november 2009), je obravnaval:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varianto »brez investicije« in - varianto »z investicijo«. <p>Varianta »z investicijo« je predvidevala združitev obstoječega objekta Mariborske knjižnice z objektom Pionirske knjižnice Rotovž, objekt, ki je bil namenjen Mestni redarski službi ter severnim krilom stare mestne hiše s prenovo ter novogradnjo podzemnega dela pod Rotovškim trgom.</p> <p>V obdobju med izdelanim DIIP-om ter PIZ je bilo preverjenih več variant rešitev ter bistveno kompleksnejša rešitev izvedbe projekta.</p> <p>V nadaljnji investicijski dokumentaciji, Predinvesticijski zasnovi (PROPLUS d.o.o., oktober 2020), ki je bila potrjena s sklepom št. 41001-805/2019-47 z dne 25.11.2020 in novelaciji Predinvesticijske zasnove (PROPLUS d.o.o., november 2020), ki je bila potrjena s sklepom št. 41001-805/2019-49 z dne 1.12.2020, sta bili obravnavani varianta »brez« in »z investicijo«.</p> <p>Varianta »z« investicijo predvideva rešitev problematike prostorskih omejitev z izkoriščanjem prednosti dane lokacije ter hkrati zagotavlja nujno potrebne površine za delovanje knjižnice, umetnostne galerije ter mestnega art-kina brez nekaterih prvotno načrtovanih programov (npr. protokolarne storitve). Tako se glede na prvotno načrtovano odpravo prostorske problematike knjižnice vključita še dva komplementarna programa in sicer galerija, ki prav tako trenutno deluje v omejenih prostorskih pogojih ter mestnega kina, ki ga v zeleni obliki mesto trenutno še nima. Z vzpostavitvijo centra bi bili doseženi sinergijski učinki načrtovanih programov, hkrati pa obnovljeni objekti ter prostor, v smislu prenove kulturno in spomeniško zaščitenih objektov.</p>
<p>Odgovorne osebe:</p>	<p>Odgovorna oseba investitorja: Aleksander Saša Arsenovič, župan</p> <p>Skrbnik projekta: Nina Težak Žlebnik, Služba za razvojne projekte in investicije – Projektna pisarna</p>

	Odgovorna oseba za izdelavo investicijske dokumentacije s strani izdelovalca: Bojana Sovič, univ. dipl. inž. grad. (PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.)	
Predvidena organizacija in druge potrebne prvine za izvedbo in spremljanje učinkov investicije:	<p><u>Izvedbo investicije bo strokovno spremljala</u> Mestna občina Maribor v okviru svojih rednih delovnih obveznosti.</p> <p><u>Izbor izvajalca del:</u> skladno z veljavno zakonodajo (odprti postopek)</p> <p><u>Izdelava investicijske, projektne in druge dokumentacije:</u> že izdelano: DIIP, PIZ, IP, NIP, 2. NIP, DGD, PZI, še potrebno: PID</p> <p><u>Okvirni terminski plan:</u> izvedba projekta v letih 2021–2026</p>	
Obseg predvidenih posegov in velikost površin po izvedbi investicije:	8.088 m ²	
Trajanje izvedbe:	2021—12/2026 (administrativni zaključek do 2/27)	
Vrednost investicije (z DDV):	SC = TC: 39.699.038,79 EUR	
Viri financiranja (tekoče cene):	<p>Nepovratna sredstva EKP: 27.089.558,61 EUR (68,24 %), od tega:</p> <ul style="list-style-type: none"> - namenska sredstva EU za EKP (ESSR) – 23.026.124,82 EUR, - sredstva proračuna Republike Slovenije – 4.063.433,79 EUR. <p>Ministrstvo za kulturo: 9.622.473,47 EUR (24,24 %)</p> <p>Lastna sredstva MOM: 2.987.006,71 EUR (7,52 %).</p>	
Dejavnosti v času obratovanja	Po izvedbi projekta, v času obratovanja, se bodo na obnovljenih javnih površinah izvajale naslednje dejavnosti: knjižnica, galerija in kino	
Prikaz rezultatov izračunov oz. utemeljitev upravičenosti investicijskega projekta:	Finančni kazalniki:	Ekonomski kazalniki:
	NSV = -51.480.402 EUR ISD = ni izračunljiva RNSV = -1,30	NSV = 6.340.590 EUR ISD = 7,33 % RNSV = 0,23
	<p>Za predmetni projekt so pomembne tudi koristi, ki jih ni možno finančno ovrednotiti, kot so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prenova in oživljanje nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenova kulturne dediščine, oživljanje slabo izkoriščenih, okoljsko degradiranih površin, - zagotovitev normalnih pogojev za delo, v skladu z obstoječo zakonodajo, novimi trendi ter posledično nudenje novih možnosti za razvoj in nadaljevanje kulturne dejavnosti, - nudenje kulturnih dobrin in kulturno osveščanje prebivalstva, - nudenje pogojev za kreativno preživljanje prostega časa in vseh vrst izobraževanj. 	

3. OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, IZDELOVALCIH INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE IN PRIHODNJEM UPRAVLJAVCU Z ŽIGI IN PODPISI ODGOVORNIH OSEB

Tabela 5: Podatki o investitorju, sofinancerju in upravljavcu (prijavitelj)

INVESTITOR in NAROČNIK	
Naziv	MESTNA OBČINA MARIBOR
Naslov	Ulica heroja Staneta 1, 2000 Maribor
Odgovorna oseba	Aleksander Saša Arsenovič, župan
Vodja Službe za razvojne projekte in investicije	mag. Barbara Mikuš Marzidovšek
Kontaktna oseba, skrbnik projekta	Nina Težak Žlebnik, Služba za razvojne projekte in investicije - Projektna pisarna
Telefon	(02) 22-01-407
E-naslov	http://www.maribor.si
E-pošta	projektna.pisarna@maribor.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 12709590
Matična številka	5883369000
Žig in podpis	

Za upravljanje Centra Rotovž bo zadolžen Narodni dom Maribor, javni zavod v lasti MOM, ki opravlja dejavnost javne službe z rednim zagotavljanjem kulturnih dobrin na področju glasbene, gledališke in vizualne umetnosti, z organizacijo mednarodnih festivalov, kulturno-izobraževalnih programov za otroke in mladino in drugih prireditev za promocijo kulturnih dosežkov ustvarjalcev iz Maribora in širše regije v Sloveniji in tujini ter za upravljanje z delom ustanoviteljeve javne infrastrukture na področju kulture.

Narodni dom Maribor bo imel nalogo upravljavca celotnega objekta v infrastrukturnem in programskem smislu, skrbel za izobraževalne in druge povezovalne programe, prav tako bo programska enota tega javnega zavoda Kino. Za programski enoti centra Mariborsko knjižnico in Umetnostno galerijo Maribor je predvideno upravljanje s strani dosedanjih upravljavcev.

Tabela 6: Podatki o upravljavcu

UPRAVLJAVEC, UPORABNIK 3	
Naziv	NARODNI DOM MARIBOR
Naslov	Ulica kneza Koclja 9, 2000 Maribor
Odgovorna oseba	Vladimir Rukavina, direktor
Telefon	(02) 22-94-001
E-naslov	http://www.nd-mb.si
E-pošta	nd@nd-mb.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 24909165
Matična številka	5650437000
Žig in podpis	

Tabela 7: Osnovni podatki o upravljavcu

UPORABNIK 1	
Naziv	MARIBORSKA KNJIŽNICA
Naslov	Rotovski trg 2, 2000 Maribor
Odgovorna oseba	mag. Klemen Brvar, direktor
Telefon	(02) 23-52-100
E-naslov	https://knjiznica-mb.si
E-pošta	info@mb.sik.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 99698722
Matična številka	5055636000
Žig in podpis	

Tabela 8: Osnovni podatki o upravljavcu

UPORABNIK 2	
Naziv	UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR
Naslov	Strossmayerjeva ulica 6, 2000 Maribor
Odgovorna oseba	Simona Vidmar Čelik, direktorica
Telefon	+386 (0)2 229 58 60
E-naslov	http://www.ugm.si/
E-pošta	info@ugm.si, uprava@ugm.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 22032410
Matična številka	5052122000
Žig in podpis	

Tabela 9: Osnovni podatki o izdelovalcih investicijske dokumentacije (novelacija IP)

IZDELOVALCI INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE	
Naziv	PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.
Naslov	Strma ulica 8, 2000 Maribor
Odgovorna oseba	Bojana Sovič, direktorica
Odgovorni vodja projekta	Bojana Sovič, univ. dipl. inž. grad.
Telefon	(02) 250-41-10
E-pošta	proplus@proplus.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 23447737
Matična številka	5608899000
Žig in podpis	

4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA S PRIKAZOM POTREB, KI JIH BO ZADOVOLJEVALA INVESTICIJA TER USKLAJENOSTI INVESTICIJSKEGA PROJEKTA Z DRŽAVNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM DOKUMENTOM IN DRUGIMI RAZVOJNIMI DOKUMENTI, USMERITVAMI SKUPNOSTI TER STRATEGIJAMI IN IZVEDBENIMI DOKUMENTI STRATEGIJ POSAMEZNIH PODROČIJ IN DEJAVNOSTI

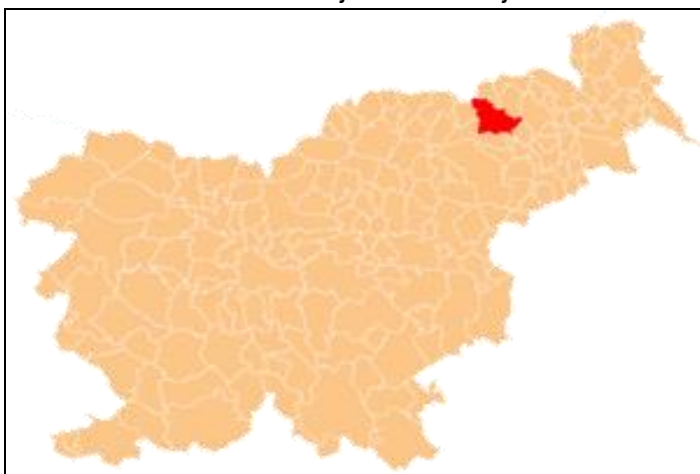
4.1. Pomembni elementi z družbeno-ekonomskega vidika Mestne občine Maribor

4.1.1. Splošno

Mestna občina Maribor je ena od 12 mestnih občin v Republiki Sloveniji, ki je bila ustanovljena leta 1994. Po statutu je Mestna občina Maribor temeljna samoupravna lokalna skupnost, ki obsega območja mesta Maribor in naslednjih naselij: Bresternica, Celestrina, Dogoše, Gaj nad Mariborom, Grušova, Hrastje, Hrenca, Jelovec, Kamnica, Košaki, Laznica, Limbuš, Malečnik, Maribor, Meljski Hrib, Metava, Nebova, Pekel, Pekre, Počehova, Razvanje, Ribniško selo, Rošpoh - del, Ruperče, Srednje, Šober, Trčova, Vinarje, Vodole, Vrhov Dol, Za Kalvarijo, Zgornji Slemen - del, Zrkovci.

Maribor je pomembno univerzitetno, gospodarsko, kulturno in turistično središče severovzhodne Slovenije. Mesto leži na križišču pomembnih evropskih poti (do meje s sosednjo Avstrijo Maribor loči le 18 kilometrov), hkrati pa ga obdajajo izjemne naravne danosti: gozdnata pobočja Pohorja – najvzhodnejšega dela Alp, lična vinorodna pokrajina, ki sega vse do mestnega jedra in reka Drava, ki se vije skozi mesto⁴.

Slika 2: MO Maribor na zemljevidu Slovenije

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Mestna_ob%C4%8Dina_Maribor#/media/File:Karte_Maribor_si.png

⁴ Povzeto po Visit Maribor (marec, 2025), dostopno na <https://www.visitmaribor.si/si/odkrij/maribor-po-meri/maribor-je-mesto-kulture-gastronomije-in-nogometa/>

MO Maribor meri 148 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 40. mesto.⁵

Maribor ima pestro zgodovinsko preteklost. Kot mesto se prvič omenja leta 1254. Že leto kasneje so začeli meščani graditi dva kilometra dolgo mestno obzidje, ki je omejilo staro mestno jedro. Obzidje so dodatno utrdili še z obrambnimi stolpi. V srednjem veku je v Mariboru živela židovska skupnost, ki je zgradila mogočno sinagogo. Ob koncu 17. stoletja je mesto prizadela kuga in takrat je Maribor dobil najbolj prepoznavni spomenik v mestu, Marijino ali kužno znamenje. Izgradnja železnice od Dunaja do Trsta leta 1846 je mestu prinesla hiter industrijski razvoj. Zaradi širjenja mesta in s tem prometa, je bilo treba zgraditi nove mostove, ki so porušili srednjeveško zasnovo starega dela mesta, imenovanega Lent. Reka Drava je bila pomembna prometnica že od rimskih časov. Med prvo svetovno vojno je general Rudolf Maister uspešno ubranil severno mejo in Maribor je ostal slovensko mesto. V drugi svetovni vojni je bilo mesto skoraj porušeno zaradi letalskih napadov zaveznikov in okupatorjev. Posledice okupatorskega ravnanja so bile vidne še desetletja po končani vojni. Po vojni je mesto doživelo skokovit razvoj. Maribor premore veliko kulturnih in naravnih znamenitosti.⁶

4.1.2 Demografija Mestne občine Maribor⁷

Sredi leta 2023 je imela občina približno 113.250 prebivalcev (približno 56.660 moških in 56.580 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 2. mesto. Na kvadratnem kilometru površine občine je živelo povprečno 768 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu večja kot v celotni državi (105 prebivalca na km²).

Tabela 10: Število prebivalcev v Mestni občini Maribor v zadnjih 10 letih

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
MO Maribor	111.842	111.735	110.543	110.461	110.513	112.095	112.395	112.838	112.564	113.245	113.393

Število živorojenih je bilo nižje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil v letu 2023 negativen, znašal je -4,6 (v Sloveniji -2,1). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo nižje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil pozitiven in je znašal 11,5. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil pozitiven, znašal je 6,8 (v Sloveniji 7,2).

Povprečna starost občanov je bila 45,2 leta in tako višja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (44,1 let).

V letu 2023 je bilo med prebivalci te občine število najstarejših, tako kot v večini slovenskih občin, večje od števila najmlajših: na 100 oseb, starih 0–14 let, je prebivalo 188 oseb starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino višja od vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo (ta je bila 145). Prav tako pa se povprečna starost prebivalcev te občine dviga v povprečju hitreje kot v celotni Sloveniji. Podatki po spolu kažejo, da je bila vrednost indeksa staranja za ženske v vseh slovenskih občinah razen v šestih (Črna na Koroškem, Dobrovnik/Dobronak, Grad,

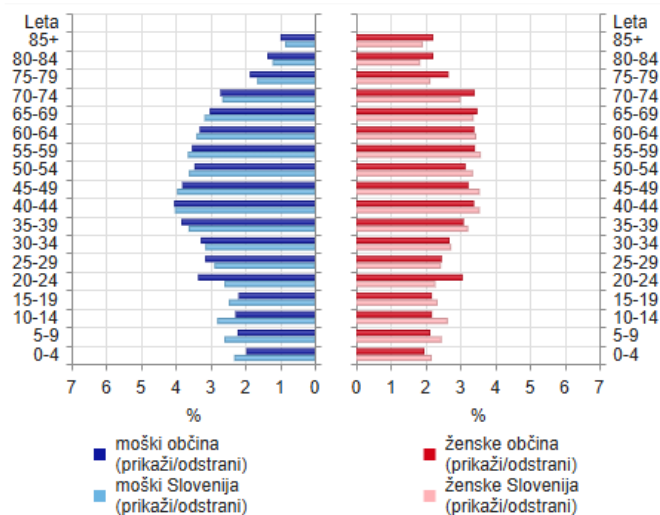
⁵ Povzeto po Statistični urad RS (marec, 2025), dostopno na: <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/94>

⁶ Povzeto po KrajiEU (marec, 2025), dostopno na: <http://krajieu.eu/slovenija/maribor/slo>

⁷ Povzeto po Statistični urad RS (marec, 2025), dostopno na: <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/94>

Hodoš/Hodos, Jezersko in Mislinja) višja od indeksa staranja za moške. V občini je bilo, tako kot v večini slovenskih občin, med ženskami več takih, ki so bile stare 65 let ali več, kot takih, ki so bile stare manj kot 15 let; pri moških je bila slika enaka.

Slika 3: Demografski podatki za Mestno občino Maribor za leto 2023

PODATKI ZA LETO 2023	OBČINA SLOVENIJA	
Površina km ² - 1. januar	148	20.271
Število prebivalcev - 1. julij	113.245	2.120.937
Gostota naseljenosti - 1. julij	768	105
Povprečna starost prebivalcev - 1. julij	45,2	44,1
Skupni prirast (na 1.000 prebivalcev)	6,8	3,3
Število zaposlenih oseb (po delovnem mestu)	59.430	833.363
Stopnja delovne aktivnosti (%)	61,5	69,3
Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo (EUR)	1.384,12	1.445,12
Prihodek podjetij (1.000 EUR)	8.531.650	167.559.026
Povprečna starost osebnih avtomobilov (leta) - 31. december	11,0	11,1

Vir: <https://www.stat.si/obcine/si/Municip/Index/94>

V občini je delovalo 50 vrtcev, obiskovalo pa jih je 4.208 otrok. Od vseh otrok v občini, ki so bili stari od 1-5 let, jih je bilo 77 % vključenih v vrtec, kar je manj kot v vseh vrtcih v Sloveniji skupaj (83 %). V tamkajšnjih osnovnih šolah se je v šolskem letu 2023/2024 izobraževalo približno 9.520 učencev. Različne srednje šole je obiskovalo okoli 3.380 dijakov. Med 1.000 prebivalci v občini je bilo 27 študentov in 6 diplomantov; v celotni Sloveniji je bilo na 1.000 prebivalcev povprečno 38 študentov in 8 diplomantov.

V letu 2021 je bilo v občini 465 stanovanj na 1.000 prebivalcev. Približno 48 % stanovanj je imelo najmanj tri sobe (tj. tri ali več). Povprečna uporabna površina stanovanja je bila 71 m².

Tabela 11: Izbrani demografski kazalniki za Mestno občino Maribor 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
Število prebivalcev, od tega:	112.395	112.838	112.564	113.245
<i>Moških</i>	55.886	56.384	56.312	56.661
<i>Žensk</i>	56.509	56.454	56.252	56.584
Prebivalci 65 let in več	23	23	23	24
Naravni prirast (na 1.000 prebivalcev)	-767	-670	-559	-525
Skupni selitveni prirast (na 1.000 prebivalcev)	15,9	-1	4,7	11,5
Indeks staranja*	181	182,4	185,3	187,9

*Indeks staranja je razmerje med starim prebivalstvom (starim 65 let in več) in mladim prebivalstvom (starim od 0–14 let), pomnoženo s 100

Vir: <https://pxweb.stat.si/>

4.1.3 Gospodarstvo Mestne občine Maribor

Maribor je bil pred osamosvojitvijo Slovenije gospodarsko zelo razvito mesto, zato je bil val stečajev ob prehodu na tržno gospodarstvo velik udarec. Dolga leta je namreč Maribor sodil v sam vrh jugoslovanske industrijske proizvodnje. Nekdanja velika podjetja kot so TAM, MTT, Hidromontaža, Elektrokovina, Svila in Metalna so deloma prenehala delovati, deloma pa so se preoblikovala. Na njihovem območju so danes večinoma poslovne cone s številnimi novimi podjetji. V industrijski coni Melje med drugim delujejo MLM - Mariborska livarna Maribor, Henkel, TMI Košaki, Žito. Na območju nekdanje Tovarne avtomobilov in motorjev je danes Poslovna cona TAM z več kot sto podjetji. Gospodarske družbe se na tem območju povezujejo v Štajersko gospodarsko zbornico in v Območno obrtno-podjetniško zbornico.⁸

V občini imajo nad tisoč zaposlenih Pošta Slovenije, Univerzitetni klinični center Maribor, Univerza v Mariboru in OTP banka (nekdanja Nova Kreditna banka Maribor) in skupaj z Elektro Maribor, Dravskimi elektrarnami Maribor, Henklom, Palfinger, ISS Facility Services in Zavarovalnico Sava predstavljajo najvidnejša (prihodek, dobiček, zaposleni itd.) podjetja v občini.

Tabela 12: Izbrani kazalniki za MOM

	Brezposelnost (v %) v 2023	Povprečna neto plača (v EUR) v 2023	Število podjetij v 2023	Število delovno aktivnih prebivalcev v 2023	Število oseb, ki delajo na podjetje v 2023	Prihodek podjetij (v 1000 EUR) v 2023
MO Maribor	7,7	1.398,45	13.043	73.293	5,6	8.531.650
Slovenija	5,0	1.470,08	228.944	1.006.687	4,4	167.559.026

Vir: https://www.ess.gov.si/trg_dela/trg_dela_v_stevilkah/stopnja_registrirane_brezposelnosti in <http://pxweb.stat.si/>

Povprečna mesečna plača na osebo je bila v mariborski občini v letu 2023 v bruto znesku za 5,2 % nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za 4,87 %. V občini je v letu

⁸ Povzeto po Wikipedia (marec, 2025), dostopno na: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Maribor#Gospodarstvo>

2023 poslovalo 2.474 samostojnih podjetnikov ali 32,5 % vseh samostojnih podjetnikov v regiji. Ti so zaposlovali 27,4 % vseh delavcev v regiji, ustvarili 24,7 % vseh prihodkov in 31,7 % neto podjetnikovega dohodka⁹.

Večina ekonomskih kazalnikov je v primerjavi s slovenskim povprečjem slabših, vendar se v zadnjem času trend gospodarske rasti obrača na bolje, k čemur je pripomogel predvsem velik izvoz in izvozno naravnana manjša podjetja.

4.1.4 Turizem Mestne občine Maribor

Maribor z okolico razpolaga z izredno bogato kulturno dediščino, vrhunskimi kulturnimi ter mednarodno prepoznavnimi ustanovami in dogodki, vključno z množičnimi kulturnimi prireditvami ter ima tako velik potencial za razvoj kulturnega turizma na visoki ravni. Maribor je pomembno kulturno središče v državi, ki je leta 2012 v sodelovanju s partnerskimi mesti bila Evropska prestolnica kulture. Destinacija je dobro uveljavila produkt dogodkov in prireditev, saj se je tradicionalna organizacija tako kulturnih kot tudi športnih dogodkov uveljavila tudi mednarodno. Vse bolj odmevni in priljubljeni postajajo kulturni in družabnozabavni dogodki, ki privabljajo tako domače kot tuje goste (dogodki SNG Maribor, Festival Lent, Festival Maribor). Predvsem izven MOM pa obstajajo še veliki potenciali za povezovanje kulturnega turizma s podeželsko kulturno dediščino oziroma etnološkimi posebnostmi kot delom kulturne turistične ponudbe destinacije. Pomemben produkt v destinaciji je šport in rekreacija, v okviru katerega zaseda vodilno mesto (z vidika ponudbe, obiskanosti in razvoja) Pohorje, ki mu svojevrsten pečat dajeta neokrnjena narava in neposredna bližina drugega največjega mesta v državi. Športno ponudbo destinacije oblikujejo smučanje, pohodništvo, kolesarjenje, adrenalinska doživetja, zračni športi, nogomet, tenis, atletika, dvoranski športi in druge oblike rekreacije in gibanja v naravi.

Enologija je močno zastopana. Destinacija sodi v vinorodno deželo Podravje, vinorodni okoliš Štajerska Slovenija. Poznana je po odličnih vinogradniških legah in vrhunskih vinih, ki dosegajo mednarodna priznanja, pomembni elementi turistične ponudbe pa so še: najstarejša trta na svetu, vinske ceste, vinske kleti in vinoteke, vinogradniški muzej. Domača kuhinja je bogata in raznolika; na celotnem območju Štajerske je moč najti petnajst kulinarčnih območij. Za namene oblikovanja privlačne in celostne turistične gastronomske ponudbe je potrebno v destinaciji pospešiti razvoj kakovostne, tradicionalne in lokalne ponudbe, prilagojene sodobnim trendom kulinarčnega povpraševanja, vključno z enološko ponudbo.

V Mariboru in okolici so nezadostno razviti ekološka ponudba v širšem pomenu besede, ekološko trženje hrane in trajnostno naravnana ponudba. Zadostno je razvita ponudba srečanj in kongresov. Z usmerjenim trženjem in specializacijo posameznih turističnih ponudnikov kot tudi ciljno usmerjeno

⁹ Povzeto po AJ PES – izpostava Maribor (marec, 2025), dostopno na: https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/02_podravska_regija_Informacija_2023_GD_SP_ZAD.pdf

širitvijo kapacitet pa bi se destinacija lahko razvila v eno vodilnih prireditveno-kongresnih destinacij v regiji.¹⁰

Med naravne znamenitosti spadajo: Stara trta, Mariborski otok, Trije ribniki, Kalvarija, Piramida, Mariborski mestni park, Studenški gozd, Drava, Pohorje, Stolni vrh in druge. Med kulturnimi znamenitostmi so Mariborski grad, Stolna cerkev, sinagoga, vodni stolp, sodni stolp, Kužno znamenje, Lent, Betnavski grad, Dravski ali Stari most, Vetrinjski dvor, Frančiškanska cerkev, Narodni dom in mnoge druge. Maribor s Pohorjem, ki navdušuje ljubitelje narave in adrenalinske navdušence, na eni in vinorodnimi griči na drugi strani ponuja nepozabna doživetja. Vinske ceste so prepredene po obronkih Pohorja in vinorodnih gričih ter tvorijo vinsko-kulturno pot. Maribor je vabljen kraj tudi za nakupovanje v Europarku Maribor, kjer je zbranih vrsto priznanih imen z atraktivno ponudbo svetovnih blagovnih znamk. Kongresni center Habakuk pa je idealno mesto za poslovna in strokovna srečanja.¹¹

Iz spodnje tabele lahko razberemo, da turizem predstavlja pomemben ekonomski potencial za MOM. Prihodi in prenočitve turistov v opazovanem obdobju, z vmesnimi fluktuacijami, strmo naraščajo. Povprečna rast prihodov na letni ravni znaša v povprečju 9,15 %. Število prenočitev domačih in tujih turistov se je leta 2018 glede na leto 2008 povečalo za 127 %, prihodi turistov (domači in tuji) pa so se v isti primerjavi povečali za 131 %.

Glede na narodnost predstavljajo nemški turisti največji delež v prihodu tujih turistov, sledijo jim Avstrijci, Italijani in Hrvati.

Tabela 13: Izbrani kazalniki za MOM na področju turizma v obdobju 2014–2024

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Povpreč na rast – letno
Število prihodov turistov	121.419	142.723	159.595	181.422	208.279	217.817	72.380	103.353	195.742	239.177	253.481	
Domači	17.519	20.885	23.177	26.839	30.158	29.063	20.648	25.641	28.650	29.217	32.760	
Tuji	103.900	121.838	136.418	154.583	178.121	188.754	51.732	77.712	167.092	209.960	220.721	
Povečanje – letno	5,39%	17,55%	11,82%	13,68%	14,80%	4,58%	-66,77%	42,79%	89,39%	22,19%	5,98%	14,67%
Število prenočitev turistov	239.446	285.163	312.404	337.250	466.620	454.004	196.397	247.334	432.467	531.614	511.937	
Povečanje - letno	2,85%	19,09%	9,55%	7,95%	38,36%	-2,70%	-56,74%	25,94%	74,85%	22,93%	-3,70%	12,58%
Prenočitvene zmogljivosti (število ležišč)	4.083	4.046	4.145	4.227	n.p.	6.160	5.297	4.897	6.137	6.196	5.950	
Povečanje - letno	3,31%	-0,91%	2,45%	1,98%		45,73%	-14,01%	-7,55%	25,32%	0,96%	-3,97%	5,33%

Vir: <http://pxweb.stat.si/>

¹⁰ Strategija razvoja turizma turistične destinacije Maribor-Pohorje (Zgornje Podravje) 2010-2020 (januar, 2011), dostopno na: https://maribor-pohorje.si/files/strategija_razvoja_turizma_td_maribor_pohorje_2010_2020_izvršnipovzetek_ztm_www.pdf

¹¹ Povzeto po KrajiEU (maj, 2018), dostopno na: <http://krajieu.eu/slovenija/maribor/slo>

4.1.5 Kultura Mestne občine Maribor

Maribor je kulturno središče nacionalnega pomena in nosilec mnogih regionalnih pobud in projektov, kar se je še posebej izkazalo pri Evropski prestolnici kulture Maribor 2012.

V Mariboru delujejo naslednji javni kulturni zavodi: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – enota Maribor, Lutkovno gledališče Maribor, **Mariborska knjižnica**, Mladinski kulturni center Maribor, Muzej narodne osvoboditve Maribor, Kulturno prireditveni center Narodni dom Maribor, Pokrajinski arhiv – enota Maribor, Pokrajinski muzej Maribor, Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, Slovensko narodno gledališče Maribor (z Dramo, Opero, Baletom in Festivalom Borštnikovo srečanje), **Umetnostna galerija Maribor**, Univerzitetna knjižnica Maribor – Enota za domoznanstvo.

Med javne zavode, ki opravljajo kulturno poslanstvo v Mariboru, se prišteva tudi tiste, ki pretežno delujejo zunaj resorja kulture, vendar bistveno vplivajo na kulturno življenje v mestu: Institut informacijskih znanosti IZUM kot knjižnična informacijska infrastruktura, Univerza v Mariboru s Filozofsko in Pedagoško fakulteto, študijem arhitekture in medijskih komunikacij ter mrežo visokošolskih knjižnic, Vojaški muzej Slovenske vojske, kakor tudi nevladne organizacije, ki jih sofinancira MOM: DLUM, Fotogalerija Stolp, GT 22, KIBLA, Epeka, Plesna izba, Carmina, Litera in drugi.

Mesto temelje za razvoj kulture vsekakor ima. Na njih je marsikaj postavljeno, o čemer priča tudi raznolika in kakovostna kulturna ponudba, ki jo zagotavljajo številni producenti in ustvarjalci in ki Maribor umešča tudi na mednarodni zemljevid kulture in umetnosti¹².

Kultura in umetnost v MOM zajema različna ustvarjalna področja kot so:

- uprizoritvene umetnosti (gledališče, sodobni ples,...),
- vizualne umetnosti,
- glasbene umetnosti,
- intermedijske umetnosti,
- knjige in knjižnična dejavnost ,
- filmske in AV vsebine,
- medije,
- refleksija in kritika,
- kulturna dediščina,
- arhitektura in oblikovanje,

ter prečna področja kot so

- festivali,
- kulturno-umetnostna vzgoja in razvoj občinstev,
- ranljive družbene skupine in socialno vključevanje,
- umetnost v javnem prostoru,
- trajnostne in okoljske usmeritve,

¹² Vir: Lokalni program za kulturo v Mestni občini Maribor v obdobju 2024-2027 (Maribor, junij 2024)

- regijsko in mednarodno sodelovanje,
- digitalna preobrazba,
- kulturni turizem,
- kulturni in kreativni sektor,
- nagrade.

V nadaljevanju je podan kratek opis stanja za področja, ki jih predmetni projekt zajema.

Vizualne umetnosti

Vizualne umetnosti poleg likovnega vključujejo tudi oblike vizualnega ustvarjanja, kot so instalacije, performans, umetnost v javnem prostoru, ter medijsko umetnost, npr. multimedijška in intermedijška dela, spletna umetnost, in ustvarjanje v navezavi na znanost, tehnologijo in ekologijo. Področje vizualnih umetnosti se javnosti predstavlja v okviru razstavišč javnih zavodov – UGM (in UGM Studio), PoMuM (in Muzej najstarejše trte), MNO (in Fotografski muzej), Sinagoga in MKC Maribor (Galerija Media Nox) – ter v več kot dvajsetih galerijah, med njimi so KiBela, artKIT, Kibla Portal, Obrat, GT22, Hladilnica, galerija DLUM, Fotogalerija Stolp, Umetniški kabinet Primoža Premzla, ljubiteljski Karlinia in RRRudolf idr.

Ustvarjanje na področju vizualnih umetnosti, še posebej likovno, je številčno skromno glede na velikost mesta; iz javnih virov je ustvarjanje deloma podprto z ateljeji in rezidenčnimi prostori, primanjkuje pa štipendij za študij, ustvarjanje in mobilnost. Prešibko je povezovanje ključnih mestnih akterjev tako na regijski osi vzhodne kohezije (EPK 2012 Maribor-Murska Sobota-Velenje-Slovenj Gradec-Novo Mesto-Ptuj) kot na mednarodni osi Gradec-Maribor-Zagreb.

Na področju je prepoznan velik potencial, med drugim: v umetniški transversali od Židovskega trga preko Glavnega trga (že povezana Kulturna četrt Židovska) in Koroške ulice do stare UGM in kulturne četrti Minoriti na Lentu; v priložnosti premisleka in posodobitev, ki jih prinaša nova UGM; v izmenjujočih trienalnih projektih EKO, KIBLIX in Forma viva; v vzpostavitvi Slovenskega fotografskega muzeja kot nadgradnje obstoječega fotografskega muzeja; v realizaciji umetniške akademije v sklopu UM. Za razvoj vizualnih umetnosti je potrebno zagotoviti pogoje za umetniško izražanje in predstavitve v obliki izrabe praznih izložbenih prostorov za predstavitve umetniških del, oglaševanje kulturnih dogodkov, umetniške plakatne akcije in predstavitve kulturnih organizacij in umetnikov. Na zgradbah, kjer bo to mogoče, bo v sodelovanju s stroko za načrtovanje prostora in umetnikov spodbujana in omogočena izdelava muralov.

Filmska in AV umetnost

Audio-vizualna dela sodijo med najbolj razširjene kulturno-umetniške vsebine. Področje vključuje avtorsko produkcijo in koprodukcijo, komercialno produkcijo, distribucijo ter izobraževanje in mreženje. Ob rasti interesa za AV ustvarjanje – vzpostavljen študijski program na UM – se povečujejo tudi potrebe po rednem predvajanju nekomercialnih AV vsebin. Hkrati se AV področje kljub osnovni umetniški intenci uveljavlja kot hitro rastoča kreativna industrija.

V Mariboru je podpovprečno razvito, a se razmere izboljšujejo. Za skrb in razvoj filmske kulture pretežno skrbijo NVO, ki so s povezovanjem (npr. konzorcij Film in Maribor) in podporo MOM

omogočili realizacijo zahtevnejših projektov in programov. Nadgradnjo in razvoj kontinuiranega in kakovostnega programskega dela omogoča pridobitev DCP projektorja s ciljem vzpostavitve rednega programa mestnega kina in njegove trajne umestitve (omenjeni program in letni kino trenutno domujeta v Minoritih). Dodatni razvoj področja napoveduje ureditev mestnega kina z ustreznim upravljavskim modelom v nastajajočem centru Rotovž.

MOM ustvarjanje AV vsebin podpira preko razpisov. Osredotočeno je na animirano produkcijo ter na kratke in dokumentarne forme, kar odlikavajo mestni filmski festivali. Okrepiti je treba podporo vzpostavljenim produkcijskim usmeritvam ter dodatno podpreti razvoj in prepoznavnost festivalov. Zaradi primernih lokacij se v luči multiplikativnih učinkov AV industrije kot priložnost kaže tudi vzpostavitev Maribora in regije kot snemalne lokacije.

Dejavnost knjižnic

Ob tehnološkem razvoju široko razpredena knjižnična javna služba s svojimi poslanstvi doživlja preobrazbo in vse bolj postaja kulturno-izobraževalna platforma vključujoče in trajnostno naravnane družbe. Z izgradnjo Centra Rotovž, novega domovanja osrednje enote Mariborske knjižnice (MK), bo povečevanje obsega nalog ter širitev/posodobitev aktivnosti in storitev terjalo kadrovske, tehnološke in vsebinske rešitve. Ključen je tudi razvoj ustreznega upravljavskega modela Rotovža, da se potenciali sobivanja treh področno različnih entitet (knjižnica, galerija in mestni kino) v največji meri razvijejo.

Mreža enot MK v MOM in okoliških občinah predstavlja hrbtenico kulturne infrastrukture izven mestnega središča, zato je umeščanje, razvoj in profiliranje enot ter povezovanje z okolico pomemben cilj. Ob pospešeni digitalizaciji gradiva in storitev imajo knjižnice pomembno vlogo pri zagotavljanju razvoja posameznika in skupnosti preko dostopa do znanja in informacij, ustreznega dotoka knjižničnega gradiva ter vzpodbujanja bralne kulture in pismenosti. Skozi domoznansko dejavnost knjižnice pomembno prispevajo k samozavedanju in oživljanju mesta z okolico in k medgeneracijski koheziji, zato v skladu z medsebojnim dogovorom Enota za domoznanstvo Univerzitetne knjižnice Maribor (UKM) skupaj z MK raziskuje, digitalizira, razvija ter v digitalni sferi in in situ promovira domoznanske vsebine, vključno z njihovo integracijo v kulturnoturistično ponudbo mesta. Nacionalno pomembni sta hramba in digitalizacija slovenike, kjer ima UKM vlogo ene od dveh depozitarnih knjižnic. Vsestranska je razvojna vloga IZUM-a kot središča za razvoj in vzdrževanje knjižničnega informacijskega sistema COBISS.

Poleg dejavnosti knjižnic so za razvoj kulture branja pomembni tudi projekti kot so »knjigobežnice in vzpostavljanje drugih javnih prostorov, ki spodbujajo in omogočajo brezplačno izposajo/menjavo knjig. Tovrstni projekti bodo spodbujani in se bodo za le-te zagotavljali pogoji v okviru izvajanja javnih razpisov.

Pomen Centra Rotovž v kontekstu javne kulturne infrastrukture MOM

V zadnjem času vse več javnih zavodov izvaja program razpršeno, na več lokacijah. Razpršenost delovanja izkazuje tudi MK, kar delno izhaja iz zahtev knjižnične mreže, trenutno pa osrednje enote (Center, Pionirska knjižnica in Čitalnica) gostujejo v Trgovskem centru City zaradi prenove in gradnje novih prostorov na Rotovškem trgu, kamor se bosta umestila tudi programa UGM in mestnega kina.

Novo razstavišče v Centru Rotovž – z delovnim naslovom UGM 21 – bo popolnoma spremenil pojavnost in prisotnost sodobne umetnosti in UGM v mestu in širše. S profesionalnimi razstavišči, privlačnimi spremljevalnimi prostori in sodobno tehnično opremo bo UGM prvič v svoji zgodovini delovala kot vrhunski galerijski prostor, pa tudi privlačen prostor druženja in socialnega življenja.

Nova galerija s tremi etažami razstavnih prostorov v skupni površini 800 m² bo nagovarjala raznoliko javnost in predstavljala širok razpon vizualne ustvarjalnosti in kreativnosti. Nova galerija bo prostor za vse. Za nepoznavalce, navdušence in skeptike, ustvarjalce in producente. Novo razstavišče bo postal prostor za atraktivne projekte z mednarodno prepoznavnimi projekti kot dodatno kulturno ponudbo mesta in del turistične strategije. Prostor se bo povezal s številnimi kulturnimi akterji in producenti ter se priključil uspešnim zgodbam, ki v mestu že obstajajo.

Mestni kino bo matični kino za mrežo filmskega programa v Mariboru, okolici in regiji, ki bo ponujal prostor za filmske festivale in ostale dogodke avtorskega tipa. Poslanstvo kina ne bo le v prikazovanju filmov, temveč tudi v izvajanju programov filmske in kulturne vzgoje v sodelovanju s šolami in promocijskih aktivnosti pri razvijanju filmske kulture, izobraževanju gledalcev in spodbujanju kritičnega odnosa do podanih vsebin.

4.2 Analiza obstoječega stanja s prikazom potreb, ki jih bo zadovoljevala investicija – Mariborska knjižnica

4.2.1 Opis dejavnosti

Mariborska knjižnica je druga največja splošna knjižnica v Sloveniji. S svojo dejavnostjo spremlja prebivalce od najmlajših let skozi vsa življenjska obdobja. Podpira jih pri pridobivanju znanja v njihovem formalnem in neformalnem izobraževanju ter opolnomočenju v vsakdanjem življenju. Bogati kulturno in družabno življenje Mariborčanov. Odpira prostore družbenega dialoga in krepi socialno vključenost prebivalcev, pri čemer posebno pozornost posveča ranljivim skupinam. Ponudbo storitev fizične knjižnice dopolnjuje z viri in storitvami v digitalnem okolju. Z brezplačnimi in široko dostopnimi storitvami pomembno prispeva h kakovosti in polnosti življenja občanov ter k njihovi socialni vključenosti in aktivni participaciji v družbi.

Mariborska knjižnica je osrednja območna knjižnica, ki deluje na območju dvanajstih občin, sedežna občina je MOM. Ustanoviteljice knjižnice so še občine Duplek, Hoče - Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače – Fram in Starše. Knjižnično dejavnost za občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica in Šentilj izvaja mariborska knjižnica na osnovi pogodb.

Kot osrednja območna knjižnica izvaja posebne naloge za knjižnice v občini Lenart in Slovenska Bistrica.

Po zakonu o knjižničarstvu in v soglasju z Mestno občino Maribor kot osrednja območna knjižnica na osnovi pogodbe z Ministrstvom za kulturo izvaja razvojne naloge za knjižnice na svojem območju in je center za razvoj bralne pismenosti v okviru slovenskega knjižničnega sistema.

Knjižnična dejavnost je javna služba in je kot taka obvezana izpolnjevati zahteve zakonov in podzakonskih aktov, ki urejajo področje delovanja knjižnic: Zakona o knjižničarstvu, Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic in Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Zakonodaja predpisuje področja dejavnosti splošnih knjižnic, vrsto, obseg in dostopnost storitev ter minimalne (materialne, kadrovske, prostorske) pogoje za opravljanje dejavnosti. Razvoj knjižnic usmerjajo standardi in strokovna priporočila, ki se nanašajo na organiziranost in delovanje knjižnične javne službe in jih sprejme Nacionalni svet za knjižnično dejavnost.

Po Zakonu o knjižničarstvu knjižnična dejavnost, ki je knjižnična javna služba, zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik.

Splošne knjižnice v okviru javne službe:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti,
- organizirajo posebne dejavnosti za otroke, mladino in odrasle za spodbujanje bralne kulture,
- organizirajo posebne dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo¹³.

Poslanstvo Mariborske knjižnice je omogočiti vsem prebivalcem na območju delovanja knjižnice neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev, kakor jih določajo zakoni in drugi predpisi in kakor izhajajo iz tradicije knjižnice in njenega okolja. Družbena odgovornost je del poslanstva knjižnice, knjižničarji pri zagotavljanju knjižničnih storitev težijo k nenehnemu izboljševanju dostopnosti in uporabnosti knjižničnega gradiva ter k izvajanju dejavnosti po visokih strokovnih kriterijih.

Vizija Mariborske knjižnice: V prihodnosti mora biti knjižnica živahna in dinamična ustanova, inovativna in kreativna, strokovno nemirna in predvsem pa prostor, kamor se uporabniki radi vračajo. Knjižnica mora biti »tretji prostor«, če velja, da je dom posameznika prvi prostor, služba oziroma šola pa drugi. Knjižnica na eni strani pomeni center vseživljenjskega učenja, informacijsko središče mesta, na drugi strani pa prostor socialnega mreženja.

¹³ Vir: Projektna naloga za projekt »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije« (Mestna občina Maribor, julij 2020)

4.2.2 Dejavnosti in organizacija in zbirke Mariborske knjižnice

Ob zbiranju, obdelavi in posredovanju vseh vrst knjižničnega gradiva (knjige, časopisi in revije, avdio/video gradivo, igrače) ter informacijski in svetovalni dejavnosti knjižnica zagotavlja tudi dostop do bogatega nabora elektronskih virov in storitev v e-okolju.

Ob tem izvaja **dejavnosti in programe**, s katerimi kreativno in dinamično udejanja svoje poslanstvo ter zakonske naloge knjižnične javne službe. Občane spodbuja in usposablja za uporabo vseh virov, ki jih nudi knjižnica (tečaji, predavanja, razstavna dejavnost, predstavitve knjig, delavnice, organizirani obiski vrtcev, osnovnih in srednjih šol, fakultet ter drugih izobraževalnih stanov), izvaja računalniške delavnice ter informacijsko in medijsko opismenjevanje, organizira obsežen program Univerze za tretje življenjsko obdobje, vrsto storitev za ranljive skupine, spodbuja branje, vseživljenjsko izobraževanje in kulturno udejstvovanje med prebivalci vseh starostnih obdobj, s teoretskim in praktičnim delom ozavešča splošno in strokovno javnost o branju in bralni kulturi ter predstavlja zgodovino in kulturo Maribora v širšem slovenskem in evropskem prostoru.

Program »**Literarne postaje**« seznanja regijo z vrhunci sodobne slovenske in svetovne literature in obenem krepi prepoznavnost mariborskih književnih ustvarjalcev. Program »**Odprti horizonti**« z znanimi in karizmatičnimi gosti odpira aktualne in relevantne teme družbenega diskurza, cikel »**Branje za življenje**« pa povezuje deležnike, ki z odpiranjem poti do znanja pomagajo svojim uporabnikom do bolj kvalitetnega življenja in delovanja.

Osrednjo pozornost knjižnica namenja **delu z mladimi uporabniki** ter teoretičnemu delu na področju mladinske književnosti in knjižničarstva. Z obojim se uvršča med vodilne in prepoznavne akterje v Sloveniji. Vsako leto Mariborska knjižnica organizira vseslovenski **Pravljični dan s Pravljično šolo**, ki je vodilni dogodek na področju umetnosti pripovedovanja pravljic, in že skoraj pet desetletij izdaja strokovno revijo **Otrok in knjiga**.

Knjižnica letno organizira več kot 1000 različnih aktivnosti in prireditvev, na katerih se zvrsti okrog 65.000 obiskovalcev, od tega dobrih 30.000 na prireditvah v organizaciji osrednje knjižnice. Poleg obiskovalcev dejavnosti in prireditvev osrednja knjižnica letno sprejme še prek 200.000 obiskovalcev zaradi izposoje na dom ali uporabe gradiva v knjižnici¹⁴.

¹⁴ Vir: Projektna naloga za projekt »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije« (Mestna občina Maribor, julij 2020).

4.2.3 Organizacija in obseg poslovanja

Organizacija dela je v Mariborski knjižnici postavljena po principu matrične organizacijske strukture, kjer organizacijo oddelkov in služb dopolnjuje razvojno delo v delovnih in projektnih skupinah.

Oddelki Mariborske knjižnice so:

1. **Uprava** (vodenje in administracija, kadrovska, pravna, računovodska služba)
2. **Oddelek za nabavo in obdelavo gradiva**
3. **Oddelek za knjižnično mrežo** (načrtovanje in izvajanje storitev za uporabnike in koordinacija dela enot v mreži, službe za dejavnosti in prireditve)
4. **Oddelek za razvoj** (naloge osrednje območne knjižnice, analitična služba, IKT, komunikacijske dejavnosti in promocija).

V celotni mreži, ki jo tvori 19 krajevnih knjižnic in bibliobus s 45 postajališči, knjižnica beleži skoraj 600.000 fizičnih obiskov in blizu 400.000 virtualnih. Celotna zaloga v zbirki knjižnice je konec leta 2019 (pred začetkom izvajanja projekta) znašala 875.000 enot, prirast v letu 2019 pa 34.849 enot. S fizično zbirko je knjižnica zabeležila 1,7 milijona izposoj¹⁵.

V nadaljevanju je podan prikaz nekaterih kazalnikov v zadnjih desetih letih. Iz prikazanega je razvidno, da članstvo predstavlja cca 17 % prebivalstva ter je po letih dokaj konstanto, prav tako tudi skupni obisk. Virtualni obiski naraščajo, podoben trend se načrtuje tudi v bodoče. Število izposoj na prebivalca po velikem padcu v letu 2020 spet narašča. Podobno je s številom prireditev in številom srečanj študijskih krožkov, ki po padcu v letu 2020 spet naraščata.

¹⁵ Vir: Projektna naloga za projekt »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije« (Mestna občina Maribor, julij 2020).

Tabela 14: Prikaz nekaterih kazalnikov Mariborske knjižnice v zadnjih 10 letih

Kazalci/kazalniki	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število enot – krajevnih knjižnic	19	19	19	19	19	19	19	21	21	21
Število postajališč bibliobusa	48	44	45	45	45	45	45	46	46	46
Število lokacij premičnih zbirk	9	9	9	9	9	9	7	7	7	7
Odpriost / dostopnost skupaj (ur)	35.503	36.970	35.714	33.539	32.719	27.240	30.904	34.081	33.098	34.031
Število prebivalcev	182.644	181.570	181.445	181.870	184.146	184.797	184.895	186.489	186.674	187.885
ČLANI	33.393	33.205	31.803	31.959	31.628	27.917	26.329	27.836	30.994	30.127
OBISK SKUPAJ	905.807	969.295	964.767	945.738	942.061	974.051	928.057	927.219	973.661	1.255.418
Fizični obisk	599.780	608.970	574.168	553.901	578.280	411.054	432.974	466.727	547.948	590.067
obisk knjižnice	521.464	530.550	497.701	472.438	477.436	362.992	373.867	389.355	442.932	463.557
obisk prireditev in dejavnosti	68.331	67.252	64.304	68.647	88.049	43.570	57.747	71.461	97.089	117.816
obisk študijskih krožkov	9.985	11.168	12.163	12.816	12.795	4.492	1.360	5.911	7.927	8.694
Virtualni obisk	306.027	360.325	390.599	391.837	363.781	562.997	495.083	460.492	425.713	679.252
IZPOSOJA SKUPAJ	1.677.921	1.695.861	1.633.910	1.496.894	1.489.000	1.105.344	1.297.533	1.338.246	1.460.488	1.495.170
Število izposoj na člana	50,25	51,07	51,38	46,84	47,08	39,59	49,28	48,08	47,12	49,63
Število izposoj na prebivalca	9,19	9,34	9	8,23	8,09	5,98	7,02	7,18	7,82	7,96
Število prireditev	1.103	1.108	1.140	1.227	1.114	481	789	1.380	1.456	1.487
število srečanj študijskih krožkov	995	1.091	1.159	1.115	1.125	428	103	545	720	754
Zaloga knjižničnega gradiva	818.459	839.963	862.016	874.999	880.136	873.745	868.250	885.228	887.999	891.682
Prirast knjižničnega gradiva	32.149	34.247	31.252	31.791	34.849	32.231	31.625	30.706	27.730	29.846
Število enot v zbirki na prebivalca	4,48	4,63	4,75	4,81	4,78	4,73	4,70	4,75	4,76	4,75
Celotna sredstva	3.749.578	3.761.280	3.724.942	3.924.941	4.081.098	4.263.232	4.657.076	4.640.164	4.887.754	5.106.740
Celotna sredstva na prebivalca	20,53	20,72	20,53	21,58	22,16	23,07	25,19	24,88	26,18	27,18
Strošek ene izposojene enote	2,23	2,22	2,28	2,62	2,74	3,86	3,59	3,46	3,35	3,42
Zaposleni na 31.12. (redni, določen čas, javna dela)	97	96	96	94	92	92	91,5	92,5	92,7	92,7

31. 12. 2019 (pred investicijo in COVID) je zbirka knjižničnega gradiva štela 880.136 enot, od tega 811.902 knjig, 58.878 enot neknjižnega gradiva in 9.356 letnikov serijskih publikacij. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za zalogo v knjižnični zbirki priporočajo najmanj 4 knjige in 0,4 enote neknjižnega gradiva na prebivalca, kar znaša 736.584 knjig in 73.658 enot neknjižnega gradiva za 184.146 prebivalcev. Pri knjigah se je dosegal standard za zalogo 110,23 %, pri neknjižnem gradivu pa 79,93 %, kar pomeni 0,3 enote na prebivalca.

Tabela 15: Število obiskovalcev v zadnjih 5 letih (pred investicijo)

Opis	Skupaj v letih 2015-2019	Povprečno letno pred investicijo (2015-2019)
Knjižnica Rotovž		
Skupno število obiskovalcev	1.129.000	225.800
Od tega obiskovalci prireditev	145.000	29.000
Izposoja gradiva	6.285.000	1.257.000
Mariborske enote skupaj		
Skupno število obiskovalcev	2.328.000	465.600
Od tega obiskovalci prireditev	306.300	61.260

4.2.4 Obstoječi prostorski pogoji s prikazom potreb

V nadaljevanju je podan okvirni prikaz površin, v katerih se odvija dejavnost Mariborske knjižnice z enotami (v letu 2019 pred investicijo in v letu 2024, kjer so vključene tudi nadomestne kapacitete za čas izvajanja investicije).

Tabela 16: Prikaz prostorskih pogojev glede na standard¹⁶

Opis	Vrednost pred investicijo	Vrednost – leto 2024
Število krajevnih knjižnic	19	21
Velikost površin v m ²	5.247	7.269
Površine v m ² na 1000 prebivalcev	29,9	38,97
Delež doseganja glede na standard	24	37,2

Tabela 17: Prostori v knjižnični mreži – lokacije, potrebe, stanje¹⁷ (pred investicijo)

Enota Mariborske knjižnice	Naslov	Potrebna velikost glede na standard	Dejanska velikost	Razlika
Knjižnica Rotovž	Rotovski trg 2, Maribor	13.000	478	-12.009
Čitalnica Rotovž	Rotovski trg 1, Maribor			
Pionirska knjižnica Rotovž	Rotovski trg 6, Maribor		305	
Knjižnica Tabor	Dvorakova ulica 3, Maribor		208	
Knjižnica Nova vas	Cesta proletarskih brigad 61 a, Maribor	1.700	611	- 722
Pionirska knjižnica Nova vas	Cesta proletarskih brigad 63 a, Maribor		367	
Potujoča knjižnica (sedež)	Zagrebska cesta 18, Maribor	500	175	- 325
Knjižnica Bistrica ob Dravi	Ulica 27. decembra 2, Bistrica ob Dravi	250	151	- 99
Knjižnica Duplek	Cesta k Dravi 8, Spodnji Duplek	400	120	- 280
Knjižnica Hoče	Sršakova ulica 2, Hoče	760	227	- 533
Knjižnica Kamnica	Vrbanska cesta 97, Kamnica	400	210	- 533
Knjižnica Lovrenc na Pohorju	Spodnji trg 8, Lovrenc na Pohorju	350	255	- 95
Knjižnica Pekre	Bezjakova ulica 6, 2341 Limbuš	500	569	- 69
Knjižnica Pesnica	Pesnica pri Mariboru 42a, Pesnica	520	100	- 420
Knjižnica Pobrežje	Čufarjeva cesta 5, Maribor	900	220	- 680
Knjižnica Janka Glazerja Ruše	Falska cesta 18, Ruše	670	292	- 378
Knjižnica Selnica ob Dravi	Mariborska cesta 26, Selnica ob Dravi	460	415	- 45
Knjižnica Studenci	Obrežna ulica 1, Maribor	630	99	- 531
Knjižnica Šentilj	Maistrova ulica 2, Šentilj v Slovenskih goricah	600	245	- 355
Knjižnica Tezno	Zagrebska cesta 18, Maribor	800	380	- 420
Skupaj		22.440	5.427	- 17.013

¹⁶ Vir: Letno poročilo 2019 (Mariborska knjižnica, februar 2020) in podatki naročnika

¹⁷ Vir: Letno poročilo 2019 (Mariborska knjižnica, februar 2020)

Tabela 18: Prostori v knjižnični mreži – lokacije, potrebe, stanje¹⁸ (leto 2024)

Enota Mariborske knjižnice	Naslov	Potrebna velikost glede na standard	Dejanska velikost	Razlika
Osrednja knjižnica	TC City, začasni prostori	9.000	327	-7.871
Čitalnica	TC City, začasni prostori		198	
Pionirska knjižnica	TC City, začasni prostori + Rotovski trg 6		396	
	- mansarda			
Knjižnica Tabor	Dvorakova ulica 3, Maribor		208	
Uprava in učilnice TŽO	Slovenska 40, Maribor, začasni prostori	/	442	/
Oddelek za nabavo in obdelavo	Zagrebska 20, Maribor, začasni prostori	/	363	/
Skladišče Tezno	Zagrebska 20, Maribor	/	314	/
Knjižnica Nova vas	Cesta proletarskih brigad 61 a, Maribor	1.700	611	-722
Pionirska knjižnica Nova vas	Cesta proletarskih brigad 63 a, Maribor		367	
Potujoča knjižnica (sedež)	Zagrebska cesta 18, Maribor	500	175	-325
Knjižnica Bistrica ob Dravi	Ulica 27. decembra 2, Bistrica ob Dravi	250	151	-99
Knjižnica Duplek	Cesta k Dravi 8, Spodnji Duplek	400	120	-280
Knjižnica Hoče	Sršakova ulica 2, Hoče	760	227	-533
Knjižnica Kamnica	Vrbanska cesta 97, Kamnica	400	210	-190
Knjižnica Kungota	Zg. Kungota 5, Zg. Kungota	285	6	-279
Knjižnica Lovrenc na Pohorju	Spodnji trg 8, Lovrenc na Pohorju	350	255	-95
Knjižnica Pekre	Bezjakova ulica 6, 2341 Limbuš	500	569	69
Knjižnica Pesnica	Pesnica pri Mariboru 42a, Pesnica	520	100	-420
Knjižnica Pobrežje	Čufarjeva cesta 5, Maribor	900	220	-680
Knjižnica Rače	Grajski trg 17, Rače	615	170	-445
Knjižnica Janka Glazerja Ruše	Falska cesta 18, Ruše	670	292	-378
Knjižnica Selnica ob Dravi	Mariborska cesta 26, Selnica ob Dravi	460	415	-45
Knjižnica Studenci	Obrežna ulica 1, Maribor	630	99	-531
Knjižnica Šentilj	Maistrova ulica 2, Šentilj v Slovenskih goricah	600	245	-355
Knjižnica Tezno	Zagrebska cesta 18, Maribor	800	380	-420
Skupaj		19.340	6.860	-13.599

Iz navedenega je razvidno, da knjižnica razpolaga z bistveno manj površinami, kot bi jih glede na standard, vezano na število članov, potrebovala.

Velikost vseh površin v objektu, kjer se je odvijala dejavnost Mariborske knjižnice s čitalnico pred investicijo je podana v tabeli v nadaljevanju.

¹⁸ Vir: podatki naročnika

Tabela 19: Prikaz obstoječih kvadratur¹⁹ (pred investicijo)

Mariborska knjižnica	Kvadratura v m ²
Klet	413,02
Pritličje	391,03
Nadstropje	390,38
Podstrešje	261,36
Skupaj Mariborska knjižnica	1.455,79

Mariborska knjižnica je več let delovala v neprimernih prostorih. Kar štiri desetletja si jih je delila z Lutkovnim gledališčem Maribor, kar je obema zavodoma v takšnih pogojih onemogočalo normalno delovanje. Nevzdržne prostorske razmere so se še stopnjevale in niso več omogočale normalnega dela z uporabniki, knjižnično gradivo ni ustrezno postavljeno v dostopni obliki, zaposleni niso imeli delovnih prostorov in pogojev za delo. Kot osrednja območna knjižnica zaradi prostorske stiske ni mogla izvajati vseh nalog v skladu z zakonom, tudi posamezne knjižnične zbirke so bile umaknjene v različna skladišča in bralcem nedostopne, pogoji za zaposlene in uporabnike niso več omogočali varnosti, ogroženo je bilo tudi gradivo.

Slika 4: Obstoječe stanje Mariborske knjižnice (pred investicijo)

Vir: www.mariborinfo.com

Pri knjižnični dejavnosti pa je potrebno upoštevati specifične prostorske zahteve (izposoja, čitalnica, predavalnica, uprava, razstavišče, dostava, obdelava, katalogizacije ipd.)

Dejstvo je, da je s prostorskim stanjem pred investicijo knjižnica dosegala povprečno le 15 m² na 1000 prebivalcev, s tem, da je slovensko povprečje preko 40 in da nekatere knjižnice dosegajo tudi 80 m² na 1000 prebivalcev in več. Le Maribor in Koper med mestnimi občinami še nimata sodobne, dovolj velike knjižnice.

¹⁹ Vir: DIIP (E.V.B., november 2009)

Če se primerjalno pogleda velikosti nekaterih knjižnic po Sloveniji, se lahko ugotovi, da imajo celo knjižnice v veliko manjših mestih nekaj krat večje prostore kot Mariborska knjižnica²⁰.

Tabela 20: Kvadrature nekaterih slovenskih knjižnic

Knjižnice	Neto površina – m ²
Murska Sobota	3.551
Grosuplje	2.371
Nova Gorica	4.569
Ptuj	2.893
Celje	4.700
Novo mesto	3.821
Ljubljana	17.237
Slovenska Bistrica	1.324
Maribor – območje – skupaj 20 enot	4.649
Maribor – osrednja knjižnica	832

4.2.5 Izvedba dejavnosti MK v času izgradnje Centra Rotovž

V času izgradnje Centra Rotovž enote MK delujejo v prostorih na začasnih lokacijah in sicer je za:

- Knjižnico Rotovž s čitalnico začasna lokacija TC City,
- Pionirsko knjižnico Rotovž začasna lokacija TC City,
- del skladiščnih publikacij in delno uprava na Rotovškem trgu 6.

Začasni prostori za upravo in učilnice TŽO so v Slovenski 40 v Mariboru, oddelek za nabavo in obdelavo pa na lokaciji na Zagrebški 20 v Mariboru.

4.3. Analiza obstoječega stanja s prikazom potreb, ki jih bo zadovoljevala investicija – Umetnostna galerija

4.3.1. Zgodovina UGM²¹

Umetnostna galerija Maribor je svoja vrata odprla 8. februarja 1954. Maribor je tako dobil prvo profesionalno ustanovo – muzej in galerijo za moderno umetnost. Mesto je ponovno postalo sorazmerno pomembno žarišče umetnostne in kulturne dejavnosti, izhajajoče iz tradicije v 20-ih letih ustanovljenega umetniškega kluba Grohar, ki je odigral pionirsko vlogo v smislu organiziranega likovnega življenja v mestu. Z nastanitvijo v stavbo na vogalu Strossmayerjeve in Orožnove ulice je UGM pridobila približno 800 m² razstavnih površin, ki se zaključijo z reprezentančno Veliko in Stebriščno dvorano. Osrednji razstavniki prostori se nahajajo v nekdanji meščanski palači iz prve

²⁰ Vir: Predinvesticijska zasnova »Ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in prenova Mariborske knjižnice« (Zim d.o.o., december 2010).

²¹ Vir: <http://www.ugm.si>

polovice 19. stoletja in bivši cerkvi celestinskega samostana iz druge polovice 18. stoletja. Po združitvi z Razstavnim salonom Rotovž v 80-ih letih je UGM pridobila kustodiat za sodobno umetnost ter dodatne prostore za predstavitve sodobne umetnosti v središču mesta.

Slika 5: Objekt na Strossmayerjevi okoli leta 1855 – takrat Mestna palača in tovarna Carla Gardesa, od leta 1954 prostori UGM

Vir: <http://www.ugm.si>

Danes UGM deluje kot regionalni muzej sodobne vizualne umetnosti, katerega poslanstvo je trajno in nemoteno izvajanje javne službe zbiranja, varovanja, ohranjanja, raziskovanja in razstavljanja premične kulturne dediščine na področju vizualne umetnosti na območju ustanoviteljice Mestne občine Maribor ter širšem območju SV Slovenije in se uvršča med javne kulturne zavode širšega pomena.

4.3.2. Obstoječe stanje²²

Umetnostna galerija Maribor je javni zavod, ki deluje kot regionalni muzej sodobne umetnosti, katerega poslanstvo je trajno in nemoteno izvajanje javne službe zbiranja, varovanja, ohranjanja, raziskovanja in razstavljanja premične kulturne dediščine na področju vizualne umetnosti 20. in 21. stoletja. UGM je bila ustanovljena leta 1954 s strani MOM.

Osrednja lokacija UGM je že 70 let mestna palača z nekdanjo samostansko cerkvijo na Strossmayerjevi ulici 6. Po združitvi z Razstavnim salonom Rotovž (kasneje UGM Studio) na Trgu Leona Štuklja 2 v 80-ih letih je UGM pridobila dodatne prostore za predstavitve sodobne umetnosti ter kustodiat za sodobno umetnost. V zadnjih letih je UGM pridobila prostore na lokaciji Koroška 26, kjer se nahajajo začasni depojski prostori, arhivski center in specializirana knjižnica ter uprava s kustodiatom. Razstavišče na Trgu Leona Štuklja 2 je UGM konec leta 2024 zaradi neprimernosti

²² Vir: Poslovno poročilo 2024 (UGM, februar 2025).

prostora za razstavno dejavnost in bližnje širitve prostorov v Center Rotovž predala v upravljanje MOM.

UGM hrani več kot 10.000 umetniških del slovenske vizualne umetnosti, ki sodijo med vrhunce likovne umetnosti 20. in 21. stoletja, s posebnim poudarkom na avtorjih SV Slovenije. Od leta 1999 UGM vodi edino zbirko video umetnosti v Sloveniji, v zadnjem obdobju pa se je izoblikovala tudi pomembna zbirka fotografije, ki zajema obdobje 70-ih let prejšnjega stoletja in se osredotoča na delovanje skupine Mariborski krog.

UGM z več kot 20 razstavami in projekti letno v svoja razstavišča pritegne več kot 25.000 obiskovalcev. Ob predstavljanju vrhuncev slovenske umetnosti iz lastne zbirke UGM pripravlja pregledne razstave avtorjev, mednarodne razstave sodobne vizualne umetnosti, ter samostojne razstave mlade generacije ustvarjalcev, ob tem pa se posveča tudi področjem arhitekture, oblikovanja in umetniškega filma ter pripravlja razstave v drugih galerijah po Sloveniji in v tujini. Med najodmevnejšimi razstavami v zadnjem obdobju so bile nova postavitev del iz zbirke Spekter. 70 let Zbirke UGM, ki je odmevala v medijih in med javnostjo ter pritegnila številna nova občinstva; nova edicija trienala EKO 9, ki je ponovno smelo posegla na polje zapuščenih arhitekturnih prostorov v mestu ter odprla vrata spomeniško zaščitene modernistične vile; ter gostovanje pregledne razstave Saša Dev, arhitekt v Plečnikovi hiši v Ljubljani, ki je prebudila zanimanje za spregledanega mariborskega arhitekta med vseslovenskimi strokovnjaki in publiko.

UGM redno posega v mednarodni prostor in je mdr. zastopala Slovenijo na osrednjem svetovnem dogodku vizualne umetnosti – 56. Beneškem bienalu leta 2015, kjer ji je bila zaupana vloga komisarja Slovenskega paviljona. Leta 2016 je UGM gostovala z veliko razstavo slovenskih umetnikov v prestižnem Today Museum v Pekingu. UGM razstava Nedokončane modernizacije iz leta 2012 je bila osnova za veliko pregledno razstavo jugoslovanske arhitekture v New Yorku v muzeju MoMa leta 2018. Za izposojajo predmetov iz zbirke UGM se vedno znova zanimajo mednarodne ustanove, mdr. za retrospektivno razstavo Zorana Mušiča v Museum Leopold na Dunaju leta 2018, kjer so dela iz zbirke UGM predstavljala avtorjevo nepoznano mariborsko obdobje. Z razstavami in deli iz zbirke je UGM v preteklih 10. letih več kot 80 krat gostovala v Sloveniji in tujini – mdr. v Nemčiji, Avstriji, na Češkem in Norveškem.

UGM se zadnjih 15 let intenzivno ukvarja tudi z javnim prostorom – tako je likovno dediščino v javnem prostoru mesta popularizirala znotraj 10 različnih umetniških poti (mdr. na temo Forma Viva, slavne osebnosti, vojni spomeniki, murali in sodobne intervencije idr.). Z začasnimi umetniškimi intervencijami, ki jih UGM kontinuirano umešča v mesto, pa odpira nove prostore za prezentacijo in doživljanje umetnosti.

V letu 2021 je UGM ponovno zagnala trienale EKO, ki je bil prvič vzpostavljen leta 1980. Letošnja edicija je bila umeščena v zapuščeno modernistično vilo oz. nekdanji zasebni sanatorij v centru mesta. Trienale je uspel povezati številne umetnike iz Slovenije in mednarodnega prostora z institucijami, neodvisnim sektorjem ter strokovnjaki iz lokalnega prostora. UGM z inovativnim pristopom ozavešča o pomenu ekologije, sodobne umetnosti ter arhitekturne dediščine. Preseganje muzejskega poslanstva, inovativnost in pomen projekta za lokalno okolje so prepoznali mnogi, med

temi tudi ICOM Slovenije, ki je UGM podelil prestižno nagrado za najboljši inovativni muzejski projekt leta 2021.

UGM je že več let uspešna pri pridobivanju evropskih sredstev, s pomočjo katerih razvija mednarodne programe, razstave in dogodke, mreži in izobražuje svoj kader ter gradi na prepoznavnosti institucije v tujini, ob tem pa z evropskimi sredstvi pomembno podkrepi finančni okvir svojega delovanja. V letu 2024 se je uspešno iztekel evropski projekt sodelovanja EMPACT, umetnost, sočutje in trajnost (2022-2024), katerega del je bil EKO 9 ter pričel nov projekt sodelovanja Ustvarjalne Evrope reCITYing, oživljanje neuporabljenih mestnih prostorov z arhitekturo in umetnostjo, ki se bo odvijal v obdobju 2024-2028.

Na področju izobraževanja javnosti UGM deluje izredno razvejano in strukturirano. Z organizacijo več kot 90 andragoških programov - javnih vodstev, pogovorov, predavanj, vodenih ogledov v javnem prostoru, delavnic, filmskih/video večerov in performansov - nagovarja širšo javnost, tudi strokovno; v okviru sodelovanja z vrtci, šolami in fakultetami pa izvede letno več kot 500 prilagojenih programov iger, vodstev in delavnic za mlade obiskovalce. Izobraževalno delo je organizacijsko in vsebinsko tesno povezano z več kot 45 vzgojno-izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami ter različnimi interesnimi skupinami iz Maribora, širše SV regije in Slovenije.

UGM od svojih začetkov dalje razvija arhivski center s področja slovenske vizualne umetnosti, s posebnim poudarkom na SV Sloveniji (hemeroteka, fototeka, študijske zbirke), ki danes šteje več kot 300.000 enot in specializirano knjižnico z več kot 27.000 enotami strokovne literature, katalogov in periodike, ki ponujajo študentom in raziskovalcem pomembno študijsko platformo.

UGM se uspešno povezuje z drugimi muzeji in galerijami, nevladnimi organizacijami, samozaposlenimi v kulturi, izobraževalnimi institucijami ter posameznimi strokovnjaki. Kontinuirano sodeluje in razvija skupne projekte s številnimi akterji v Mariboru – v zadnjem letu mdr. s Pokrajinskim arhivom Maribor (monografija Saša Dev, arhitekt), Zavodom za varstvo kulturne dediščine – OE Maribor (panelna diskusija), Univerzitetno knjižnico Maribor (razstava Knjige in branja), Mariborsko knjižnico (pripovedniški večer v okviru EKO 9), Lutkovnim gledališčem Maribor (razstava Bitja in živali), Minoriti (razstava Saše Bezjak, filmski večer v okviru Letnega kina Minoriti), Studiem Trampolin, Galerijo Tkalka in Studiem Habitat (Maribor Art Walk), Festivalom Lent (Art kamp), Narodnim domom (Kulturni dnevnik, razstava plakatov festivala Grossman), Zavodom Pekarna Magdalenske mreže (predavanja in filmski večer) idr. Zelo pomembno partnerstvo pomeni za UGM tudi sodelovanje s fakultetami Univerze v Mariboru, še posebej s Filozofsko fakulteto (Umetnostna zgodovina, Psihologija) in Pedagoško fakulteto (Likovna pedagogika), s katerimi potekajo skupni projekti praktičnega izobraževanja v okviru evropskih kohezijskih programov ter občasna sodelovanja na programskem nivoju (mdr. študentski program v okviru Trienala EKO 9).

Slika 6: Obstoječ objekt UGM na Strossmayerjevi ulici 6 v Mariboru

Vir: http://kraj.eu/slovenija/maribor_staro_mestno_jedro

Tabela 21: Obstoječe neto površine objekta UGM na Strossmayerjevi ulici 6 v Mariboru²³

Namembnost prostora	Površina v m ²
Razstavišča	589,50 m ²
Depoji	152,10 m ²
Pisarne	77,40 m ²
Delavnice	50,10 m ²
Skladišča	47,00 m ²
Stopnišča, hodniki, sanitarije	336,60 m ²
Podstrešje + kletni prostori	314,70 m ²
Skupaj	1.567,60 m²

Slika 7: Notranjost UGM

Vir: <http://www.ugm.si>

UGM koristi del prostorov v priležnem objektu (skupne velikosti 1.856,60 m²) z naslovom Koroška cesta 26.

²³ Po podatkih UGM.

Slika 8: Objekt na Koroški cesti 26 v Mariboru, katerega del koristi UGM

Vir: http://kraj.eu/slovenija/maribor_staro_mestno_jedro

Tabela 22: Obstoječe površine, ki jih UGM koristi v objektu na Koroški cesti 26 v Mariboru

Namembnost prostora	Površina v m ²
Skladišča tehnične opreme	100 m ²
Depoji za hrambo umetnin	92 m ²
Tehnična delavnica	70 m ²
Pisarne	65 m ²
Čajna kuhinja	16 m ²
Sanitarije	20 m ²
Knjižnica z arhivsko dokumentacijo	167 m ²
Skladišče katalogov in publikacij	37 m ²
Komunikacije	52 m ²
Skupaj	619 m²

4.3.3. Poslanstvo in dejavnosti Umetnostne galerije Maribor²⁴

Umetnostna galerija Maribor (UGM) deluje kot regionalni muzej sodobne umetnosti, katerega poslanstvo je trajno in nemoteno izvajanje javne službe zbiranja, varovanja, ohranjanja, raziskovanja in razstavljanja premične kulturne dediščine na področju vizualne umetnosti. Mestna občina Maribor je z odlokom, ki ga je izdala 30. 8. 2004, potrdila ustanoviteljstvo UGM. S sklepom Vlade Republike Slovenije je UGM od leta 2009 vpisana v razvid muzejev in je pridobila pooblastilo za opravljanje državne javne službe muzejev za področje, opredeljeno z ustanovitvenim aktom galerije. Ministrstvo za kulturo izpolnjevanje pogojev za vpis v razvid in za ohranitev pooblastila periodično preverja in potrjuje.

²⁴ Vir: Predinvesticijska zasnova »Izgradnja nove Umetnostne galerije Maribor« (Proplus d.o.o., maj 2011).

Poslanstvo UGM je:

- zbiranje, hranjenje, predstavljanje, interpretiranje, raziskovanje, dokumentiranje in varovanje slovenske premične kulturne dediščine s področja vizualne umetnosti od začetkov 20. stoletja do danes;
- predstavljanje, promoviranje in interpretiranje sodobne slovenske in mednarodne vizualne umetnosti;
- izobraževanje javnosti o moderni in sodobni vizualni umetnosti.

Muzej opravlja v okviru izvajanja javne službe varstva premične kulturne dediščine na področju vizualne umetnosti ter v območju svoje teritorialne matičnosti naslednje dejavnosti²⁵:

- evidentira dediščino in posreduje podatke v register dediščine,
- pripravlja strokovne podlage za razglasitvene akte in soglasja za upravne postopke,
- se vključuje v sistem varstva dediščine v primeru oboroženega spopada in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- izvaja raziskovalne projekte z metodami, ki pomenijo poseg v dediščino,
- spremlja vzdrževanje, posege, rabo in promet z dediščino,
- spremlja upravljanje dediščine v lasti občin na območju svoje teritorialne matičnosti,
- pripravlja smernice s področja dediščine v postopkih sprejemanja planskih aktov,
- usmerja in spremlja delo izvajalcev dejavnosti varstva dediščine, ki izvajajo dela na osnovi dovoljenj in koncesij,
- digitalizira premično kulturno dediščino svojega področja in jo posreduje na ogled javnosti v digitalnih registrih ter na specializirani raziskovalni digitalni platformi,
- pripravlja restavratorske in konservatorske programe,
- izvaja restavratorske in konservatorske posege na premični kulturni dediščini,
- izdaja navodila lastnikom spomenikov oziroma dediščine,
- skladno s svojo zbiralno politiko zbira, ureja in hrani premično dediščino,
- skrbi za dopolnjevanje in razvoj posebne zbirke slovenskega videa in drugih oblik umetnosti novih medijev,
- dokumentira premične spomenike, jih proučuje, raziskuje in pripravlja študije in elaborate za njihovo varstvo ter opravlja druge strokovne naloge varstva premične dediščine na območju in področju, za katerega je ustanovljen,
- pripravlja razstave, publikacije in druge oblike predstavljanja dediščine v državi in tujini,
- pripravlja ali posreduje razstave in druge oblike predstavljanja dediščine drugih narodov,
- obiskovalcem nudi pedagoške in andragoške izobraževalne prikaze razstavnega gradiva ter programe za skupine s posebnimi potrebami,
- javnost informira z izdajanjem strokovnih in znanstvenih publikacij tako v tiskani kot v elektronski obliki ter drugih zapisov o gradivu iz svojih zbirk, z razstavnimi katalogi in poljudnimi publikacijami s svojega področja dela,
- organizira kulturne prireditve ter tudi na druge načine skrbi za popularizacijo svoje dejavnosti; pri tem sodeluje z vzgojno - izobraževalnimi organizacijami, drugimi kulturnimi organizacijami, organizacijami na področju turizma ipd.,

²⁵ Vir: Odlok o ustanovitvi javnega zavoda UGM (MUV št. 22/2004).

- skrbi za izobraževanje svojih strokovnih delavcev in nudi pomoč pri strokovnem izobraževanju strokovnih sodelavcev drugih zavodov,
- premično kulturno dediščino iz svojih zbirk posoja domačim in tujim muzejem za njihove razstave, objave ali raziskovalne potrebe,
- sodeluje z zainteresiranimi organizacijami in skupnostmi, ki v okviru svoje dejavnosti ali v zvezi z njo pripravljajo zbirke, razstave in druge oblike predstavljanja dediščine in jim strokovno pomaga,
- strokovno sodeluje s fizičnimi in pravnimi osebami zasebnega prava, ki imajo zbirke premične dediščine, pri urejanju in predstavljanju zbirk,
- sodeluje z domačimi in tujimi muzeji in organizacijami s področja restavriranja in konserviranja premične kulturne dediščine,
- opravlja varstvena in restavratorska dela na posameznih premičnih spomenikih,
- vzdržuje strokovno knjižnico za področje svoje dejavnosti,
- organizira kulturne prireditve ter nudi podporo drugim organizatorjem kulturnih prireditev,
- pripravlja strokovne in znanstvene pogovore ter srečanja,
- upravlja z javno infrastrukturo za področje svojega dela,
- izvaja druge naloge v skladu s potrjenim letnim programom dela in finančnim načrtom.

Z namenom dopolnjevanja svojih osnovnih storitev in da bi optimalno izrabil svoje kapacitete lahko opravlja muzej na področju svojega delovanja tudi gospodarsko dejavnost, pri čemer je prihodek take dejavnosti izrecno namenjen razvoju in izvajanju osnovne muzejske dejavnosti.

4.3.4. Število obiskovalcev Umetnostne galerije Maribor

UGM z več kot 15 razstavami, dogodki in projekti letno v svoja razstavišča pritegne letno več kot 22.000 obiskovalcev. Z drugimi projekti, umeščenimi na javne površine pa letno nagovori okrog 100.000 meščanov, turistov in drugih obiskovalcev.

Tabela 23: Število razstav in dogodkov v UGM v zadnjih 10 letih

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Št. razstav	15	23	18	27	20	16	18	17	24	24
Št. dogodkov v andragoškem programu	65	66	78	94	67	63	74	67	67	92
Št. dogodkov v pedagoškem programu				471	452	255	266	354	421	585

Vir: Poslovna poročila 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 in 2023 ter podatki naročnika.

Izobraževalno delo UGM (pedagoški program in andragoški program) je izredno razvejano in vključuje programe, prilagojene najmlajšim obiskovalcem v predšolskih vzgojnih zavodih, šolarjem, dijakom, študentom, odraslim in upokojujencem ter obiskovalcem s posebnimi potrebami, ki potekajo v obliki prilagojenih iger, vodstev, delavnic, predavanj, seminarjev in konferenc.

Tabela 24: Število obiskovalcev v UGM v zadnjih 10 letih²⁶

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število otvoritev*	17	18	14 (+3)	21 (+6)	17 (+3)	14 (+6)	17 (+3)	20 (+6)	24	18
Število obiskovalcev										
Razstavni program: od tega:**	17.910	22.537	17.972 (23.670)	24.377 (30.397)	24.075 (34.348)	10.494 (10.865)	15.225 (19.460)	22.650	22.802	27.004
<i>Pedagoški program</i>	5.882	7.521	6.711	6.994	6.390	4.487	6.726	6.879	7.208	7.835
<i>Andragoški program</i>	1.451	1.316	1.623	1.751	1.266	1.055	830	4.277	1.546	1.658
<i>Dogodki v UGM</i>	1.016	363	695	770	682	395	520	447	608	772

* vrednosti v oklepajih – dogodki izven galerije

** pred oklepajem navedeno število obiskovalcev, ki vstopijo v galerijo, vrednosti v oklepajih dodatno upoštevajo tudi obiskovalce dogodkov izven galerije

Število obiskovalcev se v letih pred začetkom investicije in COVID krize gibalo med 18.000 in 24.000. Obisk je bil relativno konstanten, odvisen od števila novo pripravljenih razstav ter števila organiziranih spremljevalnih dogodkov, seveda pa tudi od tega, kako pomembne in za obiskovalce prepoznavne so večje posamezne razstave. V zadnjih 5 letih pred investicijo je UGM obiskalo približno 24.000 obiskovalcev, v letu 2024 pa se je povzpelo na več kot 27.000 obiskovalcev.

4.3.5. Prikaz potreb

Delo UGM poteka v skrajno problematičnih prostorih in nenehni prostorski stiski.

Obstoječi prostori ne omogočajo postavitve del iz Zbirke UGM in istočasno izvajanje razstavnega programa, prav tako ne omogočajo pravilnega hranjenja umetnin, ob tem pa nobeni prostori (razstavni in depojski) ne omogočajo osnovnih standardov za predstavitev in hranjenje umetnin, prostori tudi ne omogočajo normalnega delovanja andragoško-pedagoških dejavnosti.

Objekti ter njegovo varovanje (kulturna dediščina) postavljajo muzejsko-galerijskemu delu izrazite omejitve. V zadnjih desetletjih se je korenito spremenil koncept muzejev, saj se slednji odpirajo uporabnikom. Nujno je, da se zainteresirani javnosti omogoči dostop do gradiva, tako do arhiva in knjižnice kot do razstavišča. Potrebno je, da ob strokovnem delu zavod ponudi še vrsto dejavnosti, ki bi izboljšalo počutje obiskovalcev.

Glavni problem UGM je pomanjkanje prostora za:

- stalno postavitve del iz Zbirke UGM,
- postavitve tematskih razstav,
- depojev za umetniška dela.

Drugi glavni problem UGM je, da deluje v:

- neprofesionalnih prostorih, ki so zadnje resno prenovi doživeli leta 1954,

²⁶ Vir: Poslovna poročila 2015-2023, podatki naročnika

- prostorih, ki ne zadostujejo osnovnim muzejskim standardom (tako razstavnici kot depojski prostori),
- prostori, ki so popolnoma nedostopni za motorično ovirane osebe in slabo dostopni za vse ostale skupine s posebnimi potrebami.

Dodatni izzivi UGM pa so, da s svojimi prostori ne more slediti trendom v razvoju muzejev zadnjih 20 let, kot so:

- odprtost za obiskovalce z dodatnimi programi (muzejska galerija, muzejska kavarna),
- vključevanje različnih interesnih skupin in lokalnih skupnosti (prostor za delavnice in predavanja),
- izvajanje prilagojenega kreativno-izobraževalnega programa (prostor za otroško ustvarjanje in igro).

Vse od leta 1963 potekajo različni poskusi reševanja prostorske stiske UGM. Obstoječa stavba je dotrajana in zelo omejuje delovanje UGM. V vmesnem obdobju je bila načrtovana novogradnja objekta, kamor bi se preselila celotna dejavnost UGM, do katere pa žal ni prišlo.

Glede na navedeno je smiselno zagotoviti UGM dodatno prizorišče, ki bi omogočalo postavitve razstav na osnovi sodobnih konceptov, hkrati pa ponuditi obiskovalcem dodatne aktivnosti, skladno s sodobnimi trendi, ki so v okviru obstoječih prostorskih pogojev žal neizvedljive.

4.4. Analiza obstoječega stanja s prikazom potreb, ki jih bo zadovoljevala investicija – Mestni art kino

4.4.1. Predstavitev zavoda Narodni dom Maribor (kot bodočega upravljavca centra in kina)

Kulturno prireditveni center Narodni dom Maribor je javni zavod, ustanovljen s strani Mestne občine Maribor (Mestni svet MOM je v avgustu 2004 sprejel Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Kulturno prireditveni center Narodni dom (Medobčinski uradni vestnik, št. 22/04)), ki opravlja dejavnost javne službe z rednim zagotavljanjem kulturnih dobrin na področju glasbene, gledališke in vizualne umetnosti, z organizacijo mednarodnih festivalov, kulturno-izobraževalnih programov za otroke in mladino in drugih prireditev za promocijo kulturnih dosežkov ustvarjalcev iz Maribora in širše regije v Sloveniji in tujini ter za upravljanje z delom ustanoviteljeve javne infrastrukture na področju kulture.

Področje dela Kulturno-prireditvenega centra Narodni dom Maribor, za Cankarjevim domom drugega največjega kulturno-prireditvenega centra v Sloveniji, je zadovoljevanje potreb po kakovostnih in raznolikih kulturnih programih, namenjenih najširšemu občinstvu, s posebnim poudarkom na programih za otroke, mladino in ljudi s posebnimi potrebami po kar se da dostopnih cenah. Narodni dom Maribor s svojim programom zagotavlja pogoje za razvoj in predstavljanje različnih umetniških praks, spodbujanje in razvijanje ustvarjalnosti, bogatenje kulturnega življenja, spodbujanje humanističnih in družbenih vrednot ter medkulturnega sodelovanja. Svoje delovanje uresničuje z lastno produkcijo in postprodukcijo ter sodelovanjem z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami,

stanovskimi združenji, samozaposlenimi ustvarjalci, ki delujejo na področju kulture in širše, ter pravnimi osebami zasebnega prava. Z delovanjem pomembno prispeva k dostopnosti kulture najširšemu krogu obiskovalcev iz Slovenije in tujine, s programsko usmerjenostjo v svet pa utrjuje mednarodno sodelovanje.

Narodni dom Maribor svoje poslanstvo uresničuje:

- s prirejanjem gostovanj vrhunskih svetovnih simfoničnih in komornih orkestrów ter solistov v okviru Orkestrskega in Komornega cikla ter Festivala Maribor pod okriljem Koncertne poslovalnice Narodnega doma Maribor, najstarejše koncertne poslovalnice na območju Slovenije in bivše Jugoslavije, ki v sezoni 2025/2026 praznuje 80 let obstoja (18. 3. 2026),
- s kulturnim izobraževanjem otrok in mladine na glasbenem, plesnem, gledališkem in likovnem področju v okviru Mladinskega cikla, Kulturnega dnevnika, otroškega gledališkega abonmaja Kekec, družinskega festivala Art kamp s Poletnim Art kampom, predstav v sklopu otroškega programa v Vetrinjskem dvoru med Festivalom Lent, prireditve v sklopu festivala Vilinsko mesto ter Festivala Maribor,
- z organizacijo kreativnih, inovativnih in izzivalnih glasbenih projektov, v katerih sodelujejo slovenski ustvarjalci s tujimi glasbeniki v okviru cikla Jazz v Narodnem domu, in različnih koncertov za izven,
- z organizacijo abonmaja Komedija, lastno produkcijo predstav te zvrsti, organizacijo gostovanj drugih gledaliških predstav za izven ter s koprodukcijskimi sodelovanji na področju sodobnih odrskih umetnosti,
- z upravljanjem Vetrinjskega dvora kot središča kreativnosti in povezovanja z nevladnimi organizacijami in ustvarjalci na področju kreativnih industrij,
- z organizacijo mednarodnega Festivala Lent, v okviru katerega potekajo mednarodni CIOFF folklorni festival Folkart, mednarodni jazz festival JazzLent z Jazz Podijem, festival uličnega gledališča Ana Desetnica na Lentu, festival stand up komedije StandUpLent ter festival sodobnega plesa Odprta plesna scena,
- z zagotavljanjem delovnih pogojev za lastne in gostujoče programe ter prostorskih pogojev za delovanje nevladnih organizacij in ustvarjalcev v vseh objektih kulturne infrastrukture, s katerimi zavod upravlja.

VIZIJA

Narodni dom Maribor je osrednja mestna in regionalna kulturna organizacija, ki prebivalcem zagotavlja dostopne in kvalitetne kulturne programe, s katerimi povezuje mesto, s tem pa gradi njegovo prepoznavnost in kvaliteto bivanja.

Glavne dejavnosti:

- koncertna dejavnost na področju klasične in sodobne glasbe,
- kulturno-izobraževalna dejavnost za otroke in mladino na glasbenem, gledališkem, plesnem in likovnem področju,
- gledališka dejavnost,
- multikulturna festivalska dejavnost,
- upravljanje objektov s področja kulturne infrastrukture.

Narodni dom Mariboru ima trenutno v upravljanju naslednje objekte (v lasti MOM):

- Narodni dom, Ulica kneza Koclja 9, Maribor,
- Union, Partizanska cesta 5, Maribor,
- Karantena, Pobreška cesta 20, Maribor,
- Vodni stolp, Usnjarska ulica 10, Maribor
- in Vetrinjski dvor, Vetrinjska ulica 30, Maribor.

Osnovni programski nameni objektov:

- Narodni dom je namenjen kulturnim programom v produkciji in organizaciji Narodnega doma Maribor, tehnično-administrativnim prostorom za izvajanje poslovnih funkcij javnega zavoda Narodni dom Maribor ter v manjšem delu kulturnim dejavnostim drugih kulturnih organizacij,
- Union je v delu koncertne dvorane in spremljevalnih prostorov primarno namenjen izvajanju koncertne dejavnosti v produkciji Narodnega doma Maribor, mestnim protokolarnim in drugim prireditvam ter (v preostalih terminih) kulturnim prireditvam drugih kulturnih organizacij; ostali prostori v objektu Union pa so namenjeni dejavnostim drugih kulturnih organizacij,
- Karantena je namenjena kulturnim dejavnostim kulturnih organizacij, ki niso javni zavodi, dejavnostim upravne in strokovne pomoči ljubiteljski kulturi, ki jih izvaja Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, OI Maribor (JSKD),
- Vodni stolp je primarno namenjen kulturnim programom in spremljevalnim ter organizacijskim dejavnostim Narodnega doma Maribor v času potekanja festivalov v organizaciji Narodnega doma Maribor, v preostalem času pa tudi kulturnim programom v produkciji drugih kulturnih organizacij; upošteva prioritete programov Narodnega doma Maribor se lahko v objektih izvajajo tudi kulturnima spomenikoma primerne druge dejavnosti, ki so pomembne za oživljanje starega mestnega jedra ter povezane s kulturno dediščino Maribora,
- Vetrinjski dvor je namenjen kulturnim vsebinam, ki se nanašajo predvsem na dejavnost ateljejskega in ateljejsko-rezidenčnega področja ter kulturnim dejavnostim kulturnih in drugih organizacij, ki so v javnem interesu.

4.4.2. Prikaz potreb na področju avdio-vizualne umetnosti

Čeprav brez organizirane podpore, je Maribor vedno dajal vrhunske ustvarjalce v različnih zvrsteh filmske umetnosti, ki pa so se morali uveljaviti v drugih okoljih.

Audio-vizualna dela sodijo med najbolj razširjene kulturno-umetniške vsebine. Področje vključuje avtorsko produkcijo in koprodukcijo, komercialno produkcijo, distribucijo ter izobraževanje in mreženje. Ob rasti interesa za AV ustvarjanje – vzpostavljen študijski program na UM – se povečujejo tudi potrebe po rednem predvajanju nekomercialnih AV vsebin. Hkrati se AV področje kljub osnovni umetniški intenci uveljavlja kot hitro rastoča kreativna industrija. V Mariboru je podpovprečno razvito, a se razmere izboljšujejo. Za skrb in razvoj filmske kulture pretežno skrbijo NVO, ki so s povezovanjem (npr. konzorcij Film in Maribor) in podporo MOM omogočili realizacijo zahtevnejših projektov in programov. Nadgradnjo in razvoj kontinuiranega in kakovostnega

programskega dela omogoča pridobitev DCP projektorja s ciljem vzpostavitve rednega programa mestnega kina in njegove trajne umestitve (omenjeni program in letni kino trenutno domujeta v Minoritih)²⁷.

V skladu z Lokalnim programom za kulturo v MOM v obdobju 2024 – 2027 so za film in AV dejavnost podane naslednje usmeritve:

- podpiranje ustvarjanja AV preko razpisov,
- osredotočanje na animirano produkcijo ter kratke in dokumentarne forme, kar odlikavajo mestni filmi festivali,
- okrepitev podpore vzpostavljenim produkcijskim usmeritvam,
- dodatna podpora razvoju in prepoznavnosti festivalov,
- zaradi primernih lokacij se kot priložnost kaže tudi vzpostavitev Maribora in regije kot snemalne lokacije.

V ta namen bi bilo smiselno zagotoviti pogoje oziroma izgradnjo kina z namenom trajnega zagotavljanja javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti in z namenom, da Maribor pridobi pravi mestni kino s prepoznavno ponudbo zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije. Tovrstni kino je nepogrešljivi del sodobne kulturne podobe mesta, saj komercialni kinematografi v svojih mrežah tovrstno filmsko produkcijo prikazujejo v omejenem obsegu. Z izgradnjo kina bi Mestna občina Maribor izkazala dolgoročni javni interes na področju filmske umetnosti, prebivalcem in obiskovalcem MOM pa bo trajno zagotovila ustrezno ponudbo kakovostne in zahtevnejše filmske produkcije. Umetniški kino je v vseh mestnih središčih tudi obvezni del ponudbe kulturnega turizma.

Poslanstvo kina ni le v prikazovanju filmov, temveč tudi v izvajanju programov filmske in kulturne vzgoje v sodelovanju s šolami in promocijskih aktivnosti pri razvijanju filmske kulture, se pravi izobraževanje gledalcev in spodbujanje kritičnega odnosa do podanih vsebin.

Pri snovanju kina Rotovž je mišljeno, da bo postal matični kino za mrežo filmskega programa v Mariboru in okolici ter regiji, da se bo vključil v slovensko in evropsko art kino mrežo ter omogočal in oblikoval filmske festivale in ostale dogodke avtorskega tipa. Z mreženjem vseh dejavnikov, ki delujejo na področju filma v Sloveniji, bodo omogočeni večji učinki delovanja kina in zagotovljena boljša kvaliteta in ekonomičnost njegovega delovanja.

Na nekomercialni kinematografski program se ne more gledati kot na izključno ekonomsko kategorijo, ampak so v ospredju drugi kriteriji, zlasti pozitiven vpliv na dvig filmske kulture, krepitev slovenske kulture in jezika, razkrivanje in odkrivanje bogastva sedme umetnosti, razvoj kritičnega mnenja in drugi pozitivni učinki na področju kulture. To dejstvo narekuje udeležbo javnih sredstev, ki naj se na področju filmske umetnosti vlagajo v tiste dejavnosti, ki zadovoljujejo javni interes, t.j. zagotavljanje programske različnosti in dvigovanje ali vsaj vzdrževanje kakovostne ravni kinematografske ponudbe.

²⁷ Vir: Lokalni program za kulturo v MOM v obdobju 2024 - 2027

4.5. Usklajenost investicijskega projekta z državno strategijo razvoja Slovenije, usmeritvami Skupnosti, prostorskimi akti ter drugimi dolgoročnimi razvojnimi programi in usmeritvami, upošteva tudi medsebojno usklajenost področnih politik

Pravna podlaga za izdelavo investicijske dokumentacije je Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. l. 60/06, 54/10 in 27/16).

Projekt »Center Rotovž« je usklajen s Strategijo razvoja Slovenije in vsemi glavnimi dokumenti, ki opredeljujejo njen okvir.

Staro mestno jedro je v celoti varovano kot urbanistični spomenik. Razen objektov, ki so zaščiteni kot kulturni spomenik, je potrebno ohranjati in varovati tipično gradbeno strukturo, historično parcelacijo, mestne ambience, merilo uličnih prostorov in trgov, dvorišč ter varovati in omogočiti raznolikost urbanih funkcij.

Z odločitvijo Mestne občine Maribor o izgradnji »Centra Rotovž« dobiva ta predel mesta primerno podobo, dobro vsebino, ki ima tudi tradicionalno prepoznavno mesto na tej lokaciji, daje osrednjemu trgu starega mestnega jedra dodano vrednost. Trg bo imel povezovalno funkcijo treh institucij (knjižnica, galerija, kino).

Investicija je usklajena tako z evropskimi kot državnimi in regionalnimi strategijami in politikami.

4.5.1. Usklajenost z Nacionalnim programom za kulturo 2018-2025

Obsežno in pomembno področje kulturne dediščine vključuje varstvo, celostno ohranjanje in predstavljanje (tudi promocijo) in upravljanje kulturne dediščine ter upravljanje z njo in številne sektorje znotraj področja (muzejska dejavnost, dejavnost varovanja kulturne dediščine, arhivska dejavnost, del galerijske in del knjižnične dejavnosti, konservatorska in restavratorska dejavnost ter vse do kulturnega turizma, ki je vsaj v enaki meri kot gospodarska dejavnost tudi kulturna dejavnost). Področje bo enako kot slovenski jezik prepoznano in priznано kot nadvse pomembno za ohranjanje nacionalne identitete in kakovosti življenja ter kot eden pomembnih dejavnikov trajnostnega razvoja Slovenije. Vse to omogoča spoznavanje in istovetenje s kulturno dediščino kot nosilko izročila oz. kolektivnega spomina.

Strateški cilji NPK 2018-2025:

- uveljaviti status kulture v javnem interesu,
- vzpostaviti z javnim interesom za kulturo skladen sistem financiranja kulture in zagotoviti za kulturo ustrezen delež javnih sredstev,
- spodbuditi dotok sredstev za kulturo iz drugih virov in jih vključiti v sistem ter omogočiti finančno in ustvarjalno avtonomijo vsem ustvarjalcem,

- decentralizirati sofinanciranje kulture in postopno odpraviti nesorazmerja med posameznimi sektorji kulture oziroma vrstami umetnosti med ustvarjalci v javnem in nevladnem sektorju,
- sistematično in učinkovito promovirati ter uveljaviti slovensko kulturo v mednarodnem prostoru, vzpostaviti dialog z drugimi kulturami in doseči večjo prepoznavnost Slovenije.

Načrtovani kulturni infrastrukturni projekt pripomore tako k izboljšanju statusa kulture v javnem interesu v okviru operativnega cilja 1.1. uskladiti model kulturne politike s statusom kulture v pogojih samostojne države in demokracije – prenoviti kulturni sistem je med drugim navedeno, da bo potrebno izboljšati pogoje za izvajanje storitev nacionalne knjižnice, ter za razvojno dejavnost za slovenske knjižnice in knjižnični sistem. S primernimi pogoji za izvajanja dejavnosti knjižnice v okviru Centra Rotovž, se omogoči kvalitetno preživljanje prostega časa tako prebivalcem MO Maribor, kakor tudi prebivalcem okoliških občin, ki koristijo storitve knjižnice.

Projekt pripomore tudi k operativnemu cilju 1.3. omogočiti in spodbuditi uveljavitev novih vrst umetnosti in kulture v celoti kot pomembnega dejavnika razvoja in še posebej področja kreativnih industrij, raziskovalne umetnosti in sinergij z gospodarstvom in znanostjo. Predvsem v okviru galerijskega, delno pa tudi kina, so predvideni sodobni pristopi z izkoriščanjem sinergij s povezovanjem z različnimi deležniki in usmerjenostjo k obiskovalcem, tudi z organizacijo številnih vzporednih dejavnosti (npr. kreativne delavnice).

V okviru strateškega cilja, navedenega pod zadnjo alinejo predhodnega odstavka, je v okviru operativnega cilja 5.6. predvideno spodbujanje razvoja kulturnega turizma. Načrtovana infrastruktura predstavlja pomembno kulturno stičišče, kjer se bodo zadrževali tako prebivalci mesta, okoliških občin in tudi turisti oziroma naključni obiskovalci.

4.5.2. Usklajenost z Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2024-2031

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2024-2032 (ReNPK24-31), ki je bila sprejeta z dne 10.7.2024 in veljavna od 23.7.2024, v ospredje postavlja povezovanje kulture z drugimi resornimi politikami in prinaša učinkovito strukturo strateškega dokumenta, ki bo jasna podlaga za operativen in sledljiv akcijski načrt.

ReNPK 24-31 temeljne strateške cilje, ki usmerjajo oblikovanje ukrepov in dolgoročno tudi kulturno politiko, umešča v tri stebre: Kultura za povezano družbo, Kultura kot javno dobro in Kultura za trajnostno prihodnost.

Film in avdiovizualne dejavnosti

Strateški cilj na področju je celostno spodbujanje filmske in AV-kulture, še posebej povečevanje dostopnosti kakovostnih filmov in AV-del na vseh distribucijskih platformah ter krepitev filmskih občinstev. To pomeni stabilno kinematografijo in razvito filmsko kulturo s podporo distribuciji, prikazovanju, promociji, vzgoji, izobraževanju in festivalom. Ministrstvo bo prek SFC podpiralo kontinuirano nastopanje ustvarjalcev na mednarodnem trgu, predvsem z nadgradnjo koprodukcijskih

mehanizmov, učinkovitejšo promocijo in trženjem filma. Z drugimi resorji, še posebej gospodarstvom, bo iskalo sinergije in podporo za večje multiplikativne učinke, med drugim s promocijo Slovenije kot privlačne snemalne destinacije. Uredilo bo sistemsko podporo za področje, zlasti z združevanjem obstoječih institucij in urejanjem delovnih razmer za samozaposlene. *Predmetni projekt prispeva k prezentaciji filma – gre za vzpostavitev mestnega kina, ki bo lahko deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma in kot večnamenski prostor s filmskim in avdio-vizualnim programom in v smislu zagotavljanja javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti.*

Knjižnična dejavnost

Knjižnice s svojim koordiniranim in informatiziranim delovanjem spadajo med institucije, ki zagotavljajo dostopnost pisne, kulturne in znanstvene dediščine. So vzorčni primer decentraliziranosti v kulturi, saj so razširjene po vsej državi. Za dostopnost knjig skrbijo tudi v krajih, ki so oddaljeni od večjih središč, in v zamejstvu. Z uvedbo novih vsebin in tehnologij so se vzpostavile v središča raznovrstnih znanj, ki prispevajo h krepitvi bralne kulture, na znanju temelječe družbe in kritičnega razmišljanja ter demokratičnosti družbe. So pomembno mesto srečevanja skupnosti, delujejo medgeneracijsko, spodbujajo vseživljenjsko učenje in so kot kulturno-izobraževalni centri podpora formalnemu izobraževanju. Skrbijo za informacijsko in medijsko pismenost. Mreža knjižnic je podprta z vzajemnim bibliografskim sistemom COBISS, ki se tesno povezuje z informacijskim sistemom raziskovalne dejavnosti.

Javno knjižnično službo izvajajo nacionalna knjižnica in mreža 58 splošnih knjižnic, ki imajo 283 krajevnih enot in 13 bibliobusov ter delujejo v 205 občinah, posebne naloge za pokrajine izvaja 10 osrednjih območnih knjižnic. V splošnih knjižnicah je zaposlenih več kot 1200 ljudi. Knjižnično javno službo izvajajo tudi specialne knjižnice, ki lahko delujejo v okviru kulturnih, izobraževalnih, znanstvenoraziskovalnih, gospodarskih, zdravstvenih in drugih organizacij, društev ali javne uprave, in visokošolske knjižnice. S koncesijo ministrstva deluje tudi specialna knjižnica slepih in slabovidnih. Vse vrste knjižnic se povezujejo v enoten knjižnični sistem. Knjižnični delavci so združeni v stanovskih bibliotekarskih društvih. Splošne knjižnice so imele v letu 2022 v svojih zbirkah 12,1 milijona enot knjižničnega gradiva. Zabeležili so več kot 19,6 milijona izposoj. Število članov v splošnih knjižnicah se je v zadnjih letih zmanjšalo. Leta 2012 jih je bilo dobrih 499.000, leta 2022 pa dobrih 412.000. Po koncu epidemije covid-19 je rast števila članov pozitivna. Knjižnice so imele v letu 2022 7,6 milijona članskih obiskov.

Ključni cilj na področju knjižnične dejavnosti je v skladu s pristojnostmi ustanoviteljev in sofinancerjev krepitev javne knjižnične mreže, vključno s spodbujanjem nadgrajevanja znanja delavcev v sektorju in **skrbjo za ustrezne prostore, opremo** in finančna sredstva. Knjižnice bodo še naprej prostori skupnostnih srečevanj, odprtih institucij in partnerstev. Ministrstvo bo krepilo vlogo knjižnic kot kulturno-izobraževalnih ter ustvarjalnih središč in aktivnih deležnikov v družbenem okolju, ki prebivalcem pomagajo do kakovostnejšega življenja. Podpiralo bo širitev inovativnih skupnostnih rešitev za k uporabniku usmerjene storitve, predvsem v povezavi s sodobnimi tehnologijami. Nadgrajevalo bo sistematično digitalizacijo slovenike, ki jo izvaja Narodna in univerzitetna knjižnica, ter spodbujalo dostopnost digitaliziranih knjižničnih gradiv in povezovanje v enotno dediščinsko platformo. Sistematično bo podpiralo nabavo knjižničnega gradiva in s tem zagotavljalo enakopravno

dostopnost knjižničnih storitev najširšemu krogu prebivalstva ne glede na njihove geografske ali socialne okoliščine. *S predmetnim projektom se uredijo primerni prostori za potrebe Mariborske knjižnice, ki poleg osnovne dejavnosti omogočajo tudi izvajanje različnih dogodkov, druženj, prezentacije zbirk ipd.*

Vizualne umetnosti

Področje obsega zvrsti, ki jih družijo raziskovanje podobe in prostora ter njunih transformacij z različnimi postopki in tehnikami. Sem spadajo tradicionalne zvrsti, kot sta slikarstvo in kiparstvo, ter sodobne ustvarjalne in raziskovalne prakse. Sodobna vizualna umetnost uporablja izrazna sredstva in postopke, sorodne drugim področjem umetnosti, ter se z njimi povezuje in soustvarja celostna umetniška dela. Področje ima razvito podporno okolje, v katerem deležniki z dejavnostmi, kot so predavanja, delavnice in simpoziji, sooblikujejo umetnostni diskurz. V mednarodno sodelovanje je področje vpeto z rezidenčnimi gostovanji ter udeležbo na bienalih in sejnih. Umetnostni trg sicer obstaja, a ni sistematično razvit do te mere, da bi lahko samostojno podpiral umetnike, še posebej pri preboju v mednarodni prostor.

Specifika področja je, da se v okviru delovanja javnih zavodov močno prepleta s področjem kulturne dediščine, saj galerije večinoma delujejo kot muzeji. V tem smislu za vizualno umetnost skrbijo številni javni zavodi, ki jih je ustanovila država ali občina. Za področje je pomemben status samozaposlenega v kulturi, saj v okviru javnih zavodov niso predvidene zaposlitve vizualnih umetnikov. Velik pomen imajo nevladne organizacije, ki v različnih razstaviščih sodobne umetnosti izvajajo projekte in programe, med katerimi so nekateri sofinancirani z javnimi sredstvi. Na področju galeristike delujejo tudi zasebniki.

Ključni cilj na področju vizualnih umetnosti je zagotavljanje ustreznih možnosti za ustvarjanje izstopajočih in inovativnih umetniških praks ter izboljšanje pogojev za dostojno delo prekarne ustvarjalcev, vključno s povečanjem števila podeljenih delovnih štipendij in zvišanjem razstavnin. Ministrstvo bo na področju gradilo sistemski okvir za internacionalizacijo in podpome mehanizme. V sklopu digitalizacije in KUV želi povezati deležnike pri skupnih promocijskih prizadevanjih. Področje bo krepilo z bolj operativnim zagotavljanjem umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih. Vzpostavilo bo pogoje za področno umetnostno kritiko. *S predmetnim projektom se zagotovijo dodatno potrebni prostori za izvajanje dejavnosti UGM ter izpolnitev pogojev za gostovanje občutljivejših razstav, pridobitev sodobnih razstavnih prostorov po mednarodnih muzejskih standardih,...*

4.5.3. Usklajenost s Strategijo razvoja Slovenije

V Sloveniji med razvojnimi dokumenti najvišjo raven predstavlja **Strategija razvoja Slovenije (SRS)**. Vizija Strategije razvoja Slovenije 2030 je: »V sozvočju z okoljem in časom smo našli ravnovesje kakovostnega življenja. S pomočjo učenja se uspešno soočamo z največjimi izzivi. Smo inovativni, ideje spreminjamo v dejanja. Z zaupanjem ustvarjamo dobre odnose ter gradimo solidarno in strpno družbo. Slovenijo samozavestno odpiramo partnerjem, pripravljenim na sodelovanje. Ponosni bogatimo globalno mrežo s svojo kulturno edinstvenostjo.«

Osrednji cilj Strategije razvoja Slovenije je zagotoviti kakovostno življenje za vse. Uresničiti ga je mogoče z uravnoteženim gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem, ki upošteva omejitve in zmožnosti planeta ter ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Na ravni posameznika se kakovostno življenje kaže v dobrih priložnostih za delo, izobraževanje in ustvarjanje, v dostojnem, varnem in aktivnem življenju, zdravem in čistem okolju ter vključevanju v demokratično odločanje in soupravljanje družbe.

Strateške usmeritve države za doseganje kakovostnega življenja so:

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja

in se bodo uresničevale z delovanjem na različnih medsebojno povezanih in soodvisnih področjih, ki so zaokrožena v dvanajstih razvojnih ciljnih strategije.

Predmetni projekt v največji meri prispeva k cilju 4: kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete.

Nacionalna identiteta je pomemben dejavnik družbene kohezije, njeni ključni sestavini pa sta jezik in kultura. Kultura kot refleksija stanja, dialoga in odnosov v družbi oblikuje in odraža nacionalno identiteto. Prispeva k prepoznavanju naše samobitnosti in odprtosti družbe, k razvoju ustvarjalnosti, k inovativnosti in sodelovanju ter je pomemben dejavnik gospodarskega in regionalnega razvoja.

Slovenski kulturni prostor je zaradi svoje umeščenosti na stičišču kultur tradicionalno raznolik. Zanj je značilna na zgodovinskem izročilu in pokrajinski razčlenjenosti temelječa kulturnozgodovinska pestrost, ki jo kot temelj kulturnega slovenstva in najrazvidnejši nosilec skupne identitete povezuje in osmišlja slovenski knjižni jezik. V kulturnem prostoru slovenske države s svojimi kulturami sobivajo tudi avtohtoni narodni skupnosti in romska skupnost, kar pomembno prispeva k zmanjševanju vseh vrst nestrpnosti. Dostopnost slovenskega jezika in kulture ter rast ustvarjalnih področij spodbuja tudi digitalizacija. Bogata kulturna dediščina kot odsev vrednot, prepričanj, znanja in tradicij je pomembna razvojna zmožnost družbe. Pomembna pa je tudi krepitev povezovanja s Slovenci v sosednjih državah in po svetu v globalno mrežo. Skupen slovenski kulturni prostor naj bo dovolj povezan, da bo omogočal izkoriščanje vseh kulturnih, političnih in gospodarskih zmogljivosti. Nacionalno kulturo in slovenski jezik želimo razvijati kot dejavnika identitete, prepoznavnosti ter družbenega in gospodarskega napredka.

Cilj bo dosežen:

- z razvijanjem in ohranjanjem slovenskega jezika, kulture ter kulturne in naravne dediščine,
- s krepitevijo nacionalne identitete in varovanjem kulturnih raznolikosti,
- s spodbujanjem dobrega in na sodelovanju vseh temelječega upravljanja kulturne dediščine,
- s spodbujanjem kulturnega udejstvovanja in z digitalizacijo, ki omogoča ohranjanje, dostopnost in promocijo kulturnih vsebin,

- z omogočanjem odprtega dostopa do jezikovnih orodij in virov ter kulturnih vsebin vsem, še posebej invalidom in osebam z različnimi oblikami funkcionalne oviranosti,
- s krepitvijo sodelovanja med gospodarstvom in kulturo, s spodbujanjem ustvarjalnosti in ustvarjalnih industrij ter raziskovalnih umetnosti kot sinergij med znanostjo in umetnostjo,
- s spodbujanjem mednarodnega kulturnega sodelovanja, promocije slovenske kulture in športa v mednarodnem okolju, povezovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter z razvojem učinkovitega sistema javne diplomacije za boljšo prepoznavnost in dvig ugleda Slovenije v svetu.

4.5.4. Usklajenost s Trajnostno strategijo Mestne občine Maribor

i. O Trajnostni urbani strategiji Maribor 2023-2035²⁸

Gre za ključni strateški razvojni dokument MOM do leta 2035. Razvoj Mestne občine Maribor je bistvenega pomena za uresničevanje ekonomskih, socialnih in okoljskih ciljev Podravske razvojne regije kot tudi Slovenije. Mestna občina Maribor ustvarja okvirne pogoje za kakovostno življenje prebivalcev, pri čemer upošteva tako notranjo kot zunanjo razvojno dinamiko.

Strategija je namenjena oblikovanju politike, ki zagotavlja okvirne pogoje družbene blaginje z zagotavljanjem storitev in javne infrastrukture, ob upoštevanju prostorskih danosti in izvedljivosti posameznih ukrepov. Vključevanje deležnikov in zainteresiranih javnosti je ključno za pripravo in izvedbo posameznih ukrepov.

Trajnostni razvoj mest se v Sloveniji uresničuje v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (CCI: 2021SI16FFPR001), ki je ključni finančni instrument njihove izvedbe. V pričujoči sedemletki so za uresničevanje TUS predvidene naslednje prednostne naloge:

- izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja,
- spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika,
- spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulturne naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih.

Načela pri oblikovanju vizije mesta Maribor 2035 so:

- mesto, ki tekmuje,
- mesto, ki se trudi bolj od ostalih – visoka stopnja varnosti in socialne vključenosti ter razvita infrastruktura, ki osmišlja medgeneracijsko skupnost,
- mesto, ki si upa sanjati,
- mesto, ki gradi mostove,
- mesto, ki se odpira v svet,

²⁸ Trajnostna urbana strategija Maribor 2023-2035 (Maribor, december 2023), dostopno na: https://maribor.si/wp-content/uploads/2024/04/TUS-Maribor-2035_sprejet-21_12_2023.pdf

- mesto inkubator talenta,
- mesto, ki vključuje.

Vizija Maribor 2035 zasleduje sedem ciljev:

1. **Pametno mesto** - Maribor je dinamično mesto s kompaktnim (močnim, trdnim) razvojem, zelo prijetno za življenje in prepoznavno v širši regiji. Z izvajanjem strategije pametnih mest se je razvil v energetske samozadostno mesto in naredil odločilne korake k mestu brez emisij. Mesto se ponaša z najnaprednejšo prostorsko podatkovno infrastrukturo in naprednimi digitalnimi storitvami tako za občane kot za podjetja.
2. **Podnebno nevtravno in zdravo mesto** - Kakovost tal in vode, onesnaženost s hrupom in biotska raznovrstnost na območju mesta so se pomembno izboljšale. Drava, ki teče skozi mesto, ter javno dostopne zelene površine v mestu in okolici prebivalcem mesta nudijo blagodejno sprostitev v naravnem okolju in raznolike možnosti za športno udejstvovanje. Mesto zagotavlja dosegljive in kakovostne zdravstvene storitve.
3. **Mesto kratkih razdalj – trajnostna mobilnost** - Maribor je zavezan trajnostni mobilnosti. Razvoj mesta sledi načelu kratkih razdalj. To narekuje zagotavljanje lokalno razpršene ponudbe blaga, storitev ter osnovnih izobraževalnih in prostočasnih objektov. Mestna infrastruktura na ta način zagotavlja, da prebivalci vsakodnevene dejavnosti opravijo s čim manjšo porabo virov, hkrati pa spodbuja družabne stike.
4. **Funkcionalno, integrirano mesto** – Mesto ob širjenju vzdržuje ravnovesje med gostoto pozidave in razpoložljivim odprtim prostorom. Iz mestnega središča odstranjuje ostanke nekdanje težke industrije in s tem ustvarja prostor za dejavnosti z večjo dodano vrednostjo, ki bogatijo življenja prebivalcev ter ustvarjajo priložnosti za vse. Posebna pozornost je namenjena kakovostnim javnim prostorom, ki spodbujajo interakcijo med prebivalci. Mestne četrti in krajevne skupnosti so prostor srečevanja in kakovostnega preživljanja prostega časa, živahnih razprav in usmerjenega iskanja rešitev za izzive skupnosti. Vsaka stavba v mestu se obravnava kot priložnost za bogatenje funkcionalnosti mesta – skozi celotno življenjsko dobo.
5. **Upravno središče države** - Maribor je dokazal svojo državotvornost, ko je prevzel ministrstva, več javnih agencij in nekaj drugih institucij javnega sektorja. Z njihovo selitvijo je razbremenil Ljubljano in uravnotežil Slovenijo. Cilj in prednostne preusmeritve upravnega središča države je možno doseči le s pomočjo države.
6. **Prestolnica talenta in priložnosti** – Univerza z močnimi mednarodnimi povezavami, naprednimi programi in fokusom na tehnologijah, inženirstvu, strojništvu in matematiki je postala vozlišče, v katerega se stekajo talenti z vseh koncev Evrope in sveta. Razvita infrastruktura mednarodnega kampusa z domicilom v središču mesta, coworking prostor in močan kadrovski bazen je pritegnila tudi globalna visokotehnološka podjetja. Gospodarstvo sledi talentom in se je spet vrnilo v mesto, ki je postalo stičišče talentov in priložnosti. Skupaj s tem se je močno razvil storitveni sektor, ki temelji na inovativnem zasebnem podjetništvu. Pestra kulturna ponudba daje mestu dinamiko in značaj. Maribor je mesto mladih, ki jih z raznovrstnimi ukrepi spodbuja k aktivni soudeležbi pri razvoju skupnosti.
7. **Mesto, ki krepi veselje do življenja** - Maribor svojim prebivalcem in obiskovalcem nudi tri svetove. Svet ob Dravi: urbani del mesta z reko Dravo, zgodovinskim jedrom, kulturno dediščino, mestnimi gozdovi, parki in rekreacijskimi površinami – dinamičen, ustvarjalen,

udoben in delaven svet, ki spodbuja druženje in krepí medčloveške vezi. Svet na Pohorju: gozdovi, športne, bivalne, turistične in rekreacijske površine - kjer ima glavno besedo narava. Pljuča napolni s svežim zrakom in človeka z veseljem do življenja. Ponuja odmik od pogosto hektičnega vsakdana. Svet vinorodnih gričev: vinorodni griči in sadovnjaki, parkovne površine z ribniki, mestni gozdovi, rekreacijske površine, razgledne točke, sakralna dediščina – prostor, ki je globoko zasidran v zavesti meščanov. Predstavlja kulturno, historično in turistično območje, ki jasno izraža identiteto mesta.

ii. Usklajenost projekta s trajnostno urbano strategijo

V sodobnih trendih je kulturna dediščina izrazito razvojno področje, ki spodbuja kreativnost in gradi na povezovanju med različnimi akterji dediščine in sodelovanju med različnimi področji (umetnost, festivali, naravna dediščina ...) in drugimi področji, kjer dediščina pomeni velik potencial ((kulturni) turizem in kulturne in kreativne industrije, v nadaljevanju KKS). Kulturni in kreativni sektor pomeni vse sektorje, katerih dejavnosti temeljijo na kulturnih vrednotah in/ali umetniških in drugih ustvarjalnih izražanjih. Področja KKS: uprizoritvene in glasbene umetnosti, film in avdiovizualna dejavnost, oblikovanje in vizualne umetnosti, kulturna dediščina, arhitektura, oglaševanje, knjiga in knjižnična dejavnost, intermedijske umetnosti, medije, kulturno-umetnostno vzgojo ter kulturni turizem.

Ta sektor je generator rasti gospodarskih dejavnosti, novih delovnih mest in aktivator odpornosti proti krizam. Po podatkih nacionalne raziskave je v slovenski kreativni ekonomiji zaposlenih 7 % vseh zaposlenih v Sloveniji. Podjetja, ki delujejo v KKS, so k skupni ustvarjeni bruto dodani vrednosti (BDV) v Sloveniji prispevala 3,5 odstotka (primerjalno v Evropi je delež KKS 5,3 odstotka skupne BDV), v Sloveniji se po podatkih raziskave v KKS beleži 45.527 EUR BDP na zaposlenega in je višji od povprečja slovenskega gospodarstva (43.210 EUR).

Načrtovan projekt pripomore k uresničitvi ukrepov v okviru:

- cilja 2, prednostne usmeritve 2.5. Energetska učinkovitost (ukrepi: energetska obnova javnih in zasebnih stavb, učinkovito energetske upravljanje stavb, gradnja z upoštevanjem klimatskih sprememb),
- cilja 4, prednostne usmeritve 4.1. oživljanje mestnega jedra (ukrepa: ureditev in prenova trgov, pridobivanje investitorjev in ponudnikov različnih primernih dejavnosti v mestno jedro, oživljanje posameznih mestnih ambientov, ulic, trgov, prehodov in podhodov),
- cilja 7, prednostne usmeritve 7.2. Kultura in kulturna dediščina (ukrepa: razvoj programskih vsebin, revitalizacija in obnova objektov kulturne dediščine), 7.3 Kakovostna turistična infrastruktura ter 7.4 vrhunski dogodki

Prednostna usmeritev 2.5.: ENERGETSKA UČINKOVITOST (ukrepi energetske obnove javnih in zasebnih stavb, učinkovito energetske upravljanje stavb, gradnje z upoštevanjem klimatskih sprememb)

MOM želi povečati energetske učinkovitost, energetske neodvisnost in energetske samozadostnost. Energetske potratne javne in zasebne objekte je potrebno sanirati in s tem zmanjšati rabo energije, saj velik del tako javnih kot zasebnih stavb ni energetske obnovljenih. Priložnost je v večjem izkoristku obnovljivih virov energije, kot so voda, sonce, geotermalna energija in biomasa.

Ključni ukrepi: energetska obnova javnih stavb, učinkovito energetske upravljanje stavb, nadgradnja toplotne (Energetika Maribor) na obnovljive vire energije, širitev sistema daljinskega ogrevanja, gradnja sončnih elektrarn, prenova javne razsvetljave, gradnja z upoštevanjem klimatskih sprememb.

Izvedba projekta temelji na okolju prijaznih in energetske učinkovitih rešitvah. Vse rešitve bodo energetske učinkovite in stroškovno vzdržne v celotni svoji življenjski dobi. Kompleksni tehnični sistemi (ogrevanje, hlajenje, prezračevanje, varnost,...), ki bodo potrebni za delovanje objekta, bodo v največji možni meri upravljali napredni inteligentni sistemi, ki olajšajo nadzor in vzdrževanje. Upoštevane bodo zahteve varčevanja z energijo in ohranjanja toplote, ob hkratnem upoštevanju omejitev, vezano na spomeniško zaščitene objekte.

Prednostna usmeritev 4.1.: OŽIVLJANJE MESTNEGA JEDRA (Ukrepi ureditve in prenove trgov, pridobivanje investitorjev in ponudnikov različnih primernih dejavnosti v mestno jedro, oživljanje posameznih mestnih ambientov, ulic, trgov, prehodov in podhodov)

Proces revitalizacije mestnega jedra je v ključni fazi. Najpomembnejša prostorska prenova je izvedena, uvedeni so bili nekateri trženjski in organizacijski ukrepi, ki pa še ne dajejo končnih učinkov v smislu vsakodnevnega življenjskega in poslovnega utripa v mestu. Trend praznjenja lokalov se skuša obrniti z novimi vsebinami. Razvojni motiv nadaljnje revitalizacije mestnega jedra je povečati dnevni obisk, izboljšati kakovost bivanja in pogoje poslovanja lokalov. Posledično je predvidena ureditev trgov ter dodatnih garažnih hiš za boljši dostop prebivalcev in obiskovalcev (npr. Glavni trg, Ljudski vrt). Velik potencial za prenovo kaže Melje s kompleksom MTT, ki bi lahko postal novo središče Maribora z moderno arhitekturo, stanovanji, vrtcem, kreativnimi podjetji in trgovinami. Ključni ukrepi: ureditev in prenova trgov, revitalizacija kompleksa MTT, nove garažne hiše, upravljanje procesa prenove, trženja mesta in fizično upravljanje, organiziran marketing mesta z izbranimi dogodki, tematskimi produkti in akcijami, pridobivanje investitorjev in ponudnikov različnih primernih dejavnosti v mestno jedro, oživljanje posameznih mestnih ambientov, ulic, trgov, prehodov in podhodov.

Z izgradnjo Centra Rotovž ob hkratni prenovi in vključitvi okoliških spomeniško zavarovanih objektov se pomembno prispeva k oživljanju mestnega jedra. Center Rotovž programsko sestavljajo tri kulturne ustanove pod isto streho – nova centralna izpostava Mariborske knjižnice, nova izpostava Umetnostne galerije Maribor ter novo vzpostavljeni kino Rotovž, ki bodo bistveno dopolnile in bogatile kulturni program in vsebine v mestu. Vzpostavljanje kavarne Rotovž kot dopolnilnega programa v pritličju mestne hiše bo dodatno povežalo vse programe in jih aktivno vpletlo v okoliško dogajanje. Področje Rotovškega trga bo z novimi vsebinami postalo pomembno kulturno stičišče, oživljeno bo degradirano območje in oživljen del, na razpolago bodo javni prostori z možnostjo medgeneracijskega druženja, izvajanja različnih dogodkov ipd., kar bo pripomoglo k večji prepoznavnosti in zainteresiranosti dodatne ponudbe v mestnem jedru.

Prednostna usmeritev 7.2.: KULTURA IN KULTURNA DEDIŠČINA (Ukrepa razvoja programskih vsebin ter revitalizacije in obnove objektov kulturne dediščine)

Na področju kulture želi MOM uveljaviti njeno razvojno mesto kot temeljni element identitete in družbeno, povezovalno in vključevalno platformo ob zagotavljanju ustrezne časovne in prostorske porazdelitve kulturnih vsebin. Potrebno je razviti skupne podporne mehanizme za kulturne producente, spodbujati sodelovanje med institucionalnimi in neinstitucionalnimi kulturni producenti

ter vzpostaviti učinkovito upravljanje javne kulturne infrastrukture. Pomembno je oblikovati podporno okolje za razvoj in delovanje kulturnega in kreativnega sektorja ter zagotoviti sredstva za razvoj novih programskih vsebin. Ponudba kulture mora postati bolj dostopna turistom. Ob tem je pomembna nadaljnja revitalizacija in obnova kulturne dediščine.

Ključni ukrepi: razvoj programskih vsebin, revitalizacija in obnova objektov kulturne dediščine, podaljšanje delovanja muzejev, ureditev Piramide in navezave na Tri ribnike).

Izgradnja Centra Rotovž, katero programsko osnovo sestavljajo tri kulturne ustanove pod isto streho – nova centralna izpostava Mariborske knjižnice, nova izpostava Umetnostne galerije Maribor ter novo vzpostavljeni kino Rotovž, bo bistveno dopolnila in bogatila kulturni program in vsebine v mestu. Vzpostavljanje kavarne Rotovž kot dopolnilnega programa v pritličju mestne hiše bo dodatno povežalo vse programe in jih aktivno vpletlo v okoliško dogajanje. V projekt je vključena revitalizacija in obnova kulturne dediščine, na katere se predvidena novogradnja navezuje. S tem se izkoristi potencial kulturne dediščine, prav tako pa v objektih vzpostavijo kulturne programske vsebine, ki v obstoječih prostorskih danostih niso bile možne. Mariborska knjižnica je namreč svojo dejavnost izvajala v neprimernih prostorih, tudi nevarnih za uporabnike, tudi UGM s pridobitvijo dodatnega prizorišča in izboljšanih pogojev oziroma sodobnih razstavnih prostorov po mednarodnih muzejskih standardih pridobi možnosti za občutljivejše/zahtevnejše razstave, ki jih doslej ni mogla izvajati, prav tako pa se pomembno vključi tudi dejavnost mestnega kina, kot pomembna dopolnitev kulturne ponudbe v mestu. Hkrati je omogočeno medgeneracijsko druženje tako v okviru obiska knjižnice, muzeja, različnih dogodkov, lokala ipd.

Prednostna usmeritev 7.3. (kakovostna turistična infrastruktura)

Za doseg ciljev TUS je potrebno razvijati osnovno oz. mestno in turistično infrastrukturo, ki predstavljata temelj in potencial za razvoj turističnih produktov in ponudbe (turistična suprastruktura). Iz vidika razvoja infrastrukture je pomembna priprava programa vlaganj v javno infrastrukturo (s potencialom za razvoj turizma) in turistično infrastrukturo. Mesto za nadaljnji razvoj in povečano število obiskovalcev potrebuje vlaganja v novo turistično infrastrukturo, tudi s strani vlagateljev.

Ključni ukrepi: priprava programa vlaganj v turistično infrastrukturo, označitev pešpoti, kolesarskih poti, postavitve informacijskih tabel, označitev kulturne in naravne dediščine, ureditev vstopno-izstopnih točk v reko Dravo, ureditev čolnarne na Treh ribnikih, pridobivanje domačin in tujih investitorjev za vlaganje v turistično infrastrukturo, spodbujanje zelenih investicij, pridobivanje mednarodnih hotelskih verig.

Izgradnja Centra Rotovž z novim razstaviščem bo popolnoma spremenil pojavnost in prisotnost sodobne umetnosti in UGM v mestu in širše. Nova galerija s tremi etažami razstavnih prostorov v skupni površini 800 m² bo nagovarjala raznoliko javnost in predstavljala širok razpon vizualne ustvarjalnosti in kreativnosti. Nova galerija bo prostor za vse. Za nepoznavalce, navdušence in skeptike, ustvarjalce in producente. Mestni kino bo matični kino za mrežo filmskega programa v Mariboru, okolici in regiji, ki bo ponujal prostor za filmske festivale in ostale dogodke avtorskega tipa. Vse navedeno bo pripomoglo tudi k dodatni turistični ponudbi v mestu (tako zunanost objekta kakor tudi programi znotraj – muzej, kino, izvedba različnih dogodkov ipd.).,

Prednostna usmeritev 7.4. (vrhunski dogodki)

MOM želi mesto narediti privlačno za življenje in obisk s široko paleto kulturnih in športnih dejavnosti ter prepoznavno turistično destinacijo. Cilj je doseči povečanje števila kulturnih dogodkov in

obiskovalcev, povečanje števila aktivnih prebivalcev in obiskovalcev športnih objektov ter povečanje števila turistov in nočitev v Mariboru.

Ključni ukrepi: vzpostavitev letnega programa destinacijskih prireditev, dogodkov in festivalov, določitev smernic in kriterije za organizacijo vrhunskih dogodkov, prireditev in festivalov, pri tem pa iskati primere dobre prakse iz organizacije OFEM-a, privabljanje klubov, panožnih športnih zvez in organizatorjev športnih dogodkov, posodobitev dogodkov, povezanih z vinogradniško tradicijo in jo približati mladim, vzpostavitev tehnične infrastrukture za organizacijo dogodkov na prostem, nadgradnja Festivala Lent in Martinovanja.

V tem kontekstu bo novo razstavišče UGM postal prostor za atraktivne projekte z mednarodno prepoznavnimi projekti kot dodatno kulturno ponudbo mesta in del turistične destinacije in pripomoglo tudi k povečanju števila kulturnih dogodkov in obiskovalcev. UGM bo pridobila sodobne razstavne prostore po mednarodnih muzejskih standardih, razstavišče bo namenjeno moderni in sodobni umetnosti, privabljanje tujih razstavljalcev, možnost izvajanja vrhunskih dogodkov z mednarodno udeležbo, tudi vključevanje v ponudbo Festivala Lent itd. Tudi kino Rotovž, ki bo deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma je lahko sestavni del turistične ponudbe, nudi možnosti izvedbe različnih dogodkov, tudi mednarodne narave, vključevanje v ponudbo Festivala Lent ipd.

4.5.5. Usklajenost z EKP 21-27

V okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji bo Slovenija v finančnem obdobju 2021-2027 zasledovala 6 ciljev in v tem okviru 10 prednostnih nalog.

Načrtovana operacija pripomore k uresničevanju cilja politike 5: Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst območij ter lokalnih pobud v okviru prednostne naloge 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij in uresničevanju cilja: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih.

Ukrepi za prenovo mest so večdimenzionalni – ekonomski, okoljski, podnebni, družbeni. Za spodbujanje učinkovite rabe prostora v mestih bodo podprti ukrepi, kjer se skladno z načelom notranjega razvoja mest izvaja prenova in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih, v nekaterih primerih celo okoljsko degradiranih, pozidanih površin. Prednost bodo imeli projekti, ki podpirajo aktivnosti za gospodarsko in socialno oživitev mestnih območij ter ustvarjanje novih kreativnih in poslovnih jeder, zasledovati pa morajo cilje trajnostnih urbanih strategij mestnih občin.

Z izvedbo projekta se bo prispevalo k učinkovitejši rabi prostora v urbanem območju, z načrtovanim ukrepom je predvidena prenova in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih pozidanih površin, hkrati prenovo kulturne dediščine ter prenova in oblikovanje odprtega javnega prostora.

S tem bodo ustvarjeni pogoji za razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti, hkrati pa bo urbano okolje postalo bolj privlačno tudi za delo in bivanje.

V okviru projekta je predvidena zagotovitev novih površin za delovanje knjižnice, galerije in kina, ob hkratni izkoriščenosti spomeniško zaščitene objekto. Hkrati se načrtuje, da bo prepletanje vsebin znotraj centra bogatilo medgeneracijsko druženje, izkušnje in prinašalo tako gospodarske kot družbeno-socialne pozitivne učinke na občane oziroma obiskovalce. Vzpostavi se pomembno stičišče, ki bo pomembno oživilo delno degradirano območje, hkrati pa prispevalo tudi k širitvi oziroma interesu vzpostavitve ostalih dejavnosti v mestu, prispevalo h gospodarskih in socialni oživitvi mestnih območij. Z vzpostavitvijo načrtovanih programskih vsebin se zagotovijo primerni prostori za delovanje knjižnice, razširitve njene dejavnosti, možnosti prezentacije različnih zbirk, izvajanja različnih dogodkov ipd. UGM z izvedbo projekta pridobi dodatne prostore in s tem pogoje za gostovanje občutljivejših razstav oziroma v skladu z mednarodnimi muzejskimi standardi, prizorišče moderne in sodobne umetnosti. Mestni kino bo deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma. Predvidene dejavnosti javnega značaja bodo pomembno prispevale h kulturni in turistični prepoznavnosti kraja in posredno vplivale na razvoj dejavnosti v mestnem središču, večji privlačnosti kraja oziroma področja itd. Pri izvedbi projekta je poleg izkoriščenosti potenciala kulturne dediščine in njene ustrezne prezentacije predvidena tudi trajnostna naravnost projekta.

S tem prispeva k cilju »Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih« ter doseganju kazalnikov rezultata in učinka, kot razvidno iz tabel v nadaljevanju.

Tabela 25: Prispevek operacije k doseganju kazalnika rezultata (Vzhodna kohezijska regija)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče	Cilj 2026 (predvidoma doseženo 2026)
22	Površina prenovljenih prostih in slabo izkoriščenih površin	m ²	0	8.088 (v tem delno prenova, delno novogradnja)

Tabela 26: Prispevek operacije k doseganju kazalnika učinka (Vzhodna kohezijska regija)

ID	Kazalnik	Merska enota	Cilj 2026
RCO75	Strategija za celostni teritorialni razvoj, ki so prejele podporo	Prispevki k strategijam (št.)	1
RCO76	Integrirani projekti za urbani razvoj	Projekti (št.)	1*

*MOM je skupaj z ZAPS izvedel javni urbanistično arhitekturni natečaj za ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in Mariborsko knjižnico ter dne 29.1.2009 sprejel sklep o zaključku javnega urbanistično arhitekturnega natečaja za ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in Mariborsko knjižnico, št. 35005-15/2007 0901 04; na natečaj je prispelo 10 natečajnih rešitev, prvo nagrado na natečaju je prejelo podjetje AtelierArhitekti d.o.o., odgovorni vodja projekta pri izdelavi projektne dokumentacije je Rok Žnidaršič, ki je bil takrat zaposlen pri Atelierarhitekti d.o.o. in je prenesel avtorske pravice na projektne dokumentaciji projekta Mariborske knjižnice z Rotovžem na prevzemnika Medprostor d.o.o., katerega družbenik in zakoniti zastopnik je Medprostor d.o.o. je izdelovalec predmetnih projektov.

V sklopu priprave projektne naloge in projekta za predmetni projekt, je bilo več kot 30 delovnih sestankov z Uradom za kulturo ter uporabnikoma Mestno knjižnico Maribor in UGM, ter projektanti vse z namenom, da bo projekt nudil ustrezne prostore in infrastrukturo za sodobno delovanje vseh treh segmentov Centra Rotovž (galerije, knjižnice in kina s kavarno). Vsi navedeni so tudi sopolisniki projektne naloge predmetnega projekta.

S predmetnim projektom se ureja tudi degradirano historično območje Maribora – Rotovški trg, ki v naravi predstavlja »dvorišče« enega izmed historično in iz vidika mestne identitete, najpomembnejšega objekta v mestu – Mestne hiše. Del projekta je tudi ureditev Lekarniške ulice, ki prav tako spada v degradirano območje. Z ureditvijo obeh navedenih območij, bo urejeno zaledje Mestne hiše (s sprednje strani je že urejen Glavni trg) in se tako sistematično širi ureditveno območje proti severu, proti Slomškovega trgu. Prav tako se s projektom vrača Mariboru eno izmed tipičnih mariborskih dvorišč po katerih je Maribor tudi poznan. Le- to je bilo sedaj zanemarjeno in nedostopno za javnost, sedaj pa bo predstavljalo vstopno točko v knjižnični del objekta in nudilo možnost izvedbe manjših dogodkov.

Projekt je na podlagi druge spremembe Programa evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027, ki je bil potrjen s strani Vlade RS na 181. seji z dne 27.11.2025 opredeljen kot nova operacija strateškega pomena na območju vzhodne kohezijske regije. Projekt Center Rotovž, ki celovito rešuje prostorsko, funkcionalno in razvojno problematiko treh osrednjih kulturnih institucij v vzhodni kohezijski regiji – MK, UGM, Art kino, kar bo predmet vloge za neposredno potrditev operacije.

4.5.6 Usklajenost z namenom, cilji in pogoji Dodatnega povabila k predložitvi vlog za sofinanciranje operacij urbane preнове z mehanizmom CTN (Varnostna rezerva CTN)

Za predmetno operacijo je bilo delno že izvedeno sofinanciranje iz naslova EU na podlagi prijave na Dodatno povabilo k predložitvi vlog za sofinanciranje operacij urbane preнове z mehanizmom CTN (Varnostna rezerva CTN) v okviru »Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji«, prednostna naloga 9: »Trajnostni razvoj lokalnih območij«, specifičnega cilja RSO5.1.: »Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih (ESRR)«, za kar so bila pridobljena sredstva v letu 2025 v višini 6.389.558,61 EUR. V letu 2026 je predvidena pridobitev dodatnih sofinancerskih EU sredstev, vezano na drugo spremembo Programa EKP 2021-2027 ter opredelitve projekta kot nove operacije strateškega pomena z možnostjo dodatnega sofinanciranja v višini 20,7 mio EUR (EU + slovenska udeležba), za kar bo predvidoma podana vloga za neposredno potrditev operacije.

Upoštevane pravne podlage:

- Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko;
- Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu;
- Sporazum o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027, št. CCI 2021SI16FFPA001;
- Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, potrjen s strani Evropske komisije 12. 12. 2022 (v nadaljevanju PEKP);
- Uredba o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) na področju izvajanja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za cilj naložbe za rast in delovna mesta (Uradni list RS, št. 21/23 in 13/2025);
- Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16), v nadaljevanju UEM;
- Merila za izbor operacij v okviru Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, verzija 2.0, marec 2025;
- Navodila organa upravljanja za izvajanje mehanizma celostnih teritorialnih naložb v programskem obdobju 2021–2027, verzija 2.0, april 2025;

- Navodila organa upravljanja na področju zagotavljanja prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027, verzija 1.0, marec 2023;
- Navodila organa upravljanja o upravičenih stroških za sredstva evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2021–2027, verzija 1.2, avgust 2024;
- Navodila organa upravljanja za načrtovanje, odločanje o podpori, spremljanje in poročanje o izvajanju evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2021–2027, verzija 2.0, avgust 2024;
- Smernice organa upravljanja za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« pri izvajanju Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji – Poenostavljeni pristop, verzija 2.0, junij 2024;
- Smernice organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021– 2027, verzija 1.0, september 2023;
- Vsebinska izhodišča Ministrstva za naravne vire in prostor za prednostno nalogo 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij, specifični cilj RSO5.1., verzija 1, september 2023,
- in ostali veljavni predpisi in navodila organa upravljanja v Republiki Sloveniji, objavljeni na spletnem naslovu www.evropskasredstva.si ter PT MNVP, objavljeni na spletnem naslovu www.gov.si/drzavniorgani/ministrstva/ministrstvo-za-naravne-vire-in-prostor/, kakor tudi druga veljavna zakonodaja in izvedbene uredbe EU na področju predmeta povabila.

Operacija je skladna s predmetom in namenom povabila. Prispeva k učinkovitejši rabi prostora v urbanih območjih, skladno s SC RSO 5.1.PEKP.

Gre za ukrep prenove in oživljanja praznih ter nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenovo kulturne dediščine in drugih objektov ter prenovo in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov.

V okviru projekta je predvidena zagotovitev novih površin za delovanje knjižnice, galerije in kina, dejavnosti v javnem interesu z novogradnjo Centra Rotovž ter hkratno prenovo spomeniško zaščitenih objektov. Prepletanje vsebin znotraj centra bo bogatilo medgeneracijsko druženje, izkušnje in prinašalo tako gospodarske kot družbeno-socialne pozitivne učinke na občane oziroma obiskovalce. Vzpostavi se pomembno stičišče, ki bo pomembno oživilo delno degradirano območje, hkrati pa prispevalo tudi k širitvi oziroma interesu vzpostavitve ostalih dejavnosti v mestu, prispevalo h gospodarski in socialni oživitvi mestnih območij. Z vzpostavitvijo načrtovanih programskih vsebin se zagotovijo primerni prostori za delovanje knjižnice, razširitve njene dejavnosti, možnosti prezentacije različnih zbirk, izvajanja različnih dogodkov ipd. UGM z izvedbo projekta pridobi dodatne prostore in s tem pogoje za gostovanje občutljivejših razstav oziroma v skladu z mednarodnimi muzejskimi standardi, prizorišče moderne in sodobne umetnosti. Mestni kino bo deloval kot ustvarjalno in prezentacijsko središče avdio-vizualnih umetnosti in filma. Predvidene dejavnosti javnega značaja bodo pomembno prispevale h kulturni in turistični prepoznavnosti kraja in posredno vplivale na razvoj dejavnosti v mestnem središču, večji privlačnosti kraja oziroma področja itd. Pri izvedbi projekta je poleg izkoriščenosti potenciala kulturne dediščine in njene ustrezne prezentacije predvidena tudi trajnostna naravnost projekta. Prenovijo se objekti kulturne dediščine, doslej nezadostno izkoriščene stavbe dobijo nov javni pomen, s pripadajočim odprtim javnim prostorom, kar pomembno prispeva tudi k oživitvi področja.

Načrtovani ukrepi so skladni z načelom notranjega razvoja mest za izvajanje prenove in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih, okoljsko degradiranih, pozidanih površin, ki izhajajo iz veljavnih trajnostnih urbanih strategij (TUS). *Projekt je v skladu s sprejeto Trajnostno urbano strategijo Maribor 2023-2035, kot je že predhodno podrobneje opisano.*

Projekt prispeva k rezultatu izvedenih ukrepov v okviru SC RSO5.1.PEKP tj. prenovljene proste in slabo izkoriščene pozidane površine v mestih (v m²), kot razvidno iz predhodne navedbe kazalnikov v tabeli.

UPRAVIČENEC je Mestna občina Maribor, ki ima na mestnem svetu sprejeto veljavno TUS. TUS Maribor 2023-2035 je dne 21.12.2023 na svoji 11. redni seji sprejel Mestni svet MOM. Dokument ima veljavnost do leta 2035 oziroma do morebitne novelacije strategije ali sprejetja nove strategije.

UPRAVIČENI NAMENI

Načrtovana operacija je skladna z namenom Dodatnega povabila.

Ukrepi za prenovo mest so večdimenzionalni – ekonomski, okoljski, podnebni, družbeni. Za spodbujanje učinkovite rabe prostora v mestih se podpirajo ukrepi, ki izhajajo iz veljavnih TUS mestnih občin. Skladno z načelom notranjega razvoja mest se z ukrepi SC RSO5.1. podpre **izključno prenovo in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih pozidanih površin**, ki so lahko v nekaterih primerih tudi okoljsko degradirane. *Z izvedbo projekta je načrtovana izgradnja Centra Rotovž, s katero se izkoristi potencial okoliških, spomeniško zaščitenih objektov, ki so poleg nujno potrebne prenove, za možnost ohranitve kulturnih posebnosti, tudi nezadostno izkoriščeni oziroma zasedeni. S tem se izkoristi tako potencial kulturne dediščine, kakor oživijo proste in slabo pozidane površine, z umestitvijo novih vsebin (knjižnica, muzej, galerija) se oživi, ohrani spomeniško zaščiten objekt in pozitivno prispeva k izboljšanju funkcionalnih, tehničnih, prostorsko-oblikovalskih, bivalnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in okoljskih razmer. Izvedba projekta prispeva k učinkoviti rabi prostora v mestih, pomembno doprinese k načrtovanim ciljem in ukrepom v okviru TUS.*

Prenova območja je zbir različnih dejavnosti za oživitev razvrednotenega urbanega območja, s katerimi se s pomočjo instrumentov prostorskega načrtovanja in zemljiške politike ter drugimi ukrepi, zagotovi ohranitev kakovostnih grajenih struktur ter izboljšanje funkcionalnih, tehničnih, prostorsko-oblikovalskih, bivalnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in okoljskih razmer.

Z vzpostavitvijo različnih dejavnosti se oživi razvrednoteno urbano območje, zagotovi ohranitev kakovostnih grajenih struktur (kulturno/spomeniško zaščitenih objektov), zagotovijo pogoji za izvajanje dejavnosti v javnem interesu (knjižnica, muzej, kino), vzpostavi pomembno stičišče, možnost medgeneracijskega druženja, izvedbe kulturnih dogodkov, socialnih stikov, ob hkratni ohranitvi okolja oziroma trajnostne naravnosti projekta.

V okviru **ukrepov za prenavo in oživljanje praznih ter nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenavo kulturne dediščine in drugih objektov, prenavo in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov**, se podpira:

- izvedbo gradbenih in drugih del povezanih z gradnjo, ki obsegajo novogradnjo, rekonstrukcijo, manjšo rekonstrukcijo, idr. ter rušitev in gradnjo stavb in drugih gradbeno inženirskih objektov, ureditev fizične okolice stavb ter nakup nepremičnin in zemljišč, ko bo to potrebno za izvedbo projektov prenavo in oživljanja praznih ter nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenavo stavb kulturne dediščine in drugih objektov ter prenavo in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov;
- prenavo obstoječih in vzpostavitev novih javnih prostorov v skladu z uporabo na naravi temelječih rešitev (*opredeljeno v ločenem dokumentu »Zagotavljanje upoštevanja na naravi temelječih rešitev (NTR oz. Nature Based Solutions NBS za projekt Center Rotovž (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025);*
- pripravo strokovnih podlag vključno s projektnim natečajem ali katero od njegovih alternativnih oblik za iskanje urbanističnih, krajinskih in arhitekturnih rešitev, pripravo projektne dokumentacije in drugih potrebnih dokumentov za izvedbo investicije;
- vključevanje javnosti v pripravo in izvajanje investicij v prenavo,

kar je upoštevano tudi v sklopu načrtovanega projekta. V okviru projekta je predvidena novogradnja ob hkratni navezavi in prenavi več objektov, tudi prenave stavb kulturne dediščine, kar bo omogočilo tako prenavo kot tudi ohranitev ter oživljanje stavb, ki so bile doslej nezadostno izkoriščene oziroma prazne, z vzpostavitvijo dejavnosti v javnem interesu, ob hkratni primerni ureditvi spremljajočih odprtih površin.

Projekt je ob prijavi in bo ob zaključku skladen s III. točko Meril za izbor operacij v okviru PEKP v obdobju 2021-2027 z upoštevanjem naslednjih splošnih in horizontalnih načel:

- projekt prispeva k doseganju ciljev in rezultatov na ravni cilja politike, prednostne naloge in specifičnega cilja in neposrednih učinkov (*Projekt prispeva k predhodno navedenemu, kot razvidno iz že predhodno podanih obrazložitvev (EKP 21-27, TUS)),*
- projekt izkazuje realno izvedljivost v obdobju, za katerega velja podpora (*projekt bo zaključen do konca leta 2026, s finančnim zaključkom v letu 2027),*
- izkazana je ustreznost ter sposobnost upravičencev za izvedbo projekta (*upravičenec je MOM, ki ima sprejet veljavni TUS, projekt vključen v NRP);*
- projekti upoštevajo načela nediskriminatornosti, enakih možnosti, vključno z dostopnostjo za invalide, enakosti spolov; pri izvajanju gradbenih ukrepov, morajo objekti izpolnjevati tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva (*v okviru projekta so upoštevana načela nediskriminatornosti, enakih možnosti, enakih spolov, dostopnosti za invalide – načrtovana prenavo z okolico je zasnovana na način, da bo infrastruktura dostopna tudi invalidom (ustrezni dostopi za invalide tako v objektu kakor tudi izven), objekt bo na razpolago vsem starostnim skupinam oziroma spolom, spodbujano bo medgeneracijsko druženje, vključevanje ranljivih skupin itd.),*
- zagotavlja se stroškovno učinkovitost (*projekt je obvladljiv tudi z vidika stroškov oziroma je finančno vzdržen);*

- izkazuje se skladnost s prilogo DNSH – Tehnična merila za izbor projektov za izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (*projekt je skladen s prilogo DNSH – Tehnična merila za izbor projektov za izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno, upoštevano v okviru projekta –» Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025, dopolnitev avgust 2025)*),
- ob prijavi in ob zaključku projekta je izkazana skladnost s prilogo Omilitveni ukrepi in priporočila z vidika upoštevanja relevantnih omilitvenih ukrepov in v največji možni meri tudi relevantnih priporočil (*upoštevano v okviru projekta – v okviru dokumenta »Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025, dopolnitev avgust 2025)*),
- vključevanje načela Novega evropskega Bauhauusa (*upoštevano v okviru projekta – »Skladnost operacije z Novim evropskim Bauhausom (NEB) za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025)*).

Načrtovan projekt ne bo bistveno škodoval na katerega koli od šestih okoljskih ciljev (1. Blažitev podnebnih sprememb, 2. Prilagajanje podnebnim spremembam, 3. Trajnostna raba in varstvo vodnih in morskih virov, 4. Krožno gospodarstvo vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem, 5. Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal in 6. Varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov) oziroma bo pri izvedbi ukrepa upoštevano "načelo, da se ne škoduje bistveno" (angl. "do no significant harm"; v nadaljnjem besedilu: DNSH) v smislu 17. člena Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088. *Podrobnejše obrazložitve v zvezi s tem obravnavane v ločenem dokumentu »Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025, dopolnitev avgust 2025).*

Skladno s Programom evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, je pri pripravi projekta upoštevano načelo Novega evropskega Bauhauusa, ki so participativni proces, sodelovanje na več ravneh in transdisciplinarni pristop, z vključevanjem treh neločljivih vrednot:

1. trajnost, od podnebnih ciljev do krožnosti, ničelnega onesnaževanja in biotske raznovrstnosti,
2. estetika, kakovost izkušnje in slog, ki presega funkcionalnost,
3. vključenost, od vrednotenja raznolikosti do zagotavljanja dostopnosti in cenovne dostopnosti,

kar je predmet ločenega dokumenta »Skladnost operacije z Novim evropskim Bauhausom (NEB) za projekt Center Rotovž (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025).

Projekti, ki vključujejo naložbe v infrastrukturo z življenjsko dobo najmanj pet let morajo skladno s točko (j) 73. člena Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo

varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko zagotoviti podnebno odpornost. Predhodno navedeno je predmet ločenega dokumenta »Krepitev podnebne odpornosti za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025).

Dokazovanje upoštevanja horizontalnih načel (DNSH, podnebna odpornost, Novi evropski Bauhaus ipd.) je izkazano v ločenih dokumentih.

POSEBNI POGOJI za operacije, ki se sofinancirajo v okviru SC RSO5.1.

Načrtovan projekt zadosti posebnim pogojem Povabila za operacije, ki se sofinancirajo v okviru SC RSO5.1. in sicer:

1. operacije so zastavljene skladno s cilji, opredeljenimi v TUS mest, kakor tudi cilji tega SC *(razvidno v okviru obrazložitve EKP 21-27 in TUS)*,
2. operacije upoštevajo načelo notranjega razvoja urbanih območij s tem, da se izvaja prenova in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih, v nekaterih primerih celo okoljsko degradiranih, pozidanih površin, *(razvidno v okviru opisov navezave na EKP 21-27 in TUS)*;
3. operacije izboljšujejo kakovost javnih površin in s tem prispevajo k izboljšanju mestnega okolja ter s tem povečanja kakovosti življenja v mestih *(razvidno v okviru opisov navezave na EKP 21-27 in TUS)*;
4. operacija se izvaja na območju mestne občine oziroma občin širšega območja mesta, ki ga zajema veljavni TUS *(operacija na področju MOM z veljavnim TUS, sprejetim na seji mestnega sveta MOM)*;
5. operacija spodbuja izvajanje ukrepov prenove območij, ki jih obravnava veljavni TUS, pri čemer se ne posega na nepozidana stavbna zemljišča ali zelene površine temveč na pozidana degradirana, razvrednotena in se ne zmanjšuje deleža raščenege terena ob obstoječih stavbah *(predvidena je prenova objektov, tudi spomeniško zaščitenih, ki se navezujejo na predvideno novogradnjo centra, pri čemer se delež raščenege terena ne zmanjšuje)*,
6. pripravljenost operacije – operacija mora biti izvedljiva najkasneje do konca leta 2026, za kar prijavitelj predloži zadnjo veljavno investicijsko dokumentacijo, izdelano v skladu z določbami UEM in podrobnejši terminski načrt izvedbe operacije *(projekt bo zaključen najkasneje do konca leta 2026, za izvedbo projekta je bil izdelan DIIP, PIZ, IP in novelacija IP, 2. novelacija IP, predmetna 3. novelacija IP, vse v skladu z določbami UEM, pridobljeno gradbeno dovoljenje, projekt v teku, zaključek izvedbe projekta je predviden v letu 2026, s finančnim zaključkom v letu 2027)*;
7. operacija mora biti skladna z mejnimi vrednostmi za upravičenost (1.000.000 EUR skupnih priznanih upravičenih stroškov oziroma 250.000 EUR skupnih priznanih upravičenih stroškov v primeru izvedbe integriranih projektov) – *upravičeni stroški so višji od 1 mio EUR*;
8. prijavljene operacije morajo imeti načrtovana sredstva v NRP oz. v finančnem načrtu. Ob oddaji vloge je potrebno priložiti NRP oz. finančni načrt, v katerega je uvrščena operacija in, če je potrebno, podati izjavo, da se bo operacija v NRP oz. finančnem načrtu v nazivu in/ali vrednosti uskladila do izdaje prvega zahtevka za izplačilo (uvrščen projekt v NRP MOM),
9. operacija mora imeti pravnomočno gradbeno dovoljenje ali pa vključevati take ukrepe, ki gradbenega dovoljenja ne potrebujejo *(pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje)*,

10. mestna občina, v kateri se operacija izvaja, mora izkazovati, da je na rednih povabilih CTN za SC RSO5.1 že prijavila, ali pa se obvezati, da bo na 2. povabilu CTN za SC RSO5.1. prijavila operacije v kumulativni vrednosti indikativne alokacije sredstev in mestne občine v tem SC (*prijava v okviru indikativne alokacije sredstev*).

MERILA

Sklop A: Stopnja pripravljenosti operacije:

- investicija se na terenu na dan oddaje vloge že izvaja (z izvajalcem je bila z dne 30.12.2021 podpisana pogodba, projekt je v izvajanju),
- postopek izbire izvajalca v skladu z ZJN-3 (za gradbene projekte: izbira izvajalca gradnje) je bil izveden v letu 2021 in na tej osnovi sklenjena pogodba z izvajalcem del,
- za operacije, ki vključujejo gradnje (z ali brez predpisanega gradbenega dovoljenja): so pridobljena vsa zemljišča oziroma urejena vsa pravna razmerja na zemljiščih, potrebnih za izvedbo operacije, ki omogočajo gradnjo (pravica graditi) – vsa potrebna pravna razmerja so bila urejena že pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja,
- sprejet je sklep o potrditvi nivoja investicijske dokumentacije, ki je višji od osnovnega DIIP in sicer za gradbene projekte vsaj PIZ ali IP (za predmetno investicijo so bili potrjeni že DIIP, PIZ, IP in novelacija IP, 2. novelacija IP in izdelana predmetna 3. novelacija IP),

Sklop B: Površina prenovljenih prostih in slabo izkoriščenih površin: več kot 5.000 m².

Sklop C. Merila za dodatno skladnost z nameni SC RSO 5.1.:

- operacija je tudi integriran projekt za teritorialni razvoj (gre za projekt, za katerega je bil izveden *arhitekturni natečaj, v nadaljevanju prijave projekta se je izvedlo veliko število koordinacijskih/usklajevalnih sestankov z vsemi deležniki, na podlagi česar so bile v objekt umeščene različne kulturne vsebine (galerija, kino,...)*) – *podrobnejša obrazložitev v poglavju 4.5.5.*,
- operacija vključuje ukrepe za zagotavljanje dostopnosti, vključno z dostopnostjo za invalide (*izvedba projekta vključuje vse potrebne posege za možnost ureditve dostopov za vse ciljne skupine, vključno z invalidi, tako v okviru notranjosti objekta, kakor tudi primernosti zunanjih površin*),
- operacija se navezuje na aktivnosti iz drugih specifičnih ciljev PEKP (*operacija predvsem prispeva k specifičnemu cilju 5.1, k ostalim nebstveno/posredno*),
- operacija podpira aktivnosti za gospodarsko in socialno oživitev mestnih območij ter ustvarjanje novih kreativnih in poslovnih jeder ter novih delovnih mest (*z izvedbo projekta se bo prispevalo h krepitvi medgeneracijskega druženja, izvajanju različnih dogodkov, odvijanju različnih aktivnosti, oživitvi tega dela mesta, z vplivom na krepitev družbeno-gospodarskih dejavnosti, vpliv na delovna mesta – neposredno v okviru projekta in posredno v okviru novih dejavnosti itd.*),
- operacija vključuje prenovo obstoječih ali vzpostavitev novih javnih prostorov v skladu z uporabo na naravi temelječih rešitev (*gre za prenovo objekta in zunanjih površin, ki bodo služile kot javni prostor, namenjene tako občanom, kakor tudi vsem ostalim udeležencem – obiskovalcem, turistom itd., primerne za vse ciljne skupine, tudi ranljive, z dostopi za invalide itd.*),

- operacija vključuje prenovo objektov ali javnih površin kulturne dediščine (*v okviru projekta je predvidena prenova oziroma vključitev več objektov kulturne dediščine, tudi samo področje mestno jedro je razglašeno kot spomenik lokalnega pomena*),
- operacija predvideva vključevanje ciljnih skupin in deležnikov v izvajanje aktivnosti (*v objektu so načrtovane vsebine javnega značaja, namenjen tako občanom kakor tudi ostalim obiskovalcem. V času uporabe objekta se pričakuje vključevanje deležnikov različnih ciljnih skupin, tudi ranljivih, medgeneracijsko druženje itd.*
- operacija prispeva k izboljšanju energetske učinkovitosti javnih stavb (*z načrtovano prenovo se izboljša tudi energetska učinkovitost obstoječih stavb, novogradnja pa zasnovana energetsko varčno, z vključevanjem trajnostnih rešitev*).

V okviru projekta sta upoštevani tudi:

- zelena dimenzija komponente (zagotovljen trajnostni pristop – energetsko racionalen objekt, ohranitev kulturnih spomenikov oziroma zaščitenih objektov, uporaba trajnostnih rešitev oziroma materialov, ipd.),
- digitalna dimenzija komponente (produkti zasnovani z digitalno komponento (npr. knjižnica), uporaba sodobnih tehnologij v okviru obveščanja itd.).

Predmetna operacija je bila potrjena s strani ZMOS – seznam izbranih operacij CTN, št. 303-8/2025-6 s sklepom št. 303-8/2025-7 z dne 6.5.2025 ter izdana Odločitev o podpori št. V00334-1/MNVP/0 za operacijo »Center Rotovž« št. 3032-144/2025-1630-3 z dne 5.10.2025 ter odobrena sredstva v višini 6.389.558,61 EUR (EU + slovenska udeležba), kar je bilo realizirano v celoti v letu 2025. V letu 2026 je predvidena pridobitev dodatnih sofinancerskih sredstev EU v višini 20.700.000,00 EUR (EU + slovenska udeležba), na podlagi vloge za neposredno potrditev operacije, s predvidenim koriščenjem v letih 2026-2027.

4.5.6.1. Zagotavljanje skladnosti s horizontalnimi načeli iz 9. člena Uredbe 2021/1060/EU

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo o pravicah invalidov in Konvencijo o otrokovih pravicah. V okviru izvajanja obravnavanega projekta se bodo zagotavljale enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost).

SKLADNOST Z NAČELI SPOŠTOVANJA TEMELJNIH PRAVIC IN SKLADNOST Z LISTINO EVROPSKE UNIJE O TEMELJNIH PRAVICAH

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno zagotavljajo spoštovanje temeljnih pravic ter skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. Objekt bo prosto dostopen vsem, ki bi želeli

obiskat katerega od novih programov (knjižnica, kino, lokal,...) ne glede na vero, raso, spol, starost ali morebitno invalidnost.

SPODBUJANJE ENAKOSTI MOŠKIH IN ŽENSK

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno upoštevajo in spodbujajo enakost moških in žensk, vključevanje načela enakosti spolov ter vključevanje vidika enakosti spolov.

PREPREČEVANJE DISKRIMINACIJE

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno preprečujejo diskriminacijo na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Pri tem se zlasti upošteva dostopnost za invalide, pri kateri je bilo in bo potrebno izvajati in uporabljati Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES in Akcijski program za invalide 2022-2030.

Gibalno oviranim osebam bo v obravnavanem projektu omogočen dostop v vse novo urejene prostore, z dvigali oz. klančinami. Klančine v sklopu zunanje ureditve, kot tudi znotraj objekta, so skladne s smernicami univerzalne dostopnosti. V knjižnici so za slabovidne za uporabo v knjižnici predvidene lupe in posebne luči, zvočnice (zvočne knjige) so na voljo članom s prenosom preko ustreznih aplikacij.

SPODBUJANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA OB UPOŠTEVANJU »NAČELA, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO«

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki izkazujejo skladnost z »načelom, da se ne škoduje bistveno« (v nadaljevanju: načelo DNSH). Glede na naravo projekta (celovita preureditev Rotovškega trga v nov skupni prostor, kjer se bodo prepletale kulturne vsebine in programi Mariborske knjižnice, Umetnostne galerija Maribor in Artkina) slednji ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem oziroma bo pri izvedbi projekta upoštevano načelo DNSH. Dokazovanje upoštevanja načela DNSH je prikazano v posebej izdelanem elaboratu (»Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025, dopolnitev avgust 2025).

ZAGOTAVLJANJE ODPORNOSTI INFRASTRUKTURNIH NALOŽB NA PODNEBNE SPREMEMBE

Upoštevanje procesa krepitve podnebne odpornosti v obravnavanem projektu bi moralo zagotoviti, da bo projekt prispeval k podnebni nevtralnosti in k prizadevanjem za prilagoditev, ki pripravljajo Slovenijo na pričakovane prihodnje vplive globalnega segrevanja brez drugih, nezaželenih negativnih spremljevalnih učinkov. Ocena krepitve podnebne odpornosti obravnavanega je predmet ločenega elaborata »Krepitev podnebne odpornosti za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025).

4.5.7. Usklajenost z lokalnimi strategijami

Lokalni program za kulturo v Mestni občini Maribor v obdobju 2024-2027

LPK je zasnovan kot **temeljni dokument razvojnega načrtovanja kulturnih politik in ukrepov v lokalni skupnosti**, pojasnjuje obstoječe stanje, utemeljuje vizijo razvoja in določa javni interes, predlaga prioritete in področne cilje. Osnovni namen tega dokumenta je MOM in deležnikom s področja kulture omogočiti vsebinsko in časovno usklajeno ter povezano načrtovanje in izvajanje kulturnih politik in razvojnih ukrepov, ob tem pa uveljaviti razumevanje, kako kulturo vključevati v druge področne strategije in z njimi povezane politike. V preteklosti je bil tak pristop skromen, razvojni in multiplikativni potencial za razvoj lokalne skupnosti pa prezrt. Ob konkretno merljivih učinkih ima *LPK* tudi druge pomembne vplive, spodbuja namreč širše in vključujoče razprave o kulturi in umetnosti ter poudarja pomen povezovanja z drugimi področji, odločevalce opozarja, da je treba kulturo vključevati v javne politike in ustrezno načrtovati njeno organiziranost in financiranje, razvoj kulturno-umetnostne vzgoje in občinstev ter povezanost kulture z drugimi področji in s skupnostjo.

Priprava in sprejetje *LPK* je **prispevek k aktivaciji in povezovanju razpoložljivih potencialov lokalne skupnosti** s ciljem zagotoviti kakovostne, raznolike in dostopne vsebine na področju kulture, povezati skupnost, omogočiti razvoj ustvarjalnosti, utrditi njen družbeno razvojni pomen in postopoma preoblikovati identitetno podobo mesta.

Z načrtovanim projektom se pridobijo pomembni potenciali za izvajanje kulturne dejavnosti v MOM.

Strategija trajnostnega razvoja in trženja turistične destinacije Maribor za obdobje 2022-2027

Strategija razvoja in trženja turistične ponudbe se nanaša na zaokroženo turistično območje turistične destinacije Maribor (območje MOM). Upravljanje in organiziranje destinacije Maribor temelji na povezovanju, sinergiji in partnerstvu ter je usklajeno s Strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma 2022-2028, ki v enem izmed ključnih strateških ciljev opredeljuje kompetentne in učinkovite upravljavske strukture. Destinacijska menedžment organizacija (DMO) predstavlja strokovno strateško telo za turizem. Ključna področja s katerimi se skupina ukvarja so: razvoj in infrastruktura, kakovost, avtentičnost in inovacije ter trženje in promocija.

Z načrtovano infrastrukturo, novimi programskimi vsebinami in oživitvijo področja, se prispeva oziroma bogati tudi kulturna in turistična ponudba kraja.

5. ANALIZA TRŽNIH MOŽNOSTI SKUPAJ Z ANALIZO ZA TISTE DELE DEJAVNOSTI, KI SE TRŽIJO ALI IZVAJAJO V OKVIRU JAVNE SLUŽBE OZIROMA S KATERIMI SE PRIDOBIVAJO PRIHODKI S PRODAJO PROIZVODOV OZIROMA STORITEV

5.1. Mariborska knjižnica

Mariborska knjižnica je osrednja območna knjižnica, ki deluje na območju dvanajstih občin. Ustanoviteljica je Mestna občina Maribor. Soustanoviteljice knjižnice so še občine Duplek, Hoče-Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače-Fram in Starše, pogodbene partnerice pa so občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica in Šentilj.²⁹

Število krajevnih knjižnic: 18 (Osrednja knjižnica ima ločena oddelka za otroke in odrasle ter čitalnico, Knjižnica Nova vas ima ločena oddelka za otroke in odrasle) ter Potujoča knjižnica (bibliobus in premične zbirke).³⁰

Mariborska knjižnica je javni zavod. Dejavnost Mariborske knjižnice je bila v letu 2019 (pred investicijo) financirana na podlagi predloženega programa dela in finančnega načrta:

- s sredstvi iz občinskega proračuna, ki so jih zagotavljale zraven sedežne občine Mestne občine Maribor še ostale občine (Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Miklavž, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Šentilj, Oplotnica, Slovenska Bistrica),
- s sredstvi iz državnega proračuna, ki jih je zagotavljalo Ministrstvo za kulturo ter Ministrstvo za izobraževanje,
- s sredstvi Javne agencije za knjige,
- s sredstvi sklada ESS za zaposlovanje mladih,
- ter z lastnimi sredstvi.

Informativno je prikazano še financiranje v letu 2024, kjer je struktura financiranja podobna.

Tabela 27: Prikaz prihodkov oz. virov za pokrivanje stroškov delovanja v letih 2019 in 2024³¹

Vrsta prihodka	2019		2024	
	Vred. v EUR	%	Vred. v EUR	%
Občine	3.535.362,25	86,63 %	4.334.454,85	84,88 %
Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za izobraževanje	216.289,76	5,30 %	289.048,51	5,66 %
Javna agencija za knjigo	13.000,00	0,32 %	10.500,00	0,21 %
Zavod RS za zaposlovanje	18.565,55	0,45 %	14.017,53	0,27 %
Ostalo	750,00	0,02 %	87.596,19	1,72 %
Lastna sredstva	297.130,54	7,28 %	371.123,40	7,27 %
Donacije za knjižnično gradivo			100,00	0,00 %
Skupaj – prihodki	4.081.098,10	100,00 %	5.106.740,48	100,00 %

²⁹ Vir: Letno poročilo Mariborske knjižnice za leto 2024 (Mariborska knjižnica, februar 2025).

³⁰ Vir: Letno poročilo Mariborske knjižnice za leto 2024 (Mariborska knjižnica, februar 2025).

³¹ Vir: Poslovno poročilo za leti 2019 in 2024 (Mariborska knjižnica).

Glavni vir financiranja so javna sredstva in lastni prihodki od izvajanja dejavnosti javne službe. Zaradi omejenih prostorskih možnosti pridobi javni zavod le zanemarljiv delež sredstev z izvajanjem tržne dejavnosti.

Mariborska knjižnica kot osrednja območna knjižnica koordinira izvajanje knjižnične dejavnosti na območju Mariborske knjižnice, Knjižnice Lenart in Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica. Domoznansko dejavnost usklajuje tudi z Univerzitetno knjižnico Maribor (UKM).

Mariborska knjižnica je regijska javna ustanova, ki obsega 21 enot ter 45 postajališč bibliobusa v 13 občinah.

V glavnini so financirani s strani občin, nekaj sredstev prejmejo s strani Ministrstva za kulturo in Ministrstva za izobraževanje.

Na predmetni lokaciji so bile Osrednja knjižnica, Pionirska knjižnica Rotovž in Velika čitalnica, torej enote, ki bodo združene v Centru Rotovž.

V nadaljevanju so podani še okvirni prihodki za ta sklop, na podlagi okvirne ocene uporabnika.

Tabela 28: Prikaz prihodkov oz. virov za pokrivanje stroškov delovanja v letih 2019 in 2024 vezano na enote Rotovž³²

Vrsta prihodka	2019			2024		
	MK knjižnica	Ključ delitve	Rotovž	MK knjižnica	Ključ delitve	Rotovž
Občine, v tem:	3.535.362,25			4.334.454,85		
MOM	2.847.862,78	25 % (okvirna ocena uporabnika)	711.965,70	3.478.256,62	25 % (okvirna ocena uporabnika)	869.564,16
druge občine	687.499,47			856.198,23 ³³		
Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za izobraževanje	216.289,76	21 %*	45.420,85	289.048,51	19 %*	54.919,22
Javna agencija za knjigo	13.000,00	21 %	2.730,00	10.500,00	19 %	1.995,00
Zavod RS za zaposlovanje	18.565,55	21 %	3.898,77	14.017,53	19 %	2.663,33
Ostalo	750,00	21%	157,50	87.596,19	19 %	16.643,28
Lastna sredstva	297.130,54	SM OOK, PK, VČ	92.720,03	371.123,40	SM OOK, PK, VČ	90.615,44
Donacije za knjižnično gradivo				100,00	19 %	19,00
Skupaj – prihodki	4.081.098,10	21,00 %	856.892,85	5.106.740,48	20,30 %	1.036.419,43

*upoštevani % glede na uporabljen delež v okviru občinskih sredstev ter lastnih sredstev

V letih 2015-2019 je obiskalo knjižnico Rotovž v povprečju letno 225.800 obiskovalcev, kar predstavlja skoraj polovico vseh obiskovalcev glede na vse mariborske enote skupaj (povprečno

³² Vseh prihodkov se ne vodi po stroškovnih mestih, ampak le po financerjih, zato okvirna ocena.

³³ Občine Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Šentilj, Benedikt, Oplotnica, Slovenska Bistrica

465.600 obiskovalcev na letni ravni) ter povprečno 29.000 obiskovalcev prireditve. V letih 2015-2019 je bilo v knjižnici Rotovž skupno izposojenega v povprečju 1.257.000 enot gradiva na letni ravni.

Po izvedbi projekta je predvideno 2 % povečanje števila obiskovalcev na letni ravni do leta 2034, ko bi naj bil praviloma dosežen zrelostni nivo.

Tabela 29: Prikaz števila obiskovalcev knjižnice Rotovž pred in po investiciji

Obisk	Brez investicije	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034 in dalje
Obiski v Knjižnici Rotovž	261.800	267.036	272.377	277.824	283.381	289.048	294.829	300.726	306.740
Obiski v Knjižnica Rotovž - prireditve	29.000	29.580	30.172	30.775	31.391	32.018	32.659	33.312	33.978
skupaj	290.800	296.616	302.548	308.599	314.771	321.067	327.488	334.038	340.719
Inkrementalno (glede na stanje pred investicijo)		5.816	11.748	17.799	23.971	30.267	36.688	43.238	49.919

Programska dejavnost se bo po izvedbi projekta povečala, tako po kvantiteti kot po raznolikosti, predvidene so nekatere povsem nove vsebine (multimedija, maker space – ustvarjalnica), vključno z uporabo partnerskih organizacij (Art kino in UGM), zaradi česar je pričakovati sinergijske učinke.

Mariborska knjižnica bo občasno uporabljala prostore kina za bibliopedagoške dejavnosti (filmsko vzgojo predvidoma 1x-2x tedensko, Ciklus ruskega filma – predvidoma 4x letno, literarne dogodke – 1x mesečno, knjižnični cikel Univerze za tretje življenjsko obdobje – 1x mesečno, drugo po možnostih in dogovoru.

Vse dejavnosti knjižnice so po zakonu brezplačne, dostopne morajo biti vsem brezplačno, zato trženja s strani knjižnice ni pričakovati, bodo pa vse dejavnosti zagotovo napolnile dvorano, kar pomeni vsakič cca 80-90 obiskovalcev.

Poleg povečanega obiska, tako članov knjižnice, kakor tudi drugih obiskovalcev, pa je predvideno tudi povečanje števila članov knjižnice MK (enote Rotovž), 2 % na letni ravni do vključno leta 2034, kar je tudi osnova za manjše povečanje prihodkov po investiciji.

Tabela 30: Prikaz števila članov knjižnice Rotovž pred in po investiciji

Vrsta prihodka	Brez investicije	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Število članov knjižnic na Rotovžu	9.620	9.812	10.009	10.209	10.413	10.621	10.834	11.050	11.271

Po izvedbi projekta se načrtuje podobna struktura financiranja kot doslej, v večini iz naslova proračunskih sredstev. Poleg navedenega je pričakovani le manjši dvig prihodkov iz naslova članarin.

Ciljna skupina obiskovalcev ostajajo obstoječi, pa tudi novi člani knjižnice, vezano na izvajanje različnih dogodkov in dejavnosti pa tudi širše (v večini prebivalci občine, pa tudi drugih – turisti, zaposleni v Mariboru, bližnje okoliške občine itd.).

V sklopu načrtovane investicije je tako predvideno nadaljevanje obstoječe dejavnosti, vendar v smislu sodobnejšega koncepta. Javnosti je nujno omogočiti dostop tako do gradiva, arhiva in knjižnice kot razstavišča. Hkrati pa ponuditi tudi vrsto ostalih dejavnosti, ki bodo izboljšale počutje obiskovalcev (kot npr. predavalnice, prostori za kreativno preživljanje prostega časa, kavarnica, trgovina ipd.).

Knjižnica vedno združuje pomen branja ali drugačnega pridobivanja in zbiranja informacij s hrambo literature, dokumentov, torej nacionalnega bogastva in tako predstavlja tudi okvir pomembnih družbenih, družabnih ter izobraževalnih dogodkov.

Cilj knjižnice je vzpostavitev vseživljenjskega odnosa z uporabnikom. Ker je odprta vsem družbenim skupinam skoraj vse dni v letu, omogoča socialno vključenost in aktivno državljanstvo. Njena družbena vloga pride še posebej do izraza v obdobjih, ko so ljudje v osebnih in finančnih krizah, morda marginalizirani. V knjižnici lahko kakovostno preživijo čas, se družijo, dobijo informacije, skozi branje, pogovore o literaturi in ustvarjalcih, pravljice in najrazličnejše aktivnosti se kulturno bogatijo.

Informacije, znanje, kulturo in umetnost prek izposojenega gradiva brezplačno odnesejo tudi domov. V knjižnici so lahko celo na daljavo: tudi, ko je zaprta, lahko od doma uporabljajo digitalne vsebine, katalog knjižnice, naročijo in rezervirajo gradivo za naslednji obisk, podaljšajo rok izposoje, dobijo odgovor knjižničarja na vprašanja o gradivu in iz gradiva.

Skozi vse te vloge odseva družbena vrednost knjižnice, ki se navezuje na pojem družbene odgovornosti. Vpliva na široko področje socialnih, kulturnih, izobraževalnih, intelektualnih, zgodovinskih in drugih kompetenc posameznika, vpliva na kakovost življenja posameznika in skupnosti ter skozi to na izboljšanje medčloveških odnosov, socialno vključenost ranljivih skupin, boljšo informacijsko pismenost in bralne sposobnosti.

Načrtovani prihodki po investiciji so prikazani v poglavju 13.

5.2. Umetnostna galerija Maribor

Dejavnost UGM je bila v letu 2019 (pred investicijo in Covid) financirana na podlagi predloženega programa dela in finančnega načrta:

- s sredstvi državnega proračuna, ki jih je zagotavljalo MzK za pokrivanje splošnih in programskih materialnih stroškov, nakupa premične kulturne dediščine ter stroškov dela,
- s sredstvi državnega proračuna, ki jih je zagotavljal Zavod RS za zaposlovanje za zaposlitvene programe (javna dela),
- s sredstvi občinskega proračuna, ki jih je zagotavljala ustanoviteljica Mestna občina Maribor (MOM) za investicije (umetnine) in opremo, za sofinanciranje splošnih in programskih

materialnih stroškov, zaposlitvenih programov (javna dela) MOM za leto 2019 ni sofinancirala,

- s sredstvi državnega proračuna iz sredstev proračuna EU (zaposlitveni program),
- s sredstvi proračuna EU: Parallel- Evropska platforma za fotografijo in Wom@rts, Umetnost in mesto, Umetnost in dobro počutje (UGM je partner projektov),
- s sredstvi pridobljenimi na trgu.

Informativno je podan še prikaz financiranja v letu 2024, kjer je struktura podobna.

Tabela 31: Prikaz prihodkov oziroma virov za pokrivanje stroškov delovanja v letih 2019 in 2024³⁴

	2019		2024	
	Vrednost v EUR	%	Vrednost v EUR	%
Prihodki				
MzK	555.156	68,7	723.396	66,6
MOM	81.871	10,2	110.263	10,2
Drugi prihodki	110.297	13,7	236.768	21,8
Zaposl. progr.	59.662	7,4	15.151	1,4
Tržna dejavnost	0	0	0	0
Skupaj	806.986	100	1.085.578	100

Glavni vir financiranja so javna sredstva in lastni prihodki od izvajanja dejavnosti javne službe.

UGM z več kot 15 razstavami, dogodki in projekti letno v svoja razstavišča pritegne več kot 22.000 obiskovalcev. Z drugimi projekti, umeščenimi na javne površine pa letno nagovori okrog 100.000 meščanov, turistov in drugih obiskovalcev. Število razstav in dogodkov v preteklih letih je razviden v poglavju 4.3.4.

V nadaljevanju so podani podatki o številu obiskovalcev UGM v zadnjih 10 letih, na osnovi katerih je bila narejena tudi ocena obiska na lokaciji Rotovž.

Tabela 32: Število obiskovalcev v UGM v zadnjih 10 letih³⁵

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število otvoritev*	17	18	14 (+3)	21 (+6)	17 (+3)	14 (+6)	17 (+3)	20 (+6)	24	18
Število obiskovalcev										
Razstavni program: od tega:**	17.910	22.537	17.972 (23.670)	24.377 (30.397)	24.075 (34.348)	10.494 (10.865)	15.225 (19.460)	22.650	22.802	27.004
<i>Pedagoški program</i>	5.882	7.521	6.711	6.994	6.390	4.487	6.726	6.879	7.208	7.835
<i>Andragoški program</i>	1.451	1.316	1.623	1.751	1.266	1.055	830	4.277	1.546	1.658
<i>Dogodki v UGM</i>	1.016	363	695	770	682	395	520	447	608	772

* vrednosti v oklepajih – dogodki izven galerije

** pred oklepajem navedeno število obiskovalcev, ki vstopijo v galerijo, vrednosti v oklepajih dodatno upoštevajo tudi obiskovalce dogodkov izven galerije

³⁴ Vir: Poslovno poročilo za leti 2019 (UGM, februar 2020) in 2024 (UGM, februar 2025).

³⁵ Vir: Poslovna poročila 2015-2024, podatki naročnika

Število obiskovalcev se je v letih pred začetkom investicije in COVID krize gibalo med 18.000 in 24.000, v povprečju 1.055 obiskovalcev na razstavo. Obisk je bil relativno konstanten, odvisen od števila novo pripravljenih razstav ter števila organiziranih spremljevalnih dogodkov, seveda pa tudi od tega, kako pomembne in za obiskovalce prepoznavne so večje posamezne razstave. V zadnjih 5 letih pred investicijo je UGM obiskalo približno 24.000 obiskovalcev, v letu 2024 pa se je povzpelo na več kot 27.000 obiskovalcev.

Po izvedbi projekta bi se vzpostavili programi, ki jih obstoječa lokacija ne dopušča, hkrati pa se sledi trendom v razvoju muzejev zadnjih 20 let in sicer:

- odprtost za obiskovalce z dodatnimi programi (muzejska galerija, muzejska kavarna),
- vključevanje različnih interesnih skupin in lokalnih skupnosti (za delavnice, predavanja),
- izvajanje prilagojenega kreativno-izobraževalnega programa (za otroško ustvarjanje in igro).

Po izvedbi projekta bodo ciljne skupine še naprej meščani, turisti, ostali obiskovalci (tudi izobraževalne institucije - šole, vrtci, fakultete itd.).

Tabela 33: Predvideno število razstav in obiskovalcev na letni ravni na lokaciji Rotovž ob upoštevanju izhodišč obstoječe lokacije

	2015	2016	2017	2018	2019	Predvideno št. razstav UGM na leto na Rotovškem trgu	Predvideno št. obiskovalce v UGM na leto na Rotovškem trgu
Št. obiskovalcev v razstavnih programih	17.910	22.537	17.972	24.377	24.075	20	21.100
Št. razstav	15	23	18	27	20		
Povprečno št. obiskovalcev na razstavo	1.194	980	998	903	1.204		
Povprečno št. obiskovalcev na razstavo (2015-2019)	1.055						

Po izvedbi projekta se načrtuje podobna struktura financiranja kot doslej. Po investiciji je predvideno povečanje prihodkov iz naslova izvajanja programov in vstopnin iz naslova javne službe, ter uporabnin, vezano na izvajanje programov. V sklopu UGM na Rotovškem trgu je predvidena tudi galerijska trgovina (knjigarna, promocijski izdelki, oblikovalski izdelki).

Načrtovani prihodki po investiciji so prikazani v poglavju 13.

5.3. Mestni kino

Za dejavnost mestnega kina bo skrbel Narodni dom Maribor, ki bo poleg tega skrbel še za učinkovito vodenje, upravljanje in vzdrževanje centra.

Izgradnja kina je predvidena z namenom trajnega zagotavljanja javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti in z namenom, da Maribor pridobi prvi pravi mestni kino s prepoznavno

ponudbo zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije. Tovrstni kino je nepogrešljivi del sodobne kulturne podobe mesta, saj komercialni kinematografi v svojih mrežah tovrstno filmsko produkcijo prikazujejo v omejenem obsegu. Z izgradnjo kina bi Mestna občina Maribor izkazala dolgoročni javni interes na področju filmske umetnosti, prebivalcem in obiskovalcem MOM pa bo trajno zagotovila ustrezno ponudbo kakovostne in zahtevnejše filmske produkcije. Umetniški kino je v vseh mestnih središčih tudi obvezni del ponudbe kulturnega turizma.

Poslanstvo kina ni le v prikazovanju filmov, temveč tudi v izvajanju programov filmske in kulturne vzgoje v sodelovanju s šolami in promocijskih aktivnosti pri razvijanju filmske kulture, se pravi izobraževanje gledalcev in spodbujanje kritičnega odnosa do podanih vsebin.

Kino Rotovž bo matični kino za mrežo filmskega programa v Mariboru in okolici ter regiji, vključil se bo v slovensko in evropsko art kino mrežo ter omogočal in oblikoval filmske festivale in ostale dogodke avtorskega tipa. Z mreženjem vseh dejavnikov, ki delujejo na področju filma v Sloveniji, bodo omogočeni večji učinki delovanja kina in zagotovljena boljša kvaliteta in ekonomičnost njegovega delovanja.

Na nekomercialni kinematografski program se ne more gledati kot na izključno ekonomsko kategorijo, v ospredju so drugi kriteriji, zlasti pozitivni vpliv na dvig filmske kulture, krepitev slovenske kulture in jezika, razkrivanje in odkrivanje bogastva sedme umetnosti, razvoj kritičnega mnenja in drugi pozitivni učinki na področju kulture. To dejstvo narekuje udeležbo javnih sredstev, ki naj se na področju filmske umetnosti vlagajo v tiste dejavnosti, ki zadovoljujejo javni interes, tj zagotavljanje programske različnosti in dvigovanje ali vsaj vzdrževanje kakovostne ravni kinematografske ponudbe.

Predvideno je izvajanje programov mestnega kina (prodaja vstopnic za ogled filmov, možnost izvajanja dogodkov ipd.). Art cafe bo predvidoma dan v najem zunanjemu izvajalcu.

Predvidena je izvedba cca 100 predstav letno, ki bi jih v povprečju obiskalo 80 obiskovalcev oziroma cca 8.000 obiskovalcev na letni ravni.

Ciljna skupina so tako prebivalci Maribora kakor tudi bližnje okolice, ki si želijo kakovostnejšo ponudbo glede na komercialne kinematografe. Poleg navedenega pa tudi možnost vključevanja v izobraževalni program (obiskovalci šolarji, dijaki, študenti...).

Predvidena je tudi oddaja dvorane v najem za izvajanje drugih programov, predvidoma 1x tedensko.

Načrtovani prihodki po investiciji so prikazani v poglavju 13.

5.4. Sinergijski učinki delovanje centra

V Centru Rotovž so predvidene vsebine, opisane v predhodnih poglavjih, javnega značaja. Ciljne skupine so:

- občani (MO Maribor ima več kot 113 tisoč občanov),
- turisti (MO Maribor vsako leto obiskuje veliko turistov, v letu 2024 jih je bilo več kot 250.000),
- vzgojno-izobraževalne organizacije v Mariboru, regiji in okolici (šole, vrtci, fakultete,...),
- drugi obiskovalci (npr. kulturnih prireditev, dogodkov ipd.).

V tabeli v nadaljevanju je podana še okvirna vrednostna opredelitev ciljnih skupin.

Tabela 34: Okvirna opredelitev ciljnih skupin (potencialnih obiskovalcev)

Ciljna skupina	Okvirno število	Vir podatkov
občani	113.393	https://pxweb.stat.si/ (leto 2024)
turisti	253.481	https://pxweb.stat.si/ (prihodi 2024)
Osnovne šole	9.632	https://pxweb.stat.si/
Srednje šole	3.314	https://paka3.mss.edus.si/vp/ui/#/srednja-sola/stanje-prijav (prijave 2025/2026)
Vrtci	3.604	https://pxweb.stat.si/ (otroci vključeni v vrtec po občini stalnega prebivališča)
Fakultete	14.489	https://maribor24.si/lokalno/univerza-v-mariboru-bo-ponudila-4540-vpisnih-mest-na-75-studijskih-programih/
Skupaj	397.913	

Projekt naslavlja sledeča kulturna področja:

- vizualne umetnosti – novo razstavišče v Centru Rotovž bo popolnoma spremenilo pojavnost in prisotnost sodobne umetnosti in UGM v mestu in širše, s profesionalnimi razstavišči, privlačnimi spremljevalnimi prostori in sodobno tehnično opremo bo UGM delovala kot vrhunski galerijski prostor, pa tudi privlačen prostor druženja in socialnega življenja, ki lahko pritegne nepoznavalce, navdušence in skeptike, ustvarjalce in producente,
- filmska in AV umetnost, ki sodi med najbolj razširjene kulturno-umetniške vsebine ter
- dejavnost knjižnic, ki vse bolj postaja kulturno-izobraževalna platforma vključujoče in trajnostno naravnane družbe.

Knjižnica bo nadaljevala svojo dejavnost, vendar v smislu sodobnejšega koncepta. Omogočen bo dostop do gradiva, arhiva in knjižnice ter razstavišča, ponujena bo vrsta ostalih dejavnosti, ki bodo izboljšale počutje obiskovalcev (kot npr. predavalnice, prostori za kreativno preživljanje prostega časa, kavarnica, trgovina ipd.). Prostori knjižnice, ki se lahko souporabljajo, so prostor multimedijskih vsebin in razstavnega prostora knjižnice. Skladno s programom povezovanja in sodelovanja treh institucij (knjižnica, galerija, kino) bo ta prostor namenjen tudi za aktivnosti razstavišča UGM in kina, pretežno izven delovnega časa knjižnice, in sicer:

- otvoritve večjih razstav, ki vključujejo večjo skupino obiskovalcev (max. 500 obiskovalcev, min. 50 obiskovalcev), predvidoma okoli 20 dogodkov letno,
- ter na osnovi vsakokratnih sprotih dogovorov tudi posebni programi, ki jih ni mogoče izvajati v razstavišču oziroma art kinu, in so namenjeni popularizaciji umetnosti; predvidoma

- 20 dogodkov letno; npr. motivacijske delavnice, lutkovne predstave, tiskovne konference in druge aktivnosti ob pripravah na ogled razstav,
- učilnice/delavnice knjižnice: bodo omogočale souporabo za pedagoško in andragoško dejavnost skladno s programskim dogovarjanjem vseh treh institucij.

V prostorih kina Rotovž se bodo znotraj rednega programa izvajali tudi specifični programi Mariborske knjižnice in Umetnostne galerije Maribor, ki bodo vključeni v redni program kina na podlagi vsakoletnih terminskih načrtov.

Z izvedbo različnih programov znotraj centra bodo tako možni sinergijski učinki tako v smislu dopolnjevanja pri izvajanju programov kakor tudi obiskovalcev, ki se bodo v sklopu obiska enega programa odločili (hkrati ali kasneje) še za kaj drugega ipd., pomemben pa je tudi za turizem, po izkušnjah iz tujine (npr. Muzej sodobne umetnosti v Grazu) bi lahko postal tudi turistična točka (kot objekt oziroma tudi njegove vsebine) v sklopu ogledov mesta.

Center Rotovž bo upravljal Narodni dom Maribor tudi v programskem smislu. Dogodki bodo koordinirani na način, da se optimalno izkoristijo potenciali in sinergija vseh treh institucij.

5.5. *Analiza konkurence*

KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Na območju 212 slovenskih občin deluje 58 splošnih knjižnic, ki so samostojne pravne osebe. Knjižnično dejavnost opravljajo na 283 lokacijah knjižnic in s 13 bibliobusi. Skupaj s premičnimi zbirkami opravljajo knjižnično dejavnost na 1.199 mestih v Sloveniji. Splošne knjižnice so organizirane v mrežo, ki jo sestavljajo:

- osrednje območne knjižnice, ki poleg izvajanja nalog za prebivalce gravitacijskega območja opravljajo še posebne naloge za širše območje,
- osrednje knjižnice, ki so praviloma največje enote splošne knjižnice, izvajajo storitve za prebivalce območja, na katerem delujejo,
- krajevne knjižnice I in II, ki so organizacijske enote splošne knjižnice in so namenjene prebivalcem lokalnega okolja ali posameznim ciljnim oziroma interesnim skupinam prebivalcev,
- potujoče knjižnice so organizacijske enote splošnih knjižnic in izvajajo knjižnično dejavnost z namenskim vozilom,
- premične zbirke, ki so del knjižnične zbirke splošnih knjižnic in jih knjižnice za določen čas razporejajo po različnih lokacijah.³⁶

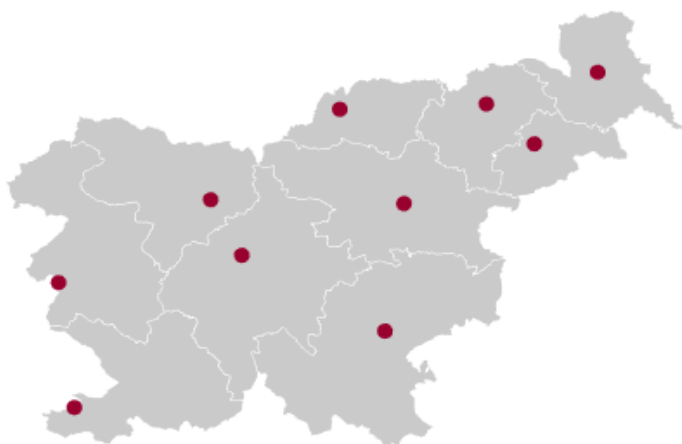
Slovenija je razdeljena na deset knjižničnih območij, v vsakem od njih pa izvaja posebne naloge ena osrednja območna knjižnica:

- za pomursko območje: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota,

³⁶ Vir: <https://www.knjiznice.si/sistem-splosnih-knjiznic/organiziranost/>

- za štajersko območje: Mariborska knjižnica,
- za spodnjepodravsko območje: Knjižnica Ivana Potrča Ptuj,
- za koroško območje: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne,
- za celjsko območje: Osrednja knjižnica Celje,
- za osrednjeslovensko območje: Mestna knjižnica Ljubljana,
- za dolensko območje: Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto,
- za gorenjsko območje: Mestna knjižnica Kranj,
- za goriško območje: Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica,
- za obalno-kraško območje: Osrednja knjižnica Srečka Viharja Koper.

Slika 9: Območne knjižnice v Republiki Sloveniji³⁷

Mariborska knjižnica je druga največja splošna knjižnica v Sloveniji. S svojo dejavnostjo spremlja prebivalce od najmlajših let skozi vsa življenjska obdobja.

Mariborska knjižnica je osrednja območna knjižnica, ki deluje na območju dvanajstih občin, sedežna občina je MOM. Ustanoviteljice občine so še občine Duplek, Hoče-Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače-Fram in Starše. Knjižnično dejavnost za občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica in Šentilj izvaja Mariborska knjižnica na osnovi pogodb.

V okviru Mariborske knjižnice deluje 20 enot, z lokacijami, kot razvidno v tabelah 17 in 18. Seznam enot, ki delujejo v okviru Mariborske knjižnice je razviden v tabeli 18 (skupno 25 enot). V okviru navedenega so 3 enote na področju predvidenega Centra Rotovž (Osrednja knjižnica, Čitalnica in Pionirska knjižnica), ki so trenutno preseljene na začasne lokacije z omejenim obsegom delovanja.

GALERIJSKA DEJAVNOST

V Sloveniji deluje več galerij, od tega jih je največ v Ljubljani (Narodna galerija, Moderna galerija, Mestna galerija Ljubljana, Mednarodni grafični likovni center,...).Še nekaj galerij v ostalih krajih

³⁷ Vir: [Osrednje območne knjižnice - Združenje splošnih knjižnic](#)

Slovenije: Galerija Božidar Jakac, Galerija Miklova hiša, Galerija Murska Sobota, Galerija Velenje, Galerija – Muzej Lendava, Koroška galerija likovnih umetnosti, Obalne galerije Piran, Pilonova galerija Ajdovščina, Zavod Celeia Celje, Center sodobnih umetnosti... V Mariboru so 3 galerije, največja Umetnostna galerija Maribor ter dve manjši Galerija DLUM in Galerija Media Nox.

Umetnostna galerija Maribor je javni zavod, ki deluje kot regionalni muzej sodobne umetnosti, katerega poslanstvo je trajno in nemoteno izvajanje javne službe zbiranja, varovanja, ohranjanja, raziskovanja in razstavljanja premične kulturne dediščine na področju vizualne umetnosti 20. in 21. stoletja. UGM je bila ustanovljena leta 1954 s strani MOM.

Galerija Društva likovnih umetnikov Maribor deluje na naslovu Židovska ulica 10. DLUM združuje avtorje vseh likovnih zvrsti, tako slikarje, grafike, kiparje, fotografe in oblikovalce kot novomedijske ustvarjalce iz štajerske in koroške regije, sprva pa je vključevalo še likovnike iz Prlekije in Prekmurja, ki so kasneje ustanovili svoje lastno DLUPP.

Galerija Media Nox je locirana na Židovskem trgu v Centru Maribora. Namenjena je organizaciji likovnih razstav in projektom mladih avtorjev oziroma sodobnim, avantgardnim vsebinam.

Umetnostna galerija Maribor bi z dodatnim prizoriščem v okviru Centra Rotovž sledila sodobnejšemu konceptu muzejev, nujno je, da se zainteresirani javnosti omogoči dostop do gradiva, tako do arhiva in knjižnice kot do razstavišča ter ob strokovnem delu ponudi še vrsto drugih dejavnosti, ki izboljšajo počutje obiskovalcev kot npr.: odprtost za obiskovalce z dodatnimi programi (muzejska galerija, muzejska kavarna), vključevanje različnih interesnih skupin in lokalnih skupnosti (za delavnice in predavanja), izvajanje prilagojenega kreativno-izobraževalnega programa (za otroško ustvarjanje in igro).

UGM je na področju Maribora edinstvena, predhodno navedeni galeriji (DLUM in Media Nox) sta namenjeni le likovnim delom in v manjšem obsegu. Z novim razstaviščem se bo UGM približala konceptom sodobnih galerij, po vzoru tujih (npr. galerija Graz) ter sočasnemu izkoriščanju prednosti v okviru centra.

KINO

Z izgradnjo kina bi se zagotovili pogoji trajnega zagotavljanja javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti z namenom, da Maribor pridobi pravi mestni kino s prepoznavno ponudbo zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije. Tovrstni kino je nepogrešljivi del sodobne kulturne podobe mesta, saj komercialni kinematografi v svojih mrežah tovrstno filmsko produkcijo prikazujejo v omejenem obsegu. Z izgradnjo kina bi Mestna občina Maribor izkazala dolgoročni javni interes na področju filmske umetnosti, prebivalcem in obiskovalcem MOM pa trajno zagotovila ustrezno ponudbo kakovostne in zahtevnejše filmske produkcije. Umetniški kino je v vseh mestnih središčih tudi obvezni del ponudbe kulturnega turizma.

V Ljubljani je Kinodvor od svoje ustanovitve leta 2008 osrednji mestni kino s kakovostno in raznoliko filmsko ponudbo in programom za otroke in mlade. Kinodvor je tudi festivalsko središče in živahno družabno srečevališče, ki namenja velik poudarek izkušnji obiska kina, podprti s posebnimi dogodki, ter povezovalac različnih akterjev na področju kinematografije in avdiovizualne oziroma filmske umetnosti. Kinodvor z ustanoviteljico MOL sodeluje pri načrtovanju mestnega minipleksa, v katerem bo zaživel koncept mestnega kina kot ustvarjalnega kulturnega središča za vse generacije.

V Mariboru je v preteklosti deloval mestni kino Udarnik, ki pa že desetletje ne deluje več.

Trenutno deluje v Mariboru samo komercialni kinematograf. Kinobox je največji kino center v regiji, ki razpolaga z 10 sodobnimi kinodvoranami. Le-ta se je v manjši meri usmeril tudi k nekomercialni filmski produkciji, poleg hollywoodskih uspešnic na program uvrstil tudi art kinoprogram.

Kino Rotovž bo postal matični kino za mrežo filmskega programa v Mariboru v okolici ter regiji, vključil se bo v slovensko in evropsko art kino mrežo ter omogočal in oblikoval filmske festivale in ostale dogodke avtorskega tipa. Z mreženjem vseh dejavnikov, ki delujejo na področju filma v Sloveniji, bodo omogočeni večji učinki delovanja kina in zagotovljena boljša kvaliteta in ekonomičnost njegovega delovanja.

Na nekomercialni kinematografski program se ne more gledati kot na izključno ekonomsko kategorijo, ampak so v ospredju drugi kriteriji, zlasti pozitivni vpliv na dvig filmske kulture, krepitev slovenske kulture in jezika, razkrivanje in odkrivanje bogastva sedme umetnosti, razvoj kritičnega mnenja in drugi pozitivni učinki na področju kulture. To dejstvo narekuje udeležbo javnih sredstev, ki naj se na področju filmske umetnosti vlagajo v tiste dejavnosti, ki zadovoljujejo javni interes, tj. zagotavljanje različnosti in dvigovanje ali vsaj vzdrževanje kakovostne ravni kinematografske ponudbe.

Vsak od predhodno predstavljenih programov, ki delujejo v okviru centra bo imel pomembno vlogo na svojem področju, hkrati bodo izkoriščeni sinergijski učinki tako programov, kakor tudi racionalna uporaba prostorov. S kavarno pa bo obiskovalcem zagotovljen tudi oddih in druženje.

6. TEHNIČNO – TEHNOLOŠKI DEL

6.1. Opis načrtovanih posegov

6.1.1. Splošno

Na Rotovškem trgu je v teku izgradnja Centra Rotovž, ki bo omogočal sobivanje programov Mariborske knjižnice, razstavišča in kina. Tovrstna povezanost naštetih deležnikov bo omogočala, da bo Rotovški trg zaživel preko povezujočih vsebin in programov, ki bodo tvorili skupen, kreativen, kulturni, izobraževalni medgeneracijski center.

Projekt obsega porušitev dveh objektov, z izjemo kletnih prostorov obstoječega objekta knjižnice - nekdanjih ledenic, ki se ohranjajo. Porušena objekta nadomestita novogradnji, ki ju pod terenom poveže osrednji del kompleksa - novo izvedeni kletni prostor pod Rotovškim trgom, ki deluje kot osrednja dvorana Centra Rotovž oziroma nove Mariborske knjižnice. V sklopu kompleksa se sanirajo tudi določeni okoliški objekti oziroma deli objektov, ki so del programske celote in sicer: kletni prostori mestne hiše - Rotovža, celoten objekt Glavni trg 15, severni trakt mestne hiše - Rotovža ter pritličje objekta Lekarniška ulica 4. Kompleks bo priključen na vodovod, kanalizacijo, električno ter plinovodno omrežje. Dovoz na Rotovški trg bo ohranjen prek obstoječe poti med objektoma Slomškov trg 5 ter Slomškov trg 6.³⁸

Slika 10: Obstoječe stanje območja predvidene novogradnje

Vir: Projektna naloga za projekt »Center Rotovž« (MOM, julij 2020)

V nadaljevanju je podan podrobnejši opis projekta, povzet iz izdelane DGD projektne dokumentacije št. 0179-2019 (Medprostor d.o.o., november 2020) in PZI projektne dokumentacije št. 0179-2019 (Medprostor d.o.o., junij 2021).

³⁸ IDP Center Rotovž, september 2020, Medprostor, arhitekturni atelje d.o.o.

6.1.2. Opis gradnje

Načrtovani projekt pomeni nadgradnjo in dopolnitev obstoječe rešitve, ki je bila rezultat prvo nagrajenega natečajnega elaborata za novo Mariborsko knjižnico na Rotovškem trgu leta 2008 ter pridobljenih gradbenih dovoljenj za 1. in 2. fazo projekta (leta 2011 in 2014). Optimiziran in racionaliziran projekt je nastal na osnovi s strani naročnika potrjene programske zasnove variante C za projekt Centra Rotovž (april 2020), projektne naloge za projekt Center Rotovž (julij 2020) in na podlagi medsebojnega usklajevanja med projektanti, bodočimi uporabniki in naročnikom.

Na parcelah 1548,1549/1, 1660, 1661, 1662/2, 1663/2, vse k.o. 657- Maribor Grad, je v izvedbi gradnja kompleksa Center Rotovž, ki obsega tudi rušitev dveh objektov - Rotovski trg 9 in Rotovski trg 2.

Poseganje v obstoječi stavbni fond na trgu ter odstranitev dveh objektov oziroma njunih delov, je rezultat strokovne presoje ter več ugotovljenih razlogov, zaradi katerih se je porušitev objektov in nadomestna novogradnja izkazala kot edina možnost za razvoj in izvedbo projekta. Rušenje objekta Rotovski trg 9 in nadomestitev z novogradnjo je potrebna zaradi ugotovljene izredno slabe potresne odpornosti objekta. Tudi stavba na Rotovškem trgu 2, v kateri je delovala knjižnica, je statično neprimerna za dolgoročno izvajanje tega programa in njegovo razširitev v višje etaže; stavbo je zato potrebno popolnoma statično sanirati oziroma nadomestiti vse konstrukcijske elemente razen oboda stavbe. Obenem je stavba funkcionalno neprimerna za predvideni program, saj ne omogoča zadostnega izkoristka in potrebne razširitve programa, ni požarno varna ter ne omogoča univerzalne rabe objekta. V projektu Centra Rotovž je tako predvidena delna porušitev objekta, pri čemer je predvidena ohranitev originalnega dela kleti – obokanih kletnih prostorov, ki so včasih služili za shranjevanje ledu.

Tako bo novozgrajeni objekt na Rotovškem trgu 2 nadzidan obstoječim kletem, ki s svojim posebnim ambientom kljub novim prostorom in programom, ki jih obdajajo, pričajo o historični in kulturni identiteti obravnavanega prostora. Novozgrajeni petetažni objekt na naslovu Rotovski trg 9 bo dograjen in programsko povezan z obstoječim objektom Glavni trg 15, pod katerim se izvedeta dve novi kletni etaži. Opisane nadzemne dele kompleksa pod terenom poveže osrednji del kompleksa - novo izvedena podkletitev Rotovškega trga. V novi kompleks so programsko in prostorsko vključeni tudi deli mestne hiše - Rotovža in sicer: kletni prostori mestne hiše, ki so v kletni etaži povezani z novim osrednjim prostorom in se poglobijo za namen ureditve večnamenske kino dvorane; del pritličnih prostorov mestne hiše med preходом proti Glavnemu trgu in objektom Glavni trg 15 ter zahodni trakt mestne hiše - Rotovža s pritličnim delom objekta Lekarniška ulica 4. Pod severnim delom zahodnega trakta Rotovža se izvede kletna poglobitev za namene nove vertikalne komunikacije, stopnišče in dvigalo.

6.1.3. Lega objekta in urbanistična zasnova

Center Rotovž je v strogem mestnem jedru mesta Maribor, natančneje na Rotovškem trgu in predstavlja komunikacijsko stičišče mesta. Gradnja podzemnega dela centra pod Rotovškim trgom

bo v funkcionalno celoto povezala več obstoječih in novozgrajenih objektov na in ob trgu – novi objekt na naslovu Rotovski trg 2, zahodni trakt mestne hiše – Rotovž, pritlični del objekta Lekarniška ulica 4, novi objekt na naslovu Rotovski trg 9, objekt Glavni trg 15, kletno etažo mestne hiše Rotovža ter del pritličja Rotovža (med preходом proti Glavnemu trgu ter objektom Glavni trg 15). Poleg funkcionalnega povezovanja novega in obstoječega mestnega tkiva se bo z novo ureditvijo vzpostavila tudi nova urbana povezava, ki bo dodatno prekrvala in oživila ožje mestno središče ter Rotovski trg. V obstoječi situaciji je ta povezan z bližnjimi odprtimi urbanimi površinami le v smeri sever – jug oziroma povezuje Slomškov trg na severu z Glavnim trgom na jugu. V novi situaciji pa je predvidena še vzpostavitev povezave v smeri vzhod – zahod in sicer med Rotovškim trgom, Lekarniško ulico ter omogoča povezavo z Gosposko ulico v nadaljnjem razvoju.

Obstoječe in nove urbane povezave bodo uporabnikom in zaposlenim omogočale več različnih poti dostopa do kompleksa. Glede na glavne programske sklope se bodo izoblikovali trije glavni vhodi v kompleks. Iz Rotovškega trga se bo vstopalo v novi objekt galerije na Rotovškem trgu 9; iz novo oblikovanega vhodnega dvorišča med Lekarniško oziroma nastavka pasaže proti Gosposki in Rotovškim trgom se bo vstopalo v novi objekt knjižnice na Rotovškem trgu 2, iz Rotovške pasaže, Glavnega trga in/ali Rotovškega trga pa se bo vstopalo v kavarno Rotovž in kino Rotovž.

Kot v obstoječem stanju, tudi po prenovi trga in izgradnji Centra Rotovž Rotovski trg ostaja zaprt za promet. Za potrebe stanovalcev, servisiranja galerijskega programa (dovoz in odvoz umetniških del) in knjižničnega programa (dovoz in odvoz knjižničnega gradiva) bo omejen dovoz na trg ohranjen prek obstoječe poti med objektoma Slomškov trg 5 in Slomškov trg 6.

6.1.4. Arhitekturna zasnova s programskimi sklopi

Prisotnost novega Centra Rotovž na Rotovškem trgu ustvarjata novo zgrajena objekta, vsak na svoji strani Rotovškega trga s podzemno povezavo, ki jo je moč slutiti tudi na trgu – preko ozelenjenega atrija, ki nadomešča zelenico pred obstoječim objektom knjižnice in malega atrija v JV vogalu trga, vnašata svetlobo v kletno etažo, odpira poglede proti podvojenem pokritem prostoru trga v kleti in tako vabita obiskovalce.

Kljub prisotnosti na trgu pa se novozgrajena objekta podrejata že vzpostavljeni oblikovni identiteti ter ohranjata homogenost območja in vizualno enotnost. S svojimi gabariti, členitvijo fasade in materialnostjo se prilagajata okoliškemu objektom in ureditvam po zasnovi izrabe funkcionalnega zemljišča, odmikov od sosednjih objektov, višini ter barvi streh in fasad. Obenem pa ohranjata svojo avtonomnost, ne kopirata zgodovinskih oblikovnih prvin temveč jih raje dopolnjujeta v svojem oblikovanju in materialnosti ter tako izražata svojo sodobnost, vendar na zadržan in subtilen način.

Fasada novega objekta knjižnice se odziva na zahtevo po čim večji osvetlitvi z indirektno svetlobo in je tako pretežno zastekljena, z izjemo najvišje, tehnične etaže, s polno fasado. Oblikovanje odprtosti posameznih fasad novega objekta knjižnice se odziva na karakter okoliških odprtih javnih prostorov in pripadajočega stavbnega fonda. Tako fasado proti Rotovškemu trgu tvorijo pretežno celo etažne zasteklitve v kontrastu z Lekarniško ulico, kjer so v vseh etažah odprtine in zasteklitve manjše, na

račun dodanih parapetov iz belo barvane NF opeke, za katere se uporabi opeka porušenih objektov. Na nivoju prvega, drugega in tretjega nadstropja je pred stekleno fasado dodana obešena tekstilna fasada na kovinskih panelih, ki služi kot potrebno senčilo ter omogoča razpršeno in enakomerno osvetlitev v notranjosti. Poln volumen najvišje tehnične etaže iz belo barvane opeke pa je ozelenjen z bršljanom. Merilo členitve obešene fasade narekuje okoliški stavbni fond, tako se fasada novozgrajenega objekta primerno odziva na različen nivo oblikovanja okoliških fasad na Rotovškem trgu v kontrastu z Lekarniško ulico.

Fasado novega objekta galerije tvori zastekljeno pritličje, v kontrastu z večinsko polno belo barvano opečnato fasado iz NF opeke v nadstropnih etažah, za katero se uporabi opeka porušenih objektov. V razstavnih prostorih se z vogalnimi odprtinami ustvarjajo usmerjeni pogledi na okolico. Sorodno s knjižničnim objektom je najvišji volumen objekta galerije prek opečnate fasade ozelenjen z bršljanom.

Pri ostalih objektih in prostorih iz obstoječega stavbnega fonda, ki so del projekta Center Rotovž se ohranjajo obstoječe fasade, ki se po potrebi obnovijo v skladu z navodili odgovornega konservatorja.

Programska zasnova Centra Rotovž

Sestavljajo jo trije glavni programski sklopi, tri kulturne ustanove, ki so združene pod isto streho, oziroma natančneje, povezane pod trgom. Tako se dopolnjujejo in bogatijo kulturni program in vsebine v mestu. Center Rotovž vsebinsko gradijo nova centralna izpostava Mariborske knjižnice, nova izpostava Umetnostne galerije Maribor – UGM 21 ter novo vzpostavljeni kino Rotovž. Kot dopolnilni program, ki dodatno poveže vse programe in jih aktivno vplete v okoliško dogajanje pa se vzpostavi kavarna Rotovž v pritličju mestne hiše – Rotovža.

Kompleks Centra Rotovž tvori en objekt z glavno namembnostjo po klasifikaciji CC-SI 12620 Muzeji, galerije, knjižnice z 92 % deležem. Poleg glavne namembnosti je objektu še 6 % programa z namembnostjo 12610 Stavbe za kulturo in razvedrilo ter 2 % programa z namembnostjo 12112 Gostilne, restavracije in točilnice.

PROGRAMSKI SKLOP 1 - Mariborska knjižnica in UGM 21, z namembnostjo 12620 Muzeji, galerije, knjižnice sestavljajo:

- Novozgrajeni objekt na naslovu Rotovški trg 9, ki je prizidan in programsko povezan z obstoječim objektom Glavni trg 15, pod katerim se prizidata dve novi kletni etaži. Objekt je namenjen delovanju nove izpostave Umetnostne galerije Maribor – UGM 21.
- Novozgrajeni objekt na naslovu Rotovški trg 2, ki je prizidan obstoječim ohranjenim kletem - ledenicam. Objekt je namenjen delovanju nove centralne izpostave Mariborske knjižnice. V nadzemnih delih kompleksa knjižnični program dopolnjuje še zahodni trakt mestne hiše - Rotovža s pritličnim delom objekta Lekarniška ulica 4. Tu so organizirane učilnice in delavnice, ki so del programa Mariborske knjižnice. Pod severnim delom zahodnega trakta Rotovža se izvede kletna poglabitev za namene nove vertikalne komunikacije.
- Opisane nadzemne dele kompleksa pod terenom poveže osrednji del kompleksa - novo izvedeni kletni prostor pod Rotovškim trgom, ki deluje kot osrednja dvorana Centra Rotovž

oziroma nove Mariborske knjižnice, katere del so tudi multimedijske vsebine, ki se navezujejo na bližnji galerijski ter kinematografski program. Novi kletni prostor seže do globine 7 m pod koto trga.

PROGRAMSKI SKLOP 2 - Kino Rotovž, z namembnostjo 12610 Stavbe za kulturo in razvedrilo sestavljajo:

- Kletni prostori mestne hiše, ki so v kletni etaži povezani z novim osrednjim prostorom in se dodatno poglobijo za namen ureditve kinodvorane (poglobitev 0,55 – 3,01 m).
- Del pritlične etaže obstoječega objekta Glavni trg 15, kjer je vzpostavljena vhodna avla kina ob Kavarni Rotovž in vertikalna komunikacija, ki omogoča dostop do dvorane in servisov v kletni etaži.

PROGRAMSKI SKLOP 3 - Kavarna Rotovž, z namembnostjo 12112 Gostilne, restavracije in točilnice pa obsega pritlične prostore mestne hiše – Rotovža, med prehodom proti Glavnemu trgu ter objektom Glavni trg 15.

6.1.5. Zunanje urejene površine

Osrednjo urejeno zunanjo površino Centra Rotovž predstavlja rekonstruirana arhitekturna zasnova Rotovškega trga iz leta 1960. Včrtana pravokotna tlakovana površina s prepoznavnim motivom umirja raznolikost obodne morfologije in trg z okoliškim stavbnim fondom poveže v celoto. Obstoječa zasnova je s tehnološko nadgradnjo in novo komunalno opremo preoblikovana v novo fleksibilno urbano površino, namenjeno tako vsakodnevni uporabi kot najrazličnejšim prireditvam skozi vse leto. V povozno betonsko ploščo nad osrednjo dvorano je z različnimi zaključnimi obdelavami betonske površine (brušenje, peskanje ali štokanje) začrtana prepoznavna geometrija trga. Vse površine bodo obdelane tako, da bo dosežena odpornost proti zdrsu na mokri površini.

Obstoječi zunanji prostor Rotovškega trga dopolnjujejo novi, manjši zunanji prostori, ki nastanejo ob oblikovanju novega stavbnega tkiva:

- podhod v pritličnem delu galerijskega objekta na Rotovškem trgu 9, ki vzpostavlja možnost povezave Rotovškega trga z Gosposko ulico in deluje kot vhodni predprostor galerije ter mestnega projektnega prostora,
- vhodni predprostor knjižnice na Rotovškem trgu 2, urbano dvorišče med Rotovškim trgom in Lekarniško ulico; predprostor knjižnice je v skladu s kulturno varstvenimi pogoji oblikovan tako, da na stiku z Lekarniško ulico večinsko ohranja obstoječo zaprtost prostora in s tem izvorni značaj zaprte, tesne srednjeveške ulice z notranjimi dvorišči,
- ozelenjeni atrij na nivoju kletne etaže pod Rotovškim trgom, ki nadomešča zelenico pred obstoječim objektom knjižnice; ta osvetljuje in odpira pogled proti zunanosti tudi v kletnih prostorih centra ter bogati knjižnični program z zaprtim in varovanim zunanjim prostorom, namenjen raznolikim aktivnostim,

- na celotnem območju ureditve je predvidena vzpostavitev osvetlitve z javno razsvetljavo; na trgu je predvidena tudi vzpostavitev dveh potopnih elektro omaric za potrebe prireditev in organiziranega dogajanja na trgu.

6.1.6. Opis instalacij in komunalne infrastrukture

Kompleks Centra Rotovž bo priključen na javno vodovodno, kanalizacijsko, električno ter plinovodno omrežje. Za področje predvidene gradnje se načrtuje bi-valentni vir toplotne energije in sicer toplotno črpalko zrak/voda za pokrivanje pasovnih toplotnih potreb ter plinski kondenzacijski kotel za pokrivanje konic toplotnih potreb ter pripravo tople pitne vode. Takšen način proizvodnje toplotne energije je skladen tudi s predpisi na nacionalnem nivoju (PURES), kakor tudi z lokalnim energetskim konceptom (LEK). Za proizvodnjo hladilnega medija se predvidi toplotna črpalka (zahtevana reverzibilnost toplotne črpalke) ali ločen zračno hlajen hladilni agregat.

Zbiranje komunalnih odpadkov je predvideno prek obstoječih oziroma predvidenih bližnjih potopnih zbiralnic odpadkov na Glavnem trgu oziroma Slomškovem trgu.

6.2. Načrtovane površine

V okviru projekta je načrtovano skupno 7.740,76 m² neto površin, od tega za knjižnico 4.967,54 m², za galerijo 2.207,87 m² ter art kino 565,40 m². Deleži po uporabnikih so razvidni v tabeli v nadaljevanju.

Tabela 35: Predvidene neto površine objekta po programih³⁹

Opis prostorov - sklop	m ²	Delež (%)
Knjižnica	4.967,55	64,2
Galerija	2.207,82	28,5
Art kino	565,40	7,3
Skupaj	7.740,77	100,0
Zunanje površine (terase, atriji) ⁴⁰	347,64	
Skupaj – z zunanjimi površinami	8.088,41	

Za potrebe delovanja knjižnice je skupno načrtovano cca 5.000 m² neto površin, kot je razvidno iz tabele v nadaljevanju.

³⁹ Vir: PZI Center Rotovž (Medprostor, arhitekturni atelje d.o.o., januar 2022)

⁴⁰ V okviru zunanjih površin večnamenski kletni atrij, mali atrij UGM, terasa UGM in terasa uprava KN

Tabela 36: Predvidene neto površine Mariborske knjižnice⁴¹

Opis prostorov	m ²
Knjižnica	
Klet	1.612,68
OU leposlovje + domoznanstvo	636,04
večnamenski prostor	121,67
računalniška učilnica	59,81
povezava dvorana	11
MU leposlovje P, M, L, stripi	195,19
prostor za vozičke	13,06
MU leposlovje P, M, L, stripi	38,54
čajna kuhinja	3,89
priročno skladišče, pralica MU	28,73
glavno stopnišče	6,07
sanitarije M	14,42
MU leposlovje C	162,97
MU igroteska	116,08
razvrščanje gradiva	25,15
MU pravljicična soba	92,45
stopnišče Z trakt	17,99
sanitarije M + I	9,72
dvigalo R	4,05
servisno stopnišče	3,62
dvigali KN	6,7
pravljicična soba 2	15,53
sanitarije Ž	11,9
depo	14,25
sanitarije I	3,85
Medetaža	976,57
multimedijiski center	244,15
stopnišče Z trakt	17,93
sanitarije Ž	10,51
OU izbrano leposlovje	183,2
razvrščanje gradiva	24,86
glavno stopnišče	7,34
tehnična delavnica	16,02
MU poučno, referenčno	193,65
MU leposlovje P, M, L, stripi	85,02
OU študijska zbirka m.k.	145,07
servisno stopnišče	1,79
kotlovnica	10,81
depo vzdrževalcev	1,34
večnamenska tribuna	34,87
Pritličje	538,33
vhodna avla knjižnica	260,85
časopisna čitalnica	69,85
glavno stopnišče	7,47
priprava programov MU	21,58
sanitarije Ž, M + I	8,18
stransko stopnišče	7,53

⁴¹ Vir: PZI Center Rotovž (Medprostor, arhitekturni atelje d.o.o., januar 2022)

Opis prostorov	m ²
učna delavnica 1 12M	25,30
učna delavnica 2 16M	33,25
učna delavnica 3	28,69
učna delavnica 4	31,91
stopnišče Z trakt	17,79
Vetrolov	11,35
skladišče čistil	1,48
glavno stopnišče	10,17
vetrolov sl. vhod	2,93
Prvo nadstropje	488,66
OU stroka 1. nadstropje	324,23
glavno stopnišče	15,68
vodja knjižnice	9,02
reklamacije, izterjava	12,81
priročno skladišče	2,95
stransko stopnišče	8,09
stopnišče Z trakt	16,59
učilnica 2 15M	32,37
učilnica 1 20M	39,84
p. manipulacija z gradivom	10,71
evakuacijsko stopnišče	16,37
Drugo nadstropje	667,58
OU stroka 2. nadstropje	333,59
glavno stopnišče	7,47
interno delo OU	13,33
sanitarije Ž, M, I	17,03
študijska čitalnica	76,07
stransko stopnišče	5,12
stopnišče Z trakt	27,79
maker space	102,26
priročno skladišče	63,08
podest stopnišča	2,53
p. skladišče	2,95
predprostor dvigal	16,36
Tretje nadstropje	441,98
čajna kuhinja	19,02
garderoba	13,76
sanitarije uprava Ž, M + I	17,46
PID mladi	15,24
PID odrasli + U30	22,12
IT	12,87
računovodstvo 2	14,22
računovodstvo 1	13,83
pravna in kadrovska s.	13,44
pomočnik direktorja	14,24
direktor	17,55
tajništvo	22,46
rač. blagajna	10,4
vodja uprave	15,56
koordinacija ook	13,99
analitična s.	7,85

Opis prostorov	m ²
cbp + otrok in knjiga	15,2
vodja razvoja	11,34
vodja KM	11,04
sejna soba	38,18
IT center	31,39
komunikacije	72,22
prostor za čistilko	5,85
predprostor dvigal	10,09
p. skladišče	2,66
Strojnica knjižnica	241,75
strojnica knjižnica	220,82
komunikacije	8,74
kotlovnice	12,19
Skupaj knjižnica	4.967,55

V nadaljevanju je podan spisek načrtovanih površin za sklop UGM, ki znašajo okvirno 2.208 m² neto.

Tabela 37: Predvidene neto površine UGM na Rotovškem trgu⁴²

Opis prostorov	m ²
Klet	436,12
razstavni prostor 1	279,55
tehnična delavnica - umazan d.	40,54
dvižna ploščad	15,48
depo tehnične opreme	42,38
tehnična delavnica - čist del	41,71
predprostor dvigala	7,33
dvigali	6,55
jašek dvigalo	2,58
Medetaža	188,22
večnamenska tribuna	79,67
garderoba	39,18
predprostor sanitarij	7,71
sanitarije I	4,97
sanitarije Ž	10,91
sanitarije M	8,43
depo razstavne opreme	37,35
Pritličje	311,7
vhodna avla galerija	93,34
mestni projektni prostor	47,39
dostavno m. prostor	33,48
sanitarije	3,38
shramba	1,92
povezava galerija - kino - kavarna	36,25
Komunikacije	24,51
servisno stopnišče	5,33
službeni vhod UGM21	19,33
predprostor	1,87
prehod UGM	44,9

⁴² Vir: PZI Center Rotovž (Medprostor, arhitekturni atelje d.o.o., januar 2022)

Opis prostorov	m ²
Prvo nadstropje	474,66
razstavni prostor 2	280,55
začasni depo umetnin	38,02
stopnišče Glavni trg 15	50
večnamenski prostor	34,59
rezidenčni prostor	41
rezidenčni prostor - atelje	15,32
servisno stopnišče	5,13
komunikacija	6,14
kopalnica	3,91
Drugo nadstropje	155,88
stopnišče Glavni trg 15	47,21
prostor za osebje	32,35
sanitarije zaposleni	3,55
pisarna / kustodiat	19,88
komunikacije	5,79
garderoba zaposleni	3,44
večnamenski prostor	43,66
Tretje nadstropje	394,77
razstavni prostor 3	210,81
razstavni prostor 4	158,83
povezava	12,12
predprostor dvigala	2,58
servisno stopnišče	10,43
Strojnica knjižnica	246,47
strojnica knjižnica	228,17
dizel agr.	15,25
servisno stopnišče	3,05
Skupaj galerija	2.207,82

V nadaljevanju je podan spisek neto površin za program kina v skupni velikosti cca 565 m².

Tabela 38: Predvidene neto površine kina⁴³

Opis prostorov	m ²
Art kino	
Klet	196,57
večnamenska dvorana	104,15
predprostor dvorane	21,66
stopnišče Glavni trg 15	31,32
povezava garažna hiša	15,1
garderoba + servis dvorane	7,89
prostor čistilka	4,81
predprostor servis kavarna	3,04
garderoba za zaposlene	2,93
skladišče kavarna	5,67
Medetaža	119,62
stopnišče Glavni trg 15	40,94
pisarna, sejna soba kino	28,44
foyer kino	12,7
projekcijska kabina	10,56
predprostor sanitarij	8,45
sanitarije Ž	6,11
sanitarije M + I	12,42
Pritličje	249,21
Art kaffe	163,06
vhodna avla kino	42,06
stopnišče Glavni trg 15	35,07
p. skladišče kavarna	9,02
Skupaj kino	565,4

6.3. Vsebinska izhodišča za načrtovanje

6.3.1. Izhodišča za načrtovanje nove knjižnice

i. Splošno

Nova knjižnica bo platforma za stik med uporabniki in vsebinami, most med zbranim znanjem in potrebami skupnosti, srečevališč ljudi in idej, odprta za vsakogar. Promovirala bo ekološko osveščenost, socialno vključenost, družbeno odgovornost in trajnostni razvoj. Njeno poslanstvo bodo podpirali visoko usposobljeni in motivirani zaposleni, učinkovita in fleksibilna organizacija, pregledna in atraktivna postavitev zbirk, sodobna tehnična opremljenost ter prostori za srečevanje, učenje in ustvarjanje.

Pri načrtovanju je upoštevano:

- ureditev zunanjega okolja:
 - o dostopnost za vse starostne in posebne skupine uporabnikov (invalidi, obiskovalci z otroškimi vozički, kolesarji, slepi s psi vodniki, starejši...),

⁴³ Vir: PZI Center Rotovž (Medprostor, arhitekturni atelje d.o.o., januar 2022)

- primerna osvetljenost okolice,
- zagotavljanje učinkovite logistike (dostava, odvoz), parkirna mesta za kolesa,
- usmerjevalne oznake, ki vodijo do knjižnice z vseh smeri dostopa,
- prepoznaven vhod in čitljiva oznaka identitete stavbe (premišljene grafične oznake na zgradbi in ob zgradbi knjižnice),
- možnost postavitve elementov, ki opozarjajo na javnost stavbe (zastave ipd).
- Ureditev notranjega okolja:
 - prostor podpira učinkovito organizacijo internih delovnih procesov in učinkovito izvajanje storitev za uporabnike,
 - zasnovan je fleksibilno in prilagodljivo, na način da se knjižnica brez večjih vlaganj lahko prilagaja spremembam in novim potrebam, ki jih v danem trenutku še ne more predvideti in načrtovati,
 - prostor bo za uporabnike čitljiv, intuitivno oblikovan ter dostopen in prilagojen za vse skupine uporabnikov,
 - sestavni del načrtovanja knjižničnega prostora je sistem učinkovitega in vizualno kvalitetnega vodenja in usmerjanja uporabnikov po vsebinah knjižnice (do različnih sklopov gradiva, programov in pomožnih prostorov) z izhodiščem v vstopnem območju kot tudi označevanje vsebin v zbirki (oznake vsebine regalov in polic s knjižničnim gradivom),
 - prostor bo varen (brez ostrih vogalov in robov), primerno osvetljen in kvalitetno prezračevan, z možnostjo izkoriščanja naravne osvetlitve in prezračevanja,
 - upoštevan je vidik obvladovanja zvočnih obremenitev, ki jih prinaša istočasna prisotnost različnih ciljnih skupin uporabnikov in dejavnosti v knjižnici (npr. omogočiti igrivost otrok in obenem razmere za študij ter poglobljeno intelektualno delo),
 - v stavbi se zagotovi učinkovit vertikalni transport gradiva, osebja in uporabnikov; dvigala za zaposlene ter transport gradiva in materiala bodo ločena od dvigal za uporabnike, tovorna dvigala bodo omogočala transport tovorov večjih dimenzij,
 - upoštevana bodo priporočila in standardi za uporabnike s posebnimi potrebami: odsotnost ovir za invalide, podpora orientaciji za slepe in slabovidne, indukcijska zanka za gluhe in naglušne, dostopnost za invalidske in otroške vozičke, prijazno starejšim,...
 - vhod in izhod uporabnikov ter njihovih poti skozi knjižnico bo zagotavljal pogoje za učinkovit nadzor in zagotavljanje varnosti oseb (zaposlenih in obiskovalcev) ter premoženja knjižnice, zaposlenih in obiskovalcev.

Glede na združevanje do sedaj ločenih enot in anticipirano rast se predvideva, da bo šlo skozi knjižnico dnevno do dva tisoč obiskovalcev, ki bodo knjižnico uporabljali skladno s svojimi raznovrstnimi potrebami in interesi. Ob tem bo izposojenega, vrnjenega in drugače procesiranega do 8.000 enot knjižničnega gradiva dnevno, čemur bo prilagojena kapaciteta komunikacijskih poti in izbira materialov, ki bodo dolgotrajno zdržali obremenitve.

Slika 14: Kletni prostori knjižnice

Vir: IDP – Center Rotovž.

ii. Organiziranost knjižničnega prostora in prostorske zahteve za dejavnost

Pri organizaciji javnega knjižničnega prostora se ponudbe gradiva, storitev in prostorov združujejo v območje, namenjeno mladim uporabnikom, in območje, namenjeno odraslim uporabnikom. Oba sklopa povezuje področje uporabnikom namenjenih knjižničnih prostorov, ki prečijo potrebe več ciljnih skupin ter omogočajo izvedbo izobraževalnih, motivacijskih, kreativnih in socialnih vsebin.

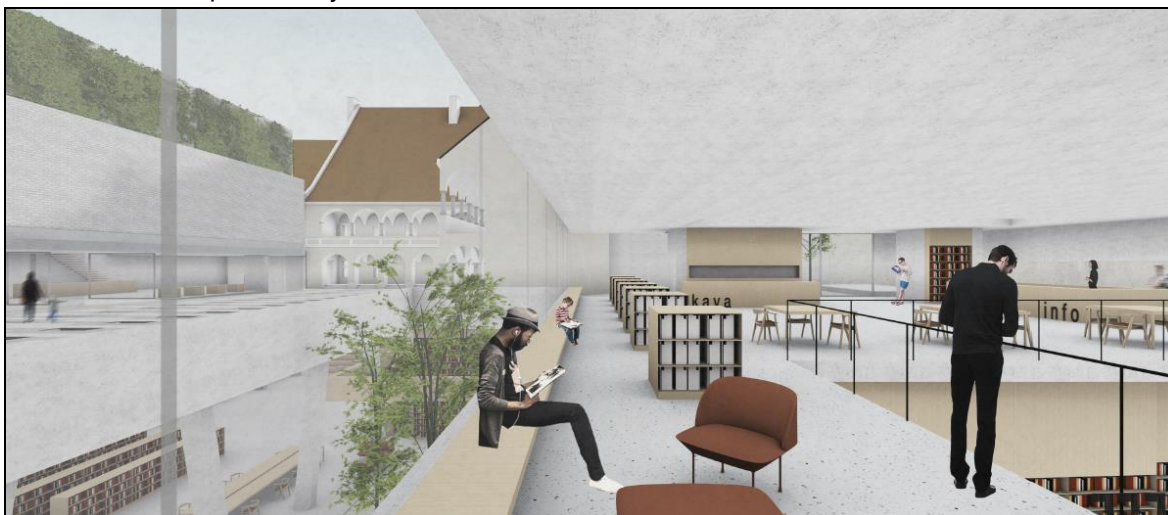
Osnovna prostorska členitev predvideva naslednje prostorske sklope:

- vstopno komunikacijsko območje,
- prostore za prireditve, izobraževanja, kreativnost in sprostitev,
- območje postavitve zbirke in storitev za mlade uporabnike, ki obsega:
 - prostor za postavitve leposlovnega in poučnega gradiva za mlade,
 - postavitev referenčnega gradiva (leksikoni, enciklopedije) ter časopisov in revij,
 - družinski kotiček z zbirko za starše,
 - udobne sedeže za branje in prelistavanje gradiva (v prepletu s postavitvijo zbirk),
 - računalniška delovna mesta ter delovne prostore za individualno in skupinsko učenje,
 - igralne kotičke oziroma igralnico ter pravljичno sobo,
- območje postavitve zbirke za odrasle uporabnike in podpore delu z odraslimi uporabniki; Zbirka se členi na območje postavitve leposlovnega gradiva za odrasle (urejene po zvrsteh in žanrih: poezija, dramatika, kratka proza, družbeni, zgodovinski romani, biografije...) in območje postavitve strokovnega gradiva,
- območje postavitve leposlovnega gradiva, načrtovana v obsegu 60.000 enot knjig in zvočnih knjig,
- območje postavitve strokovnega gradiva (temeljna zbirka) v obsegu do 80.000 enot aktualnega (večvrstnega, vendar pretežno knjižnega) strokovnega gradiva,
- območje postavitve posebnih zbirk. Na vsako od posebnih zbirk je vezan tudi bogat program dejavnosti za že vzpostavljene in še načrtovane ciljne javnosti (Študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva v obsegu do 15.000 enot, Domoznanska zbirka do 10.000 enot, Multimedijски center je prostor, kjer je dostopno gradivo, povezano z glasbo in

filmom, sodobnimi mediji, digitalno, novomedijsko in raziskovalno umetnostjo v obsegu do 10.000 enot,

- referenčna zbirka s študijsko čitalnico (25 individualnih študijskih mest) v obsegu do 3.000 enot, prostor za postavitev informativnih serijskih publikacij in časopisna čitalnica (25 m),
- delovna mesta in logistična podpora dejavnostim za odrasle uporabnike.

Slika 15: Pritlični prostori knjižnice

Vir: IDP – Center Rotovž.

iii. Shranjevanje in logistika

Glavno skladišče za knjižnično gradivo je namenjeno hranjenju knjižničnega gradiva, ki je redkeje v uporabi, vendar ga uporabniki še potrebujejo in ne ustreza kriterijem za odpis. Skladišče je uvedeno z namenom varčevanja z uporabniškim prostorom pri postavitvi zbirk v prostem pristopu (omogočeno hranjenje 150.000 enot gradiva v regalih za kompaktno shranjevanje ter delovne površine za sortiranje in druge manipulacije z gradivom).

Upravni in računovodski arhiv je lahko ob ustreznem povečanju kapacitete priključen skladišču za knjižnično gradivo, vendar mora imeti možnost omejitve dostopa (samo za pooblaščen osebe) zaradi zahtev varstva osebnih podatkov.

Skladišče za premično opremo je namenjeno hranjenju opreme in materialov, ki jih knjižnica uporablja za različne dejavnosti (dodatni stoli, razstavnii panoji in vitrine, garderobna stojala, stojala za plakate in promocijski material, vozički in zaboji za transport gradiva).

Načrtovano je tudi skladišče za čistila, higiensko opremo in čistilne pripomočke ter prostor za urejeno postavitev zabojnikov (ločevanje odpadkov).

iv. IKT in tehnična podpora

Delovanje sodobne knjižnice je vitalno odvisno od zmogljive in zanesljive računalniške in komunikacijske podpore. Prostorske zahteve za zagotavljanje IKT podpore vključujejo:

- IKT center – prostor za postavitve strežnikov in komunikacijske opreme (za celoten sistem in mrežo Mariborske knjižnice) naprav za neprekinjeno napajanje ter komunikacijske omare za telefonijo,
- delovno skladiščni prostor za hranjenje in manipulacijo z IKT opremo (rezervna oprema, manjša popravila, instalacije, testiranje, nameščanje programske opreme) ter
- delovna mesta informatikov s sistemi za nadzor vseh IKT točk in vozlišč.

V IKT centru je pomembno zagotoviti najvišje standarde varovanja dostopa (s strani nepooblaščenih oseb) in vsestranske varnosti prostora (z vidika požarne varnosti, zmogljivosti, fleksibilnosti in stabilnosti instalacij, vlage in temperature).

Zagotoviti je predvideno vsaj dve vozlišči za tiskanje in fotokopiranje, eno v prostorih za interno delo (uprava in skupne službe) in vsaj eno v javnem delu, namenjenem uporabnikom.

Zaščita gradiva pred odtujitvami bo temeljila na tehnologiji RFID. Izhodi iz knjižnice so zato opremljeni s kontrolnimi napravami, ki zaznajo neevidentiran iznos in nanj opozorijo z zvočnim alarmom.

Varnost stavbe, zaposlenih in obiskovalcev podpira učinkovit video nadzorni sistem.

Izposoja in vračanje gradiva bosta podprta z napravami za samopostrežno izposajo in vračanje (knjigomati), postavitve knjigomatov za izposajo je načrtovana v vseh območjih postavitve gradiva in v vstopnem območju.

Knjigomat za vračanje gradiva bo dostopen ob vhodu (da se uporabnik razbremeni vrnjenega gradiva) in tekočim trakom ali kako drugače povezan s prostorom in sistemom za sortiranje.

v. Delovni prostori zaposlenih

V delovnih prostorih zaposlenih so organizirani sklopi delovnih procesov, ki so med seboj tesno povezani, kar podpira tudi njihova prostorska umeščenenost:

- **Vodstvo in uprava:** direktor, pomočnik direktorja, tajništvo, računovodstvo, pravna in kadrovska služba, vzdrževanje in tehnična podpora,
- **Pridobivanje in obdelava gradiva:** nabava, obdelava, oprema in popravila gradiva,
- **Razvoj:** vodenje, analitska služba, center za bralno pismenost, OOK, informacijska in komunikacijska podpora, promocija,
- **Delo z uporabniki:** knjižnična mreža in službe, programi in prireditve, delovna mesta za interna dela knjižničarjev (izterjava, medknjižnična izposoja, priprava premičnih zbirk, izposoja na domu in v bolnico, Univerza za 3. življenjsko obdobje...

vi. Instalacije

V novi zgradbi bo uveljavljen koncept zelene knjižnice, tej usmeritvi sledi tudi prenova in oprema stavbe, okolju prijazne rešitve so prednostna izbira med možnostmi s primerljivimi zmogljivostmi in ceno.

Področje, na katerem deluje knjižnica, je zaradi trendov digitalizacije in novih medijev razvojno izjemno dinamično in se hitro spreminja. Knjižnični prostor bo v vseh pogledih zasnovan fleksibilno, da se bo brez večjih posegov lahko prilagajal spremembam v dejavnosti.

Za knjižnico je pomembno, da so vse rešitve energetske učinkovite in stroškovno vzdržne v celotni svoji življenjski dobi. Kompleksne tehnične sisteme (ogrevanje, hlajenje prezračevanje, varnost....), ki bodo potrebni za delovanje knjižnice, bodo v največji možni meri upravljali napredni inteligentni sistemi, ki olajšajo nadzor in vzdrževanje.

6.3.2. Izhodišča za načrtovanje galerije

i. Splošno

Načrtovano razstavišče na Rotovškem trgu sledi celovitemu načrtovanju prenove oz. razvoja UGM, ki vključuje tudi prostorsko razširitev ter diverzifikacijo. Identificiran je možni scenarij za razvoj UGM, ki predvideva:

- umestitev UGM razstavišča na Rotovski trg (skupaj z Mestno knjižnico), kjer bi vizualna umetnost v Mariboru prvič pridobila sodobne razstavne prostore po mednarodnih muzejskih standardih,
- umestitev in prenovitev osrednjega muzejskega dela UGM, kjer bi svoj stalni prostor dobila obsežna Zbirka UGM, v osrednji del obstoječih prostorov UGM,
- ter vzpostavitev večje volumnskega razstavišča tipa t. i. Kunsthalle za velike projekte s področja vizualne umetnosti in kreativnih industrij v Melju.

UGM razstavišče na Rotovškem trgu je tako ena izmed treh enot, ki bo namenjena razstavam različnih tipov, konceptov in obsega in bo predstavljala vizualno umetnost tako 20. kot 21. stoletja.

UGM razstavišče na Rotovškem trgu predstavlja hkrati tako prostor presežne svetovne umetnosti, kot mestno galerijo, kot prostor povezovanja s skupnostjo ter prostor dialoga. UGM zbirko na Strossmayerjevi pa ostaja kot prostor dediščine in UGM Kunsthalle kot prostor prihodnosti sodobne umetnosti in kreativnosti v najširšem smislu.

ii. Arhitekturna zasnova

Program novega razstavišča UGM z različnimi razstavnimi prostori, pedagoškimi delavnicami, predavalnico ter vhodno avlo z informacijsko točko, trgovino in kavarno predstavlja osrednje jedro prostorske zasnove novega UGM razstavišča.

UGM razstavišče svoje poslanstvo uresničuje znotraj 4+1 sklopov, ki se medsebojno podpirajo in pogojujejo:

- sklop 1: **Razstavna dejavnost** kamor sodijo: osrednji razstavni prostori in mestni projektni prostor ter delno rezidenčni prostor,
- sklop 2: **Izobraževalna dejavnost**, kamor sodijo: Pedagoško-andragoška delavnica in predavalnica ter delno stopnišče/amfiteater, mestni projektni prostor ter rezidenčni prostor,
- sklop 3: **Prostori srečevanja**, kamor sodijo: vhodna avla z infotočko in trgovino, stopnišče/amfiteater ter delno rezidenčni prostor, predavalnica, javni prostor pred razstaviščem,
- sklop 4: **Prostori tehnične podpore**, kamor sodijo: depoji, tehnične delavnice, manipulacijsko-transportni prostori,
- in sklop +1: **Prostori sodelovanja**, kamor sodijo: večnamenska dvorana Art kina, otroške delavnice Mestne knjižnice in javni prostor na Rotovškem trgu.

Vsi razstavni prostori bodo primerni za predstavljanje raznolikih umetniških del na različnih medijih in na različne načine. Pri načrtovanju razstavnih prostorov se posebna pozornost posveti izgledu, dimenzijam, osvetlitvi in drugi tehnični opremi:

- **velike nedeljene razstavne površine** in veliki homogeni volumni razstavnih prostorov, ki omogočajo predstavitve del vseh dimenzij, tako manjših, intimnejših del kot del velikih formatov oziroma velike prostorske instalacije,
- **nevtralnost razstavnih prostorov** in površin izključuje uporabo arhitekturno-dekorativnih elementov; stene razstavišča so ploskovito enotne in homogene bele površine; stene razstavišč morajo prenesti nenehne posege v svojo površino (vrtanje z vrtalnikom za pritrdjevanje nosilcev umetniških del),
- **oblikovanje opreme** za obiskovalce razstavišča; oprema namenjena oddihu in počitku med ogledom umetniških del mora biti premična ter po potrebi odstranljiva (npr. klopi, stoli),
- **nevidna tehnična oprema** (vsa grelna telesa in elementi naprav za ohlajevanje in prezračevanje prostorov so skriti, s svojo pojavnostjo ne vplivajo na vizualno doživetje razstavnih prostorov in s svojim delovanjem ne motijo obiskovalcev, tudi mreža električnih in internetnih priključkov na tleh in stropu bo čimbolj skrita),
- **mikroklimatski in svetlobni pogoji** v razstavnih prostorih ustrezajo veljavnim nacionalnim in mednarodnim standardom,
- **varovanje pred neposredno dnevno osvetlitvijo** umetniških del zahteva filtriranje nevarnih žarkov, zunanja in notranja senčila ter mora omogočati možnost popolne zatemnitve,
- **varovanje umetniških del**, ki jo zagotavljajo protipožarni in proti vlomni sistemi bodo v skladu z veljavnimi nacionalnimi in mednarodnimi standardi in v skladu s posebnimi zahtevami za muzeje in galerije,

- **različni elementi**, potrebni za varovanje in drugo (kljuge, evakuacijske označbe, varovala idr.), bodo izvedene v skladu z oblikovalsko-arhitekturnim značajem.

Sodelovanje med vsemi akterji in uporabniki novega kulturnega središča na Rotovškem trgu UGM je edina smiselna in tudi edina možna oblika sobivanja ter potencialnega razcveta in razvoja novo nastajajoče infrastrukture.

Razstavnii prostori

Razstavnii prostori bodo osrednji prostor UGM razstavišča. V njem se bodo zvrstili večji in manjši razstavnii projekti različnih razstavnii tipov: retrospektivne, pregledne, tematske razstave, predstavitve vrhunske slovenske umetnosti ter mednarodni projekti, posamezne ambientalne postavitve, ki bodo zajeli klasične medije od slik in kipov, občutljivejšega gradiva, kot so akvareli, grafike in fotografije, večjih večmedijskih instalacij do t. i. novih medijev in video umetnosti, predvidoma okoli 20 razstav letno.

Zaradi hkratnega poteka več razstav prostori omogočajo ločevanje določenih predelov v različnih zaključenih sklopih. Razstavnii prostor bo organiziran tako, da istočasno funkcionira kot ena entiteta in kot tri entitete. Odprtost razstavnega prostora navzven je zaželena, nujno pa je vključevanje čim več tekočih metrov sten za potrebe razstavljanja umetniških del in po možnosti vzpostavitve prostora tipa »white cube« v določenih segmentih razstavišča (stene vsaj na treh straneh).

Smiselno je načrtovanje sistema za stalno video in avdio podporo večplastnemu dogajanju v razstaviščih, ki se jih lahko krmili iz centralnega sistema. Gre za celovit sistem avdio podpore razstavnii prostorov, ki omogočajo informiranje obiskovalcev in nudijo podporo umetniškimi projektom.

Ob razstavišču bo priročno skladišče za shranjevanje galerijske opreme, kot so premične predelne stene, podstavki, tehnična oprema idr.

Slika 16: Galerija

Vir: IDP – Center Rotovž.

Vhodna avla / infotočka / galerijska trgovina

Vhodna avla je namenjena prvemu stiku obiskovalcev z razstaviščem. Vhodna avla novega UGM razstavišča je prostor, v katerem obiskovalci poiščejo informacije o programu in dogodkih galerije. Je odprt in pretočen prostor, v katerega sta umeščena informacijski pult z blagajno ter galerijska trgovina in kjer so jasno označene poti za obisk programov ali dogodkov ter uporabo servisnih prostorov za obiskovalce. Večnamenska vhodna dvorana bo prostorna in ustrezno oblikovana za sprejem večjega števila obiskovalcev v kratkem času (otvoritve in posebne prireditve, šolske skupine, turistične skupine).

Nepogrešljiv del sodobnega razstavišča je tudi galerijska trgovina, ki predstavlja priložnost za vzpostavitev platforme za promocijo razvejane aktivnosti lokalne kreativne skupnosti in širše. Zasnovana bo tako, da bo v neposredni navezavi z infotočko oziroma blagajno UGM razstavišča ter prilagojena prodaji sledečih izdelkov:

- knjigarna (galerijske publikacije, knjige, revije, časopisi itd.),
- promocijski izdelki (tekstilni izdelki, plakati, razglednice itd.),
- oblikovalski izdelki (uporabni predmeti, nakit itd.).

Začasni depo umetnin je namenjen krajšemu shranjevanju umetniških del za potrebe priprave razstav. Prostori morajo ustrezati standardom, ki veljajo za stalne depoje (primerna temperatura, relativna vlažnost itd., zagotovljena varnost umetniških del in neoviran dostop).

Skladišče razstavne in tehnične opreme

Skladišče muzejsko-galerijsko opreme je razdeljeno na dva ločena prostora in je namenjeno shranjevanju razstavne opreme (podstavki, vitrine, police ipd.) ter tehnične opreme (video projektorji, ozvočenje, ekrani ipd.).

Tehnična delavnica je namenjena izdelavi opreme in pripomočkov za muzejsko dejavnost (začasna oprema razstavnih prostorov, oprema za pedagoško dejavnost, oprema za posebne projekte itd.). Le-ta bo hkrati delovni prostor tehnične službe UGM.

Dostavno-manipulacijski prostor

Omogočen mora biti dovoz velikega tovornjaka neposredno do transportnega vhoda v razstavišče; transportni vhod ima nadstrešnico oz. kako drugače zavarovan dovoz. Transportno dvigalo povezuje depojske, skladiščne prostore in razstavišča. Manipulacijski prostor je namenjen raztovarjanju, natovarjanju in prevzemu tovora ter hranjenju transportne opreme in mora omogočati varen prevzem in dostavo umetniških del. Dovoz naj bo primeren za velik tovornjak z enoosno prikolico.

Pedagoško-andragoška delavnica in predavalnica

Pedagoška delavnica

Pomemben del dejavnosti UGM predstavlja izobraževanje otrok in mladine. Prostor bo imel dvojno funkcijo, ob organizaciji delavnic za predšolske otroke, šolarje, dijake in študente, je prostor

namenjen tudi organizaciji izobraževalnih oziroma ustvarjalnih dogodkov za skupine odraslih obiskovalcev. Prostor omogoča ustvarjanje do 30 otrok naenkrat, v dveh ločenih skupinah, z možnostjo ločevanja prostora v dve manjši enoti (2 x 15 otrok).

Predavalnica

Predavalnica je namenjena organizaciji manjših izobraževalnih dogodkov, npr. strokovnih predavanj, strokovnih srečanj, večjih workshopov idr. Prostor sprejme do 30-40 obiskovalcev naenkrat. Opremljena bo z avdio-video stolpom.

Mestni projektni prostor je prostor namenjen različnim vsebinam in aktivnostim – to je prostor za vzpodbujanje dialoga med strokovnimi skupinami in meščani na širokem področju vizualne kulture, je prostor srečevanja, pogovora, izmenjave idej, eksperimentiranja, aktivizma idr. in je prostor hitre in sprotne reakcije na aktualno dogajanje v mestu. Mestni projektni prostor bo nov program UGM, ki bo v sodelovanju z relevantnimi akterji s področja vizualne kulture v mestu, razvijal manjše projekte v obliki razstav, predstavitev, debatnih srečanj, konferenc ipd. ter k udeležbi in sooblikovanju povabil prebivalce mesta.

Rezidenčni prostor bo omogočil novo pomembno aktivnost UGM, to je izmenjavo ustvarjalcev in strokovnjakov s področja sodobne umetnosti znotraj delovanja razvejanih mednarodnih rezidenčnih programov. Program bo omogočil bivanje posameznikom ali manjšim skupinam v rezidenčnem prostoru v UGM razstavišču ter na podlagi reciprocitete enake možnosti ponujal mariborskim ustvarjalcem v tujini. Rezidenčni prostor bo v veliki meri vsebinsko vezan na programsko zasnovano UGM razstavišča ter bo posledično omogočal večjo povezanost ustvarjalcev z institucijo in mestom. Rezidenčni prostor bo sestavljen iz osrednjega, studijskega dela (atelje) ter manjše enote za bivanje (za 2-3 osebe).

Pisarne/kustodiat vključuje pisarniške prostore za 4 osebe, mini kuhinjo, sanitarije, mini kopalnico s tušem,... Pisarniški prostor bo organiziran kot enovit, odprt prostor.

Slika 17: Prehod v medetažo

Vir: IDP – Center Rotovž.

iii. Oblikovalska zasnova in označbe

Pomemben del načrtovanja galerijskega prostora je njegova vizualna podoba v obliki grafičnih oznak in prostorov informiranja/promocije razstavnega programa, kar se odraža kot:

- oznaka razstavišča (ime umeščeno na zunanjo površino zgradbe),
- prostor oglaševanja programa (na zunanosti zgradbe in v notranjosti),
- notranje oznake (usmerjevanje obiskovalcev po prostoru do različnih programov – razstavnih prostorov, garderobe, WC idr.).

iv. Inštalacija ozvočenja

Inštalacije za ozvočenje bodo namenjene za predvajanje govornega sporočila in glasbe, za posredovanje objav in za nujne klice iz centralnega mesta do vseh skupnih prostorov, kjer je predvideno ozvočenje. Instalacija ozvočenja bo tretirana kot nevidna oprema, ki ne moti obiskovalca, še posebej je potrebno temu posvetiti pozornost v razstavnih prostorih. Splošno ozvočenje naj bo predvideno v vseh javnih prostorih, smiselno po sklopih: razstavnih prostorih v vseh etažah, vhodna avla, mestni projekti prostor, zunanji prostor, večnamenski programski prostori.

v. Splošne zahteve za delovanje

Novo razstavišče mora nuditi pogoje, ki ustrezajo nacionalnim predpisom glede varovanja muzejskega gradiva in mednarodnim standardom razstavljanja umetniških del. V vseh razstavnih prostorih in depojih ter v vseh drugih poteh in prostorih, kjer se izvaja manipulacija z umetniškimi deli, bodo zagotovljeni klimatski standardi za muzeje, ki omogočajo nadzor nad temperaturo, vlago in onesnaženostjo zraka. Glavni referenčni dokument za vzpostavitev klimatskih standardov v muzejih je »Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev«.

V vseh razstavnih prostorih in depojih ter v vseh drugih poteh in prostorih, kjer se izvaja manipulacija z umetniškimi deli, bo vzpostavljen varnostni režim z varnostnimi conami. UGM bo v razstavišču razstavljala in kratkotrajno hranila umetniška dela visoke vrednosti, zato se posebno pozornost posveti varovanju umetniških del pred krajo, poškodbami, uničenjem, požarom, izlitjem vode itd. Varnostni ukrepi bodo naravnani tako, da bodo ščitili umetniška dela, zgradbo, obiskovalce in uslužbenke. Sistem varovanja vključuje: video nadzor, protipožarni alarmni sistem, protivoljni alarmni sistem, nadomestno razsvetljavo ter mehanske ovire.

6.3.3. Izhodišča za načrtovanje Kina Rotovž

i. Splošno

Mestna občina Maribor gradi kino Rotovž z namenom trajnega zagotavljanja javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti in z namenom, da Maribor pridobi pravi mestni kino s prepoznavno ponudbo zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije. Tovrstni kino je nepogrešljivi

del sodobne kulturne podobe mesta, saj komercialni kinematografi v svojih mrežah tovrstno filmsko produkcijo prikazujejo v omejenem obsegu. Na osnovi obiska nekaterih parcialnih dogodkov je moč tudi sklepati, da v Mariboru obstaja občinstvo, ki je željno tovrstnih filmov (LIFFE v Mariboru, obisk letnega kina...). Z izgradnjo kina bo Mestna občina Maribor izkazala dolgoročni javni interes na področju filmske umetnosti, prebivalcem in obiskovalcem MOM pa bo trajno zagotovila ustrezno ponudbo kakovostne in zahtevnejše filmske produkcije. Umetniški kino je v vseh mestnih središčih tudi obvezni del ponudbe kulturnega turizma.

Poslanstvo kina ni le v prikazovanju filmov, temveč tudi v izvajanju programov filmske in kulturne vzgoje v sodelovanju s šolami in promocijskih aktivnosti pri razvijanju filmske kulture, se pravi izobraževanje gledalcev in spodbujanje kritičnega odnosa do podanih vsebin.

Pri snovanju kina Rotovž je mišljeno, da bo postal matični kino za mrežo filmskega programa v Mariboru in okolici ter regiji, da se bo vključil v slovensko in evropsko art kino mrežo ter omogočal in oblikoval filmske festivale in ostale dogodke avtorskega tipa. Z mreženjem vseh dejavnikov, ki delujejo na področju filma v Sloveniji, bodo omogočeni večji učinki delovanja kina in zagotovljena boljša kvaliteta in ekonomičnost njegovega delovanja.

Na nekomercialni kinematografski program se ne more gledati kot na izključno ekonomsko kategorijo, ampak so v ospredju drugi kriteriji, zlasti pozitiven vpliv na dvig filmske kulture, krepitev slovenske kulture in jezika, razkrivanje in odkrivanje bogastva sedme umetnosti, razvoj kritičnega mnenja in drugi pozitivni učinki na področju kulture. To dejstvo narekuje udeležbo javnih sredstev, ki naj se na področju filmske umetnosti vlagajo v tiste dejavnosti, ki zadovoljujejo javni interes, t.j. zagotavljanje programske različnosti in dvigovanje ali vsaj vzdrževanje kakovostne ravni kinematografske ponudbe.

ii. Programska izhodišča

Program bo temeljil na naslednjih izhodiščih:

- pestrost in raznolikost filmske ponudbe (nabor celovečernih filmov iz redne kinematografske ponudbe distributerjev, Slovenske kinoteke, Slovenskega filmskega arhiva, začasne distribucije, festivali, gostujoči programi, posebni programski paketi kulturnih in filmskih institucij, regionalni in slovenski filmi zunaj redne distribucije, programi kratkih in animiranih filmov ipd.),
- pestrost sporeda z usmerjenostjo k različnim ciljnim skupinam, izvorom filmov, smerem, žanrom, avtorjem, pri čemer je vsaj 30 % evropskih nacionalnih filmov (nad 70 minut) in vsaj 70 % first – run programa med evropskimi nenacionalnimi filmi v programu (filmi, ki so prikazani v roku 12 mesecev po nacionalni premieri),
- predvajanje filmov z DCP tehnologijo,
- nekomercialna narava programa; dvorana se sicer lahko trži na prostem trgu, vendar ta dejavnost ne sme biti povezana s kinematografsko dejavnostjo,
- opravljanje izobraževalne funkcije in zagotovitev projekcije, programov, aktivnosti za mlado občinstvo,

- programska mreženja in izmenjave (na nacionalni ravni, čezmejna in mednarodna sodelovanja),
- zagotovitev uporabe dvorane za druge, tudi tržne dejavnosti z izkoristkom preddverja kina (npr. za razna srečanja, posebne projekcije, druge prireditve, predstavitve knjig....),
- zagotovitev strokovnega vodstva, ki se dobro spozna tudi na zakonitosti filmske industrije, načine delovanja distribucijskih mrež in svet prodajnih agencij.

Pri načrtovanju je upoštevan minimalni standard:

- kino dvorana (z naraščajočimi sedeži in prostorom za fiksno platno),
- kino operaterska kabina z mini skladiščem (za digitalne nosilce in ostalo spremljevalno filmsko gradivo),
- prostor za blagajno in garderobo,
- sanitarije za obiskovalce in izvajalce,
- pisarna za dve osebi, ki lahko služi tudi kot mini sejna soba za 6 oseb.

Prav tako so za potrebe kina načrtovane še sledeče površine:

- prostor za kino kavarno in razstavišče,
- klubska soba (cca 15 ljudi za manjše klubske in individualne projekcije),
- prostor za filmsko knjižnico in izposojevalnico,
- prostor za filmski in video arhiv,
- manjša predavalnica,

nekatero od navedenih tudi v kombinaciji z drugimi uporabniki.

V pritličju Rotovža, kjer je predvidena vzpostavitev ArtCafeja, ki bo deloval kot dodaten povezovalni program vseh treh institucij, se ob kavarni vzpostavi tudi vstopno območje Kina Rotovž.

6.3.4. Izhodišča za prostore v skupni uporabi (knjižnica, galerija in kino)

Opredelitev predvidene souporabe je pomembna z vidika načrtovanja komunikacijskih poti, večnamenskih funkcij prostorov ter instalacij, dinamike uporabe in možnosti ločenega ugotavljanja stroškov posameznih prostorov.

Kot možno rešitev upravljanja celotnega kompleksa MOM predlaga, da se po zaključku investicije izvede etažiranje po uporabnikih, da se objekt in etaže razglasi za javno kulturno infrastrukturo ter etaže dodelijo v upravljanje UGM in MKM. Dele stavb v souporabi določi MOM kot lastnik z »etažnim sporazumom« med uporabniki / upravljalci, v katerem se tudi definirajo pravila souporabe oz. vzajemne uporabe ter delitev stroškov. Obseg, termini ipd. uporabe skupnih delov objekta pa se uskladijo ob načrtovanju planov dela obeh zavodov, saj gre za instituciji, ki letno in večletno načrtujeta svoje delovanje. Za upravljanje objekta bo zadolžen Narodni dom Maribor, javni zavod v lasti MOM, ki bo imel nalogo upravljavca celotnega objekta v infrastrukturnem in programskem smislu, prav tako bo v njegovi domeni programska enota Kino.

i. Prostor knjižnice z možnostjo souporabe (MKM, UGM in kino)

Stopnišče / amfiteater ter galerija (prostor multimedijskih vsebin in razstavnega prostora knjižnice) v medetaži je načrtovan tako, da bo preprečeval nekontroliran prehod in iznos knjižničnega gradiva, hkrati pa omogočal kontroliran prehod uporabnikov obeh institucij. Omogočal bo enostavno postavitve primernih pregrad, s katerimi se zagotovi možnost organiziranja zvočno in prostorsko neodvisnega dogodka, prireditve,...

Skladno s programom povezovanja in sodelovanja treh institucij (knjižnica, galerija, kino) bo ta prostor namenjen tudi za aktivnosti razstavišča UGM in kina, pretežno izven delovnega časa knjižnice, in sicer:

- otvoritve večjih razstav, ki vključujejo govore in večjo skupino obiskovalcev (max. 500 obiskovalcev, min. 50 obiskovalcev): predvidoma okoli 20 dogodkov letno,
- ter na osnovi vsakokratnih sprotih dogovorov tudi posebni programi, ki jih ni mogoče izvajati v razstavišču oziroma art kinu in so namenjeni popularizaciji umetnosti; predvidoma 20 dogodkov letno; npr. motivacijske delavnice, lutkovne predstave, tiskovne konference in druge aktivnosti ob pripravah na ogled razstav.

Učilnice / delavnice knjižnice:

- bodo omogočale souporabo za pedagoško in andragoško dejavnost skladno s programskim dogovarjanjem vseh treh institucij.

Pri načrtovanju se posebna pozornost posveti rešitvam, da bo prostor omogočal sobivanje in čitljivost raznolikih dejavnosti in programov ter bo fleksibilno odprt za nadaljnji razvoj.

Rešitve bodo učinkovite tudi z vidika zagotavljanja varnosti knjižničnega gradiva, upravljanja s prostorom in prilagajanja prostora raznolikim namembnostim.

ii. Prostor kina Rotovž, ki bi jih bilo možno občasno uporabljati tudi za potrebe knjižnice in galerije

V prostorih kina Rotovž se bodo znotraj rednega programa izvajali tudi specifični programi Mariborske knjižnice in Umetnostne galerije Maribor, ki bodo vključeni v redni program kina na podlagi vsakoletnih terminskih načrtov.

6.4. Potek gradnje

S svojim razvojem, vključno z delno racionalizacijo površin je natečajna rešitev rezultirala v projektni dokumentaciji, na osnovi katere so bila pridobljena gradbena dovoljenja z zaključkom v letu 2021 in je predstavljalo tudi izhodišče za izdelavo investicijske dokumentacije, sofinancerske pogodbe med RS in MzK, kakor tudi sprovedbo razpisnih postopkov za izvedbo posameznih del oziroma storitev.

Zaradi oteženih okoliščin, povezanih z utesnjeno lokacijo, kot tudi okoliščin, povezanih z bistvenimi spremembami na globalni svetovni ravni kakor tudi lokalni slovenski ravni, se je gradnja že od samega začetka odvijala z bistveno upočasnjeno dinamiko, kar je negativno vplivalo tako na podražitev, kot tudi prilagojeno dinamiko črpanja sredstev.

Sprva je bil projekt podvržen epidemiji COVID in posledično dvigu cen na globalni ravni. Ko so se po sklenitvi pogodbe z izvajalcem GOI del v začetku februarja 2022 pričela rušitvena dela, je to sovpadlo s pričetkom vojne v Ukrajini, kar je dodatno vplivalo na rast cen in posledično na pritiske izvajalcev na priznavanje podražitev iz naslova rasti cen ter močno oteženo dobavo osnovnih surovin in izvedbo del. V letu 2023 je sledila vremenska ujma v Sloveniji, ki je botrovala preusmeritvi delovne sile na prizadeta območja in se je, skladno s sprejetim interventnim zakonom, izvajalcu argumentirano podaljšal rok.

Poleg zgoraj navedenih nepredvidenih okoliščin so na izvedbo projekta vplivale tudi nepredvidene okoliščine iz naslova operativne izvedbe del. Objekti so namreč umeščeni v historično mestno jedro mesta Maribor in se v vseh smereh neposredno dotikajo spomeniško zaščitenih objektov, v segmentu varovanja gradbene jame pa celo posegajo pod njih. Stavbna substanca se je odkrivala tekom izvedbe, kar je povzročalo potrebo po konstantnem prilagajanju projektnih rešitev in izvedbe. Tudi omejen dostop na gradbišče, ki je možen le po ozki dostopni točki ima nenazadnje negativni multiplikativni učinek na izvedbo del.

Po eni strani gre za izjemno pomemben projekt z vidika nacionalnega pomena, po drugi strani pa tudi za izjemno zahtevnega, tako vezano na lokacijo, potrebno varovanje in statično sanacijo okoliških stavb, upoštevanja zahtev ZVKDS itd.

Gradbena jama objekta Center Rotovž je ena od bolj kompleksnih gradbenih jam, ki so bile izvedene na območju Slovenije. Objekt Center Rotovž je lociran v urbanem okolju strogega centra mesta Maribor. Glede na lokacijo objekta Center Rotovž je tako izkop in varovanje gradbene jame po celotnem obodu izvedeno tik ob in celo pod obstoječimi, starejšimi objekti, ki so v gradbeno-fizičnem smislu zelo občutljivi na kakršne koli vplive, poleg vsega pa še pod kulturnovarstveno zaščito.

S predvideno tehnologijo varovanja gradbene jame, ki je zajemalo visokotlačno injektiranje tal (jet grouting), uporabo začasnih vravnih in paličnih geotehničnih sider ter začasnih jeklenih razpor, so bili, v danih geoloških pogojih tal (prod, pesek), zagotovljeni pogoji za varen izkop gradbene jame brez posledic in vpliva na varovano zaledje in stare obstoječe objekte tik ob robu izkopa gradbene jame.

Pomembnejše ugotovitve o dosedanji izvedbi projekta:

- Tekom izvedbe rušitvenih del na objektu Rotovški trg 2 je bilo ugotovljeno, da imata objekta Rotovški trg 2 in Slomškov trg 6 skupni nosilni zid, zato je bilo potrebno zaradi nepredvidene okoliščine začasno ustaviti dela na tem segmentu, izvesti statične ukrepe na objektu Slomškov trg 6 po predloženi PZI rešitvi ter šele nato nadaljevati dela.
- Ob izvedbi sond ob objektu Rotovški trg 1 in Glavni trg 14 je bilo ugotovljeno, da obstoječi stebri iz peščenjaka, ki so ena izmed glavnih oboležij statusa kulturnega spomenika Rotovž, nalegajo samo na kamnito podlago, katera je segala v območje predvidene grede, zato je bilo potrebno zaradi nepredvidenih okoliščin in nevarnosti podrtja stebrov ob izvedbi JG pilotov izvesti dodatno varovanje, zaradi česar je prišlo do zamika izvedbe JG pilotov. Vsa dela je bilo potrebno izvajati z najmanj invazivnimi orodji, v veliki meri tudi samo ročno.
- Pri rušenju objekta Rotovški trg 9 je prišlo do težave rušenja betonske kletne stene, katera je mejila na objekta Rotovški trg 8, saj je zaradi vpetosti ni bilo mogoče strojno porušiti, zaradi prevelikih vplivov na objekta Rotovški trg 8. Posledično je bilo potrebno betonsko steno porušiti z rezanjem.
- Izvedbo kanalizacijskega sistema vzdolž Lekarniške ulice je bilo potrebno po preverbi dejanske lokacije obstoječih vodov v terenu, prilagoditi edini možni izvedbi glede na zatečeno stanje v naravi in sicer s sistemom podvrtavanja po celotni dolžini.
- V objektu Glavni trg 15 so bili tekom izvedbe odstranitvenih del odkrite poslikave, katere je potrebno skladno z zahtevami ZVKDS ohraniti, ter je bilo posledično potrebno prilagoditi projektne rešitve (statične, strojnih instalacij in v navezavi na objekt novogradnje), zaradi česar je prišlo do zamikov pri izvedbi del.
- V avgustu 2023 so bile enormne količine padavin, poplave in zemeljski plazovi po celotni Sloveniji, kar je posredno vplivalo na predmetni projekt. Sprejet Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov, za kar je bil izvajalcu skladno z določili zakon podaljšan pogodbeni rok.
- Zaradi ugotovitve povesa obstoječega stropa v objektu Lekarniška ulica 4 so se dela lahko nadaljevala po novih projektnih rešitvah, zaradi česar je prišlo do zamika izvedbe del.
- Zaradi nestabilne stavbne substance in zatečenega stanja obstoječih objektov, katerega predhodno ni bilo možno preveriti, saj so bili objekti ves čas v uporabi, prihaja do nepredvidenih okoliščin, ki se dnevno pojavljajo tekom izvedbe del. Posledično je potreben dodaten angažma s strani projektantov pri iskanju novih/prilagojenih projektnih rešitev, zaradi česar prihaja do zamikov pri izvedbi del.
- Omejen in otežkočen dostop do gradbišča ter nerazpolaganje s potrebnimi deponijami v neposredni bližini gradbišča je imelo bistveno večji učinek na časovno izvedbo projekta, kot se je predvidevalo ob načrtovanju projekta.
- Skladno z izdanimi kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ZVKDS so potrebne pri izvedbi projekta sprotne konzultacije in usklajevanje rešitev, vzorcev.
- Na zunanji strani arkadnega hodnika Rotovža je bila v novembru 2024 odkrita balustrada iz obdobja italijanske renesanse, do sedaj najpomembnejše odkritje. ZVKDS je ustavil nadaljevanju izvedbe del na tem segmentu ter predlaga, da se delno rekonstrukcijo motiva smiselno vključi v končno podobo prenovljene dvoriščne fasade Rotovža. Projektanti so razdelali in predstavili več vizualnih možnosti prezentacije ter na nivoju IDZ obdelali dve

najustreznejši varianti. ZVKDS je v januarju 2026 potrdil idejno rešitev, za katero projektant pripravlja projektno rešitev z ustrezno statično rešitvijo.

- V teku je javno naročilo za izvedbo konservatorsko restavratorskih posegov na poslikanih površinah na območju ostenje in stropa dveh prostorov v 1. in 2. nadstropju objekta Glavni trg 15 v Mariboru, ki so bila odkrita pod novejšimi nanosi opleskov.

Glede na to, da je projekt, ki je trenutno v izvajanju, izjemno zahteven, tako glede na lokacijo in potrebo varovanja okoliških stavb (dodatna podpiranja) oziroma potrebnih statičnih sanacij (npr. skupni nosilni zid in potrebna zagotovitev samostojne konstrukcije v primeru rušitve), upoštevanja zahtev ZVKDS, kakor tudi številnih nepredvidenih okoliščin oziroma potreb po dodatnih delih, ki so se tekom izvajanja projekta izkazala za neobhodna in jih pred izvedbo ni bilo možno predvideti, odkritih elementov, ki jih je po navodilih ZVKDS potrebno ohraniti oziroma deponirati), je med njegovo izvedbo prišlo do predhodno opisanih spremenjenih okoliščin na operativni ravni, ki jih ni bilo možno vnaprej predvideti, kar je, ob upoštevanju drugih nepredvidljivih dejavnikov in tržnih razmer (COVID, vojna v Ukrajini, poplave (interventni zakon – preusmeritev delovne sile), dvig cen, težja dobavljivost materialov, pomanjkanju delovne sile itd.), ob rokavnem zamiku izvedbe projekta, vplivalo tudi na povečanje njegove vrednosti, ki je bilo upoštevano že v predhodni 2. novelaciji IP.

7. ANALIZA ZAPOSLENIH

i. Mariborska knjižnica

V Mariborski knjižnici je bilo na dan 31. 12. 2019 (pred investicijo) zaposlenih 89,5 ljudi, od tega za MOM 71,3 (lokalne naloge in delež za skupne naloge). Na dan 31. 12. 2024 je bilo zaposleno 92,7 ljudi, od tega za MOM 72,3.

Za delovanje nove osrednje knjižnice (s pionirsko knjižnico in čitalnico) je predvidenih 18 zaposlitev (od tega 4 v vstopnem območju – pult za informacije in izposajo v vstopnem območju, ostalo (14) informatorji (na območju C za otroke do 9. leta, v igroteki, v kleti in medetaži, za področje strokovnega gradiva za mlade, v medetaži, za področje strokovnega gradiva za odrasle, za čitalnico, periodiko) in razvoj vrnjenega gradiva) so za izvajanje nalog zaradi novih prostorov predvidene 3 nove zaposlitve⁴⁴. Za načrtovane programe se bo ob 3 novih zaposlitvah koristil obstoječ kader za možnost zasedbe predhodno navedenih delovnih mest in se bodo eventualno po potrebi tekom delovanja še prilagodila.

Določene službe bodo izvajane s strani zunanjih izvajalcev in v ta namen zaposlitve niso navedene oziroma upoštevane (npr. čiščenje, varnost, vzdrževanje itd.). Prav tako niso navedeni kadri v okviru uprave (direktor, vodja, skupne službe itd.), ki ostajajo v sedanjem obsegu in se jih posebej ne navaja (zadolženi za več enot).

ii. Umetnostna galerija Maribora

Po podatkih UGM je bilo na dan 31.12.2019 (pred investicijo) redno zaposlenih za izvajanje javne službe, ki so financirani s strani MzK 15,5 oseb, kar ostaja nespremenjeno tudi v letu 2024.

Poleg navedenega je bilo 5 oseb zaposlenih na projektih, od tega 3 osebe zaposlene v programih javnih del kot pomoč pri informiranju obiskovalcev ter pomoč v muzejski dokumentaciji ter 2 osebi zaposleni v projektu Galerija onkraj zidov – pomoč v tehniki in pomoč pri postavljanju razstav.

Prav tako je bilo (pred investicijo) 5 občasno zaposlenih prostovoljcev, predvsem kot informatorji in čuvaji v razstaviščih ter kot pomoč pri postavljanju razstav. V letu 2024 je bilo 13 prostovoljcev, ki so opravili 1.809 prostovoljskih ur.

Občasno zaposleni študenti: predvsem kot občasna pomoč pri izvajanju pedagoškega programa, postavljanju in podiranju razstav (za težja fizična dela), informiranje in čuvanje v razstaviščih.

Po izvedbi investicije je predvideno dodatno zaposlovanje skupno **5 oseb**, in sicer: 2 čuvaja, 1 pedagog, 1 vodja javnih programov in razvoja občinstev, 1 strokovni delavec za razpise, projekte in digitalni prehod. Od skupno zaposlenih 5 oseb bodo 4 zaposlitve realizirane v okviru MOM, 1 pa v okviru MK (vezano na financiranje le-teh).

⁴⁴ Ocena naročnika

iii. Kino z upravljanjem

Za upravljanje objekta bo zadolžen Narodni dom Maribor, javni zavod v lasti MOM, ki bo imel nalogo upravljavca celotnega objekta v infrastrukturnem in programskem smislu.

Center Rotovž bo predan v upravljanje javnemu zavodu Narodni dom Maribor, ki je že sedaj javni zavod s področja umetniških kulturnih programov. Za potrebe delovanja centra bo obstoječemu zavodu dodana še programska organizacijska enota Kino. V okviru navedenega so predvidene naslednje dodatne zaposlitve:

- mestni kino 5 (vodja kina, pomočnik za organizacijo spremljevalnih dejavnosti, vodja KUV, operaterja),
- pomočnik vodje direktorja Narodnega doma 1,
- promocija, marketing 1,
- tehnična služba 2 (vodja, tehnik),
- administracija 1 (urniki, administrativna pomoč direktorju idr.),
- skupaj 10 dodatnih zaposlitev.⁴⁵

iv. Rekapitulacija

Po izvedbi projekta so predvidene dodatne zaposlitve (skupno 18):

- 3 knjižnica,
- 5 kino,
- 5 upravljanje,
- 5 UGM.

⁴⁵ ocena naročnika

8. OCENA VREDNOSTI PROJEKTA PO STALNIH IN TEKOČIH CENAH Z NAVEDBO OSNOV IN IZHODIŠČ ZA OCENO TER PRIKAZOM UPRAVIČENIH STROŠKOV PROJEKTA

8.1. Izhodišča za določitev ocene investicijskih stroškov

Izhodišča za določitev ocene investicijske vrednosti, ob upoštevanju spremenjenih okoliščin tekom gradnje (nepredvidena dela, podražitve, časovni zamiki itd.):⁴⁶

- vrednost GOI del v skupni višini **25.241.139,43 EUR (brez DDV)** temelji na sledečih osnovah:
 - o sklenjeni pogodbi z izvajalcem del v višini 18.768.440,06 EUR (brez DDV) in že sklenjenih dodatkih k pogodbi v skupni višini 2.083.511,62 EUR oziroma skupaj **20.851.951,68 EUR (brez DDV)** oziroma 25.439.381,05 EUR (z DDV),
 - o dodatno je za dokončanje projekta še predvideno **4.389.187,75 EUR (brez DDV)**, od tega:
 - že nastala več dela do februarja 2026 v višini 3.040.587,98 EUR (brez DDV),
 - še potrebni stroški ocenjeni na podlagi trenutno razpoložljivih izhodišč (npr. bodoča več dela, dodatna dela, indeksacije po pogodbi nad 10 %) na podlagi analize v višini 1.348.599,77 EUR (brez DDV),
- upoštewane so še zamudne obresti na podlagi dejansko nastalih stroškov,
- komunalna opremljenost zemljišča na podlagi ocene predvidenih stroškov (NN omrežje, NN vodi) – izhodišče naročnika,
- vrednost opreme je ocenjena v višini **5.279.585,30 EUR (brez DDV)** – ocena naročnika ob upoštevanju projektantskih podlag in izkustvene ocene na podlagi primerljivih projektov oziroma predhodnih preveritev trga za sledeče sklope: oprema knjižnice (mizarska, ograje, zavese, obloge), oprema UGM (mizarska, razstavna, zavese, obloge), oprema kavarna kino (mizarska, ograje, obloge), tehnična oprema, stoli, mize, sanitarije, grafična in taktilna oprema, računalniška in predstavitvena oprema, sistem odrskih podestov in zaves, avdio, video, scenska osvetlitev, sistem za zaščito gradiva ter avtomatsko vračanje in izposojajo, za sklope opreme, ki so že oddani so upoštewane vrednosti v višini sklenjenih pogodb, razlika je namenjena za sklope, ki še bodo razpisani oziroma oddani kasneje (med drugim tudi za označevanje objekta, umetniške instalacije,...),
- projektna in investicijska dokumentacija s projektantskim nadzorom:
 - o že sklenjena pogodba z dodatki za projektno dokumentacijo s projektantskim nadzorom v višini 753.978,50 EUR (brez DDV),
 - o že nastali ostali stroški za projektno in investicijsko dokumentacijo (študije, investicijska dokumentacija, poročila ipd.) v višini 59.356,00 EUR brez DDV,

⁴⁶ Skupne vrednosti po posameznih sklopih (GOI, oprema, stroški storitev zunanjih izvajalcev, stroški informiranja in komuniciranja) po tekočih cenah ostajajo na ravni vrednosti iz 2. novelacije IP oziroma z minimalnimi prilagoditvami (povečanje stroškov informiranja in obveščanja javnosti na račun znižanja vrednosti opreme)

- še predvideni dodatni stroški za projektantski nadzor zaradi podaljšanja časovne komponente, eventualne prilagoditve projektne dokumentacije, novelacije investicijske dokumentacije, priprave poročil ipd. v višini 17.573,50 EUR,
- Skupaj **830.908,00 EUR (brez DDV)**,
- Stroški tehničnega svetovanja z gradbenim nadzorom:
 - že nastali stroški oziroma sklenjene pogodbe v višini 393.247,37 EUR (nadzor nad gradnjo, nadzor nad opremo, inženiring - JN, pravno mnenje),
 - še predvideni dodatni stroški nadzora oziroma druge storitve inženiringa (JN, pravna mnenja ipd.) v višini 33.944,02 EUR,
 - Skupaj **427.191,39 EUR (brez DDV)**,
- stroški informiranja in obveščanja javnosti v višini **60.000,00 EUR brez DDV**, (financiranje v okviru projekta predvideno v delni višini, delno opravljanje storitev z lastnim kadrom); predvidoma načrtovane aktivnosti (delno že izvedene oziroma v izvajanju):
 - v okviru izvajanja projekta bodo upoštevana Navodila organa upravljanja na področju zagotavljanja prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 (Izvajajo se redne aktivnosti obveščanja in informiranja javnosti na internetni strani in družbenih omrežjih, vse z lastnim kadrom. Izvajajo se tudi obiski gradbišča za razne interesne dejavnosti ter dan odprtih vrat. Izvedena bo tudi otvoritvena prireditve. Natisnili so se meshi, ki prikazujejo predmet operacije in so izpostavljeni na ograjah gradbišča...).
- ostalo, prostori za arhiv: upoštevani so dejansko nastali stroški za nakup prostorov za arhiv s pripadajočim davkom na promet nepremičnin in nabavo potrebnih regalov (za skladiščenje knjig), potrebne služnosti s pripadajočimi stroški (cenitve, prevodi, notarske storitve), arheologija, delo na projektu,
- v vrednosti je zajet 22 % davek na dodano vrednost od vseh postavk, razen nakupa prostorov (obračunan DPN) ter od služnosti in stroškov dela na projektu,
- stalne cene so prikazane z veljavnostjo januar 2026,
- glede na to, da so za predmetni projekt že v večini sklenjene pogodbe ter je rok do zaključka projekta krajši od enega leta, preračun stalnih v tekoče cene ni narejen (stalne cene so enake tekočim).

8.2. Ocena vrednosti projekta po stalnih in tekočih cenah

Vrednost investicije, ob upoštevanju predhodno navedenih izhodišč znaša, vključno z DDV, **39.699.038,79 EUR** po stalnih in tekočih cenah, kot razvidno tudi podrobneje v tabeli v nadaljevanju.

V okviru projekta so kot upravičeni obravnavani stroški investicije (gradnja in oprema), stroški storitev zunanjih izvajalcev in davek na dodano vrednost. Stroški, ki so bili oziroma bodo povrnjeni iz drugih virov (npr. MK) so obravnavani kot neupravičeni (ni dvojnega uveljavljanja stroškov in izdatkov). Prav tako so kot neupravičeni obravnavani stroški komunalne opremljenosti zemljišča in zamudnih obresti. Na osnovi predhodno navedenega je vrednost neupravičenih stroškov projekta 9.653.871,79 EUR.

Na podlagi predhodno navedenega znašajo vsebinsko upravičeni stroški po tekočih cenah 30.045.167,00 EUR, kar je tudi podlaga za izračun sofinanciranja iz naslova EU.

Ob upoštevanju izhodišča (IS eMA2), da se po vsebini upravičene stroške, ki niso osnova za izračun prispevka skupnosti obravnava kot neupravičene, so upravičeni stroški za izračun sofinanciranja 27.089.558,61 EUR, od tega upoštevani v predhodni prijavi (CTN varnostna rezerva) v višini 6.389.558,61 EUR (financirano v letu 2025) oziroma še predvideno za sofinanciranje v letih 2026 in 2027 v višini 20.700.000,00 EUR na osnovi predloga za spremembo Odločitve.

Tabela 39: Vrednost investicije po stalnih in tekočih cenah (v EUR)⁴⁷

Postavka	SC = TC
I. Investicija (gradnja z opremo)	30.546.948,70
1. Gradnja	25.267.363,40
a) Gradnja	25.241.139,43
b) Komunalna opremljenost zemljišča	17.472,80
c) Zamudne obresti	8.751,17
2. Oprema	5.279.585,30
II. Stroški storitev zunanjih izvajalcev	1.258.099,39
1. Projektna in investicijska dokumentacija	830.908,00
2. Tehnično svetovanje z gradbenim nadzorom	427.191,39
III. Ostalo	781.895,34
1. nakup prostorov za arhiv	559.600,00
2. nakup prostorov - DPN	11.192,00
3. nakup opreme (arhiv)	187.290,70
4. služnosti	10.858,24
5. delo na projektu	1.563,12
6. cenoizvedba, prevodi, notarske storitve	1.281,28
7. arheologija	10.110,00
IV. Stroški informiranja in komuniciranja	60.000,00
Skupaj - brez DDV (I+II+III+IV)	32.646.943,43
<i>Osnova - brez DDV (I.1.c, III.1, III.2., III.4., III.5.)</i>	<i>591.964,53</i>
<i>Osnova - DDV (vse ostalo)</i>	<i>32.054.978,90</i>
DDV 22 %	7.052.095,36
Skupaj - z DDV	39.699.038,79

⁴⁷ Preračun stalnih v tekoče cene ni narejen zaradi krajšega zaključka od enega leta; stalne cene so enake tekočim (kot že pojasnjeno v poglavju 8.1.)

Tabela 40: Prikaz vsebinsko upravičenih in neupravičenih stroškov po tekočih cenah (v EUR)

Postavka	Tekoče cene	UPR stroški	NEUPR stroški
I. Investicija (gradnja z opremo)	30.546.948,70	24.095.378,98	6.451.569,72
1. Gradnja	25.267.363,40	18.815.793,68	6.451.569,72
a) Gradnja	25.241.139,43	18.815.793,68	6.425.345,75
b) Komunalna opremljenost zemljišča	17.472,80	0,00	17.472,80
c) Zamudne obresti	8.751,17	0,00	8.751,17
2. Oprema	5.279.585,30	5.279.585,30	0,00
II. Stroški storitev zunanjih izvajalcev	1.258.099,39	470.807,09	787.292,30
1. Projektna in investicijska dokumentacija	830.908,00	169.563,67	661.344,33
2. Tehnično svetovanje z gradbenim nadzorom	427.191,39	301.243,42	125.947,97
III. Ostalo	781.895,34	1.000,00	780.895,34
1. nakup prostorov za arhiv	559.600,00	0,00	559.600,00
2. nakup prostorov - DPN	11.192,00	0,00	11.192,00
3. nakup opreme (arhiv)	187.290,70	0,00	187.290,70
4. služnosti	10.858,24	0,00	10.858,24
5. delo na projektu	1.563,12	0,00	1.563,12
6. cenične, prevodi, notarske storitve	1.281,28	0,00	1.281,28
7. arheologija	10.110,00	1.000,00	9.110,00
IV. Stroški informiranja in komuniciranja	60.000,00	60.000,00	0,00
Skupaj - brez DDV (I+II+III+IV)	32.646.943,43	24.627.186,07	8.019.757,36
<i>Osnova - brez DDV (I.1.c, III.1, III.2., III.4., III.5.)</i>	<i>591.964,53</i>	<i>0,00</i>	<i>591.964,53</i>
<i>Osnova - DDV (vse ostalo)</i>	<i>32.054.978,90</i>	<i>24.627.186,07</i>	<i>7.427.792,83</i>
DDV 22 %	7.052.095,36	5.417.980,93	1.634.114,43
Skupaj - z DDV	39.699.038,79	30.045.167,00	9.653.871,79
<i>Sofinanciranje MK</i>			<i>9.622.473,47</i>
<i>Drugi neupravičeni stroški⁴⁸</i>			<i>31.398,32</i>
<i>Upravičeni stroški – sofinancirani EU CTN-var.rez. (2025)</i>		<i>6.389.558,61</i>	
<i>Upravičeni stroški – sofinancirani EU (2026,2027) - NPO</i>		<i>20.700.000,00</i>	
<i>Upravičeni stroški - nesofinancirani</i>		<i>2.955.608,39</i>	

⁴⁸ Zamudne obresti, komunalna opremljenost zemljišča, služnosti (delno),...

Tabela 41: Prikaz vsebinsko upravičenih s prikazom sofinanciranja (v EUR)

Postavka	UPR stroški skupaj	UPR. SOF. CTN (2025)	UPR. STR. SOF. EU (2026,2027)*	UPR stroški-ostalo (nesofinanc.)
I. Investicija (gradnja z opremo)	24.095.378,98	5.237.343,12	16.597.531,51	2.260.504,35
1. Gradnja	18.815.793,68	5.237.343,12	11.895.294,80	1.683.155,76
a) Gradnja z nepredvidenimi deli	18.815.793,68	5.237.343,12	11.895.294,80	1.683.155,76
b) Komunalna opremljenost zemljišča	0,00		0,00	
c) Zamudne obresti	0,00		0,00	
2. Oprema	5.279.585,30	0,00	4.702.236,71	577.348,59
II. Stroški storitev zunanjih izvajalcev	470.807,09	0,00	309.681,61	161.125,48
1. Projektna in investicijska dokumentacija	169.563,67		111.214,00	58.349,67
2. Tehnično svetovanje z gradbenim nadzorom	301.243,42		198.467,61	102.775,81
III. Ostalo	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00
1. nakup prostorov za arhiv	0,00			0,00
2. nakup prostorov - DPN	0,00			0,00
3. nakup opreme (arhiv)	0,00			0,00
4. služnosti	0,00			0,00
5. delo na projektu	0,00			0,00
6. cenitve, prevodi, notarske storitve	0,00			0,00
7. arheologija	1.000,00			1.000,00
IV. Stroški informiranja in komuniciranja	60.000,00	0,00	60.000,00	0,00
Skupaj - brez DDV (I+II+III)	24.627.186,07	5.237.343,12	16.967.213,12	2.422.629,83
<i>Osnova - brez DDV (I.1.c, III.1, III.2., III.4., III.5.)</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Osnova - DDV (vse ostalo)</i>	<i>24.627.186,07</i>	<i>5.237.343,12</i>	<i>16.967.213,11</i>	<i>2.422.629,84</i>
DDV 22 %	5.417.980,93	1.152.215,49	3.732.786,88	532.978,56
Skupaj - z DDV	30.045.167,00	6.389.558,61	20.700.000,00	2.955.608,39

*delno tudi uveljavljanje stroškov za preteklo obdobje, ki so bili financirani s strani MOM

9. ANALIZA LOKACIJE

9.1. Makrolokacija

Maribor je drugo največje mesto v Sloveniji ter poslovno, univerzitetno, kulturno in športno središče. Mesto je znano po številnih kulturnih in športnih prireditvah mednarodnega kova kot so Borštnikovo srečanje, Festival Lent idr.

Nad mestom se dviga Pohorje, največje smučarsko središče v Sloveniji, z več kot 50 km smučarskih prog, 36 km prog za tek na smučeh ter največjim, 10 km smučiščem za nočno smuko. Tukaj vsako leto potekajo svetovna prvenstva v smučanju, deskanju na snegu in telemarku.

Občina Maribor, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije obsega površino 147 km² in ima cca 114.349 prebivalcev. Mesto se je razširilo na obe strani reke Drave. V njem se naravno stekajo sklenjene pokrajine:

- Dravska dolina med Pohorjem in Kozjakom, ki se pri Selnici raztegne v nižino Mariborske ravnine,
- Slovenske gorice,
- Dravsko-Ptujsko polje, ki se razteza proti Ptujem.

Slika 18: Pogled na Maribor

Vir: <http://commondatastorage.googleapis.com/static.panoramio.com/photos/original/22956708.jpg>

9.2. Mikrolokacija

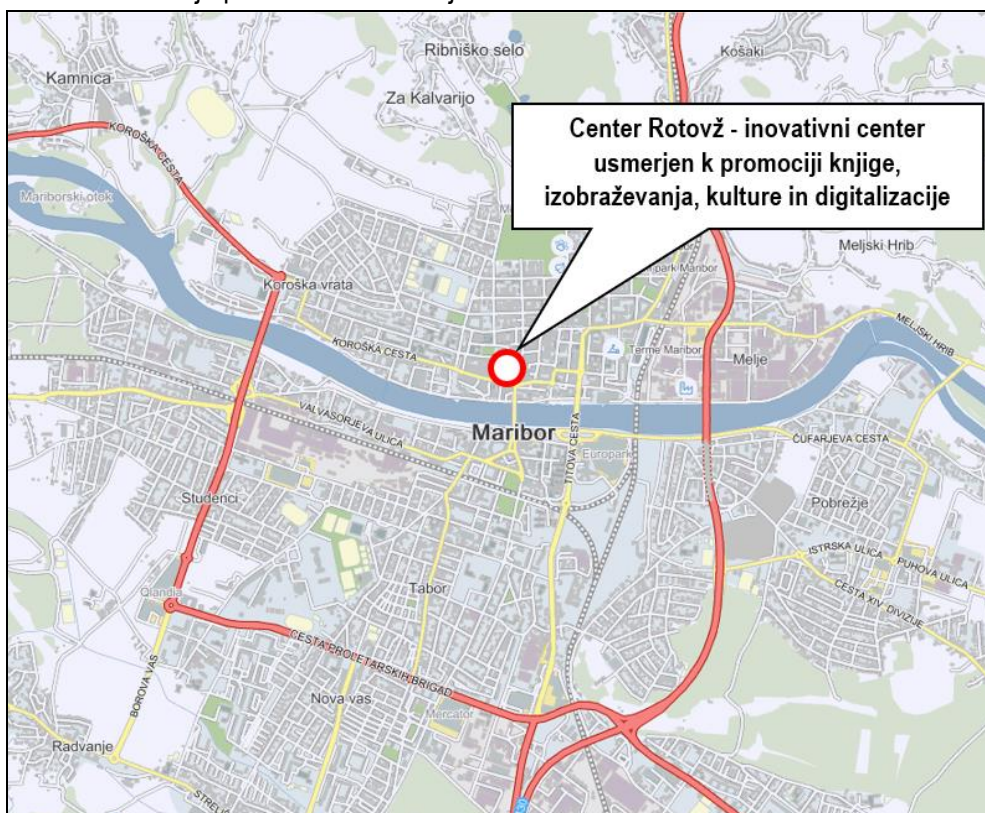
Projekt »Center Rotovž« je umeščen na sedanji lokaciji Mariborske knjižnice na Rotovškem trgu, ki se nahaja v središču mesta (med Glavnim in Slomškovim trgom).

Izvedba projekta za delno rušitev, dozidavo, nadzidavo ter rekonstrukcijo obstoječih stavb Rotovški trg 9, Rotovški trg 2, Glavni trg 15, Lekarniška ulica 4 – za izgradnjo Centra Rotovž je, skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem št. 351-1818/2020-29 z dne 14.5.2021, pravnomočnim z dne 12.6.2021, predvidena na parcelah št. 1548, 1549/1, 1660, 1661, 1662/2, 1663/2, 1547, 1549/2, 1551, 1555/1, 1555/2, 1556, 1662/1, 1663/1, 1665, 1667 in 1668, vse k.o. Maribor grad.

Vse parcele so v lasti Mestne občine Maribor oziroma v kolikor se, vezano na uporabo skupnih delov objekta oziroma priključke, posega na druge parcele, urejene služnosti (zemljiškoknjižne vknjižbe).

V nadaljevanju je podan prikaz lokacije ter spisek parcel izvedbe projekta.

Slika 19: Lokacija predmetne investicije

Vir: prirejeno po Najdi.si zemljevidu.

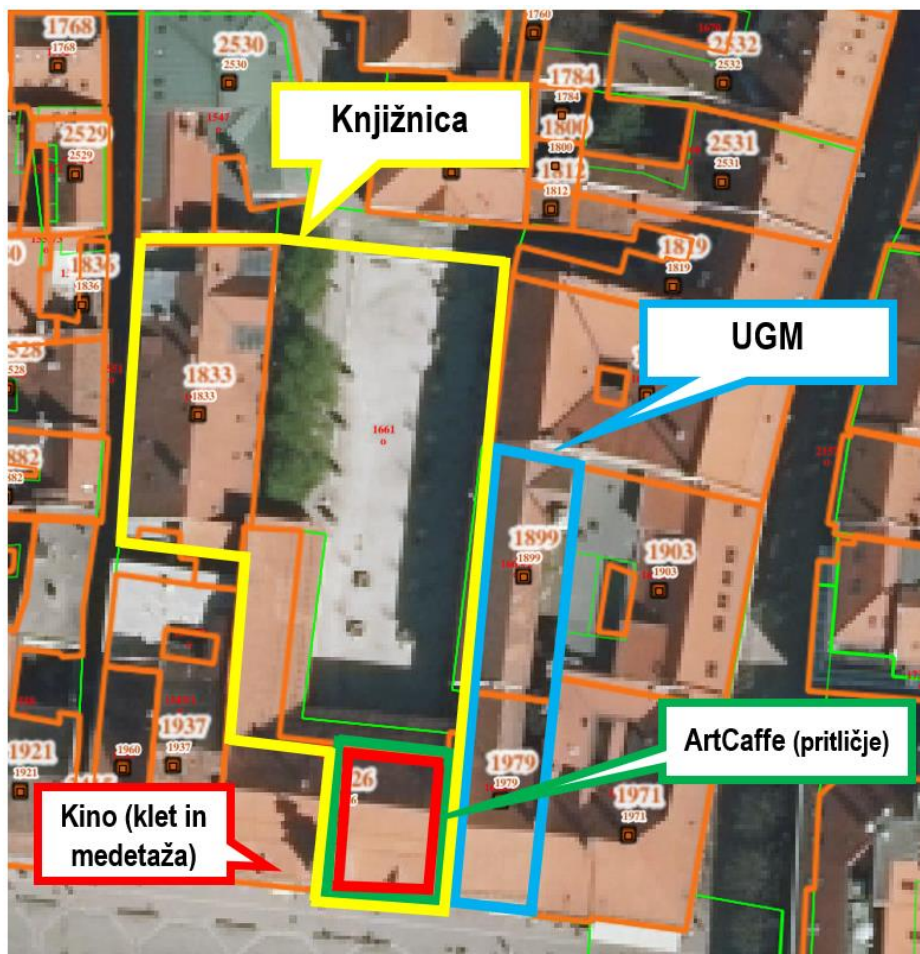
Tabela 42: Podatki o parcelah

K.o.	Št. par.	Naslov	Namenska raba	Povr. par.	Lastnik
OBJEKTI IN UREDITVE POVRŠIN, DELNO PRIKLJUČKI⁴⁹					
657 Maribor grad	1548	Rotovski trg 2	območja centralnih dejavnosti	669 m ²	Mestna občina Maribor, Ulica heroja Staneta 1, 2000 Maribor
657 Maribor grad	1661	-	območja prometne infrastrukture	1.540 m ²	
657 Maribor grad	1663/2	Rotovski trg 9	območja centralnih dejavnosti	362 m ²	
657 Maribor grad	1662/2	Glavni trg 15 (objekt zaščiten kulturno umetniški spomenik)	območja centralnih dejavnosti	268 m ²	
657 Maribor grad	1660	Glavni trg 14 (objekt zaščiten kulturno umetniški spomenik I. kategorije)	Obm. centralnih dej. (691 m ²) območja prometne infrastrukture (122 m ²)	813 m ²	
657 Maribor grad	1549/1	Glavni trg 13 (objekt kulturno zgodovinski spomenik)	območja centralnih dejavnosti	366 m ²	
Velikost zemljišča				4.018 m²	
PRIKLJUČKI NA GJI					
657 Maribor grad	1547				Mestna občina Maribor in RS
657 Maribor grad	1549/2				Lastnina na skupnem delu stavbe/pomožni nepremičnini (vknjižena služnost za predmetni projekt)
657 Maribor grad	1551				Mestna občina Maribor
657 Maribor grad	1555/2				Mestna občina Maribor
657 Maribor grad	1556				Lastnina na skupnem delu stavbe/pomožni nepremičnini (vknjižena služnost za predmetni projekt)
657 Maribor grad	1662/1				Lastnina na skupnem delu stavbe/pomožni nepremičnini (vknjižena služnost za predmetni projekt)
657 Maribor grad	1663/1				Colonia d.o.o (vknjižena služnost za predmetni projekt)
657 Maribor grad	1665				Lastnina na skupnem delu stavbe
657 Maribor grad	1667				Mestna občina Maribor
657 Maribor grad	1668				Mestna občina Maribor

Vir: GURS, ZK.

⁴⁹ V sklopu PZI sezname zemljišč za gradnjo (seznam A: objekti in ureditve površin), ostale parcele na gradbenem dovoljenju obravnavane v prikazu kot parcele za priključke GJI

Slika 20: Umeščenost programov

Vir: prirejeno po GURS.

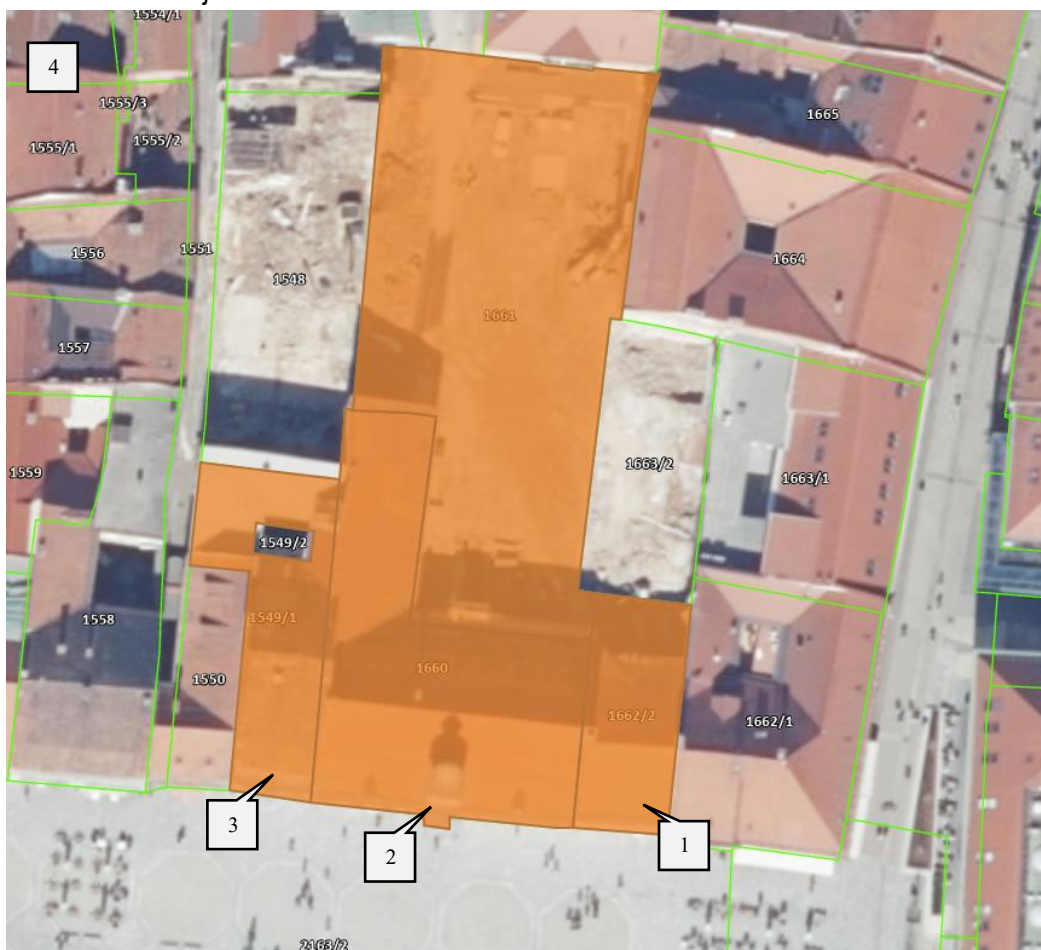
9.3. Varovanje kulturne dediščine

i. Nepremičnine kulturne dediščine

Na območju obdelave so zaščiteni naslednji objekti:

- na parceli št. 1662/2 k. o. 657 Maribor grad je objekt varovan kot Hiša Glavni trg 15 (št. 1),
- na parcelah št. 1660 in 1661 k. o. 657 Maribor grad je objekt varovan kot Maribor – Rotovž (št. 2),
- na parceli št. 1549/1 k. o. 657 Maribor grad je objekt varovan kot Maribor – Hiša Glavni trg 13 (št. 3),
- širše območje je del mestnega jedra mesta Maribor (št. 4).

Slika 21: Območje kulturne dediščine

V nadaljevanju je podan opis vseh režimov oz. spomenikov kulturne dediščine povzeto iz Registra kulturne dediščine RKD⁵⁰:

1. Maribor – Hiša Glavni trg 15

Slika 22: Hiša Glavni trg 15

Fototeka OE Maribor: 2009, Srečko Štajnbaher

EID: 1-06089. **Zvrst:** stavbe. **Tip:** profana stavbna dediščina. **Gesla:** meščanska hiša. **Opis:** Trinadstropna stavba v zazidalnem nizu. Oboki in zgodnjerenesančni tramovni stropi v notranjščini.

⁵⁰ Register kulturne dediščine RKD, <https://geohub.gov.si/ghapp/giskd/>

Stavba je iz 15. stoletja s triosno fasado iz druge polovice 18. stoletja. **Lokacija opis:** Glavni trg 15. **Datacija:** 15. stol., 16. stol., druga polovica 18. stol., 1777. **Področja:** umetnostna zgodovina **Varstvo:** dediščina. **Vpisano v register:** 21. februar 2001. **Zadnja sprememba v registru:** 1. avgust 2022. **Območje določeno po:** meja je določena na topografski karti. **Povezava do predpisa:** [Medobčinski uradni vestnik, št. 5/92-80, 4/2011-79, 21/2011-398, 28/2011-519, 16/2014-299](#). **Površina:** 257,45 m².

2. Maribor – Rotovž

Slika 23: Maribor - Rotovž

Fototeka OE Maribor: 2000, Srečko Štajnbaher

EID: 1-00439. **Sinonimi imena enote:** mestna hiša. **Zvrst:** stavbe. **Gesla:** mestna hiša. **Opis:** Reprezentančna mestna palača iz leta 1565 ob Glavnem trgu, pročelje poudarjeno z balkonom in stolpičem. Vzдолžni dvoriščni del je okrašen z arkadami. Banjasto obokan prehod na Rotovski trg. **Datacija:** tretja četrtina 16. stol., 1563-1565, sredina 19. stol., tretja četrtina 20. stol., 1952-1954. **Avtorji:** Pietro Antonio de Pigrato (arhitekt; 1563-1565), Antonio Quadrio (štukater; zadnja četrtina 17. stol.), Max Czeike (arhitekt; 1925), Architektbuero Zisser (arhitekturni biro; 1944). **Opis lokacije:** Glavni trg 14, Rotovski trg 1, V jedru mesta, ob severni stranici trga. **Področja:** umetnostna zgodovina. **Varstvo:** dediščina. **Vpisano v register:** 30. april 1996. **Zadnja sprememba v registru:** 1. avgust 2022. **Območje določeno po:** meja je določena na topografski karti. **Povezava do predpisa:** [Medobčinski uradni vestnik, št. 5/92-80, 4/2011-79, 21/2011-398, 28/2011-519, 16/2014-299](#). **Površina:** 2.156,44 m².

3. Maribor – Hiša Glavni trg 13

Slika 24: Hiša – Glavni trg 13

Fototeka OE Maribor: 2009, Srečko Štajnbaher

EID: 1-06087. **Zvrst:** stavbe. **Tip:** profana stavbna dediščina. **Gesla:** meščanska hiša. **Opis:** Dvonadstropna stavba v zazidalnem nizu iz sredine 16. stoletja ima neobaročno triosno fasado.

Notranjščina je križno obokana. Portal s posnetim robom. **Datacija:** sredina 16. stol., prelom 19. stol. in 20. stol., 1900 **Avtorji:** Max Czeike (arhitekt; 1931) **Opis lokacije:** Glavni trg 13. **Področja:** umetnostna zgodovina. **Usmeritve:** stavbe (strokovne zasnove 2008) **Varstvo:** dediščina. **Vpisano v register:** 21. februar 2001. **Zadnja sprememba v registru:** 1. avgust 2022. **Območje določeno po:** meja je določena na topografski karti. **Povezava do predpisa:** [Medobčinski uradni vestnik, št. 5/92-80, 4/2011-79, 21/2011-398, 28/2011-519, 16/2014-299](#). **Površina:** 251,8 m².

4. Maribor - Mestno jedro

Slika 25: Maribor – mestno jedro

Fototeka OE Maribor: 2000, Srečko Štajnbaher

Sinonimi imena enote: Marburg, Marchburg, Marchpurg. **Zvrst:** naselja in njihovi deli. **Gesla:** mestno jedro. **Opis:** Ožje območje mestnega jedra (conca A) je srednjeveškega izvora. Zamejeno je s potekom nekdanjega obzidja. Tekom 19. in 20. stoletja se je okoli njega razvilo območje širšega mestnega jedra (conca B). **Datacija:** prva polovica 12. stol., 19. stol. **Opis lokacije:** Mestno jedro leži na levem bregu reke Drave. Na severu ga zamejujejo Kalvarija, Mestni vrh in Piramida, na zahodu Turnerjeva ulica in na vzhodu potek železniške proge. **Področja:** urbanistična zgodovina. **Usmeritve:** naselja in njihovi deli. **Varstvo:** spomenik. **Vpisano v register:** 30 Apr. 1996. **Zadnja sprememba v registru:** 7 Jun. 2004. **Območje določeno po:** po DKN. **Spomenik:** spomenik lokalnega pomena. **Predpis:** Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Maribor. **Povezava do predpisa:** [Medobčinski uradni vestnik, št. 5/92-80, 4/2011-79, 21/2011-398, 28/2011-519, 16/2014-299](#). **Površina:** 2.192.290,23 m².

ii. Javna kulturna infrastruktura

Vse obravnavane parcele so del javne kulturne infrastrukture **JKD ID:** 560. **Naziv nepremičnine:** Center Rotovž, **Ime javnega zavoda:** Mariborska knjižnica. Naslov: Rotovški trg 1,2 ter glavni trg 13, 14 in 15, 2000 Maribor. **Datum določitve:** 9. 11. 2021. **Naziv in številka glasila:** Medobčinski uradni vestnik, 25/2021. **Datum podatka:** 21. 8. 2024. **Način določitve območja:** ZKN.

iii. Upoštevanje kulturnovarstvenih pogojev⁵¹

V obstoječe stavbe, staro mestno hišo Rotovž in stavbo Glavni trg 15 investitor posega v skladu s kulturno varstvenimi režimi na način, da se stare stavbe adaptirajo za nove potrebe kar se da optimalno za ohranjanje in tudi nadgradnjo varovanih vrednot. Celovita prenova Rotovža sicer ni del tega projekta, vendar parcialni posegi v tem projektu smiselno sledijo konservatorskemu načrtu in prostorski, oblikovni ter funkcionalni logiki celote.

Osnovni koncept prenove je izčiščenje obstoječih stavb sekundarnih prezidav in poseganje z novimi elementi na čitljiv način z jasno vzpostavljeno hierarhijo staro-novo. Odstranjeni bodo nekateri, z današnjega konservatorskega vidika neprimerni posegi, ki so bili ustvarjeni v drugi polovici 20. stoletja. To so predvsem tlaki, stopnišča in preboji sten, kjer v projektu predvidene rešitve poskušajo v večji meri vzpostaviti prvotno stanje, kolikor je to razvidno iz arhivskega gradiva (načrti, fotografije) in za te potrebe izvedenih sondiranj na objektih.

Pritličje obeh stavb med Glavnim in Rotovškim trgom je bilo v preteklosti mnogokrat predelano in prilagojeno različnim, predvsem gostinskim programom. Projekt predvideva vzpostavitev stanja, ki omogoča optimalno povezanost obeh trgov in notranjega prostora v nivoju, za potrebe novega programa, nove kavarne in vstopne točke za kino Rotovž.

V stavbi Glavni trg 15 se prav tako odstranijo vse sekundarne intervencije, predvsem jašek tovornega dvigala, severna stena proti atriju in stopniščne rame nad oboki. Vzpostavi se nova vertikalna komunikacija (stopnišče) nad obstoječimi oboki, ki se po večini ohranjajo. Sicer se stavbo opremi z novimi instalacijami, ki bodo v glavnem skrite v novih tlakih iz nevtralnega brušenega betona v barvi peščenjaka. V največji možni meri je predvidena ohranitev in sanacija obstoječih ometov in stičenje originalnih vidnih struktur po navodilih ZVKDS.

Stavbe bodo sanirane proti vlagi in potresu (Rotovž samo delno). Pri izvedbi bo nujno potrebno slediti navodilom konservatorskega nadzora ZVKDS in smiselnim fazam izvedbe skladno z načrtom gradbenih konstrukcij in načrtom podgradnje.

V skladu s kulturnovarstvenim pogojem III. bo izvajalec predhodnih gradbenozgodovinskih in restavratorskih raziskav moral izkazovati strokovno usposobljenost za delo na spomenikih. Enako velja za izvajalce vseh posegov znotraj spomeniškega območja oziroma na spomeniško zaščitenih objektih. Le ti morajo pridobiti potrditev usposobljenosti pri generalnem konservatorju ZVKDS oziroma tudi pri pristojni območni enoti ZVKDS; pri delih pa je po presoji ZVKDS potrebno angažirati akademske restavratorje(-ke), oziroma akademske slikarje(-ke) oziroma kiparje(-ke).

V skladu s kulturnovarstvenim pogojem IV. bo investitor zagotovil vzporedno arheološko raziskavo ob gradnji, k čemer se je zavezal z Izjavo o sklenitvi pogodbe z izvajalcem arheoloških raziskav, ki je bila vročena in potrjena s strani ZVKDS OE Maribor.

⁵¹ Kulturnovarstveni pogoji (številka: 35107-0691/2020-2 ES, datum: 17.11.2020) in dopolnitev teh pogojev (številka: 35107-0691/2020-5 ES, datum: 18.12.2020).

V skladu s kulturnovarstvenim pogojem VI. bo investitor pred začetkom del dal ZVKDS v potrditev načrte projektne dokumentacije za izvedbo gradnje (PZI)⁵².

9.4. Območje TUS

TUS MOM vključuje celotno mestno občino, saj njeno vplivno območje presega občinske meje, pa naj bo to z okoljskega, ekonomskega ali družbenega vidika. Mestna občina Maribor meri 147,5 km² in jo sestavlja 32 naselij: Bresternica, Celestrina, Dogoše, Gaj nad Mariborom, Grušova, Hrastje, Hrenca, Jelovec, Kamnica, Laznica, Limbuš, Malečnik, Maribor, Meljski Hrib, Metava, Nebova, Pekel, Pekre, Počehova, Razvanje, Ribniško selo, Rošpoh - del, Ruperče, Šober, Srednje, Trčova, Vinarje, Vodole, Vrhov Dol, Za Kalvarijo, Zgornji Slemen - del, Zrkovci.

Slika 26: Območje TUS MOM s prikazom lokacije projekta

Lokacija projekta je v Mariboru (Rotovski trg / Glavni trg).

⁵² Vir: PZI Center Rotovž (Medprostor, arhitekturni atelje d.o.o., januar 2022)

9.5. Prostorski akti in glasila

Prostorske sestavine planskih aktov občine: Dolgoročni plan občine Maribor za obdobje 1986–2000 (MUV št. 1/86, 16/87, 19/87), Odlok o družbenem planu Mesta Maribor za obdobje 1986–1990 (MUV št. 12/86, 20/88, 3/89, 2/90, 3/90, 16/90, 7/92); Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Maribor za območje mestne občine Maribor (MUV št. 7/93, 8/93, 8/94, 5/96, 6/96, 27/97, 6/98, 11/98, 26/98, 11/00, 2/01, 23/02, 28/02, 19/04, 25/04, 8/08 in 17/10, tehnični popravek MUV št. 17/09, 26/12 – sklep ter Uradni list RS, št. 72/04, 73/05, 9/07, 27/07, 36/07 in 111/08);

Prostorski ureditveni pogoji (PUP): Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za območje starega mestnega jedra v Mariboru (MUV, št. 1/02, 24/04, 27/07 - obv.razl., 13/13 - obv.razl., 2/14 - obv.razl.).

10. ANALIZA INVESTICIJSKEGA PROJEKTA NA OKOLJE

Pri načrtovanju in izvedbi investicije bodo upoštevana naslednja izhodišča:

- učinkovitost izrabe naravnih virov (energetska učinkovitost, učinkovita raba vode in surovin),
- okoljska učinkovitost (uporaba najboljših razpoložljivih tehnik, uporaba referenčnih dokumentov, nadzor emisij in tveganj, ...),
- trajnostna dostopnost,
- zmanjšanje vplivov na okolje (izdelava poročil o vplivih na okolje oz. strokovnih ocen vplivov na okolje za posege, kjer je potrebno).

Opis pričakovanih vplivov na okolje je v nadaljevanju povzet iz izdelane DGD projektne dokumentacije št. 0179-2019 (Medprostor d.o.o., november 2020).

Vplivi na neposredno okolico so mogoči:

- v času gradnje,
- v času eksploatacije, oziroma obratovanja (rabe) objektov.

Mehanska odpornost in stabilnost

Kot mogoči in pričakovani vplivi na stabilnost in mehansko odpornost objektov opredeljeni objekti neposredno ob lokaciji gradbenega posega, ki je bil predviden z izkopom in varovanjem gradbene jame. V času prizidave novozgrajenih objektov in posegih v obstoječih objektih pa je mogoče pričakovati vplive predvsem na mehansko odpornost in stabilnost predvsem tistih objektov, ki so predmet gradbenih posegov (zaradi nove programske in funkcionalne ureditve), oziroma na tistih objektih, na katerih se bodo tudi dejansko izvajali posegi v osnovno konstrukcijsko substanco, kot so: nosilni zidovi, medetažne konstrukcije, ostrešja, zunanji zidovi objektov, itd.

Onesnaženje voda in tal

Kot mogoči vplivi na onesnaženje voda in tal so bili opredeljeni posegi zaradi izkopov gradbene jame in izvedbe AB konstrukcije pod Rotovškim trgom. Ker se predviden poseg nahaja v ožjem vodovarstvenem območju zajetij pitne vode (VVOII) so bile pri načrtovanju dosledno upoštewane veljavne omejitve in pogoji. Končni izkopi gradbene jame so izvedeni višje kot 2,0 m nad najvišjo gladino podzemno vode.

Onesnaženje zraka

Lokacija se nahaja v II območju, mogoče pa so občasno povečane emisije prahu in izpušnih plinov pri delovanju gradbene mehanizacije oziroma transportnih sredstev za dostavo gradiva, materialov in opreme za potrebe Centra Rotovž.

Hrup

Lokacija se nahaja v III. območju, mogoče pa je občasno povečanje hrupa zaradi delovanja gradbene mehanizacije in transportnih sredstev.

Onesnaženje z odpadki

Zaradi obsežnih GOI del je mogoče občasno onesnaženje območja gradbišča zaradi odpadkov, ki nastanejo ob transportu gradiv in materialov za vgradnjo in tudi pri izvedbi teh del.

Požarna varnost

Obstaja možnost nastanka požara zaradi GOI del na gradbišču in ob transportu gradiv in materialov za vgradnjo (odprti plamen, vklapljanje električnih stikal).

Zagotavljanje skladnosti s horizontalnimi načeli iz 9. člena Uredbe 2021/1060/EU

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo o pravicah invalidov in Konvencijo o otrokovih pravicah. V okviru izvajanja obravnavanega projekta se bodo zagotavljele enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost).

SKLADNOST Z NAČELI SPOŠTOVANJA TEMELJNIH PRAVIC IN SKLADNOST Z LISTINO EVROPSKE UNIJE O TEMELJNIH PRAVICAH

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno zagotavljajo spoštovanje temeljnih pravic ter skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. Objekt bo prosto dostopen vsem, ki bi želeli obiskat katerega od novih programov (knjižnica, kino, lokal,...) ne glede na vero, raso, spol, starost ali morebitno invalidnost.

SPODBUJANJE ENAKOSTI MOŠKIH IN ŽENSK

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno upoštevajo in spodbujajo enakost moških in žensk, vključevanje načela enakosti spolov ter vključevanje vidika enakosti spolov.

PREPREČEVANJE DISKRIMINACIJE

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno preprečujejo diskriminacijo na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Pri tem se zlasti upošteva dostopnost za invalide, pri kateri je bilo in bo potrebno izvajati in uporabljati Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES in Akcijski program za invalide 2022-2030.

Gibalno oviranim osebam bo v obravnavanem projektu omogočen dostop v vse novo urejene prostore, z dvigali oz. klančinami. Klančine v sklopu zunanje ureditve, kot tudi znotraj objekta, so

skladne s smernicami univerzalne dostopnosti. V knjižnici so za slabovidne za uporabo v knjižnici predvidene lupe in posebne luči, zvočnice (zvočne knjige) so na voljo članom s prenosom preko ustreznih aplikacij.

SPODBUJANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA OB UPOŠTEVANJU »NAČELA, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO«

V vseh fazah načrtovanega projekta (načrtovanje, projektiranje, izvajanje, obratovanje) bodo upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki izkazujejo skladnost z »načelom, da se ne škoduje bistveno« (v nadaljevanju: načelo DNSH). Glede na naravo projekta (celovita preureditev Rotovškega trga v nov skupni prostor, kjer se bodo prepletale kulturne vsebine in programi Mariborske knjižnice, Umetnostne galerija Maribor in Artkina) slednji ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem oziroma bo pri izvedbi projekta upoštevano načelo DNSH. Dokazovanje upoštevanja načela DNSH je prikazano v posebej izdelanem elaboratu (»Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025, dopolnitev avgust 2025)).

ZAGOTAVLJANJE ODPORNOSTI INFRASTRUKTURNIH NALOŽB NA PODNEBNE SPREMEMBE

Upoštevanje procesa krepitev podnebne odpornosti v obravnavanem projektu bi moralo zagotoviti, da bo projekt prispeval k podnebni nevtralnosti in k prizadevanjem za prilagoditev, ki pripravljajo Slovenijo na pričakovane prihodnje vplive globalnega segrevanja brez drugih, nezaželenih negativnih spremljevalnih učinkov. Ocena krepitev podnebne odpornosti obravnavanega projekta je prikazana v posebnem elaboratu (»Krepitev podnebne odpornosti za projekt Center Rotovž« (Proplus inženiring, projektiranje d.o.o. in PS projektno svetovanje d.o.o., junij 2025)).

Načelo »onesnaževalec plača«

V okviru projekta je upoštevano načelo, da je treba okoljsko škodo prednostno odpraviti pri izvoru in načelo »onesnaževalec plača« (skladno z Direktivo 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode in Zakonom o varstvu okolja).

V investicijski vrednosti operacije niso zajeti okoljevarstveni ukrepi, saj načrtovan projekt s svojim delovanjem ne povzroča negativnih vplivov na okolje. Že v fazi projektiranja je bilo poskrbljeno, da obravnavana operacija na okolje ne bo vplivala v večji meri kot je to dopustno. Na tak način je zasnovana tudi izvedba projekta. V fazi obratovanja se bodo plačevale vse potrebne dajatve iz naslova obremenjevanja okolja (komunalni prispevek itd.).

V primeru, da bi kljub predhodno navedenim ukrepom prišlo do onesnaževanja okolja in okoljske škode, bo stroške odprave škode in njenih posledic kril onesnaževalec.

11. ČASOVNI NAČRT IZVEDBE INVESTICIJE S POPISOM VSEH AKTIVNOSTI SKUPNO Z ORGANIZACIJO VODENJA PROJEKTA IN IZDELANO ANALIZO IZVEDLJIVOSTI

11.1. Okvirni časovni načrt izvedbe investicije

Za predmetno investicijo je bilo, na podlagi izdelane DGD projektne dokumentacije, v maju 2021 pridobljeno gradbeno dovoljenje s pravnomočnostjo v juniju 2021. Na tej osnovi je bila izdelana tudi PZI projektna dokumentacija.

Za izvedbo projekta je bila prav tako že izdelana in potrjena vsa potrebna investicijska dokumentacija (DIIP, PIZ, novelacija PIZ, IP, novelacija IP, 2. novelacija IP, predmetna 3. novelacija IP).

V decembru 2021 je bila podpisana sofinancerska pogodba z Ministrstvom za kulturo ter z izvajalcem del.

Ob upoštevanju specifik projekta in zapletov pri gradnji je prišlo do zamika pri izvedbi glede na načrtovano v novelacijah IP (izjemno zahteven projekt tako glede na lokacijo, kakor tudi potrebe varovanja okoliških stavb, potrebnih statičnih sanacij, upoštevanja zahtev ZVKDS itd.).

V nadaljevanju je podan okvirni časovni načrt za predvidene aktivnosti. Dokončanje gradnje je predvideno do septembra 2026, s pridobitvijo uporabnega dovoljenja do oktobra 2026 ter dobavo in montažo opreme do konca decembra 2026. Zaključek projekta je predviden do konca leta 2026. V začetku leta 2027 je predvideno še finančno in administrativno zaključevanje projekta (plačila, zahtevki za sofinancerska sredstva, poročila ipd.) ter selitev uporabnikov.

Tabela 43: Časovnica dokončanja projekta

Aktivnost	Rok izvedbe
Izvedba GOI del	do septembra 2026
Tehnični pregled	do septembra 2026
Odprava pomanjkljivosti	september – oktober 2026
Pridobitev uporabnega dovoljenja	do oktobra 2026
Dobava in montaža opreme	do decembra 2026*
Administrativno zaključevanje projekta	do februarja 2027
Selitev	do februarja 2027

*nekatera oprema se montira po izvedenem tehničnem pregledu

11.2. Organizacija vodenja projekta

Pripravo in izvedbo investicije vodi Mestna občina Maribor v okviru obstoječih kadrovskih in prostorskih zmogljivosti. V izvedbo projekta bodo vključeni tudi bodoči uporabniki. Sestanki so najmanj enkrat mesečno oziroma dogovorno v času gradnje tedensko. Sedež projektne skupine in

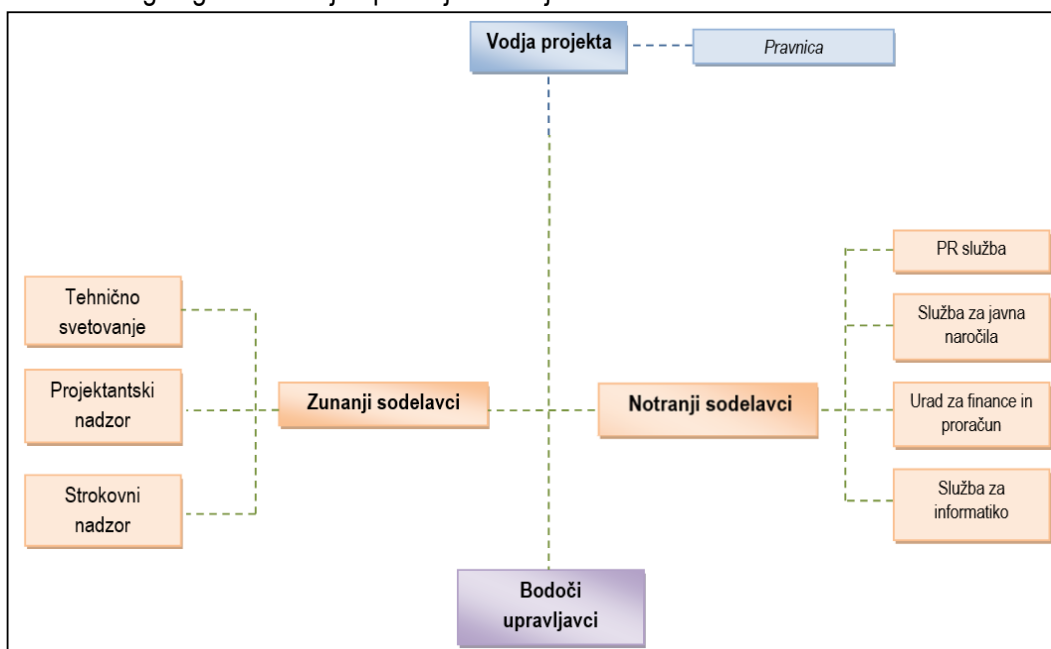
oprema bo na voljo v prostorih občinske uprave. Pri tem ne nastajajo dodatni stroški. Po potrebi se za pomoč pri izvedbi najemajo dodatni zunanji strokovnjaki.

Zunanji izvajalci bodo skladno z zakonodajo za porabo proračunskih sredstev izbrani na osnovi zbiranja ponudb/javnih razpisov, pri čemer bo za posamezen razpis investitor imenoval razpisne komisije in vodil ustrezne postopke.

Tehnična zmogljivost upravičenca

Za izvedbo projekta je zadolžen vodja projekta z ožjimi sodelavci znotraj Projektne pisarne, in sicer namestnik vodje projekta, pravnica in koordinator. Podporno okolje s področja financ, javnih naročil, komuniciranja in informatike, pa zagotavljajo strokovne službe MOM. Strokovni nadzor in tehnično svetovanje se zagotavlja s strani zunanjih izvajalcev.

Slika 27: Organigram vodenja operacije znotraj MOM

Pravna zmogljivost

Mestna občina je samoupravna lokalna skupnost, ustanovljena z Zakonom o lokalni samoupravi. Ima pravni status mestne občine, njena dejavnost pa: Občine, upravne enote in lokalne skupnosti; Javna uprava. SKD: O84.110 - Splošna dejavnost javne uprave, datum vpisa 26.12.1994. Njeno delovanje je določeno s Statutom Mestne občine Maribor, MUV 10/2011, MUV 8/2014.

Mestna občina je ustanovljena kot lokalna skupnost na podlagi Zakona o lokalni samoupravi. Zastopa jo župan Aleksander Saša Arsenovič. Mestna občina Maribor je kot enota lokalne samouprave pravna oseba javnega prava s pravico posedovati, pridobivati in razpolagati z vsemi vrstami premoženja. Mestna občina lahko opravlja pravne posle (sklepa pogodbe).

Na MOM je skupno zaposlenih 38 pravnikov, od tega v sklopu pravne službe 18, opravljen PDI ima 6 pravnikov (od tega 4 v sklopu pravne službe).

Finančna zmogljivost

MOM je imela leta 2024 za 85.565.343 EUR dolgoročnih finančnih obveznosti, ki se nanašajo na dolgoročno najete kredite. MOM se je v letu 2024 zadolžila v višini 6,1 mio EUR predvsem za financiranje izvajanja investicij in investicijskih vlaganj, hkrati pa je odplačala dolg v višini 7,5 mio EUR. Kot je razvidno iz tabele, povečanje zadolževanja omogoča zagotavljanje višjih prihodkov iz naslova sofinanciranja iz evropskih in državnih sredstev v zadnjih treh letih. Likvidnostni koeficient kratkoročnih terjatev nad obveznostmi znaša v povprečju zadnjih treh let 1,45. Povprečna zadolženost na prebivalca je znašala 783 EUR/prebivalca. Podatki v tabeli kažejo na finančno stabilnost občine.

Tabela 44: Finančna zmogljivost upravičenca

FINANČNA ZMOGLJIVOST UPRAVIČENCA	ZAKLJUČNI RAČUNI							povprečje zadnjih 3 let (2023-2025)
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Realizirani prihodki	99.007.150	111.263.809	111.726.217	124.796.406	147.437.631	136.785.046	158.052.678	147.425.118
Realizirani odhodki	103.967.786	114.924.713	119.778.340	134.842.581	160.460.733	141.666.928	162.803.636	145.977.099
Proračunski presežek / primanjkljaj	-4.960.636	-3.660.904	-8.052.123	-10.046.175	-13.023.102	4.881.883	-4.750.958	-4.297.392
Zadolževanje v tekočem letu	11.046.709	5.303.232	15.323.881	25.530.000	24.000.000	6.100.000	17.667.000	15.922.333
Odplačila dolga v tekočem letu	4.974.206	5.972.065	4.895.507	4.808.393	6.239.608	7.521.811	8.104.046	7.288.488
Sanje sredstev na računu na dan 31.12. preteklega leta	6.841.867	8.902.015	5.066.733	5.662.984	16.436.164	21.173.454	14.868.750	17.492.789
Dolg občine	46.977.596	46.180.828	56.609.202	77.330.809	95.091.200	93.669.389	103.232.343	97.330.977
Kazalniki								
Investicijski odhodki in investicijski transferi	21.957.717	31.987.059	34.029.038	42.830.712	54.050.782	26.476.248	40.980.491	40.502.507
Delež investicijskih odhodkov in investicijskih transferov v strukturi	21 %	28 %	28 %	32 %	34 %	19 %	26 %	27 %
Delež odplačila dolga v prihodkih (%)	5 %	5 %	4 %	4 %	4 %	5 %	5 %	5 %
Maksimalni obseg možnega zadolževanja	9.868.244	9.650.249	10.173.505	10.780.675	11.038.053	12.299.256	Ni podatka	11.372.661 (povp. 22-24)
Delež maksimalnega obsega zadolževanja v prihodkih	10 %	9 %	9 %	9 %	7 %	9 %	Ni podatka	8 % (povp. 22-24)
Število prebivalcev	112.065	112.682	113.778	113.004	113.245	113.747	114.053	113.682
Povprečna zadolženost na prebivalca (EUR/prebivalca)	419	410	498	684	840	823	905	856
Likvidnostni koeficient (kratkoročni = kratkoročna sredstva/kratkoročne obveznosti)	1,10	0,99	1,06	1,32	1,88	1,25	1,63	1,57
kratkoročna sredstva	36.615.128	34.532.139	31.542.666	52.675.013	49.711.921	39.313.513	52.939.662	47.321.699
kratkoročne obveznosti	33.149.317	34.749.254	29.757.340	39.935.518	26.502.055	31.435.842	32.452.905	30.130.267

11.3. Analiza izvedljivosti projekta

Za predmetno investicijo je bila izdelana vsa potrebna investicijska dokumentacija (DIIP, PIZ, novelacija PIZ, IP, novelacije IP). Tekom izvajanja so bila izdelana tudi poročila o izvajanju ter Poročilo o stanju projekta na dan 31.12.2024.

Na izvedljivost s predvidenimi finančnimi sredstvi in v predvidenem časovnem okviru bodo vplivali tudi postopki oddaje javnih naročil in uspešnost le-teh.

Za gradnjo je že bil izbran izvajalec, za dobavo in montažo opreme je večina sklopov že bila oddana (pohištvena oprema, avdiovizualna oprema, sistem za razvrščanje in izposajo knjižničnega gradiva, oprema kavarne in terase), za določene sklope pa je oddaja še v teku oziroma predvidena (v tem tudi označevanje objekta, umetniške instalacije...).

Iz vidika usposobljenosti kadrov, ki so vključeni v izvedbo projekta, je projekt prav tako izvedljiv. Kadri razpolagajo z ustreznimi strokovnimi znanji za uspešno izvedbo in spremljanje projekta.

Projekt ima tudi vso politično podporo in splošno podporo javnosti.

Od izvajalcev bodo zahtevane ustrezne garancije tako v fazi izbora najugodnejšega izvajalca del (garancija za resnost ponudbe), kakor tudi v času izvedbe (garancija za dobro izvedbo del ter garancija za odpravo pomanjkljivosti v garancijski dobi).

11.4. Seznam že pripravljene in pregled še potrebne investicijske, projektne in druge dokumentacije

V nadaljevanju je podan seznam že izdelane dokumentacije.

Po končani investiciji bo potrebno izdelati še PID projektno dokumentacijo.

V skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. l. RS, št. 60/60, 54/10 in 27/16) je za potrebe obravnavane investicije izdelana vsa potrebna investicijska dokumentacija.

V kolikor bi se spremenile ključne postavke investicijskega programa (na primer sprememba časovnega načrta izvedbe, virov financiranja, sprememb na trgu, demografske, socialne, okoljske ali druge spremembe) v takem obsegu, da se bi znatno spremenili pričakovani stroški ali koristi investicije v njeni ekonomski dobi ter v kolikor bi bili odmiki investicijskih stroškov večji od 20 % ocenjene vrednosti projekta, je potrebno v skladu z Uredbo investicijski program spremeniti in dopolniti – izdelati ponovno **novelacijo investicijskega programa**.

Tabela 45: Seznam že izdelane dokumentacije

Strokovna podlaga	Datum	Št. projekta	Izdelovalec
INVESTICIJSKA DOKUMENTACIJA			
Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) – Ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in prenova Mariborske knjižnice (E.V.B. d.o.o., november 2009),	november 2009	/	E.V.B. d.o.o.
Predinvesticijska zasnova (PIZ) – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije	oktober 2020	št. 42/2020	PROPLUS d.o.o.
Predinvesticijska zasnova (PIZ) – novelacija Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije	november 2020	št. 42/2020	PROPLUS d.o.o.
Investicijski program (IP) – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije	December 2020	št. 23/2019	PROPLUS d.o.o.
Novelacija investicijskega programa (IP) – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije	April 2022	št. 17/2022	PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.
2. novelacija investicijskega programa – Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije	Maj 2025	14/2025	PROPLUS inženiring, projektiranje d.o.o.
PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA			
Prvo nagrajeni natečajni elaborat na osnovi izvedenega urbanističnega arhitekturnega natečaja	2008	/	/
Programska preveritev za prenovo Mariborske knjižnice z Rotovžem	april 2019	-	Medprostor d.o.o., Ljubljana
Projektna naloga za projekt »Center Rotovž – inovativni center usmerjen k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije	Julij 2020	-	Mestna občina Maribor
Idejni projekt Center Rotovž	september 2020	-	Medprostor d.o.o.
DGD projekt	November 2020	0179-2019	Medprostor d.o.o.
PZI projekt	Junij 2021 Januar 2022	0179-2019	Medprostor d.o.o.
OSTALA DOKUMENTACIJA			
Skladnost operacije z Novim evropskim Bauhausom (NEB) za projekt Center Rotovž	Junij 2025		Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., PS poslovno svetovanje d.o.o.
Izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) za projekt Center Rotovž	Junij 2025, avgust 2025		Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., PS poslovno svetovanje d.o.o.
Zagotavljanje upoštevanja na naravi temeljčih rešitev (NTR oz. Nature Based Solutions NBS za projekt Center Rotovž	Junij 2025		Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., PS poslovno svetovanje d.o.o.
Krepitev podnebne odpornosti za projekt Center Rotovž	Junij 2025		Proplus inženiring, projektiranje d.o.o., PS poslovno svetovanje d.o.o.

11.5. Način končnega prevzema in vzpostavitve obratovanja ter način in pristojnosti vzdrževanja med obratovanjem

Izvajalec bo po dokončanju del pisno zaprosil naročnika za kakovostni pregled izvedenih del, ki bo potekal v navzočnosti nadzornega organa. Po zaključenem pregledu bodo pogodbene stranke sestavile zapisnik, v katerem bodo natančno ugotovile:

- ali so dela izvedena po pogodbi, predpisih in pravilih stroke,
- eventualna odstopanja, morebitne pomanjkljivosti, napake, več dela,
- katera dela je izvajalec dolžan na svoje stroške dodelati, popraviti ali znova izvesti in v kakšnem roku mora to storiti.

V kolikor bo iz zapisnika razvidno, da mora izvajalec določena dela še dokončati, popraviti ali jih takoj ponovno izvesti pa tega ne bo storil v dogovorjenem roku, bo imel naročnik možnost angažirati drugega izvajalca, ki dela izvede na izvajalčev račun, plačilo pa bo izvedeno z unovčitvijo bančne garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti.

Po odpravi napak iz kakovostnega pregleda bo opravljen prevzem izvedenih del ter tehnični pregled, na katerem bo ponovno sestavljen zapisnik ter predana atestna dokumentacija, poročila, certifikati ter dokazila o vgrajenih materialih in opremi, s strani izvajalca del pa bo predana garancija za odpravo napak v garancijski dobi.

Center Rotovž bo predan v upravljanje javnemu zavodu Narodni dom Maribor, ki je že sedaj javni zavod s področja umetniških kulturnih programov in v lasti MOM. Za potrebe delovanja Centra Rotovž bo obstoječemu javnemu zavodu dodana še programska enota Kino ter predvidene tudi zaposlitve za potrebe vodenja centra in vzdrževanja objekta. Narodni dom Maribor bo imel nalogo upravljavca celotnega objekta v infrastrukturnem in programskem smislu ter za programsko enoto Kina. Za programske enote Mariborsko knjižnico in Umetnostno galerijo je predvideno upravljanje s strani dosedanjih upravljavcev (Mariborska knjižnica ter Umetnostna galerija Maribor).

12. NAČRT FINANCIRANJA V TEKOČIH CENAH PO DINAMIKI IN VIRIH FINANCIRANJA

12.1. *Dinamika financiranja po letih*

V nadaljevanju je podan prikaz dinamike financiranja po letih po stalnih in tekočih cenah s prikazom upravičenih in neupravičenih stroškov.

Po vsebini bi lahko bila sicer večina stroškov upravičenih (razen zamudnih obresti), ne glede na navedeno pa so kot neupravičeni obravnavani stroški, ki so bili sofinancirani s strani MK do vključno 2024, v letu 2025 pa so kot neupravičeni obravnavani stroški komunalne opremljenosti zemljišča. Skupna višina neupravičenih stroškov tako znaša 9.653.871,79 EUR, od tega so bili financirani s strani MK v višini 9.622.473,47 EUR, preostanek v višini 31.398,32 EUR pa s strani MOM.

Ostali stroški v višini 30.045.167,00 EUR so upravičeni, deloma so že bili financirani s strani CTN v letu 2025 v višini 6.389.558,61 EUR, v letih 2026 in 2027 bodo predvidoma sofinancirani v višini 20.700.000,00 EUR, razliko v višini 2.955.608,39 EUR pa pokriva investitor sam.

Ob upoštevanju (IS eMA2), da se po vsebini vse upravičene stroške, ki niso osnova za izračun prispevka Skupnosti, obravnava kot neupravičene, znašajo upravičeni stroški, ki se nanašajo na predhodno pridobljena sredstva 6.389.558,61 EUR, ki so bili, glede na izračunano 100 % finančno vrzel sofinancirani v celotni višini (6.389.558,61 EUR) ter 20.700.000,00 EUR predvideni s predlogom za spremembo Odločitve v letu 2026. Skupni upravičeni stroški, opredeljeni za sofinanciranje s strani EU tako znašajo 27.089.558,61 EUR.

Tabela 46: Dinamika financiranja po tekočih cenah (v EUR)

Dinamika financiranja po tekočih cenah	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
I. Investicija (gradnja z opremo)	0,00	0,00	1.441.608,80	2.755.306,11	4.329.430,60	5.246.506,33	13.674.667,60	3.099.429,26	30.546.948,70
1. Gradnja	0,00	0,00	1.441.608,80	2.755.306,11	4.329.430,60	5.157.682,33	9.662.623,19	1.920.712,37	25.267.363,40
a) Gradnja	0,00	0,00	1.440.082,12	2.755.239,70	4.320.745,84	5.157.682,33	9.662.623,19	1.904.766,25	25.241.139,43
b) Komunalna opremljenost zemljišča	0,00	0,00	1.526,68	0,00	0,00	0,00	0,00	15.946,12	17.472,80
c) Zamudne obresti	0,00	0,00	0,00	66,41	8.684,76	0,00	0,00	0,00	8.751,17
2. Oprema						88.824,00	4.012.044,41	1.178.716,89	5.279.585,30
II. Stroški storitev zunanjih izvajalcev	164.020,00	260.082,75	109.611,24	110.532,29	183.002,05	105.595,68	309.681,61	15.573,77	1.258.099,39
1. Projektna in investicijska dokumentacija	164.020,00	258.620,00	78.993,00	82.976,00	90.650,00	44.435,00	111.214,00	0,00	830.908,00
2. Tehnično svetovanje z gradbenim nadzorom	0,00	1.462,75	30.618,24	27.556,29	92.352,05	61.160,68	198.467,61	15.573,77	427.191,39
III. Ostalo	0,00	773.876,01	228,00	6.010,00	0,00	0,00	0,00	1.781,33	781.895,34
1. nakup prostorov za arhiv	0,00	559.600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		559.600,00
2. nakup prostorov - DPN	0,00	11.192,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		11.192,00
3. nakup opreme (arhiv)	0,00	187.290,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		187.290,70
4. služnosti	0,00	10.858,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		10.858,24
5. delo na projektu	0,00	781,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	781,33	1.563,12
6. ceniťve, prevodi, notarske storitve	0,00	1.053,28	228,00	0,00	0,00	0,00	0,00		1.281,28
7. arheologija	0,00	3.100,00	0,00	6.010,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00	10.110,00
IV. Stroški informiranja in komuniciranja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	886,61	29.113,39	30.000,00	60.000,00
Skupaj - brez DDV (I+II+III+IV)	164.020,00	1.033.958,76	1.551.448,04	2.871.848,40	4.512.432,65	5.352.988,62	14.013.462,60	3.146.784,36	32.646.943,43
<i>Osnova - brez DDV (I.1.c, III.1, III.2., III.4., III.5.)</i>	<i>0,00</i>	<i>582.432,03</i>	<i>0,00</i>	<i>66,41</i>	<i>8.684,76</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>781,33</i>	<i>591.964,53</i>
<i>Osnova - DDV (vse ostalo)</i>	<i>164.020,00</i>	<i>451.526,73</i>	<i>1.551.448,04</i>	<i>2.871.781,99</i>	<i>4.503.747,89</i>	<i>5.352.988,62</i>	<i>14.013.462,60</i>	<i>3.146.003,03</i>	<i>32.054.978,90</i>
DDV 22 %	36.084,40	99.335,88	341.318,57	631.792,03	990.824,54	1.177.657,50	3.082.961,78	692.120,66	7.052.095,36
Skupaj - z DDV	200.104,40	1.133.294,64	1.892.766,61	3.503.640,43	5.503.257,19	6.530.646,12	17.096.424,38	3.838.905,02	39.699.038,79
<i>Upravičeni stroški - vsebinsko</i>	<i>0,00</i>	<i>439,20</i>	<i>472.403,76</i>	<i>0,00</i>	<i>2.126.584,12</i>	<i>6.530.646,12</i>	<i>17.096.424,38</i>	<i>3.818.669,42</i>	<i>30.045.167,00</i>
<i>Upravičeni stroški - sofinanciranje (NPO)</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>17.096.424,38</i>	<i>3.603.575,62</i>	<i>20.700.000,00</i>
<i>Neupravičeni stroški - vsebinsko</i>	<i>200.104,40</i>	<i>1.132.855,44</i>	<i>1.420.362,85</i>	<i>3.503.640,43</i>	<i>3.376.673,07</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>20.235,60</i>	<i>9.653.871,79</i>
<i>Neupravičeni stroški - sofinanciranje</i>	<i>200.104,40</i>	<i>1.133.294,64</i>	<i>1.892.766,61</i>	<i>3.503.640,43</i>	<i>5.503.257,19</i>	<i>6.530.646,12</i>	<i>0,00</i>	<i>235.329,40</i>	<i>18.999.038,79</i>

12.2. Viri financiranja po letih

Predvideno je sofinanciranje s strani MK v višini 9.622.473,47 EUR. V okviru finančne konstrukcije so upoštevana sredstva, ki so bila počrpana do konca leta 2024.

Na osnovi kandidiranja na Dodatno povabilo k predložitvi vlog za sofinanciranje operacij urbane prenove z mehanizmom CTN je bilo načrtovano in že izvedeno sofinanciranje v višini 6.389.558,61 EUR v letu 2025 (potrditev s Sklepom št. 303-8/202-7, z dne 6.5.2025). Višina sofinanciranja za Kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija znaša 100 % upravičenih stroškov, od tega 85 % upravičenih stroškov krijejo nepovratna sredstva EU, 15 % pa proračun RS.

V letu 2026 je predvidena pridobitev dodatnih sofinancerskih sredstev iz naslova EU: v višini 10.350.000,00 EUR iz naslova spremembe Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji in 10.350.000,000 EUR iz naslova zagotovitve dodatnih sredstev za strateški projekt Center Rotovž v okviru varnostne mreže, skupaj 20.700.000,00 EUR, na podlagi predloga za spremembo Odločitve.

Na podlagi predhodno navedenega se prilagodi višina preostalih potrebnih sredstev s strani MOM, katere finančna udeležba v projektu po novem znaša 2.987.006,71 EUR.

Tabela 47: Viri financiranja po tekočih cenah v EUR

Viri financiranja po tekočih cenah	2021*	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj	%
Upravičeni stroški									
Lastna sredstva - UPR stroški	439,20	472.403,76	0,00	2.126.584,12	141.087,51		215.093,80	2.955.608,39	7,45 %
Nepovratna sredstva varnostne rezerve skupaj (razpis CTN 2025)					6.389.558,61**			6.389.558,61	16,09 %
Namenska sredstva EU za EKP (ESRR)-varnostna rezerva					5.431.124,82			5.431.124,82	13,68 %
Sredstva proračuna Republike Slovenije - varnostna rezerva					958.433,79			958.433,79	2,41 %
Nepovratna sredstva EU (NPO 2026)						17.096.424,38***	3.603.575,62	20.700.000,00	52,14 %
Namenska sredstva EU za EKP (ESRR)						14.531.960,72	3.063.039,28	17.595.000,00	44,32 %
Sredstva proračuna Republike Slovenije						2.564.463,66	540.536,34	3.105.000,00	7,82 %
Skupaj upravičeni stroški	439,20	472.403,76	0,00	2.126.584,12	6.530.646,12	17.096.424,38	3.818.669,42	30.045.167,00	75,68 %
Neupravičeni stroški									0,00 %
Lastna sredstva - NEUPR stroški	549,00	1.862,55	66,41	8.684,76	0,00	0,00	20.235,60	31.398,32	0,08 %
Drugi viri (Ministrstvo za kulturo)	1.332.410,84	1.418.500,30	3.503.574,02	3.367.988,31				9.622.473,47	24,24 %
Skupaj neupravičeni stroški	1.332.959,84	1.420.362,85	3.503.640,43	3.376.673,07	0,00	0,00	20.235,60	9.653.871,79	24,32 %
Skupaj									0,00 %
Lastna sredstva	988,20	474.266,31	66,41	2.135.268,88	141.087,51	0,00	235.329,40	2.987.006,71	7,52 %
Nepovratna sredstva skupaj	0	0	0	0	6.389.558,61	17.096.424,38	3.603.575,62	27.089.558,61	68,24 %
Namenska sredstva EU za EKP (ESRR)	0,00	0,00	0,00	0,00	5.431.124,82	14.531.960,72	3.063.039,28	23.026.124,82	58,00 %
Sredstva proračuna Republike Slovenije	0,00	0,00	0,00	0,00	958.433,79	2.564.463,66	540.536,34	4.063.433,79	10,24 %
Drugi viri (Ministrstvo za kulturo)	1.332.410,84	1.418.500,30	3.503.574,02	3.367.988,31	0,00	0,00	0,00	9.622.473,47	24,24 %
Skupaj	1.333.399,04	1.892.766,61	3.503.640,43	5.503.257,19	6.530.646,12	17.096.424,38	3.838.905,02	39.699.038,79	100,00 %

*vključeni tudi stroški iz leta 2020, ki so znašali 200.104,40 EUR

**sofinanciranje stroškov za leto 2025, vključno s povračili za pretekla leta (zalagala MOM)

***sofinanciranje stroškov za tekoče in preteklo leto

13. PROJEKCIJE PRIHODKOV IN STROŠKOV POSLOVANJA PO VZPOSTAVITVI DELOVANJA INVESTICIJE ZA OBDOBJE EKONOMSKE DOBE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA

13.1. Prikaz prihodkov in stroškov – Mariborska knjižnica

i. Predvideni prihodki Mariborske knjižnice

Programska dejavnost se bo na novi kvadraturi povečala tako po kvantiteti kot po raznolikosti. V skladu s Programskim elaboratom in vizijo Mestne občine Maribor so predvidene nekatere povsem nove vsebine, kot je multimedija in maker space (ustvarjalnica). Prostore bodo za svoje dejavnosti uporabljale tudi partnerske organizacije (Art kino in UGM), zaradi česar je pričakovati sinergijske učinke, pa tudi povečane stroške.

Programi knjižnice predstavljajo knjižnično javno službo, ki mora biti po Uredbi o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS 28/2003) za uporabnike brezplačna. Posebnih prihodkov iz dejavnosti knjižnice zato ni pričakovati.

Po investiciji je predvideno povečanje prihodkov iz naslova:

- članarin Mariborske knjižnice,

Ocena predvidenih prihodkov Mariborske knjižnice temelji na obstoječih prihodkih, ki so razvidni iz tabele v nadaljevanju.

Tabela 48: Prihodki MK v zadnjih petih letih pred investicijo

	2015	2016	2017	2018	2019
Lastni prihodki - od izvajanja javne službe in prodaje na trgu	311.126	308.124	298.605	306.417	297.131
Število članov MK	33.393	33.205	31.803	31.959	31.628
Lastni prihodki / članu	9,32	9,28	9,39	9,59	9,39
Povprečno prihodki / članu – SC 9/20	9,39				
Povprečno prihodki / članu – SC 1/26	11,70				

Po investiciji je predvideno povečanje prihodkov iz naslova članarin in sicer:

- iz povečanja povprečnih prihodkov na člana za 5 %,
- iz rasti števila članov knjižnice v višini 2 % letno.

Na tej osnovi je v nadaljevanju podan prikaz prihodkov od članarin.

Tabela 49: Predviden prihodek od članarin Mariborske knjižnice v ekonomski dobi

Vrsta prihodka	Brez investicije	...	2027	2028	2029	...	2035
Lastni prihodki – od izvajanja javne službe in prodaje na trgu	370.224,65 ⁵³		372.589,19	375.001,01	377.461,07		390.519,38
Število članov knjižnic na Rotovžu	9.620 ⁵⁴		9.812	10.009	10.209		11.271
Lastni prihodki od članarin – brez investicije	370.224,65		370.224,65	370.224,65	370.226,65		370.224,65
Prihodki od članarin – z investicijo			372.589,19	375.001,01	377.461,07		390.519,38
Razlika – lastni prihodki	0	...	2.364,53	4.776,36	7.236,42	...	20.294,73

Mariborska knjižnica bo občasno uporabljala prostore kina za:

- bibliopedagoške dejavnosti – filmsko vzgojo predvidoma 1x – 2x tedensko,
- ciklus ruskega filma – predvidoma 4x letno,
- literarne dogodke – 1x mesečno,
- knjižnični cikel Univerze za tretje življenjsko obdobje – 1x mesečno,
- drugo po možnostih in dogovoru.

Vse dejavnosti knjižnice so po zakonu brezplačne, dostopne morajo biti vsem brezplačno, zato trženja s strani knjižnice ni pričakovati. Bodo pa vse te dejavnosti zagotovo napolnile dvorano, kar pomeni vsakič cca 80-90 obiskovalcev.

ii. Predvideni stroški Mariborske knjižnice

Po investiciji je predvideno povečanje stroškov iz naslova obratovanja knjižnice ter dodatnih zaposlitev.

Predvideni obratovalni stroški temeljijo na oceni projektanta oziroma obstoječih stroških Mariborske knjižnice.

V nadaljevanju je podan prikaz inkrementalnih stroškov iz naslova obratovanja.

⁵³ osnovna vrednost 297.130,54 EUR nadgrajena z inflacijskimi vplivi - preračun v SC 1/26

⁵⁴ Upoštevan podatek pred investicijo (obdobje COVID in za čas izvajanja investicije niso merodajni za načrtovanje)

Tabela 50: Predvideni obratovalni stroški Mariborske knjižnice

Stroški obratovanja	Upoštevano izhodišče	Brez investicije	Z investicijo	Razlika
<i>Velikost površin (m²)</i>		SC 1/26	4.967,55	
Elektrika, ogrevanje	Ocena projektanta ⁵⁵	53.195,53	135.762,34	82.566,82
Poraba vode in komunalne storitve	20 % povečanje	3.053,30	3.663,96	610,66
Odvoz komunalnih odpadkov	20 % povečanje	5.581,26	6.697,51	1.116,25
Zavarovalne premije	50 % povečanje	4.726,08	7.089,12	2.363,04
Varovanje objektov	50 % povečanje	10.011,85	15.017,77	5.005,92
Rezervni sklad, kurjač	50 % povečanje	9.672,46	14.508,69	4.836,23
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	50 % povečanje	2.603,98	8.885,48	6.281,50
Čistilni servis	1 EUR/m ²	30.767,32	59.610,60	28.843,28
Stroški tekočega vzdrževanja prostora in opreme	50 % povečanje	6.551,11	9.826,66	3.275,55
Stroški delovanja računalniške mreže	3 dodatne zaposlitve (od 94)	3.514,92	3.627,09	112,18
Skupaj – neprogramski obratovalni stroški		129.677,79⁵⁶	264.689,22	135.011,44

Tabela 51: Predvideni programski stroški Mariborske knjižnice (inkrementalno)

Programski stroški obratovanja – pred investicijo (2019)	Brez investicije	Po investiciji (+20%)	Razlika
Material za izposajo, pisarniški material, poštna storitve, knjigoveški material, stroški izobraževanja, varstvo pri delu, propagandne storitve, tiskarske storitve, stroški vozil, stroški prireditev	98.683,16	118.419,79	19.736,63
Skupaj – programski stroški SC 9/20	98.683,16	118.419,79	19.736,63
Skupaj – programski stroški SC 1/26	122.959,22	147.551,06	24.591,84

Po izvedbi projekta so predvidene dodatne zaposlitve, ki so prikazane in ovrednotene v tabeli v nadaljevanju.

Tabela 52: Predvideni stroški dodatnih zaposlitev Mariborske knjižnice

Delovno mesto	Število kadrov	Povprečni strošek dela	Znesek letno
Zaposlitve - dodatno	3	38.702,87 ⁵⁷	116.108,61
Skupaj	3		116.108,61

⁵⁵ Delitev ob upoštevanju površin v objektu (64,17 %), skupaj ocenjeni stroški 193.200,00 EUR (brez DDV), MK 123.983,87 EUR brez DDV oziroma 135.762,34 EUR z DDV

⁵⁶ v letu 2019 104.075,27 EUR

⁵⁷ Izračun na podlagi Letnega poročila 2024; glede na to, da zaposlitve niso podrobneje definirane, v tej fazi v celoti bremenijo MOM (eventualno kasnejše kritje tudi s strani ostalih občin ustanoviteljic, vezano na naknadne dogovore z ostalimi)

Tabela 53: Prikaz predvidenih stroškov Mariborske knjižnice (inkrementalno)

	2027	2028	2029	...	2034	2035
Obratovalni in programski stroški - knjižnica	159.603,28	159.603,28	159.603,28		159.603,28	159.603,28
Strošek zaposlitev - knjižnica	116.108,61	116.108,61	116.108,61		116.108,61	116.108,61
Skupaj stroški Mariborske knjižnice (z DDV)	275.711,88	275.711,88	275.711,88	...	275.711,88	275.711,88

Po investiciji je predvideno povečanje obratovalnih in programskih stroškov ter stroškov zaposlitev za potrebe knjižnice in kina v skupni vrednosti 275.712 EUR letno.

Pokrivanje obratovalnih stroškov je predvideno s strani MOM.

13.2. Prikaz prihodkov in stroškov – kino

i. Predvideni prihodki Kino z ostalimi dejavnostmi (art cafe)⁵⁸

Po investiciji je predvideno povečanje prihodkov iz naslova:

- najema kinodvorane,
- najema ArtCafeja.

V okviru prihodkov je predviden najem s strani zainteresiranih izvajalcev programov, predviden je najem kinodvorane enkrat na teden po ceni 93 EUR⁵⁹ na uro, kar na letni ravni predstavlja 4.650 EUR.

Prav tako je predvidena izvedba 100⁶⁰ predstav letno ob upoštevanju povprečnega števila 80⁶¹ obiskovalcev (na letni ravni torej minimalno cca 8.000 obiskovalcev) ter vstopnice 9,5 EUR⁶².

Tabela 54: Prikaz prihodkov kina Rotovž - letno

Opis	Vrednost
Najem (1 ura)	93,00
Št. najemov (cca 1 × teden)	50
skupaj - oddaja (uporabnina) letno	4.650,00
Število predstav (na letni ravni)	100
število obiskovalcev (povprečno)	80
cena vstopnice	9,50
Prihodki od predstav	76.000,00
Predviden prihodek Kina Rotovž	80.650,00

⁵⁸ Povzeta izhodišča iz IP ob upoštevanju tržnih razmer (cene vstopnic, najemov ipd.),

⁵⁹ upoštevana povprečna vrednost javno dostopnih podatkov primerljivih objektov (<https://www.kinodvor.org/wp-content/uploads/2017/12/cenik-najema-prostorov.pdf>; <https://kinometropol.org/index.php?id=13>)

⁶⁰ ocena ob upoštevanju primerljivih projektov oziroma programa uporabnika

⁶¹ ocena ob upoštevanju kapacitete dvorane in zasedenosti primerljivih predstav

⁶² cena ob upoštevanju primerljivih objektov na podlagi javno dostopnih podatkov

V Rotovžu je predvidena tudi vzpostavitev predprostora kino dvorane, ki bo delovala v sklopu ArtCafeja. Kavarna bo umeščena v prostore nekdanje restavracije v pritličju Rotovža v velikosti 163,06 m².

Tabela 55: Predviden prihodek ArtCafe

Opis	Vrednost
Najem gostinskega lokala (EUR/m ²)	15
Velikost (m ²)	163,06
Predviden prihodek ArtCafe - mesečno	2.445,90
Predviden prihodek ArtCafe - letno	29.350,80

Za kavarno je predvidena oddaja v najem zunanjemu izvajalcu. Ob upoštevanju tržnih najemnin v centru mesta Maribor (cca 15 EUR/m²)⁶³, se lahko iz tega naslova pričakuje prihodek 29.351 EUR letno.

Tabela 56: Prikaz predvidenih prihodkov kina z art cafe (inkrementalno)

	2027	2028	2029	2030	...	2034	2035
Najemnina - kavarna	29.350,80	29.350,80	29.350,80	29.350,80		29.350,80	29.350,80
Prihodki od prodanih vstopnic (kino)	76.000,00	76.000,00	76.000,00	76.000,00		76.000,00	76.000,00
Najemi kinodvorane	4.650,00	4.650,00	4.650,00	4.650,00		4.650,00	4.650,00
Skupaj prihodek kino	110.000,80	110.000,80	110.000,80	110.000,80	...	110.000,80	110.000,80

ii. Predvideni stroški kino (z upravljanjem in art cafe)

Po investiciji je predvideno povečanje stroškov iz naslova obratovanja kina ter dodatnih zaposlitev.

Predvideni obratovalni stroški temeljijo na oceni projektanta (elektrika) oziroma ob upoštevanju primerljivih objektov.

V nadaljevanju je podan prikaz stroškov iz naslova obratovanja po investiciji, kar so hkrati tudi inkrementalni stroški.

Tabela 57: Predvideni obratovalni stroški kina

Obratovalni stroški - načrtovano (inkrementalno)	Izhodišče	Vrednost v EUR
Elektrika	Ocena projektanta	15.452,29
voda, komunalne storitve itd.	150 EUR/mesečno	1.800,00
čiščenje	1 EUR/m ²	6.784,80
tekoče vzdrževanje	Izhodišče MK, vezano velikost površin	1.118,46
Skupaj stroški - vrednost z DDV (po investiciji in inkrementalno)		25.155,55

⁶³ upoštevana povprečna vrednost najemnin na podlagi javno dostopnih podatkov v času izdelave dokumenta (vir: <https://www.nepremicnine.net/oglas-oddaja/podravska/maribor/poslovni-prostor/gostinski-lokal/>)

Po izvedbi projekta so predvidene dodatne zaposlitve, ki so prikazane in ovrednotene v tabeli v nadaljevanju, upoštevane v okvirni povprečni vrednosti 38.703 EUR/zaposlitev letno.

Tabela 58: Predvideni stroški dodatnih zaposlitev kino + upravljanje

Delovno mesto	Število kadrov	Znesek letno
Zaposlitve - upravljanje	5	193.514,34
Zaposlitve - kino	5	193.514,34
Skupaj	10	387.028,69

Za programske stroške vključno z eventualno potrebnimi zaposlitvami za ta segment je upoštevano 80 % prihodkov iz naslova prodanih vstopnic oziroma 85.955,55 EUR letno.

Tabela 59: Prikaz predvidenih stroškov kina (inkrementalno)

	2027	2028	2029	...	2034	2035
Obratovalni stroški	25.155,55	25.155,55	25.155,55		25.155,55	25.155,55
programski stroški	60.800,00	60.800,00	60.800,00		60.800,00	60.800,00
Strošek zaposlitev – kino + upravljanje	387.028,69	387.028,69	387.028,69		387.028,69	387.028,69
Skupaj stroški kino	472.984,23	472.984,23	472.984,23	...	472.984,23	472.984,23

Po investiciji je predvideno povečanje obratovalnih in programskih stroškov ter stroškov zaposlitev za potrebe kina z upravljanjem celotnega objekta v skupni vrednosti 472.984 EUR letno.

Iz naslova delovanja kina so, ob upoštevanju izhodišč IP⁶⁴ ter upoštevanja trenutnih tržnih razmer (cene vstopnic, najemov ipd.), predvideni okvirni letni prihodki v višini 110.001 EUR, kar za pokrivanje letnih stroškov delovanja bodočega kina (stroški obratovanja v višini 25.156 EUR ter 2 zaposlitvi v višini 77.406 EUR, skupaj 102.562 EUR) zadošča, v manjšem deležu se pokrijejo tudi stroški zaposlitev upravljanja objekta.

Pokrivanje preostalih stroškov je predvideno s strani MOM.

Pri tem je pomembno upoštevati dejstvo, da se gradi kino Rotovž z namenom trajnega zagotavljanja javnega interesa na področju filmske in avdiovizualne umetnosti in z namenom, da Maribor pridobi pravi mestni kino s prepoznavno ponudbo zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije, kar je nepogrešljivi del sodobne kulturne podobe mesta. Na nekomercialni kinematografski program se zato ne more gledati kot na izključno ekonomsko kategorijo, ampak so v ospredju drugi kriteriji, kar narekuje tudi udeležbo javnih sredstev, pomembno prispeva k izobraževanju itd.

⁶⁴ Izhodišče naročnika – smiselno upoštevanje izhodišč iz predhodne investicijske dokumentacije dodatne opredelitve vezane na definiranje programa bo predmet ločenih dokumentov.

13.3. Prikaz prihodkov in stroškov – UGM

i. Predvideni prihodki UGM na Rotovškem trgu

Po investiciji je predvideno povečanje prihodkov iz naslova:

- povečanega števila obiskovalcev,
- prihodkov galerijske trgovine.

Tabela 60: Predvideno število razstav in obiskovalcev UGM na Rotovškem trgu

Opis	2015	2016	2017	2018	2019	Načrtovano število razstav	Načrtovano število obiskovalcev
Število obiskovalcev v razstavnih programih	17.910	22.537	17.972	24.377	24.075	20	21.100
Število razstav	15	23	18	27	20		
Povprečno število obiskovalcev na razstavo	1.194	980	998	903	1.204		
Povprečno število obiskovalcev na razstavo (2015-2019)	1.055						

Prihodek od izvajanja programov in vstopnin iz naslova javne službe je predviden v simbolični višini, kot doslej. Ob predpostavki, da bo 15.000 obiskovalcev plačalo⁶⁵ v povprečju 4 EUR vstopnine, se iz tega naslova načrtuje 60.000 EUR. Prav tako se na letni ravni iz naslova trženja prostorov (uporabnine, najemnine) načrtuje cca 12.460 EUR letno.⁶⁶

Eventualni prihodki iz naslova letne block buster razstave, ki so lahko del projekta, ki ga lahko zasnuje ustanoviteljica kot del celovite promocije kulturnega turizma v mestu, v okviru prihodkov niso zajeti. Blockbuster razstave so odvisne od dodatnih – javnih ali nejavnih – produkcijskih sredstev za izvedbo teh zahtevnih projektov. Glede na to, da v zvezi z navedenim uporabnik ne razpolaga z zagotovili oziroma pogodbami/dogovori o dodatnih sredstvih za tovrstne projekte, v program niso uvrščeni in prihodki iz tega naslova niso predvideni (v kolikor bi bili prihodki iz tega naslova vseeno zagotovljeni, bi se le-ti namenili za izvedbo oziroma v celoti služili za pokrivanje stroškov iz tega naslova).

Skupno načrtovani prihodki iz naslova vstopnin in uporabnin tako znašajo ocenjeno 72.460 EUR na letni ravni.

⁶⁵ nekatere vstopnice neplačljive oziroma plačljive po nižji vrednosti, zato upoštevano povprečje; cene vstopnic UGM (vir: Umetnostna galerija Maribor - Vstopnina) znašajo 4 EUR za odraslo osebo, 3 EUR za študente, upokojene, toliko tudi za skupine, obiskovalci do 18 let imajo prost vstop, prav tako tudi brezposelne osebe, osebe s posebnimi potrebami in spremljevalci, študenti umetniških smeri, člani kluba ipd.

Z znižanimi vstopnicami (za študente, upokojene, nezaposlene) in brezplačnimi vstopnicami (člani stanovskih združenj, novinarji ipd.) se sledi trenutni politiki oblikovanja vstopnin oziroma nacionalnim praksam ter praksam v primerljivih mednarodnih institucijah. Ocena vstopnine je oblikovana glede na izkušnje uporabnika in primerljive institucije v Sloveniji in tujini ob upoštevanju kupne moči in kritične mase.

⁶⁶ ocena uporabnika, izhodišče iz NIP, s preračunom na nivo SC 1/26 (vrednost je bila oblikovana glede na dosedanje izkušnje trženja prostorov uporabnika ob predpostavki, da je prostor za oddajo omejen na prostor v mansardi v povezavi z balkonom v 2. nadstropju, da oddaja poteka povprečno 1x mesečno)

Tabela 61: Predviden prihodek UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)

Opis	Vrednost v EUR
Prihodki - vstopnine	60.000,00
Prihodki – uporabnina	12.460,00
Predviden prihodek od vstopnin in uporabnin - letno	72.460,00

V sklopu UGM na Rotovškem trgu je predvidena tudi galerijska trgovina, v kateri je predvidena prodaja sledečih izdelkov:

- knjigarna (galerijske publikacije, knjige, revije, časopisi itd.),
- promocijski izdelki (tekstilni izdelki, plakati, razglednice itd.) in
- oblikovalski izdelki (uporabni predmeti, nakit itd.).

Ocena predvidenih prihodkov galerijske trgovine je oblikovana na podlagi dosedanjega izvajanja dejavnosti ob upoštevanju povečanega števila obiskovalcev oziroma možnih kupcev. Prihodki iz tega naslova so ocenjeni v višini 6.230 EUR letno.⁶⁷

Tabela 62: Prikaz predvidenih prihodkov UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)

Vrsta prihodka	2027	2028	2029	2030	2034	2035
Vstopnine, uporabnine	72.460,00	72.460,00	72.460,00	72.460,00		72.460,00	72.460,00
Trgovina	6.230,00	6.230,00	6.230,00	6.230,00		6.230,00	6.230,00
Skupaj prihodek UGM na Rotovškem trgu	78.690,00	78.690,00	78.690,00	78.690,00	78.690,00	78.690,00

Iz naslova predmetnega projekta je pričakovati povečanje prihodkov iz naslova vstopnin in prihodkov galerijske trgovine, v skupni vrednosti 78.690 EUR letno.

ii. Predvideni stroški UGM na Rotovškem trgu

Predvideni stroški UGM na Rotovškem trgu temeljijo na oceni obstoječih stroškov ob upoštevanju povečanih površin.

Po investiciji je predvideno povečanje obratovalnih stroškov, programskih stroškov in stroška dodatnih zaposlitev.

Tabela 63: Predvideni obratovalni stroški UGM (po investiciji na lokaciji Rotovž in inkrementalno)

Obratovalni stroški - načrtovano (inkrementalno)	Izhodišče	Vrednost v EUR
Elektrika	Ocena projektanta, ob upoštevanju deleža površin	60.339,37
voda, komunalne storitve itd.	Izhodišče MK, ob upošt.sorazm.površin	1.628,44
čiščenje	1 EUR/m ²	26.493,84
tekoče vzdrževanje	Izhodišče kot MK, ob upošt.sorazm.površin	4.367,44
Skupaj stroški - vrednost z DDV (po investiciji – lokacija Rotovž in inkrementalno)		92.829,09

Iz naslova dodatnega razstavišča je predvideno povečanje stroškov 92.829 EUR na letni ravni.

⁶⁷ 5.000 EUR, nadgrajeno na raven SC 1/26

Tabela 64: Predvideni stroški zaposlitev UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)

Opis	Vrednost v EUR
Strošek dela v letu 2024	538.768,00
Število zaposlenih v letu 2024	15,5
Povprečni strošek dela UGM v letu 2019	34.759,00
Predvideno število dodatnih zaposlitev UGM na Rotovškem trgu	5
Predvideni stroški zaposlitev UGM na Rotovškem trgu	173.795,00

UGM za potrebe odprtja razstavnih prostorov na Rotovškem trgu načrtuje pet dodatnih zaposlitev. Ocena zaposlitev temelji na povprečnem strošku zaposlenega za leto 2024. Po investiciji je tako predvideno povečanje stroškov dela za 173.795 EUR letno.

Poleg navedenega je po oceni naročnika predvideno še povečanje programskih stroškov v vrednosti 186.900⁶⁸ EUR na letni ravni.

Tabela 65: Prikaz predvidenih stroškov UGM na Rotovškem trgu (inkrementalno)

Vrsta stroška	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Obratovalni stroški	92.829,09	92.829,09	92.829,09	92.829,09	92.829,09	92.829,09	92.829,09	92.829,09	92.829,09
Programski stroški	186.900,00	186.900,00	186.900,00	186.900,00	186.900,00	186.900,00	186.900,00	186.900,00	186.900,00
Strošek zaposlitev	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00
Skupaj stroški UGM na Rotovškem trgu	453.524,09	453.524,09	453.524,09	453.524,09	453.524,09	453.524,09	453.524,09	453.524,09	453.524,09

Pri izračunu financiranja bo upoštevan obstoječi koncept financiranja UGM⁶⁹, v katerem je predvideno razmerje MOM 20 %, MzK 80 %.

13.4. Prikaz prihodkov in stroškov – zbirno (Center Rotovž)

Tabela 66: Prikaz predvidenih prihodkov Centra Rotovž (inkrementalno)

Prihodki - inkrementalno	2027	2028	2029		2035
Knjižnica	2.364,53	4.776,36	7.236,42	20.294,73
Knjižnica - članarine	2.364,53	4.776,36	7.236,42		20.294,73
Kino	110.000,80	110.000,80	110.000,80		110.000,80
Najemnina - kavarna	29.350,80	29.350,80	29.350,80		29.350,80
Prihodki od prodanih vstopnic	76.000,00	76.000,00	76.000,00		76.000,00
Najemi kinodvorane	4.650,00	4.650,00	4.650,00		4.650,00
UGM	78.690,00	78.690,00	78.690,00		78.690,00
Vstopnine	72.460,00	72.460,00	72.460,00		72.460,00
Trgovina	6.230,00	6.230,00	6.230,00		6.230,00
Skupaj prihodki (z DDV)	191.055,33	193.467,16	195.927,22		208.985,53
Prilivi (MzK)	299.867,27	299.867,27	299.867,27		299.867,27
Skupaj prihodki (z DDV)+prilivi (MzK)	490.922,61	493.334,43	495.794,49		508.852,80

⁶⁸ Podatek iz NIP 150.000 EUR s preračunom na SC 1/26

⁶⁹ Izhodišče upravljavca

Tabela 67: Prikaz predvidenih stroškov Centra Rotovž (inkrementalno)

Stroški - inkrementalno	2027	2028	2029		2035
Knjižnica	275.711,88	275.711,88	275.711,88	...	275.711,88
Obratovalni stroški	135.011,44	135.011,44	135.011,44	135.011,44
Programski stroški	24.591,84	24.591,84	24.591,84		24.591,84
Stroški zaposlitev	116.108,61	116.108,61	116.108,61		116.108,61
Kino	472.984,23	472.984,23	472.984,23		472.984,23
Obratovalni stroški	25.155,55	25.155,55	25.155,55		25.155,55
Programski stroški	60.800,00	60.800,00	60.800,00		60.800,00
Stroški zaposlitev	387.028,69	387.028,69	387.028,69		387.028,69
UGM	453.524,09	453.524,09	453.524,09		453.524,09
Obratovalni stroški	92.829,09	92.829,09	92.829,09		92.829,09
Programski stroški	186.900,00	186.900,00	186.900,00		186.900,00
Strošek zaposlitev	173.795,00	173.795,00	173.795,00		173.795,00
Skupaj stroški (z DDV)	1.202.220,21	1.202.220,21	1.202.220,21		1.202.220,21

Glede na to, da je načrtovana dejavnost v večini javnega značaja, so predvideni manjši prihodki (cca 200.000 EUR), za delovanje javne službe in novih zaposlitev pa je predvideno financiranje s strani MzK v višini cca 300.000 EUR, s strani MOM pa cca 700.000 EUR, kot razvidno v tabeli v nadaljevanju.

Tabela 68: Prikaz prihodkov, vključno s prilivi proračunskih sredstev (MzK, MOM)

Vrsta prihodka/priliva	2027	2028	2029	2030	2031	2032		2035
Prihodki od dejavnosti - MK	2.365	4.776	7.236	9.746	12.305	14.916	20.295
Prihodki od dejavnosti - kino	110.001	110.001	110.001	110.001	110.001	110.001		110.001
Prihodki od dejavnosti - UGM	78.690	78.690	78.690	78.690	78.690	78.690		78.690
Skupaj - prihodki	191.055	193.467	195.927	198.436	200.996	203.607		208.986
MzK	299.867	299.867	299.867	299.867	299.867	299.867		299.867
MOM	711.289	708.886	706.426	703.916	701.357	698.746		693.367
Skupaj - proračunska sredstva	1.011.165	1.008.753	1.006.293	1.003.784	1.001.224	998.614		993.235
Skupaj	1.202.220	1.202.220	1.202.220	1.202.220	1.202.220	1.202.220		1.202.220

V nadaljevanju je podana konsolidirana bilanca investitorja in upravljavcev (z vidika projekta, inkrementalno).

Tabela 69: Prikaz prihodkov in stroškov (konsolidirana bilanca z vidika investitorja in upravljavcev)

	2027	2028	2029	2030	...	2035	2036
PRIHODKI	490.922,614	493.334,43	495.794,49	498.303,76	...	508.852,80	508.852,80
Prihodki od dejavnosti - MK	2.364,53	4.776,36	7.236,42	9.745,68		20.294,73	20.294,73
Prihodki od dejavnosti - kino	110.000,80	110.000,80	110.000,80	110.000,80		110.000,80	110.000,80
Prihodki od dejavnosti - UGM	78.690,00	78.690,00	78.690,00	78.690,00		78.690,00	78.690,00
Prihodki - Ministrstvo za kulturo	299.867,27	299.867,27	299.867,27	299.867,27		299.867,27	299.867,27
STROŠKI	875.991,52	875.991,52	875.991,52	875.991,52		7.346.855,07	875.991,52
Stroški blaga, materiala, storitev	525.287,92	525.287,92	525.287,92	525.287,92		525.287,92	525.287,92
Stroški blaga, materiala in storitev-MK	159.603,28	159.603,28	159.603,28	159.603,28		159.603,28	159.603,28
Stroški blaga, materiala in storitev-UGM	279.729,09	279.729,09	279.729,09	279.729,09		279.729,09	279.729,09
Stroški blaga, materiala in storitev-kino	85.955,55	85.955,55	85.955,55	85.955,55		85.955,55	85.955,55
Stroški dela	350.703,61	350.703,61	350.703,61	350.703,61		350.703,61	350.703,61
Stroški dela - MK	116.108,61	116.108,61	116.108,61	116.108,61		116.108,61	116.108,61
Stroški dela - UGM	173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00		173.795,00	173.795,00
Stroški dela – kino, upravljanje	387.028,69	387.028,69	387.028,69	387.028,69		387.028,69	387.028,69
Nadomeščanje opreme						6.441.094,07	0,00
PRIHODKI-STROŠKI	-711.297,60	-708.885,78	-706.425,72	-703.916,45		-7.134.461,48	-693.367,41

	2037	...	2042	2043	2044	2045	...	2050	2051	...	2056
PRIHODKI	508.852,80		508.852,80	508.852,80	508.852,80	508.852,80		508.852,80	508.852,80		508.852,80
Prihodki od dejavnosti - MK	20.294,73		20.294,73	20.294,73	20.294,73	20.294,73		20.294,73	20.294,73		20.294,73
Prihodki od dejavnosti - kino	110.000,80		110.000,80	110.000,80	110.000,80	110.000,80		110.000,80	110.000,80		110.000,80
Prihodki od dejavnosti - UGM	78.690,00		78.690,00	78.690,00	78.690,00	78.690,00		78.690,00	78.690,00		78.690,00
Prihodki - Ministrstvo za kulturo	299.867,27		299.867,27	299.867,27	299.867,27	299.867,27		299.867,27	299.867,27		299.867,27
STROŠKI	875.991,52		875.991,52	7.346.855,07	875.991,52	875.991,52		875.991,52	875.991,52		875.991,52
Stroški blaga, materiala, storitev	525.287,92		525.287,92	525.287,92	525.287,92	525.287,92		525.287,92	525.287,92		525.287,92
Stroški blaga, materiala in storitev-MK	159.603,28		159.603,28	159.603,28	159.603,28	159.603,28		159.603,28	159.603,28		159.603,28
Stroški blaga, materiala in storitev-UGM	279.729,09		279.729,09	279.729,09	279.729,09	279.729,09		279.729,09	279.729,09		279.729,09
Stroški blaga, materiala in storitev-kino	85.955,55		85.955,55	85.955,55	85.955,55	85.955,55		85.955,55	85.955,55		85.955,55
Stroški dela	350.703,61		350.703,61	350.703,61	350.703,61	350.703,61		350.703,61	350.703,61		350.703,61
Stroški dela - MK	116.108,61		116.108,61	116.108,61	116.108,61	116.108,61		116.108,61	116.108,61		116.108,61
Stroški dela - UGM	173.795,00		173.795,00	173.795,00	173.795,00	173.795,00		173.795,00	173.795,00		173.795,00
Stroški dela – kino, upravljanje	387.028,69		387.028,69	387.028,69	387.028,69	387.028,69		387.028,69	387.028,69		387.028,69
Nadomeščanje opreme	0,00		0,00	6.441.094,07	0,00	0,00		0,00	6.441.094,07		0,00
PRIHODKI-STROŠKI	693.367,41		693.367,41	7.134.461,48	693.367,41	693.367,41		693.367,41	7.134.461,48		693.367,41

14. VREDNOTENJE DRUGIH STROŠKOV IN KORISTI TER PRESOJA UPRAVIČENOSTI (EX-ANTE) V EKONOMSKI DOBI INVESTICIJE

14.1. Finančna analiza

i. Izhodišča, omejitve in predpostavke

Izhodišča, omejitve in predpostavke:

- Vrednotenje je opravljeno po metodi cost-benefit analize v pogojih »z« in »brez« investicije.
- Pri izračunu upravičenosti naložbe je upoštevan 4 % diskontni faktor, skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. l. RS št. 60/2006, 54/2010, 27/2016).
- Referenčno obdobje je izenačeno z izračunano ekonomsko dobo projekta (29 let od leta 2027 do vključno 2056).
- Pri izračunu amortizacije je upoštevan Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev – vključno s spremembami (Ur. l. RS št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10 in 108/13); za zgradbe je upoštevana 3 % amortizacijska stopnja, za opremo pa 12 %.
- Vsi izračuni so narejeni v stalnih cenah z veljavnostjo januar 2026.
- Vse vrednosti so podane v EUR
- izhodišča so povzeta iz investicijskega programa (Proplus d.o.o., december 2020), kot stanje pred investicijo, glede na začetek izvedbe v letu 2021, ob upoštevanju aktualnih izhodišč (cene vstopnin, najemnin na trgu itd.), pridobljenih podatkov s strani projektantov (vezano na porabo energentov,...),
- podlaga za analizo so prihodki in stroški, podrobneje prikazani v poglavjih 13.2. in 13.3., ter stroški investicije, prikazani v poglavju 8. (na osnovi sklenjenih pogodb ter ocenjenih stroškov, za sklope, ki še niso oddani).
- Pri izračunu prihodkov in stroškov je bila uporabljena inkrementalna metoda.
- Uporabljena je konsolidirana bilanca investitorja in upravljavca.

ii. Stroški

Upoštevani so naslednji stroški:

- a) investicijski stroški brez nepredvidenih del v višini 39.242.669,23 EUR v naslednji dinamiki:
- leto 2021: 1.333.399,04 EUR
 - leto 2022: 1.892.766,61 EUR
 - leto 2023: 3.503.640,43 EUR
 - leto 2024: 5.503.640,43 EUR
 - leto 2025: 6.530.646,12 EUR
 - leto 2026: 17.096.424,37 EUR
 - leto 2027: 3.838.905,03 EUR.

- b) operativni stroški (kot razlika v pogojih »z« in »brez« investicije), na podlagi podrobnejšega prikaza stroškov obratovanja in stroškov dela, razvidnega v poglavju 13.
- c) nadomestitveni stroški opreme v višini 6.441.094,07 EUR (100 % vrednosti opreme) so upoštevani v letih 2035, 2043 in 2051.

Referenčno obdobje je izenačeno z izračunano ekonomsko dobo projekta, kot razvidno v tabeli v nadaljevanju.

Tabela 70: Izračun ekonomske dobe

Izračun ponderirane aritmetične sredine dobe projekta	Nabavna vrednost	Amortizacij. stopnja	Amort. doba	Ponderji	Ponderirana aritmetična sredina
Zgradbe	33.257.944,72	3,00 %	33,33	83,78 %	27,93
Gradnja	30.794.190,10				
Gradnja (komunalna opremljenost, obresti)	30.067,99				
Projektna in investicijska dokumentacija	1.013.707,76				
Tehnično svetovanje z gradbenim nadzorom	521.173,60				
Ostalo (nakup prostorov, opreme, služnosti, arheologija)	825.605,38				
Informiranje in obveščanje	73.200,00				
Oprema	6.441.094,07	12,00 %	8,33	16,22 %	1,35
Skupaj	39.699.038,79				29,28

Ponderirana aritmetična sredina doba projekta	29	
začetek ekonomske dobe	2027	
konec ekonomske dobe (ref.obd.)	2056	

iii. Koristi

Upoštevane so naslednje koristi:

- povečanje prihodkov iz naslova letnih članarin, najemnin, vstopnin in trgovine (inkrementalni prikaz),
- prilivi s strani MzK,
- neodpisana vrednost osnovnih sredstev ob koncu ekonomske dobe.

Tabela 71: Izračun ostanka vrednosti (finančna analiza)

Vrsta osnovnega sredstva	NV	Am.st.	Amortizacija	Popravek vred.	Ostank vrednosti
Zgradbe	30.794.190,10	3,00 %	923.825,70	27.714.771,09	3.079.419,01
Oprema	6.441.094,07	12,00 %	772.931,29	6.441.094,07	0,00
Skupaj	37.235.284,17		1.696.756,99	34.155.865,16	3.079.419,01

Na koncu ekonomske dobe projekta je upoštevana neodpisana vrednost v višini 3.079.419,01 EUR.

iv. Izračun finančnih kazalnikov**Tabela 72: Prikaz finančnih tokov**

Leto	Nediskontirane vrednosti					Diskontiran neto denarni tok
	Investicijski stroški	Operativni stroški	Prihodki	Ostanek vrednosti	Neto denarni tok	
2021	1.333.399,04				-1.333.399,04	-1.333.399,04
2022	1.892.766,61				-1.892.766,61	-1.819.967,89
2023	3.503.640,43				-3.503.640,43	-3.239.312,53
2024	5.503.257,19				-5.503.257,19	-4.892.375,60
2025	6.530.646,12				-6.530.646,12	-5.582.423,67
2026	17.096.424,37				-17.096.424,37	-14.052.014,62
2027	3.838.905,03	1.202.220,21	490.922,61		-4.550.202,63	-3.596.091,23
2028		1.202.220,21	493.334,43		-708.885,78	-538.694,93
2029		1.202.220,21	495.794,49		-706.425,72	-516.178,35
2030		1.202.220,21	498.303,76		-703.916,45	-494.562,36
2031		1.202.220,21	500.863,20		-701.357,00	-473.811,66
2032		1.202.220,21	503.473,84		-698.746,37	-453.892,32
2033		1.202.220,21	506.136,69		-696.083,52	-434.771,71
2034		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-416.418,50
2035		7.643.314,28	508.852,80		-7.134.461,48	-4.119.973,73
2036		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-385.002,31
2037		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-370.194,53
2038		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-355.956,28
2039		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-342.265,65
2040		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-329.101,59
2041		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-316.443,84
2042		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-304.272,92
2043		7.643.314,28	508.852,80		-7.134.461,48	-3.010.424,45
2044		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-281.317,42
2045		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-270.497,52
2046		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-260.093,77
2047		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-250.090,16
2048		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-240.471,31
2049		1.202.220,21	508.852,80		8.852.831,52	-231.222,41
2050		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-222.329,24
2051		7.643.314,28	508.852,80		-7.134.461,48	-2.199.687,66
2052		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-205.555,88
2053		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-197.649,89
2054		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-190.047,97
2055		1.202.220,21	508.852,80		-693.367,41	-182.738,43
2056		1.202.220,21	508.852,80	3.079.419,01	2.386.051,60	628.848,88
Skupaj	39.699.038,79	55.389.888,49	15.192.443,40	3.079.419,01	-76.817.064,87	-51.480.402,48

Tabela 73: Izračun finančnih kazalnikov

Vrsta kazalnika	Vrednost
ISD	ni izračunljiva
NSV	-51.480.402
RNSV	-1,30
Finančni količnik relativne koristnosti (KSf)	0,13

14.2. Ekonomska analiza

i. Izhodišča, omejitve in predpostavke

Izhodišča, omejitve in predpostavke:

- Vrednotenje je opravljeno po metodi cost-benefit analize v pogojih »z« in »brez« investicije;
- Pri izračunu upravičenosti naložbe je upoštevan 4 % diskontni faktor, skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. l. RS št. 60/2006, 54/2010, 27/2016).
- Referenčno obdobje je izenačeno z izračunano ekonomsko dobo projekta (29 let od leta 2027 do vključno 2056).
- Vrednotenje projekta je opravljeno po stalnih cenah januar 2026.
- Za prikaz investicijske vrednosti operacije v ekonomski analizi je upoštevan je konverzijski faktor za naložbene izdatke in operativne stroške 0,84 (osnova vrednost investicije brez DDV). Ocenjuje se, da je v strukturi operacije cca. 60 % materiala in 40 % delovne sile, v stroških delovne sile pa 40 % davkov in prispevkov. Delež davkov in prispevkov v celoti je $0,4 \times 0,4 = 0,16$. Konverzijski faktor za naložbene izdatke je tako $(1 - 0,16) 0,84$.

ii. Stroški

Upoštevani so naslednji stroški:

- investicijski stroški za izvedbo predlaganih ukrepov (brez DDV) z upoštevanim konverzijskim faktorjem in
- stroški obratovanja in stroški dela kot razlika v pogojih »brez« in »z« investicijo (brez DDV)
- reinvestiranje opreme ob upoštevanju konverzijskega faktorja kot za naložbe.

iii. Koristi

Upoštevane so naslednje koristi:

- povečanje prihodkov iz naslova članarin in najemnin,
- na koncu ekonomske dobe je dodana neodpisana vrednost osnovnih sredstev (brez DDV),
- ostale koristi, razvidne v tabeli v nadaljevanju, na osnovi ovrednotenih družbenih učinkov:
 - multiplikacijski učinek v regiji v času izvajanja investicije v višini 40 % vrednosti investicijskih vlaganj,
 - učinki neposrednega zaposlovanja (brez posrednih dajatev),
 - dvig potrošnje v regiji – ocenjeno 6,23⁷⁰ EUR na obiskovalca (druge kulturne dejavnosti, gostinska ponudba, nakup literature, ipd.),
 - prihranek nakupa literature zaradi izposoje ocenjeno 0,623⁷¹ EUR/obisk,
 - ekonomski učinki na račun posrednega zaposlovanja ter razvoja ostalih komplementarnih dejavnosti – ocenjen minimalni vpliv 99.680⁷² EUR mesečno.

⁷⁰ 5 EUR, preračun na SC 1/26

⁷¹ 0,50 EUR, preračun na SC 1/26

Tabela 74: Izračun ostanka vrednost (ekonomska analiza)

Vrsta osnovnega sredstva	NV	Am.st.	Amortizacija	Popravek vred.	Ostane vrednosti
Zgradbe	25.267.363,40	3,00 %	758.020,90	22.740.627,06	2.526.736,34
Oprema	5.279.585,30	12,00 %	633.550,24	5.279.585,30	0,00
Skupaj	30.546.948,70		1.391.571,14	28.020.212,36	2.526.736,34

Tabela 75: Prikaz eksternalij v ekonomski dobi

Vrsta učinka	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Multiplikacijski učinek v regiji	479.192	620.579	1.148.739	1.804.973	2.141.195	5.605.385	1.258.714
Učinki neposrednega zaposlovanja (brez dajatev)					0		406.159
Dvig potrošnje v regiji (na obiskovalca)							179.524
Prihranek nakupa literature zaradi izposoje						0	166.363
Ekonomski učinki na račun posr. zaposlovanja, razvoja komplem. dejavnosti							1.196.160
Skupaj – eksternalije	479.192	620.579	1.148.739	1.804.973	2.141.195	5.605.385	3.206.920

Vrsta učinka	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Multiplikacijski učinek v regiji								2.121.595
Učinki neposrednega zaposlovanja (brez dajatev)	406.159	406.159	406.159	406.159	406.159	406.159	406.159	406.159
Dvig potrošnje v regiji (na obiskovalca)	216.482	254.180	292.631	331.852	371.856	412.661	454.283	454.283
Prihranek nakupa literature zaradi izposoje	169.691	173.085	176.546	180.077	183.679	187.352	191.099	191.099
Ekonomski učinki na račun posr. zaposlovanja, razvoja komplem. dejavnosti	1.196.160	1.196.160	1.196.160	1.196.160	1.196.160	1.196.160	1.196.160	1.196.160
Skupaj – eksternalije	1.988.492	2.029.583	2.071.497	2.114.248	2.157.854	2.202.333	2.247.701	4.359.535

Vrsta učinka	2036	...	2042	2043	2044	...	2056
Multiplikacijski učinek v regiji	0		0	2.121.595	0		0
Učinki neposrednega zaposlovanja (brez dajatev)	406.159		406.159	406.159	406.159		406.159
Dvig potrošnje v regiji (na obiskovalca)	454.283		454.283	454.283	454.283		454.283
Prihranek nakupa literature zaradi izposoje	191.099		191.099	191.099	191.099		191.099
Ekonomski učinki na račun posr. zaposlovanja, razvoja komplem. dejavnosti	1.196.160		1.196.160	1.196.160	1.196.160		1.196.160
Skupaj – eksternalije	2.247.701		2.247.701	4.359.535	2.247.701		2.247.701

⁷² 50.000 EUR, preračun na SC 1/26, 62.300 EUR, s prilagoditvijo učinkov (60 % povečanje glede na prvotno minimalno oceno, tudi vezano na račun dodatnega stalnega zaposlovanja na 99.680 EUR mesečno)

iv. Izračun ekonomskih kazalnikov**Tabela 76: Prikaz ekonomskih tokov**

Leto	Nediskontirane vrednosti						Diskontirani neto denarni tok
	Investicijski stroški	Operativni stroški	Prihodki	Eksternalije	Ostane vrednosti	Neto denarni tok	
2021	1.006.302,16	0,00	0,00	479.191,50		-527.110,65	-527.110,65
2022	1.303.216,35	0,00	0,00	620.579,22		-682.637,14	-656.381,86
2023	2.412.352,66	0,00	0,00	1.148.739,36		-1.263.613,30	-1.168.281,52
2024	3.790.443,43	0,00	0,00	1.804.973,06		-1.985.470,37	-1.765.075,93
2025	4.496.510,44	0,00	0,00	2.141.195,45		-2.355.314,99	-2.013.333,13
2026	11.771.308,59	0,00	0,00	5.606.097,57		-6.166.707,33	-5.067.939,70
2027	2.643.298,86	903.350,96	184.058,30	3.206.207,69		-154.887,51	-123.029,29
2028		903.350,96	186.470,13	1.988.492,11		1.271.611,27	966.320,05
2029		903.350,96	188.930,19	2.029.583,44		1.315.162,66	960.976,48
2030		903.350,96	191.439,45	2.071.496,60		1.359.585,09	955.226,45
2031		903.350,96	193.998,90	2.114.248,03		1.404.895,96	949.097,37
2032		903.350,96	196.609,54	2.157.854,48		1.451.113,05	942.615,37
2033		903.350,96	199.272,39	2.202.333,06		1.498.254,48	935.805,33
2034		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	928.690,98
2035		5.338.202,62	201.988,49	4.359.535,33		-776.678,79	-448.512,65
2036		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	858.627,01
2037		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	825.602,90
2038		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	793.848,94
2039		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	763.316,29
2040		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	733.957,97
2041		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	705.728,82
2042		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	678.585,40
2043		5.338.202,62	201.988,49	4.359.535,33		-776.678,79	-327.723,80
2044		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	627.390,35
2045		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	603.259,95
2046		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	580.057,65
2047		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	557.747,74
2048		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	536.295,90
2049		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		9.379.221,40	515.669,13
2050		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	495.835,71
2051		5.338.202,62	201.988,49	4.359.535,33		-776.678,79	-239.464,57
2052		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	458.427,98
2053		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	440.796,14
2054		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	423.842,44
2055		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21		1.546.338,74	407.540,81
2056		903.350,96	201.988,49	2.247.701,21	2.526.736,34	4.073.075,08	1.032.180,24
Skupaj	27.423.432,48	40.405.083,90	5.986.514,28	85.603.621,86	2.526.736,34	26.288.356,10	6.340.590,29

Tabela 77: Izračun ekonomskih kazalnikov

Vrsta kazalnika	Vrednost
ISD	7,33 %
NSV	6.340.590
RNSV	0,23
Ekonomski količnik relativne koristnosti (K/Se)	1,15

14.3. Opis stroškov in koristi, ki se ne dajo ovrednotiti z denarjem

Projekt s finančnega vidika ne dosega zadovoljive stopnje donosa, kar je razumljivo iz naslova dejavnosti, ki se opravlja v večini v okviru javne službe in je financirana s proračunskimi sredstvi.

Projekt pa je opravičljiv s širšega družbenega vidika, ob upoštevanju ekonomskih kazalnikov, saj že ob upoštevanju minimalnih družbenih učinkov doseže zadovoljivo stopnjo donosnosti.

Poleg navedenega pa so pomembne tudi koristi, ki jih finančno ni možno ovrednotiti, kot na primer:

- učinkovitejša raba prostora v urbanih območjih, med drugim gre za prenovo in oživljanje praznih oziroma nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, z izvedbo projekta se prepreči nadaljnje propadanje spomeniško zaščitenih objektov oziroma kulturne dediščine,
- izkoristek možnost umestitve vsebin in programov, ki jih mesto potrebuje, tako z vidika uporabnikov oziroma potreb:
 - Mariborska knjižnica za svoje delovanje nima zagotovljenih normalnih pogojev, obstoječa zgradba je bila celo nevarna za uporabnike, prav tako pa preveč utesnjena in brez možnosti umestitve vsebin, ki jih sodobni trendi na tem področju narekujejo, s čimer se izboljšajo pogoji tako za vse obiskovalce knjižnice, kakor tudi zaposlene;
 - Umetnostna galerija Maribor se sooča s prostorsko stisko oziroma neprimernimi prostori za izvajanje vseh programov, nezmožnost prezentacije arhivskih gradiv ter uvajanja sodobnejših trendov), s čimer se omogočijo tudi pogoji za gostovanje občutljivejših razstav, za uporabnike pa posebna izkušnja,
 - v mestu je le kinematograf komercialne narave, ki v manjši meri umešča v svoj program vsebine nekomercialne narave, zato je smiselna vzpostavitev kina in s tem nadgradnja kakovostne ponudbe na področju tovrstne produkcije, obogatitev nekomercialne ponudbe tako za zahtevnejše uporabnike kakor tudi v izobraževalne namene,
 - ter sinergijskih učinkov tako v okviru izvajanja skupnih aktivnosti kakor tudi znotraj skupnega središča (komunikacijske površine, art kafe,,), umetniška, izobraževalna in informacijska točka, referenčna točka za umetnike in strokovnjake,...
- zagotovitev normalnih pogojev za delo v skladu z obstoječo zakonodajo, novimi trendi ter posledično nudenje novih možnosti za razvoj in nadaljevanje kulturne dejavnosti,
- nudenje kulturnih dobrin in kulturno osveščanje prebivalstva tako v okviru izvajanja rednih aktivnosti (knjižnica, galerija, kino), kakor tudi različnih dogodkov, prezentacije gradiv ipd.,
- nudenje pogojev za kreativno preživljanje prostega časa in vseh vrst izobraževanj (umetniška, izobraževalna in informacijska točka, referenčna točka za umetnike in strokovnjake, prostor, dostopen vsakomur,...).

Iz predhodnih opisov je razvidno, da je izvedba projekta nujna tako z vidika potreb uporabnikov, ki svojo dejavnost opravljajo v okrnjenem obsegu, brez možnosti nadgradnje s sodobnimi trendi, kakor tudi ponudbe, ki v mestu še sploh ni prisotna, vse s poudarkom na javnem značaju in kreativnem preživljanju prostega časa tako meščanov kakor tudi širše (turisti, šolarji, prebivalci drugih občin itd.).

Pri ugotavljanju upravičenosti investicije je potrebno upoštevati tudi nedenarne koristi. Neovrednotene koristi projekta tako še dodatno govorijo v njegov prid.

15. ANALIZA TVEGANJA IN ANALIZA OBČUTLJIVOSTI

Analiza tveganja se osredotoča na identificiranje in definiranje možnih tveganj, ki bi lahko ogrozila oz. negativno vplivala na izvedbo projekta. V nadaljevanju prikazujemo 3 kritične skupine tveganj in sicer: tveganja razvoja projekta in splošna tveganja, tveganja izvedbe projekta ter tveganja, ki lahko nastanejo v fazi obratovanja projekta vključno s prikazom njihovega vpliva ter možnost nastanka. Analiza tveganja temelji na preteklih izkušnjah izdelovalca investicijskega programa na podobnih investicijah.

Tabela 78: Prikaz dejavnikov tveganja

Tveganja	Stopnja tveganj (verjetnost dogodka)*	Ocena vpliva**	Posledice tveganj	Ukrepi za zmanjšanje tveganj
TVEGANJA RAZVOJA PROJEKTA IN SPLOŠNA TVEGANJA				
Tveganje zaradi imenovanja neizkušenega in strokovno neusposobljenega odgovornega vodje za izvedbo investicijskega projekta	1	Čas: 3 Stroški: 2 Kakovost: 3	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt ne bo uspešno voden in pravočasno zaključen; - Sprejemanje napačnih odločitev; - Nejasno delegirane naloge; - Nejasno opredeljene odgovornosti in pristojnosti udeležencev na projektu 	<ul style="list-style-type: none"> - Imenovanje izkušenega in strokovno usposobljenega odgovornega vodje za izvedbo investicijskega projekta; - Zagotovitev zunanjih in notranjih svetovalcev
Tveganje zaradi preobremenjenosti odgovornega vodje za izvedbo investicijskega projekta in članov projektne skupine z drugimi nalogami	2	Čas: 3 Stroški: 2 Kakovost: 3	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt ne bo uspešno voden in izveden ter pravočasno zaključen; - Projekt ne bo primerno spremljan in posledično se bodo nastali problemi reševali na daljše časovno obdobje 	<ul style="list-style-type: none"> - Imenovanje izkušenega in strokovno usposobljenega strokovnega vodje, ki ni preobremenjen z drugimi nalogami, - Imenovanje ustreznih članov projektne skupine, ki niso preobremenjeni z drugimi nalogami
TVEGANJA RAZVOJA PROJEKTA IN SPLOŠNA TVEGANJA				
Tveganje zaradi spremembe zakonodaje	1	Čas: 3 Stroški: 2 Kakovost: 3	<ul style="list-style-type: none"> - Neusklajenost projekta z veljavno zakonodajo - Podaljšanje roka izvedbe projekta zaradi potrebnih prilagoditev dokumentacije 	<ul style="list-style-type: none"> - Spremljanje zakonodaje v vseh fazah izvedbe projekta

*Stopnja tveganja: 1-majhna verjetnost 3-srednja verjetnost 5-velika verjetnost,

**Ocena vpliva: 0-ni vpliva 1-majhen vpliv 3-srednji vpliv 5-velik vpliv

Tveganja	Stopnja tveganj (verjetnost dogodka)*	Ocena vpliva**	Posledice tveganj	Ukrepi za zmanjšanje tveganj
Tveganje zaradi nestabilnih političnih dejavnikov	1	Čas: 2 Stroški: 2 Kakovost: 2	- Zastoj (ustavitev) projekta	- Preveritev strateških odločitev države
Tveganje zaradi odklonilnega javnega mnenja do realizacije projekta (npr. vplivi na kvaliteto življenjskega okolja prebivalcev...)	1	Čas: 1 Stroški: 1 Kakovost: 1	- Podaljšanje roka izvedbe projekta	- Upoštevanje zahtev oz. priporočil - Pozitivno informiranje javnosti glede projekta
TVEGANJE IZVEDBE PROJEKTA				
Tveganje zaradi nerazpolaganja z zadostnimi finančnimi sredstvi (glede na pridobljene ponudbe)	2	Čas: 3 Stroški: 4 Kakovost: 4	- Projekt ne bo zaključen v predvidenem roku, - Potreba po zagotovitvi dodatnih denarnih sredstev (rebalans proračuna); - Pri prekoračitvi predvidenega zneska za izvedbo investicije za več kot 20 %, potreba po novelaciji investicijske dokumentacije	- Priprava kvalitetne projektne dokumentacije v skladu z veljavno zakonodajo; - Priprava natančnih popisov del, ki so sestavni del razpisne dokumentacije, za čim natančnejšo oceno predvidenih stroškov
Tveganja zaradi vremena	2	Čas: 3 Stroški: 3 Kakovost: 3	- Podaljšanje roka izvedbe investicije; - Potreba po zagotovitvi dodatnih denarnih sredstev (rebalans proračuna) v fazi izvedbe za možnost odprave posledic vremena	- V primeru pričakovanih kasnitev dela v normalnih vremenskih pogojih, delati dalje kot po običajnem urniku
Tveganje v postopkih oddaje del	2	Čas: 3 Stroški: 3 Kakovost: 4	- Ponovitev postopka javnega razpisa; - Zamuda pri oddaji del	- Posebna pozornost namenjena postopku oddaje del (jasna opredelitev obsega del, itd)
Tveganje zaradi izbora nestrokovnih in neizkušenih zunanjih izvajalcev	3	Čas: 3 Stroški: 3 Kakovost: 4	- Podaljševanje rokov izvedbe in potreba po zagotovitvi dodatnih denarnih sredstev (rebalans proračuna); - Zamude pri pridobitvi ustrezne dokumentacije; - Zapleti pri potrjevanju dokumentacije, - Spreminjanje in dopolnjevanje dokumentacije	- Priprava kvalitetne razp. dokumentacije v skladu z veljavno zakonodajo; - Jasno definiranje pogojev, ki jih mora ponudnik – izvajalec izpolniti predvsem glede referenc, kadrovske zasedbe, ter določitev ustreznih meril za izbor ponudnika, - Zagotavljanje stalnega nadzora nad delom izvajalcev za pravočasno ukrepanje

*Stopnja tveganja: 1-majhna verjetnost 3-srednja verjetnost 5-velika verjetnost,

**Ocena vpliva: 0-ni vpliva 1-majhen vpliv 3-srednji vpliv 5-velik vpliv

Tveganja	Stopnja tveganj (verjetnost dogodka)*	Ocena vpliva**	Posledice tveganj	Ukrepi za zmanjšanje tveganj
TVEGANJE OBRATOVANJA PROJEKTA				
Tveganje zaradi nedoseganja okolje-varstvenih standardov	1	Čas: 2 Stroški: 3 Kakovost: 3	- Poslabšanje kakovosti okolja, - Povečanje obremenitev okolja, - Povečanje stroškov izvedbe projekta	- Upoštevanje standardov kakovosti okolja v vseh fazah izvajanja investicije kakor tudi v fazi obratovanja objekta

*Stopnja tveganja: 1-majhna verjetnost 3-srednja verjetnost 5-velika verjetnost,

**Ocena vpliva: 0-ni vpliva 1-majhen vpliv 3- srednji vpliv 5-velik vpliv

i. Tveganje razvoja projekta in splošna tveganja

Menimo, da imajo v fazi razvoja projekta, prikazana tveganja vpliv predvsem na čas izvedbe ter kakovost projekta, manjši vpliv pa na stroške. Pri upoštevanju predlaganih ukrepov za zmanjšanje tveganj, pa se lahko tudi ta minimizirajo. Menimo, da je potrebno v fazi razvoja projekta poskrbeti predvsem za to, da se imenuje takšnega odgovornega vodjo, ki ima ustrezna znanja in izkušnje ter ni preobremenjen z drugimi nalogami, vse za možnost pravočasne zagotovitve objekta.

ii. Tveganje izvedbe projekta

V fazi izvedbe projekta imajo vsa našeta tveganja vpliv tako na povečanje stroškov izvedbe investicije kakor tudi na čas izvedbe ter kakovost projekta. Višjo stopnjo tveganja oz. višjo verjetnost nastanka dogodka pripisujemo izboru neustreznega oz. neizkušenega izvajalca del, kar pa se da ponovno preprečiti s pripravo ustreznega razpisnega gradiva in jasno določenimi pogoji, ki jih mora ponudnik izpolniti (predvsem reference, kadrovska zasedba). Posebej pomembno je definirati ustrezne garancijske pogoje.

iii. Tveganje obratovanja objekta

V fazi obratovanja objekta je lahko investicija podvržena višji stopnji tveganja predvsem takrat, kadar osebe, ki je zadolženo za upravljanje objekta – predvsem za delo z napravami, ni primerno strokovno usposobljeno ter ne upošteva podanih navodil glede obratovanja in vzdrževanja objekta, ki jih pripravi izvajalec del. Za preprečitev tovrstnega tveganja je potrebno poskrbeti za ustrezno šolanje in izpopolnjevanje tehničnega osebja.

iv. Splošna tveganja

Menimo, da so splošna tveganja – politična, gospodarska, družbena, kulturna povsem minimalna in ne bodo ogrozila izvedbe projekta.

Glede na to, da je projekt že v fazi izvajanja, so aktualna tveganja v fazi izvajanja, vezano na eventualne spremembe projekta, podražitve ipd. ter vezano na zagotavljanje finančnih sredstev

(dodatna sredstva iz naslova CTN, razbremenitev financiranja investitorja s pridobitvijo dodatnih EU sredstev iz naslova spremembe EKP 2021-2027 – strateški projekt vzhodne kohezijske regije).

V okviru **analize občutljivosti** smo ugotavljali vpliv na izračunane kazalnike v primeru spremembe parametrov za 1 %:

- povečanje investicijskih stroškov,
- povečanje operativnih stroškov,
- zmanjšanje operativnih stroškov,
- zmanjšanje prihodkov.

Na podlagi upoštevanja priporočil, da se kot kritične obravnavajo spremenljivke, katerih 1% sprememba povzroči 5 % spremembo osnovne vrednosti NSV, sta na meji kritičnosti oziroma kritične spremenljivke investicijski stroški, operativni stroški in eksternalije. Zato je še posebej pomembno investicijo izvesti v okviru načrtovanih vrednosti oziroma z minimalnimi odstopanji.

Tabela 79: Rezultati analize občutljivosti – ekonomski kazalniki

Spremenljivka	NSV			IRR		
	Vrednost v EUR	Razlika (vrednost)	RAZLIKA (%)	Vrednost v %	Razlika (vrednost)	RAZLIKA (%)
Investicijski stroški (+1%)	6.105.918	-234.673	-3,70 %	7,17 %	-0,17 %	-2,28 %
Operativni stroški (+1%)	6.154.202	-186.388	-2,94 %	7,25 %	-0,09 %	-1,20 %
Operativni stroški (-1%)	6.526.978	186.388	2,94 %	7,42 %	0,09 %	1,20 %
Prihodki (-1%)	6.312.417	-28.173	-0,44 %	7,32 %	-0,01 %	-0,19 %
Eksternalije (-1 %)	5.890.700	-449.890	-7,10 %	7,09 %	-0,24 %	-3,29 %
Osnovna vrednost	6.340.590			7,33 %		

16. SKLEPNE UGOTOVITVE

Obstoječe stanje javnih kulturnih zavodov v Mariboru, **Mariborske knjižnice in Umetnostne galerije Maribor**, je že nekaj časa tako, da zahteva konkretne investicije v infrastrukturo.

Prostorski problem je največja omejitev dobrega razvojnega koncepta **Mariborske knjižnice**; lokacija v sedanjih razmerah ne omogoča normalnega dela z uporabniki, gradiva niso ustrezno postavljena v dostopni obliki, zaposleni nimajo delovnih prostorov in pogojev za delo, obenem obstoječi prostori predstavljajo tudi tveganje v smislu nevarnosti za uporabnike in zaposlene.

Tudi **Umetnostna galerija Maribor** svojo dejavnost izvaja v skrajno problematičnih prostorih na naslovu Strossmayerjeva ulica 6 in nenehni prostorski stiski. Glavni problem UGM je pomanjkanje prostora za stalno postavitve del iz Zbirke UGM, postavitve tematskih razstav, depojev za umetniška dela. Drugi glavni problem UGM je, da deluje v: neprofesionalnih prostorih, ki so zadnje resno prenovo doživeli leta 1954, prostorih, ki ne zadostujejo osnovnim muzejskim standardom (tako razstavnici kot depojski prostori), prostorih, ki so popolnoma nedostopni za motorično ovirane osebe in slabo dostopni za vse ostale skupine s posebnimi potrebami. Dodatni izzivi UGM pa so, da s svojimi prostori ne more slediti trendom v razvoju muzejev zadnjih 20 let, kot so: odprtost za obiskovalce z dodatnimi programi (muzejska galerija, muzejska kavarna), vključevanje različnih interesnih skupin in lokalnih skupnosti (prostor za delavnice in predavanja), izvajanje prilagojenega kreativno-izobraževalnega programa (prostor za otroško ustvarjanje in igro).

Te potrebe so bile prepoznane in upoštevane že v Nacionalnem programu kulture 2014 – 2017 in Lokalnem programu za kulturo Maribor 2015 – 2020, prav tako pa upoštevane tudi v nadaljnjih programskih dokumentih.

Kot odgovor na navedene potrebe v sklopu izvajanja sistematične obnove in oživitve starega mestnega jedra, se je pristopilo k načrtovanju novega projekta Centra Rotovž - inovativnega centra usmerjenega k promociji knjige, izobraževanja, kulture in digitalizacije, na Rotovškem trgu. Načrtovano je, da osrednjo pozicijo na trgu še vedno ohranja knjižnica, ki bi se nahajala v novogradnji na lokaciji sedanje osrednje enote knjižnice. Za potrebe UGM je predvidena rušitev objekta ter novogradnja prostorov na vzhodni strani trga. V okviru projekta je načrtovana še izgradnja manjše kinodvorane na južni strani trga; Maribor namreč že leta nima samostojnega prizorišča, kjer bi se predvajala sodobna produkcija umetniških filmov ter video produkcij, ki niso dostopni v multipleksih, ampak jih je treba zagotoviti v okviru javnega interesa v kulturi.

Prenova in oživitev najbolj reprezentančnega mestnega trga temelji na medsebojnem povezovanju treh institucij na območju trga: in sicer: knjižnici, galeriji in kinu. Tovrstna povezanost naštetih deležnikov bo omogočala, da bo Rotovški trg zaživel preko povezujočih vsebin in programov, ki bodo tvorili skupen, kreativen, kulturni, izobraževalni medgeneracijski center.

Vrednost investicije v predmetnem dokumentu znaša 39.699.038,79 EUR po tekočih cenah z DDV. Izvedba projekta je predvidena v letih 2021 – 2026, z administrativnim zaključkom v letu 2027.

Poleg sofinanciranja Ministrstva za kulturo v višini 9.622.473,47 EUR, je bilo izvedeno še sofinanciranje iz naslova EU (CTN-varnostna rezerva) v višini 6.389.558,61 EUR, ter predvideno sofinanciranje iz naslova dodatno zagotovljenih sredstev iz naslova EU v višini 20.700.000,00 EUR (EU + slovenska udeležba), vezano na drugo spremembo Programa EKP 2021-2027 (uvrstitev strateško pomembnega projekta vzhodne kohezijske regije). Razliko v višini 2.987.006,71 EUR pa zagotavlja Mestna občina Maribor.

Investicija je vsekakor upravičena zaradi številnih pozitivnih družbenih učinkov v povezavi z novimi možnostmi za razvoj in nadaljevanje kulturne dejavnosti, nudenje kulturnih dobrin in kulturno osveščanje prebivalstva ter nudenje pogojev za kreativno preživljanje prostega časa in vseh vrst izobraževanj, hkrati pa tudi dostopnosti institucij v mestu ter dviga privlačnosti mesta. Na podlagi vseh obravnavanih koristi je **investicija smiselna in upravičena**.